

Bos' schoolatlas der geheele aarde

<https://hdl.handle.net/1874/331153>

P. R. BOS.

SCHOOLATLAS

DER

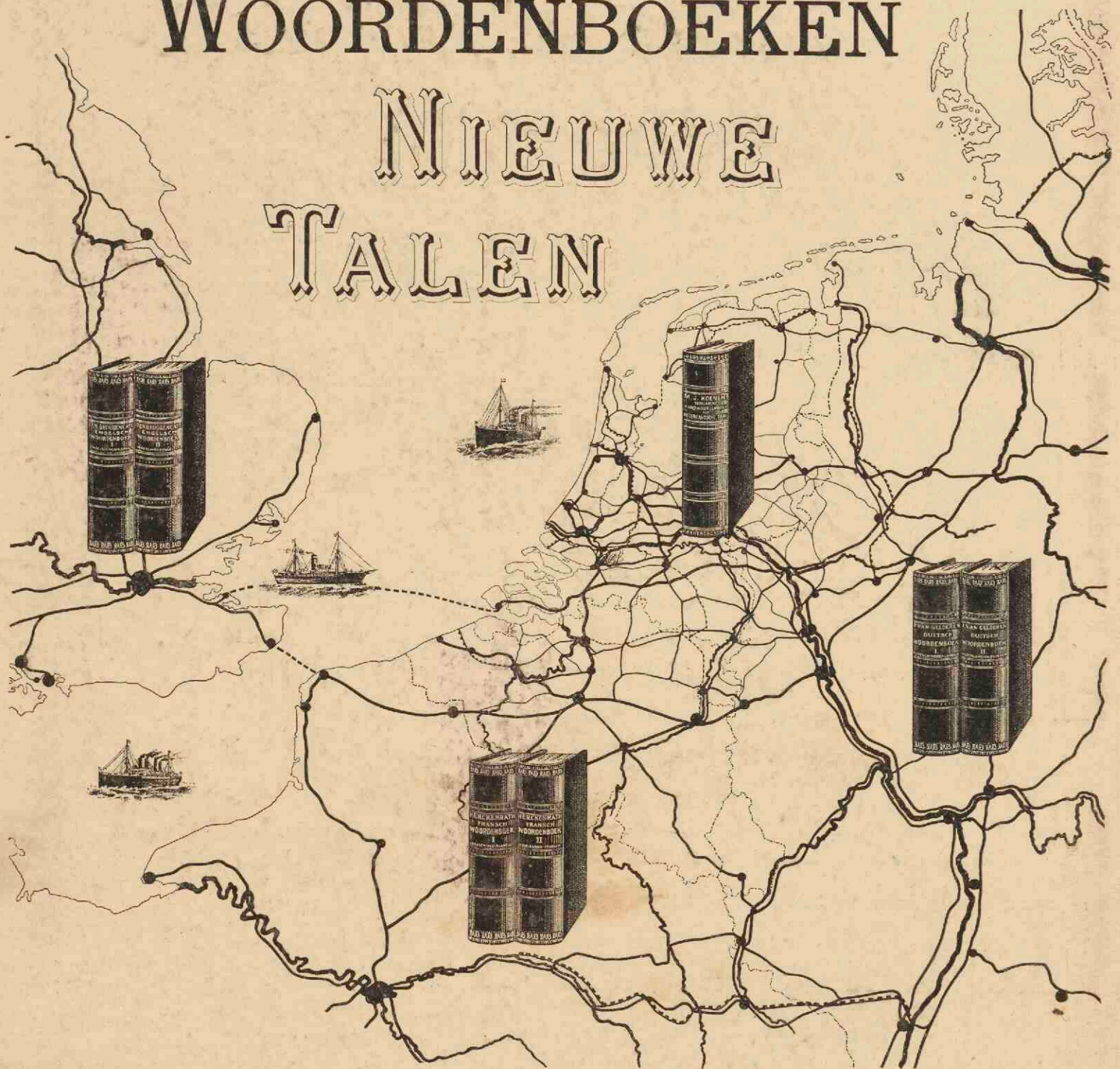
GEHEELE AARDE

HERZIEN DOOR

J. F. NIERMEYER.

J. B. WOLTERS - GRONINGEN.

WOORDENBOEKEN NIEUWE TALEN

Koenen, NEDERLANDSCH f 2,50.

De populariteit, welke uit den herhaalden herdruk spreekt, dankt het zeker aan zijne gemakkelijke hanteerbaarheid die aan de volledigheid geen afbreuk doet, en verder aan den **woordentolk**, die tusschen de woordenlijst is doorgevochten.
Nieuwe Rotterd. Courant.

Herckenrath, FRANSCH - 4,50.

Het Fransche Woordenboek van G. R. C. HERCKENRATH is een werk, dat **beter** dan een van de ons bekende zijn taak als **vraagbaak** vervult, doordat het **vollедiger** is, zoowel wat woordenvoorraad als wat verklaring betreft en niet een aanvulling of nieuwe uitgaaf van een dictionnaire, **maar geheel oorspronkelijk werk**.
De Gids, Sept. 1907.

Van Gelderen, DUI TSCH - 5,80.

Eindelijk hebben wij nu ook een Woordenboek voor de Deutsche taal in den trant van TEN BRUGGENCATE'S Woordenboek voor 't Engelsch. Het voldoet aan een behoefte, die ik althans jaren lang gevoeld heb. Het geeft het hedendaagsche Duitsch met aanwijzing van verouderde uitdrukkingen, verbuigings- en vervoegingsvormen en het accent.
J. T.

Ten Bruggencate, ENGELSCH - 5,40.

. voor Engels is er in ons land **beslist geen beter**.
Weekbl. v. Gymn. en M. O.
Beter collectie Woordenboeken dan deze bij elkander behorende deelen zal men bezwaarlijk vinden. Ze zijn zoo ongeveer op 't zelfde plan gebouwd, hebben dezelfde heldere beknoptheid, dezelfde geleidelijke volledigheid. Ze worden in de vak-pers den v-lledigsten lof, ze staan bijna een jaar op mijn schrijftafel en bleken steeds behulpzame en betrouwbare voorlichters. De handige deeltjes, sierlijk en allerscherpst afgedrukt, zijn me onmisbaar geworden.
Boekenschouw.

WOORDENBOEKEN.

OUDE TALEN.

Dr. C. A. ENGELBREGT,

LATIJSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK,

VIERDE DRUK.

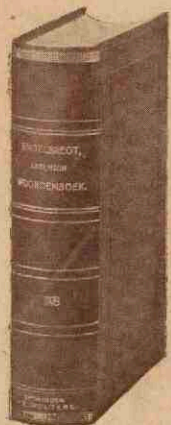
Prijs, gebonden f 7,50.

De vierde druk hewijst voldoende, dat het zoo gunstig bekende

LATIJSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK

van Dr. C. A. Engelbregt algemeen gebruikt en gewaardeerd wordt.

Dat de vierde uitgave geene geringe uitbreiding en verbetering heeft ondergaan, getuige hiervoor slechts, dat ze, ofschoon in druk aan de vorige volkomen gelijk, die nochtans in omvang weer overtreft met nagenoeg **honderd kolommen.**

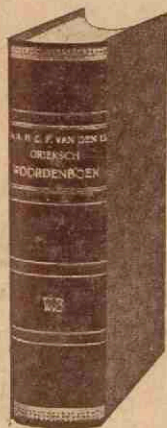

Dr. A. H. G. P. VAN DEN ES,

GRIEKSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK,

ZESDE DRUK.

Prijs, gebonden f 7,50.

Voor het gros van studeerenden heeft dit Woordenboek bewezen **voor het leven voldoende te zijn**; het geeft voor iedereen genoeg. Deze uitgave, met duidelijke letter gedrukt, zal ongetwijfeld blijken in ieder opzicht een

veel verbeterde

en

veel vermeerderde

editie te zijn.

Ongeveer een halve eeuw is het geleden, dat ik den grondslag legde tot dit Woordenboek; thans verschijnt het in de **zesde** uitgave, weer herzien, vermeerderd en verbeterd; bovendien in een geheel nieuw gewaad gestoken; een verandering, die zowel van den schrijver als van den zetter veel zorg en oplettendheid heeft gevegd, maar den gebruiker, naar wij hopen, veel gemak zal opleveren.

Juli 1908.

A. H. G. P. VAN DEN ES.

Dr. J. MEHLER,

NEDERLANDSCH-LATIJSCH WOORDENBOEK,

Prijs, gebonden f 3,90.

Een geheel nieuw, naar de beste bronnen bewerkt Nederlandsch-Latijnsch Woordenboek, zal, naar wij vertrouwen, in een bestaande behoefte voorzien.

Ik kreeg in het algemeen den indruk, dat Mehler verreweg de beste was.

Weekblad voor Gymnasiaal en Middelbaar Onderwijs.

Alleen lange ervaring en groote kennis konden een werk als dit tot stand brengen. *Boekenschouw.*

Het woordenboek van Mehler is zoodoende een zeer te waardeeren hulpmiddel geworden.

N. Rotterd. Cour.

Dr. J. VAN WAGENINGEN,

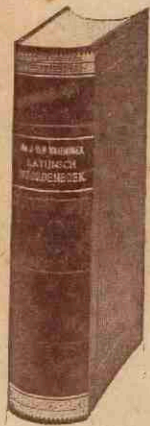
LATIJSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK.

Prijs, gebonden f 7,50.

Het is een lijvig boekdeel van ongeveer **2000 kolommen** druks, stevig gebonden en **geheel fraai** uitgevoerd. Dit betreft niet het minst het typografische deel, dat vooral bij een woordenboek van zooveel gewicht is. Het Latijnsche woord staat met een duidelijke, een weinig vette letter voorop en verder het Nederlandsch met de toelichting en de citaten, in gewone letter, cursief en gespateerd cursief, zoodat het geheel duidelijk en niet vermoeiend voor het oog is en toch veel bergt, wat zoo noodzakelijk was om zulk een massa stof in één deel te kunnen opnemen.

Allen die Latijn studeren vinden nu hier een **uitstekend nieuw lexicon** en uitgever en auteur mogen geluk gewenscht worden met dezen **belangrijken arbeid.** *Schoolblad.*

In menig opzicht staat dit woordenboek boven zijne voorgangers. De Nederlandsche vertaling der woorden is in 't algemeen **zuiverder en juist**; de rangschikking der beteekenissen beantwoordt meer aan den **tegenwoordigen eisch der wetenschap.** *Museum.*

W. VAN GELDER,
SCHOOLATLAS VAN
NEDERL. OOST-INDIË.

NEGENDE DRUK.

Ingenaaid . . . f 1,50. — Gebonden . . . f 2,50.

Deze atlas is met zeer veel zorg bewerkt en geeft ons een **helder en sprekend** beeld van Nederlandsch-Indië. Voor de scholen in Indië en voor onderwijzers in Nederland, zoowel als in Indië, is deze atlas **zeer aan te bevelen**.
Vragen v. d. Dag.

Deze atlas, die algemeen op de Indische scholen gebruikt wordt en door het **Gouvernement voorgeschreven**, eigent zich voortreffelijk voor onderwijsdoel-einden. Uit een overzichtskaart en een achttal flinke kaarten van de onderdeelen van den Archipel bestaande, bezit hij de deugd van **volkomen duidelijk** te zijn. De bewerk-ker heeft niet getracht zich te onderscheiden door buitengewone uitvoerigheid, maar enkel die bergen, rivieren of plaatsen op de kaart geteekend, die voor den leerling waarde hebben. Dat, wat men weten moet, springt flink in het oog. Inmiddels staat er toch zóóveel op, dat men, met dat alles goed in 't hoofd, gerust den examinator in de geografie bij het groot-ambtenaars-examen onder de oogen zou kunnen treden.
Nieuwe Courant.

. Ieder onderwijzer moet dit werk lezen, om zijn lessen op te mon-teren; ieder reeder, makelaar, handelsman, die er tijd voor kan vinden, zal 't voor zijn genoegen lezen. Deze handelsaardrijkskunde is **voortreffelijk en onovertroffen**.
De Bode.

Op welke bladzijde men 't bovengenoemde boek openslaat, steeds wordt men getroffen door de **interessante wijze**, waarop de zaken worden mede-gedeeld en door de omstandigheid, dat het doel steeds voor oogen wordt gehouden.
Weekbl. v. Gymn. en Middelb. Onderwijs.

. Deze bespreking kan meteen een **warme aanbeveling** zijn: van het begin tot het einde laat het boek zich aangenaam lezen en de behande-ling der stof is m. i. **voortreffelijk**.

Wij hebben hier inderdaad een Handelsaardrijkskunde; niet, zoals zo vaak het geval is, een gewoon aardrijkskundig leerboek, waar hier iets weggelaten is, daar enige handelonderwerpen bijgevoegd zijn.

De behandeling dezer stof is degelijk en met groote vak-kennis geschreven.

Nederland en zijne bezittingen nemen in het boek een belangrijke plaats in. Dat de schrijver ook op Indië het oog gevestigd heeft gehouden, blijkt nog uit het zes bladzijden tellende overzicht der handelsbeweging in Ned. Oost-Indië.

Het werk van Van der Most lijkt me **een uitstekend leerboek** en laat alle mij bekende schoolboeken voor Handelsaardrijkskunde **ver achter zich**.
't Onderwijs.

J. VAN DER MOST,
HANDELS-AARDRIJKSKUNDE,

MET STATISTISCHE OPGAVEN EN GRAPHISCHE
VOORSTELLINGEN.

DEEL I . . . f 1,00. — DEEL II . . . f 1,90.

J. F. Niermeyer, DE OOST EN DE WEST. (ter perse).
EEN OVERZICHT VAN DE LANDEN EN VOLKEN
DER NEDERLANDSCHE KOLONIËN.

GEILLUSTREERD.

H. ZONDERVAN,
NEDERLAND BUITEN EUROPA,

AARDRIJKSKUNDIGE SCHETS DER BEZITTINGEN
EN KOLONIËN.

TWEEDE DRUK. — Prijs f 0,90.

In 99 blz. wordt heel veel merkwaardigs en belangrijks van onze bezittingen en koloniën verhaald. Na een alge-meen overzicht worden de afzonderlijke eilanden en eilanden-groepen behandeld. 't Boekje is bestemd voor 't M. O., maar kan ook aan studeerenden in 't algemeen **goede diensten** bewijzen.
Weekbl. van Gymn. en M. O.

Naar het mij toeschijnt, zal deze uitgave van den be-kwamen auteur zich een goede plaats verwerven en hand-haven onder vele aardrijkskundige leerboeken, aan onze bezittingen gewijd.
Het Schoolblad.

Der Verfasser, ein in geographischen Kreisen wohlbe-kannter Fachmann, weist in der Vorrede auf die grosse Bedeutung des Kolonialreiches hin, das in Wahrheit ein Teil des Königreiches der Niederlande ist. Das Buch be-rücksichtigt die Bedürfnisse des Unterrichts und **be-handelt den ganzen Kolonialbesitz der Niederlande** eingehend. Der Stoff ist in zwei Hauptteile gegliedert, in die Behandlung der Besitzungen in Ost- und jene West-indien. Der Leser findet im Buche über **alle geographi-schen Verhältnisse**, die natürlichen wie die kulturgeo-graphischen, **zuverlässige Auskunft**; die Darstellung ist ausführlich, ohne in unnötige Breite zu verfallen.
Zeitschrift für Schul-Geographie.

Een beknopt, helder geschreven overzicht voor school-gebruik en **daarvoor goed geschikt**.
Vagen van den Dag.

Nalatuſchings Dhr. Waque, 2000

W. F. A. B. B.

BOS'

KAART: *VII*. A. a. 8
(1908)

SCHOOLATLAS

DER

GEHEELE AARDE.

HERZIEN DOOR J. F. NIERMEYER.

ACHTTIENDE VERBETERDE EN VERMEERDERDE DRUK.

Universiteits-
bibliotheek
Utrecht

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1908

STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.

BERICHT VOOR DEN ACHTTIENDEN DRUK.

Het uiterlijk van een atlas wordt voornamelijk beheerscht door de kleurbewerking. Wie daarop afgaat, zal tusschen dezen druk en den vorigen weinig verschil bespeuren, veel minder dan bij den zeventienden en zestienden druk het geval was. Maar bij nadere beschouwing kan men ook thans weder eenige verbeteringen opmerken.

Allereerst reeds op Blad I, waar de groote halfcirklen nieuw werden gegraveerd. Blad II werd aan een geheele herziening onderworpen; die van de lijst der stoomvaartlijnen is opnieuw te danken aan den Heer A. VOOGD, Redacteur van het Dagblad Scheepvaart, te Rotterdam. Nieuw gegraveerd is hier de voorstelling van de dichtheid van bevolking op karton B; ook het dichtheidskaartje op Blad VIII is vernieuwd.

De kaarten van Nederland hebben steeds uitvoerige herziening noodig. Ditmaal werd bovendien de voorstelling der zeediepten geheel vernieuwd, wat vooral in de Wadden en de Zeeuwsche stroomen een tijdroovende arbeid vroeg; daarbij kwam de uitbreiding van Rotterdam's en Amsterdam's havenwerken op Blad X.

Dat het karton van den Vesuvius (Blad XXVII), in den vorigen druk voor het eerst opgenomen, reeds bij de verschijning verouderd was door de uitbarsting van 1906, is in het bericht voor dien druk vermeld. Het kon thans worden bijgewerkt, dank zij de hoogstgewaardeerde hulp van Prof. C. DE STEFANI, te Florence.

Wij gaan verdere kleine wijzigingen voorbij, om nog even te waarschuwen tegen twee vergissingen op Blad XXXII. Ten eerste is verzuimd daar (en op Blad XXX) den naam Gaurisankar, voor den Mount Everest, te schrappen. Dan zal men verschil opmerken tusschen de ligging van Tsoeroega, op de Westkust van Hondo, op Blad II en op dit blad. Op het eerste staat het goed; op XXXII, dat eerst was afgedrukt, moet Tsoeroega heeten: Tsoeroega Oka. Tsoeroega, zonder meer, ligt aan het einde van de diepe oostelijke inham der Wakaza-baai, waar de spoorlijn deze bereikt. De haven wordt in den laatsten tijd genoemd, als gelegen aan wat men thans voor de snelste reisroute om de aarde houdt.

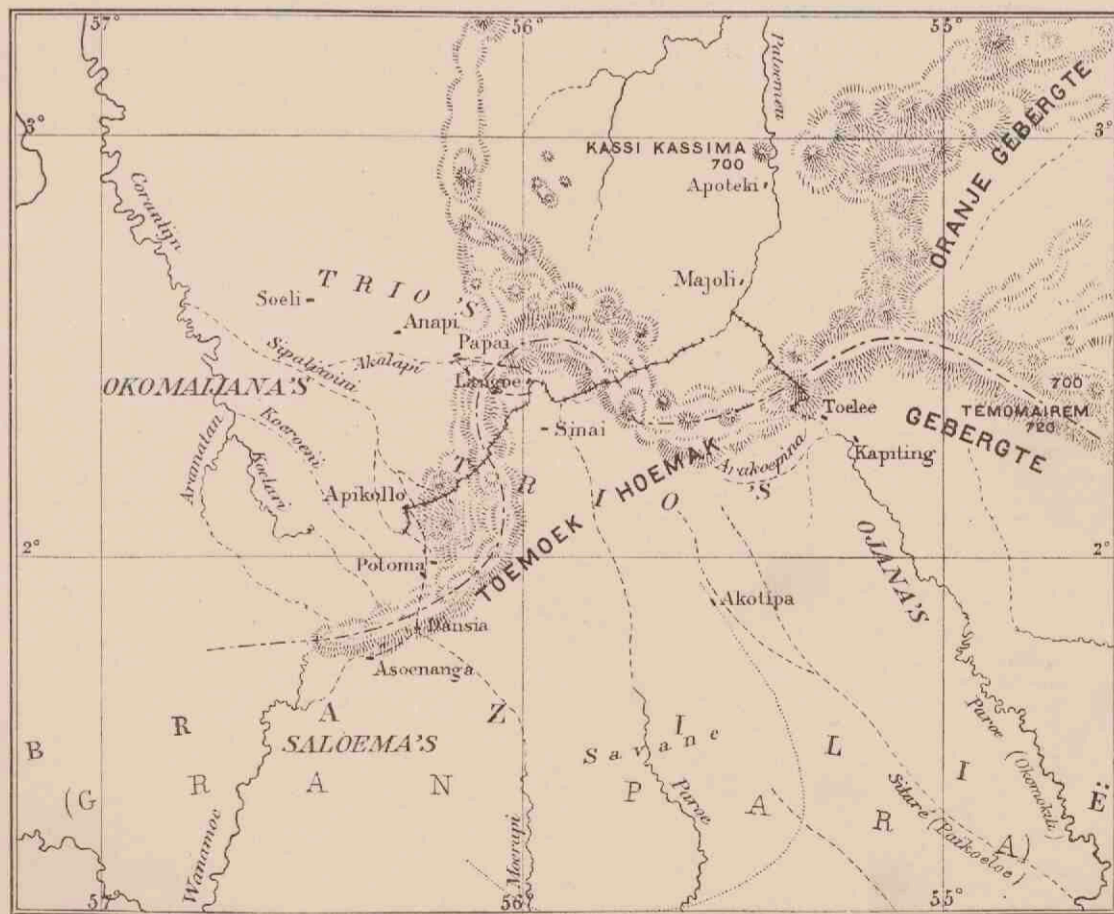
De vervaardiging van den atlas kost ongeveer anderhalf jaar en daardoor is het onmogelijk alle anachronismen te voorkomen. Zoo was Australië (XLVI) afgedrukt vóór Noord- van Zuid-Australië gescheiden werd; op Blad II vindt men echter de juiste voorstelling.

Zoo lang mogelijk wachten wij steeds met de bladen van de Oost en de West. Toch kon op het laatste (XLV) nog geen gebruik gemaakt worden van de kaart der expeditie-DE GOEJE, die thans in bewerking is. Evenwel hebben wij, met vriendelijke toestemming der Heeren DE GOEJE en BISSCHOP VAN TUNEN, en met hulp der firma SMULDERS, hieronder een karton kunnen plaatsen, waarop de voornaamste uitkomsten der reis zijn voorgesteld, ontleend aan bedoelde kaart.

Voor Indië verscheen bij de Topographische Inrichting te Batavia een nieuwe overzichtskaart. Zij bleek echter niet zóó bewerkt dat een geheele vernieuwing onzer bladen daaraan kon worden ontleend. Met groote moeite zijn een aantal gegevens dier kaart, en ook nog andere, op bladen XXXIV en XXXVI ingepast. Den lithograaf daarvoor lof, als voor zoo menige andere lastige gravure-wijziging, en niet minder voor zijn scherpzinnige opmerkingen.

SCHEVENINGEN, September 1908.

J. F. NIERMEYER.

TRIO'S, enz. = Indianen-stammen. Apoteki, enz. = Indianen-dorpen.
 - - - - - Grens tusschen Brazilië en Suriname. - - - - - Grens van de Savane (het overig terrein is geheel met oerwoud begroeid).
 + + + + + Landtocht der expeditie-DE GOEJE.

Universiteits-
 bibliotheek
 Utrecht

LIJST DER KAARTEN.

<p>I. De Aarde (Landhoogten en Zeediepten; Land- en Waterhalfrond).
Noordpoolstreken, Zuidpoolstreken. Regen- en Sneeuwval.</p> <p>II. Koloniën en Wereldverkeer.
Menschenrassen. Dichtheid van bevolking. Zeestroomen.</p> <p>III. Isothermen voor Januari.
Isothermen voor Juli.
Isothermen voor het Jaar.
Isoamplituden.
Isobaren voor Januari.
Isobaren voor Juli.</p> <p>IV. Europa natuurkundig.</p> <p>V. Europa staatkundig.</p> <p>VI. Middel-, West- en Zuid-Europa. — Verkeerswegen; Kolenbeddingen; Visscherijen. (Met drie bijkaarten: Industriestreek van Midden-Engeland; Ruhr-Wupper-Industriestreek; Londen.)</p> <p>VII. Kustvormen van Europa.
1. Wadden- en Föhrenkust van Sleeswijk. — 2. Kust van Gascogne (Duinen, Etangs). — 3. Podelta en Lagunen. — 4. Duitse Noordzeekust (Waddenkust met riviermonden). — 5. Duitse Oostzeekust (Haffen). — 6. Zuid-russische Limankust. — 7. Rias-kust van Galicië. — 8. Noorweegsche Fjordenkust. — 9. Italiaansche boogkust. — 10. Dalmatische kust. — 11. Fin-scherenkust.</p> <p>VIII. Europa: Volksstammen.
Europa: Dichtheid van bevolking.</p> <p>IX. Nederland: Grondgesteldheid.</p> <p>X. Nederland: De Havenwerken van Rotterdam. — De Havenwerken van Amsterdam. — De Neder-Rijn boven Driel. — De Haven van IJmuiden.</p> <p>XI. Nederland: Kaarten en Profielen, betrekking hebbende op den Zuidplaspolder, dienende ter verduidelijking van den waterafvoer uit het Polderland*).
Nederland: Hoogtekaart.
Nederland: Overzicht en Verkeerswegen.</p> <p>XII. Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht.</p> <p>XIII. Groningen, Friesland, Drente en Overijsel.</p> <p>XIV. Gelderland en Noord-Brabant.</p> <p>XV. Zeeland en Limburg.</p> <p>XVI. Alpenkaart: Hoogtekaart.
Alpenkaart: Staatkundig.
Geologisch kaartje van de Alpen.</p> <p>XVIII. Duitschland natuurkundig (met eene bijkaart: Geologisch kaartje van Duitschland).</p> <p>XIX. Duitschland staatkundig (met eene bijkaart: de Thüringsche Staten).</p> <p>XX. Zwitserland.
België en Luxemburg.</p> | <p>XXI. Frankrijk (met twee bijkaarten: Corsica; Steenkoolbeddingen en Taalgebieden).</p> <p>XXII. Oostenrijk-Hongarije en Roemenië (met twee bijkaarten: de Karst; de Volksstammen van O.-H.).</p> <p>XXIII. Rusland.</p> <p>XXIV. Scandinavië.
Denemarken (met drie bijkaarten: IJsland; Bornholm; de Fär-Öer).</p> <p>XXV. Groot-Britannië en Ierland (met eene bijkaart: Graafschappen; Steenkoolbeddingen).</p> <p>XXVI. Spanje en Portugal (met eene bijkaart: Regenhoeveelheid en Steppen).</p> <p>XXVII. Italië (met eene bijkaart: de Vesuvius).</p> <p>XXVIII. Balkan-Schiereiland natuurkundig.</p> <p>XXIX. Balkan-Schiereiland volkenkundig.
Balkan-Schiereiland staatkundig (met eene bijkaart: Konstantinopel).</p> <p>XXX. Azië natuurkundig (met twee bijkaarten: Klein-Azië; Palestina).</p> <p>XXXI. Azië staatkundig (met eene bijkaart: Dichtheid van bevolking).</p> <p>XXXII. Zuid-Azië (met eene bijkaart: Japan).</p> <p>XXXIII. Insulinde (met twee bijkaarten: de Molukken; de westelijke Kleine Soenda-eilanden).</p> <p>XXXIV. Java geologisch.
Java natuurkundig; Straat Soenda.
Java staatkundig.</p> <p>XXXV. Batavia; Weltevreden.
Soerabaja.
De Smeroe-top in 1879 en in 1885.</p> <p>XXXVI. Sumatra, Borneo, Celebes (met eene bijkaart: Palembang).</p> <p>XXXVII. Afrika natuurkundig (met twee bijkaarten: de Nijldelta en het Suezkanaal; Suez).</p> <p>XXXVIII. Afrika staatkundig (met eene bijkaart: Algerië en Tunis).</p> <p>XXXIX. Afrika: Verkeerswegen. — Nijldal beneden Siot. — Zuid-Afrika.</p> <p>XL. Noord-Amerika natuurkundig (met twee bijkaarten: Kolenvelden in de V. S.; Mississippi-mondingen).</p> <p>XLI. Noord-Amerika staatkundig (met eene bijkaart: de Noordoostelijke Vereenigde Staten).</p> <p>XLII. Noord-Amerika: New-York. — Verkeerswegen van Noord-Amerika. — Groei van Chicago. — Kust ten N. O. van Portland. — Belangrijkste landbouwproducten der V. S. — Kust van N.-Carolina.</p> <p>XLIII. De Vereenigde Staten van Amerika en Mexico.</p> <p>XLIV. Zuid-Amerika (met twee bijkaarten: Curaçao; belangrijke nuttige planten).</p> <p>XLV. Suriname, Guyana, Middel-Amerika en West-Indië.</p> <p>XLVI. Australië (met vijf bijkaarten: Open ringrif-eiland; gesloten ringrif-eiland; kratereiland met walrif; strandrif; Zuidoostelijk Australië).</p> |
|--|--|

*) De Zuidplaspolder (4355 HA.) was de eerste droogmakerij, bij welke drooglegging stoombemaling werd toegepast, hoewel nog met windbemaling vereenigd. Het gunstig resultaat, met de eerste verkregen, heeft er sterk toe meegewerkt, dat bij de droogmaking van den Haarlemmermeer de stoom, en nu uitsluitend, in gebruik werd gesteld.

De bedijking ten behoeve der uitmaling van den Zuidplas begon in 1828; van 1830 tot 1835 werden de werken gestaakt, om staatkundige redenen; in 1836 begonnen de windmolens het werk, in 1837 de stoomgemalen; in 1839 had de eerste bezaaiing plaats.

De Ringvaart werd ten Westen, Zuiden en Oosten om den ringdijk gegraven. Men was voor haar aan het peil gebonden dat de plas zelve bezat (1,53 M. — AP.), omdat eenige molens van andere polders, die op den plas nitsloegen, thans op de Ringvaart moesten kunnen nitslaan.

De drooglegging en drooghouding geschieden door 30 windmolens en 2 stoomgemalen, die op de kaart zijn voorgesteld. Het zomerpeil werd bepaald op 5,61 M. — AP. In 't geheel moest het water 6,64 M. hoog worden opgebracht, en het was dus noodig de opvoering te splitsen, voor de windmolens in vieren, voor de stoomgemalen in tweeën.

Vier molens te Waddingsveen en vier aan den Kortenoord brachten het water ter hoogte van 1,94 M. op in twee afzonderlijke benedenboezems, dus van 5,61 tot 3,67 M. — AP.

Vijf molens te Waddingsveen en vijf aan den Kortenoord brachten het water uit de benedenboezems in den gemeenschappelijken boezem, gevormd door de Ringvaart, welke peil is 1,53 M. — P.

(In 1859 is een dezer vijf molens te Waddingsveen verplaatst als benedenmolen onder Nieuwerkerk a/d IJsel).

Zeven molens brachten het water uit de Ringvaart op een lagen bovenboezem, 1,28 M. boven 't peil der Ringvaart, dus van 1,53 op 0,25 M. — AP.

Vijf molens brachten het water van 0,25 — AP. tot 1,03 M. + AP. in den hoogen boezem, van waar het door eene uitwateringsluis op den IJsel kwam. Deze hooge bovenboezem was noodig om onafhankelijk te blijven van de zeer afwisselende waterstanden in den IJsel.

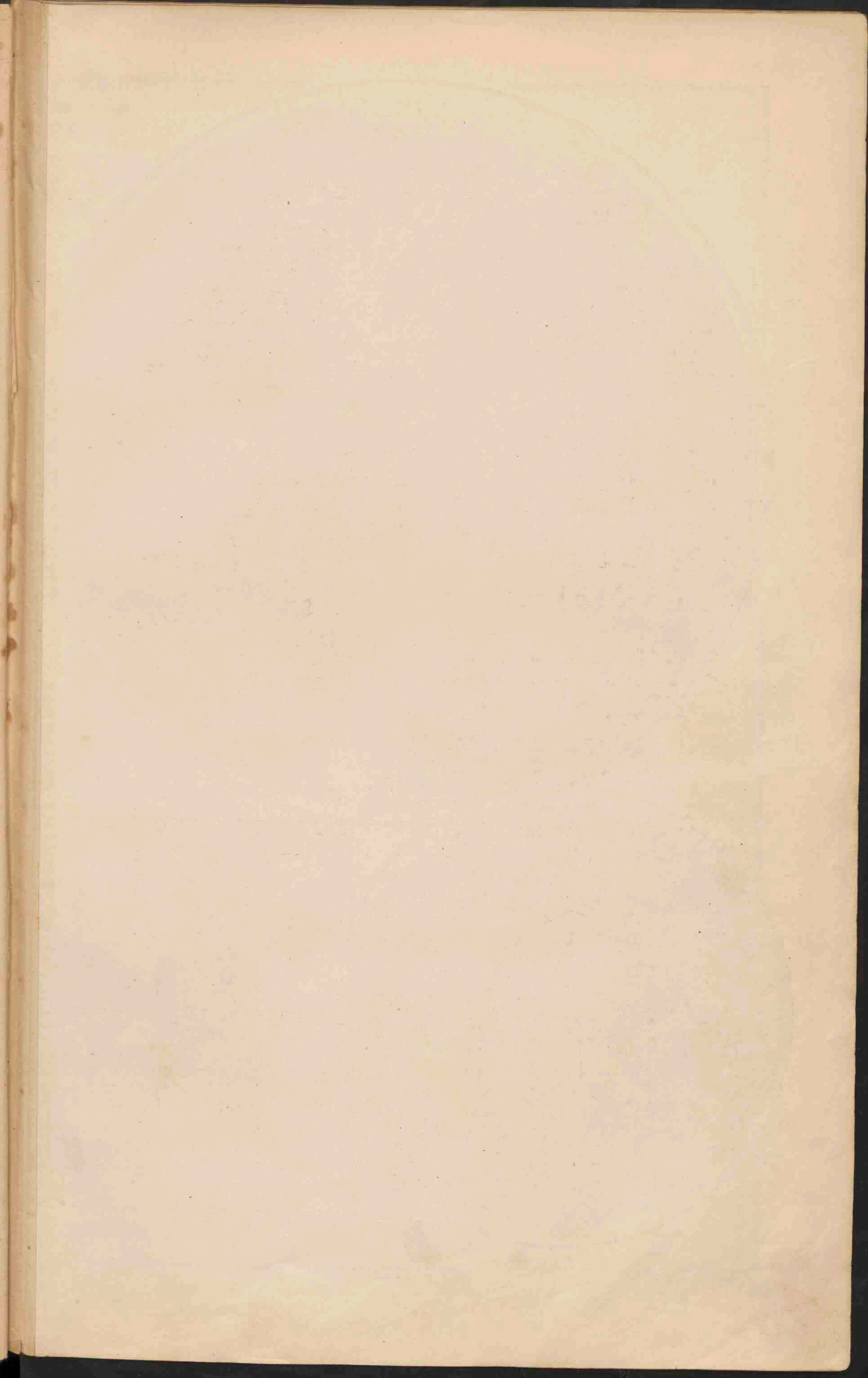
Al deze 12 molens stonden nabij Kortenoord.

De beide stoomgemalen werkten geheel afgescheiden van de molenboezems en brachten tezamen het water uit den polder in den hoogen bovenboezem. Het benedenstoomgemaal brengt het (nog) van 5,81 tot 2,61 M. — AP. in een kleinen tusschenboezem, waaruit het door het bovenstoomgemaal wordt opgemalen tot in den hoogen bovenboezem. Deze tusschenboezem heeft door een duiker onder de Ringvaart door gemeenschap met het bovenstoomgemaal. De reden, dat deze stoomgemalen van de Ringvaart afgescheiden zijn gehouden, is, dat ze moesten kunnen werken, wanneer de Ringvaart reeds door de windmolens was volgemalen.

De stoomgemalen waren vijzelmolens van 30 PK. In 1871 werden ze omgebouwd tot schepadmolens van 90 PK. Deze sloegen zooveel meer water uit, dat tien windmolens konden worden afgebroken. In 1876 ondergingen de overige hetzelfde lot. Toen werd nl. te Waddingsveen gebouwd een stoomgemaal met centrifugaalmachine van 128 PK., voor de loozing van het polderwater in den Ringvaart en een daaraan gelijk gemaal te Kortenoord voor de opbrenging uit den Ringvaart in den IJsel. De molenboezems konden nu worden drooggelegd, de tusschenboezems vervielen vanzelf, maar ook de hooge boezem kon men missen, daar zulk een waterberging bij stoombemaling overbodig is, alleen een klein gedeelte daarvan bleef bestaan als molenkolk der stoomgemalen.

De kaartjes geven den toestand dadelijk na de drooglegging aan, met bijvoeging van de spoorlijn en de nieuwe werken; de plassen bij Nieuwerkerk zijn drooggelegd (ze behooren tot den Prins Alexanderpolder) en evenzoo de Voorofsche plas bij Waddingsveen.

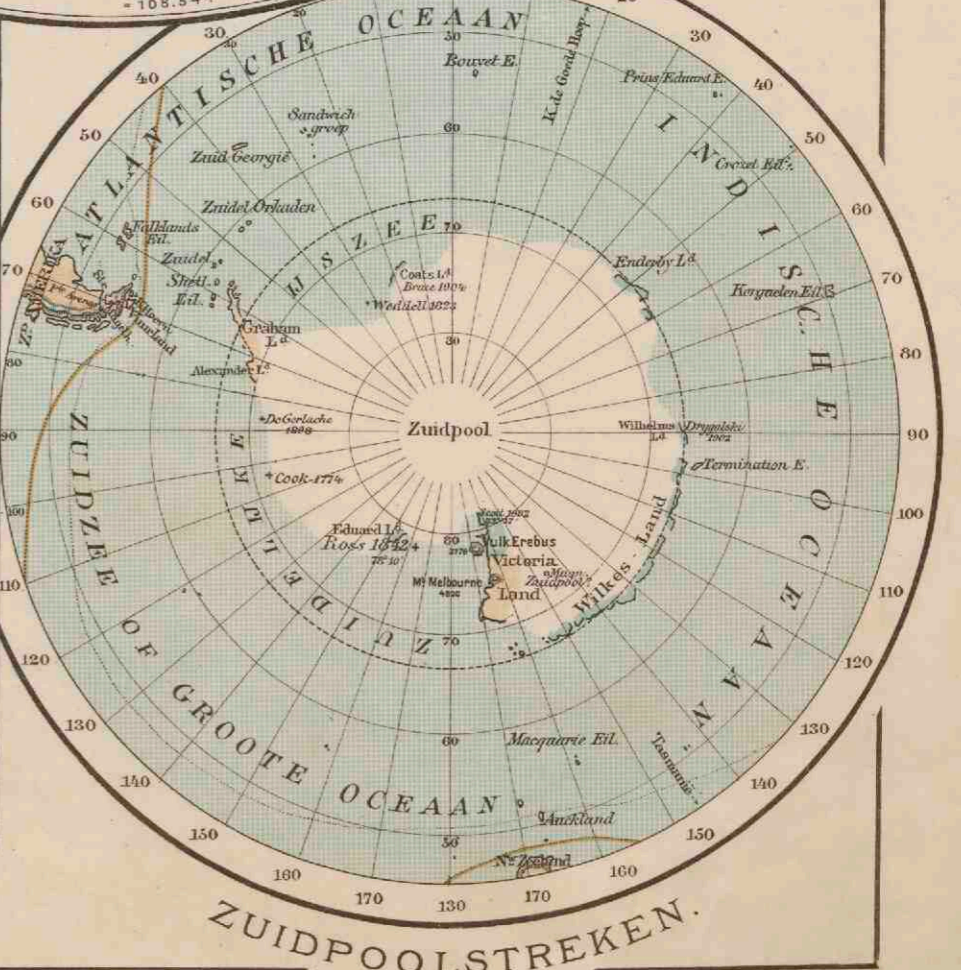
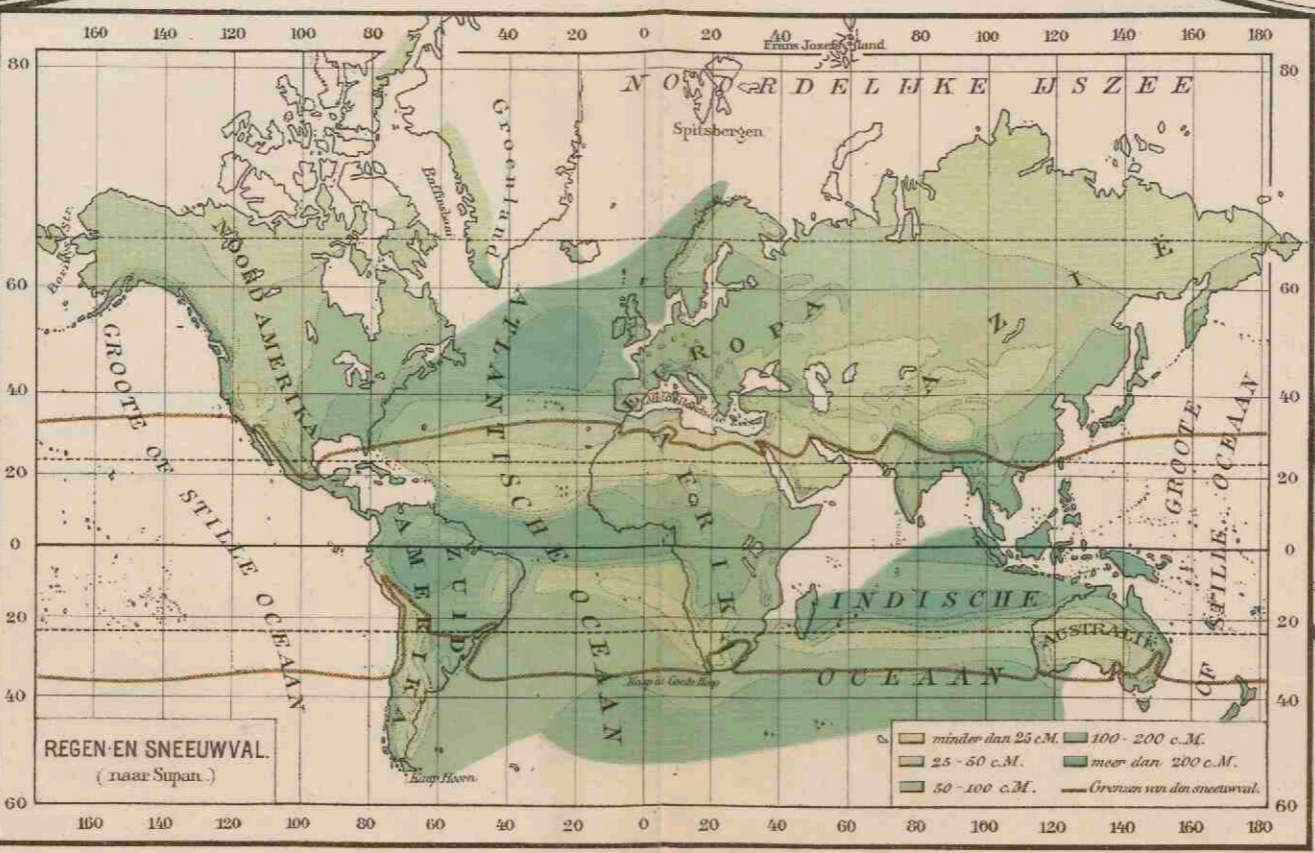
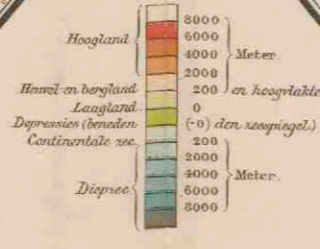
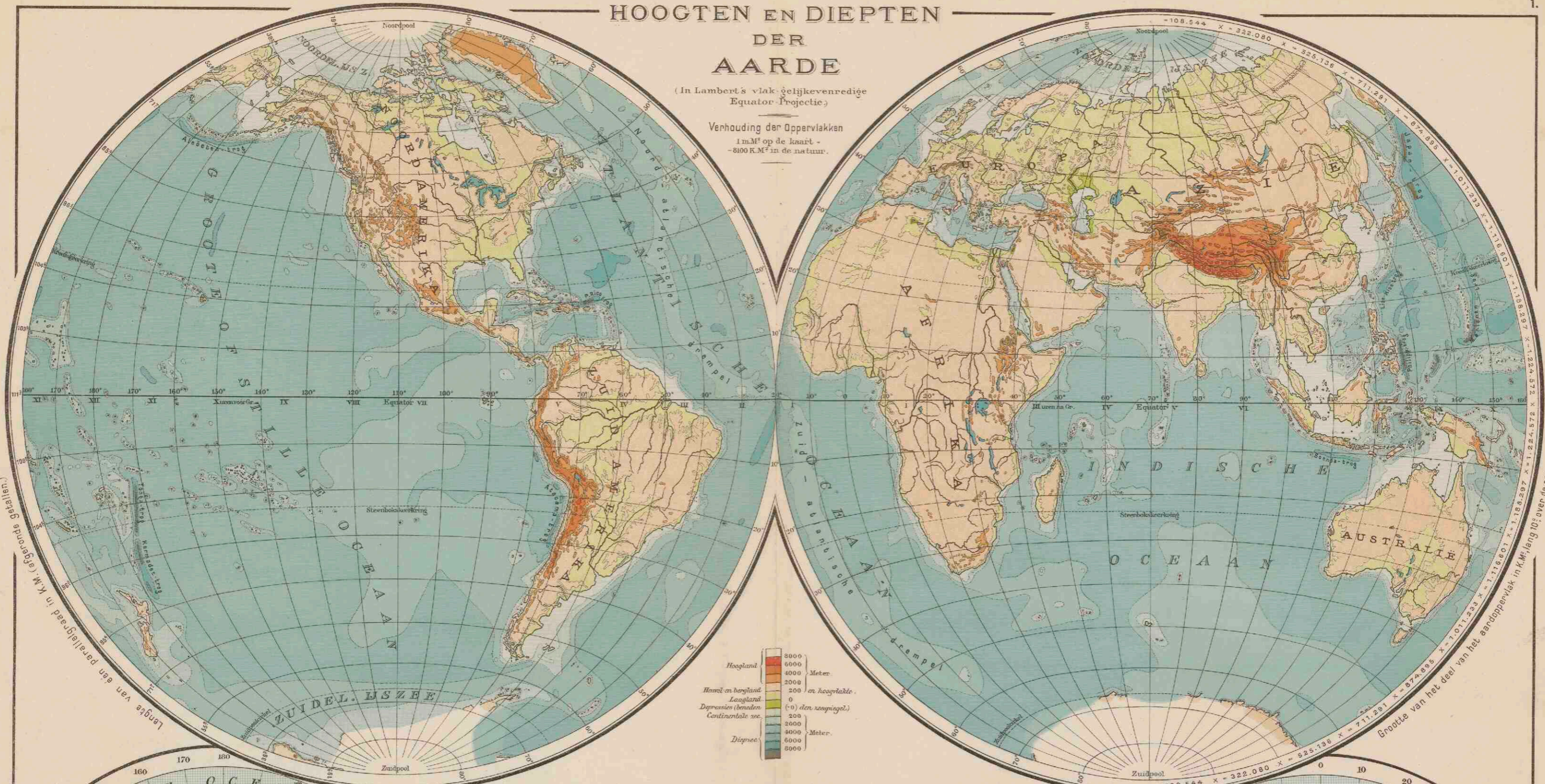
De landen in den Zuidplaspolder liggen niet alle even hoog; in 't algemeen liggen de Noordelijke hooger (gem. 4,80 — AP.) dan de Zuidelijke (gem. 5 M. — AP.). Vandaar dat aanvankelijk het plan bestond een scheiding in den polder te maken en twee Zomerpeilen te gebruiken, 5,61 en 5,81 M. Dit plan is opgegeven, omdat de hoogere en lagere gronden ten deele dooreen liggen. Thans helpt men zich door water in te laten voor de hoogere gronden, die meest voor bouwland in gebruik zijn, en door kleine windmolens voor de laagst gelegene.

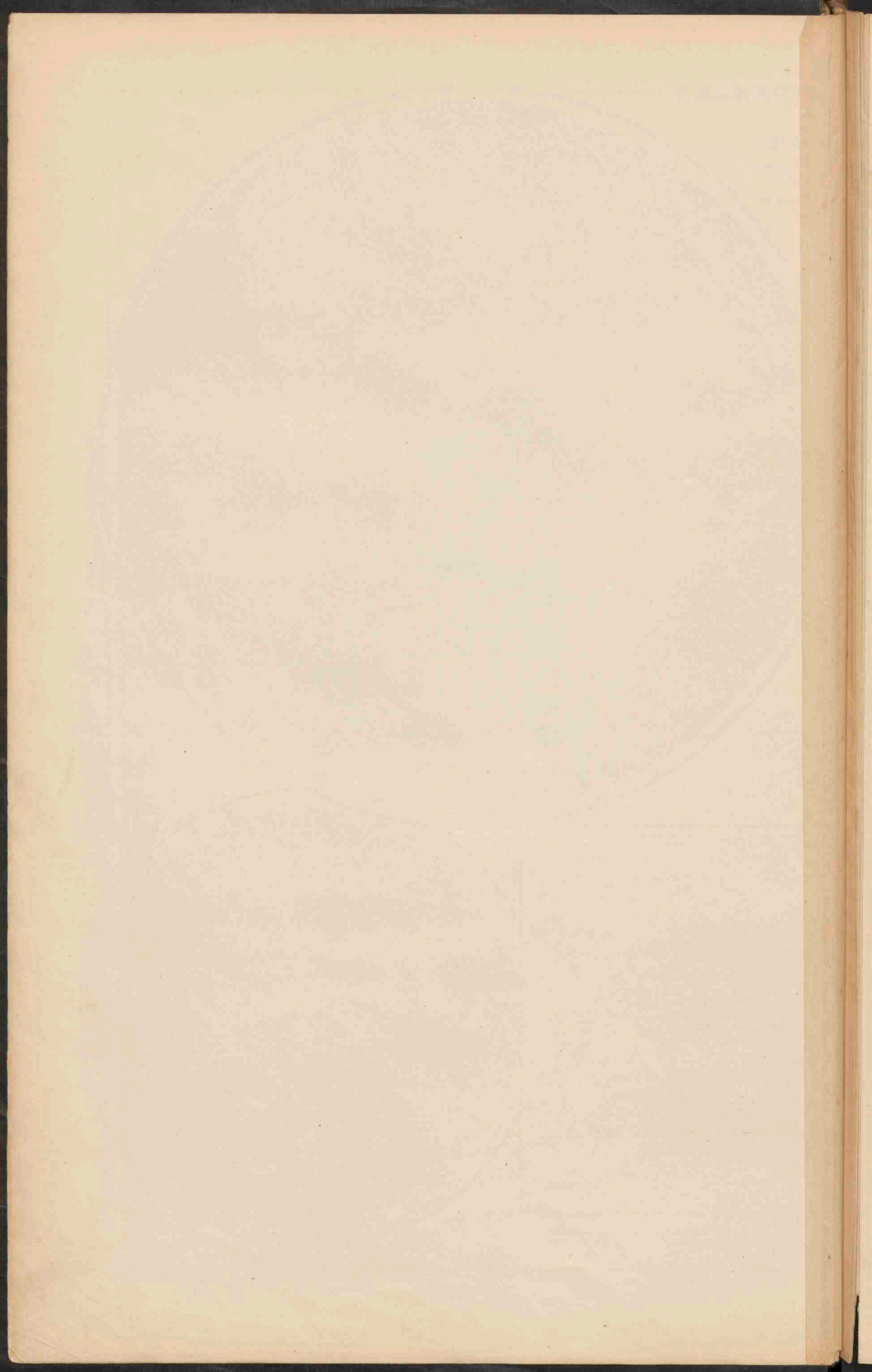
HOOGTEN EN DIEPTEN DER AARDE

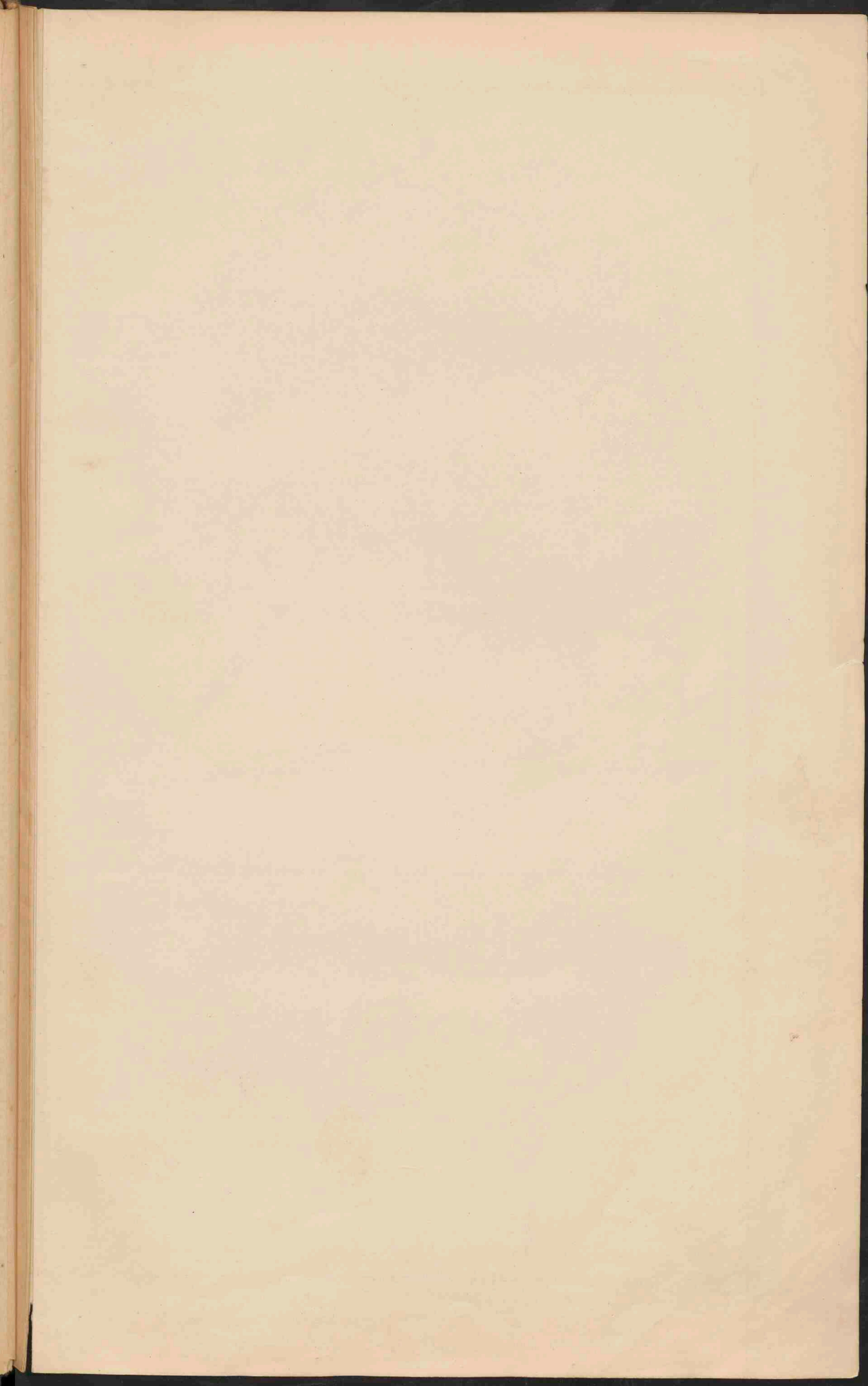
(In Lambert's vlak getijkenredige Equator Projectie)

Verhouding der Oppervlakken
1 m.M² op de kaart -
8100 K.M² in de natuur.

Verklaring voor de beide Poolstrekken. — Boomgrens. — Boomloos gebied. — Grens der voortdurend door menschen bewoonde streken. — Routen: — Mac Clure 1850-53. — Nordenskjöld 1878-79. — Amundsen 1903-06. — Gletscherterrein.

2. DE BELANGRIJKSTE STOOMVAART-LIJNEN VOOR HET WERELDVERKEER, ONDER NEDERLANDSCHE VLAG.

(Gereguleerde diensten).
STOOMVAART MPH. „NEDERLAND“: van Amsterdam via Southampton-Lissabon-Genua-Sabang-Singapore naar Batavia (34 dagen), Cheribon, Semarang, Soerabaja.
ROTTERDAMSCH LLOYD: van Rotterdam via Southampton, Lissabon, Marseille, Port Said naar Padang, Batavia (34 dagen), Cheribon, Semarang, Soerabaja.
STOOMVAART MPH. „OCEAN“: van Amsterdam via Liverpool naar Finsburg, Singapore, Batavia (40 d.), Semarang, Soerabaja.
KONINKL. W.-I. MAILDIENST: van Amsterdam naar Paramaribo (17 d.), Demerara, Trinidad, Carupano, Cumana, Guaira, La Guaira, Puerto Cabello, Caracas, Jacmel, Aux Cayes, Port au Prince, New-York en terug via Havre.
HOLLAND-AMERIKA LIJN: van Rotterdam via Buenos-Ayres en Halifax naar New-York (9 d.) en van Rotterdam naar Newport-News (12 d.).
Amsterdam van Rotterdam naar Philadelphia (12 d.).
KONINKL. HOLLANDSCHE LLOYD: van Amsterdam via Duinkerke naar Buenos Aires, Montevideo en Brazilië.
STOOMVAART MPH. „AMSTERDAM“: van Rotterdam op Ferrol naar Philadelphia (12 d.).
KONINKL. NEDERL. STOOMBOOT MPH.: van Amsterdam naar alle belangrijke havens in Noord-, Oost- en Middellandse zee, alsmede van Rotterdam naar de Levant, Alexandrië en Syrië.
STOOMVAART MPH. „ZEELAND“: van Vlissingen naar Queensboro (Londen).
HOLLANDSCHE STOOMBOOTSCHAPPIJ: van Amsterdam naar Londen en Hull.
W. H. MULLER EN CO'S BATAVIERLIJN: van Rotterdam naar Londen.
KONINKL. PAKETVAARTMPH.: tusschen de havens van den O.-I. Archipel en naar Z.O.-Australië
JAVA-CHINA-JAPAN-LIJN: van Batavia via Semarang-Sourabaya-Makassar naar Hongkong, Sjanghai, Yokohama, Kobe en via Amoy en Hongkong terug.
JAVA-BENGALEN LIJN: van Batavia naar Bombay, Madras en Calcutta.
KON. NEDERL. MPH. TOT EXPLOITATIE VAN PETROLEUMBONNEN IN NEDERL. INDIË: van Sumatra naar Oost-Indië, naar de Zwarte Zee en naar Amerika.
AMERICAN PETROLEUM COMPANY: van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen naar New-York en Philadelphia.
W. H. MULLER EN CO'S ALGEMEENE SCHEEPVAART MPH.: van Rotterdam op de Eritrassche Zee in Zweden en Spanje, en op Aberdeen en Middlesborough.

VOORNAAMSTE STOOMVAARTLIJNEN, WAARMEDE VERSCHIEPENDING ONDER VREEMDE VLAG PLAATS HEFT VAN UIT AMSTERDAM—ROTTERDAM.

(Gereguleerde diensten).
UNION CASTLE LINE: van Southampton naar Kaapstad, Port Elizabeth (Algoa baai), East London, Port Natal (Durban), Delagoa-baai, Beira.
WHITE STAR LINE: van Southampton naar New-York.
GREAT EASTERN RAILWAY COMPANY (Harwich-Hoek van Holland route): van Rotterdam naar Londen.
ALLAN LINE: van Liverpool naar Quebec en Montreal.
CANADIAN PACIFIC RAILWAY STEAMSHIP LINE: van Southampton naar Quebec en Montreal.
DET OOSTASIATISCHE KOMPAGNI: van Kopenhagen via Rotterdam naar St. Thomas en Bristch en Nederlandsch West-Indië.
DAMPSCHEEPFAHRTSGESELLSCHAFT ARGO: van Hamburg via Rotterdam naar Oporto en Lissabon en naar Marokko.
NIPPON-YUSEN-KAISHA: van Rotterdam naar Singapore, Hongkong, Yokohama, Kobe, Moji en Nagasaki.
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY: van Southampton naar West-Indië en Central-Amerika.
RED STAR LINE: van Antwerpen naar New-York en Philadelphia.
FURNESS & NEPHEWS LTD: van Rotterdam naar Baltimore en Boston.
PENINSULAR AND ORIENTAL ST. N. CY: van Londen naar Japan en Australië.
BIBBY LINE: van Liverpool naar Rangoon.
DEUTSCHE OST-AFRIKA LIJN: van Hamburg—Rotterdam naar (Dover), Lissabon, Tanger of Algiers, Marseille of Genua, Napels, Port Said, Suez, Aden, Mombas, Tanga, Zanzibar, Dar-es-Salaam, Mozambique, Beira, Delagoa-baai, Port Natal (Durban).
HAMBURG-AMERIKA LIJN: van Rotterdam n. Pinang, Singapore, Hongkong, Sjanghai, Kobe, Yokohama.
DEUTSCH-AUSTRALISCHE DAMPSCHIFF-GESellschaft: van Rotterdam via Kaapstad n. Australië en terug via Java naar Amsterdam.
HAMBURG-SUDAMERIKANISCHE DAMPSCHIFF-GESellschaft, NORDD. LLOYD: van Hamburg—Rotterdam naar Buenos Aires en Montevideo (La Plata Conference lines).
DAMPSCHEEPFAHRTSGESELLSCHAFT NEPTUN: van Rotterdam op alle havens van de Oostzee.
DEUTSCHE LEVANTE LINE: van Rotterdam naar de Levant.
A. C. DE FREITAS & Co. LIJN: van Rotterdam naar de Adriatische Zee.
ELDER DEMPSTER LINE: van Hamburg via Rotterdam naar de Westkust van Afrika.
HANSA LIJN: van Hamburg naar Colombo, Madras, Calcutta, Bombay, Karatsji.
NORDBEUTSCHE LLOYD: van Rotterdam naar Pinang, Singapore, Hongkong, Sjanghai, en terug via Java naar Amsterdam.
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE: van Havre naar New-York en Central-Amerika.
MESSAGERIES MARITIMES: van Marseille naar Japan en Australië.
COSMOPOLITAN LINE: v. Rotterdam n. Philadelphia.
NEW-YORK & CONTINENTAL LINE: van Hamburg via Rotterdam naar New-York en terug.
RUSSIAN VOLUNTEER FLEET: van Libau via Rotterdam naar New-York en terug.
RUSSIAN EAST ASIATIC COMPANY: van Libau via Rotterdam naar New-York en terug.
MARTIME DIENST VOOR DEN ROEMENSCHEEN STAAT. (Westerlijn): van Rotterdam naar de Roemense havens.
WILSON LINE: van Hull naar Oost- en Middellandse Zee en naar New-York—Boston.
STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ ADRIA: van Rotterdam naar de Adriatische Zee.
WOERMANN LINE: van Hamburg via Rotterdam naar de Westkust van Afrika.
HAMBURG-BREMEN-AFRIKA LIJN: van Bremen naar de Westkust van Afrika via Rotterdam.
ROLAND LINE: van Bremen via Rotterdam naar Chili en Peru.

KOLONIËN EN WERELDVERKEER

- Nederlandsch, Britsch, Fransch, Duitsch, Russisch, Italiaansch, Spaansch, Pastoegeesch, Deensch, Turksch, Belgisch-Koningsl., Vereenigde St. onbezittingen, Staten zonder kolonien.

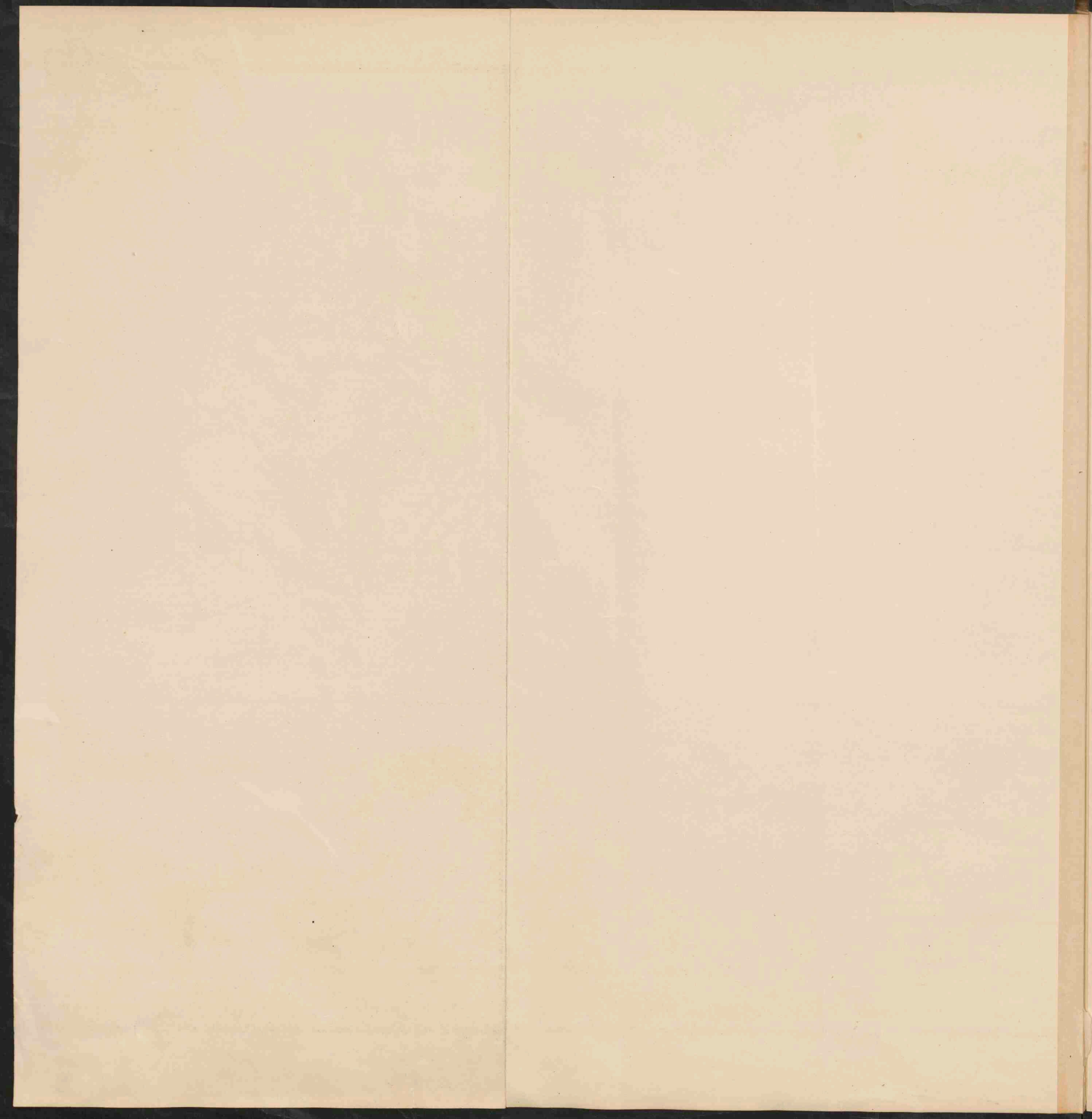
- MENSCHENRASSEN**
- Kaukasisch of Blank ras, Indo-Europeaan of Indo-Germanen, Samieten, Oamieten, Kaukasische volken, Indianen, Noord-Amerikaanse Indianen, Zuid-Amerikaanse Indianen, Australische Indianen, Melaïers, Papoea's, Mongolen, Zuid-Oostelijke Mongolen, Noordelijke Mongolen, Eskimo's en Beringsvolken, Negers, Soedan-Negers, Bantoe-Negers, Australiërs en Boschjesmammen.

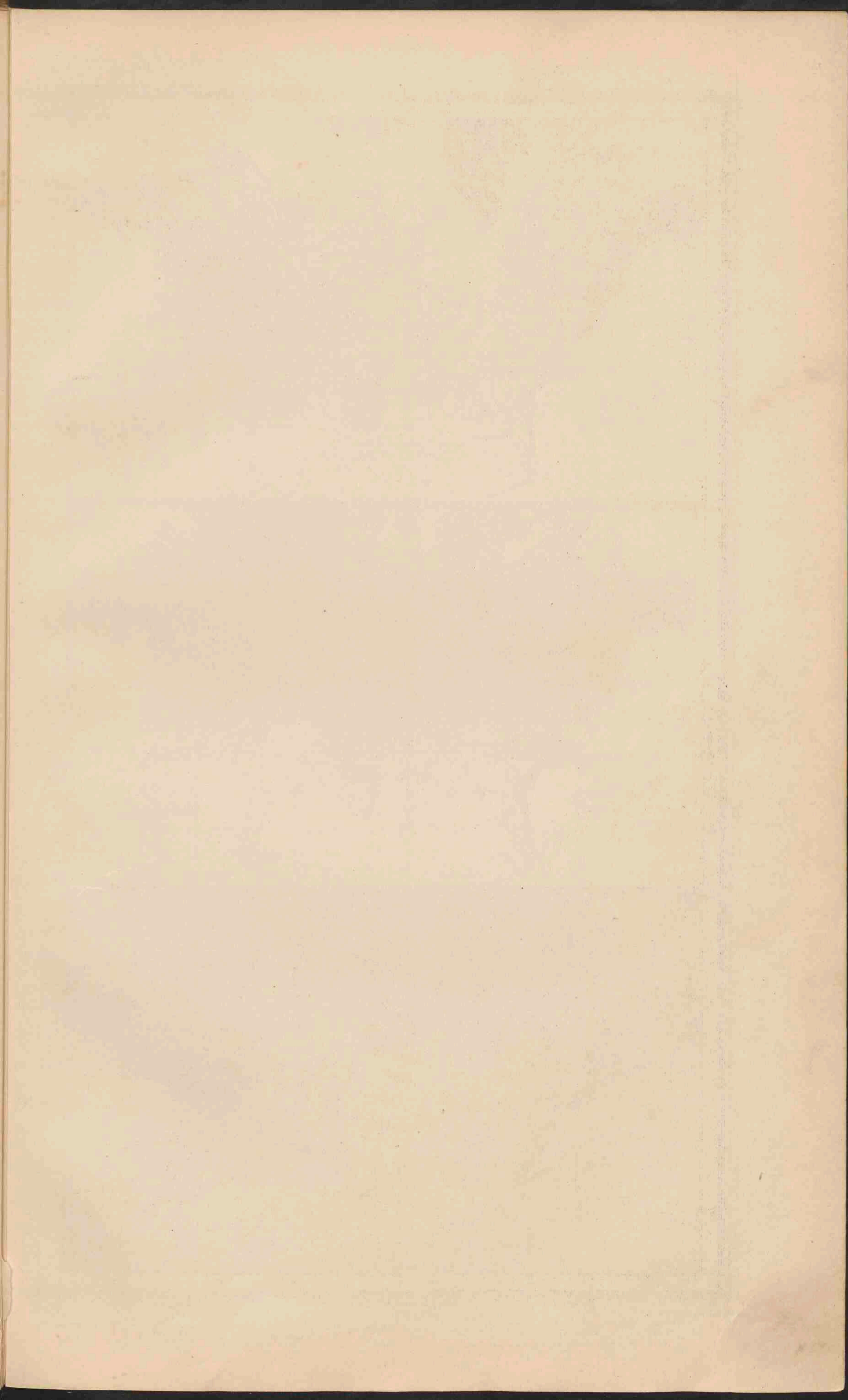
- DICHTHEID VAN BEVOLKING** op 1 KM²
- minder dan 1 mensch., 10-50 menschen, 50-100 menschen, 100-200 menschen, meer dan 200.

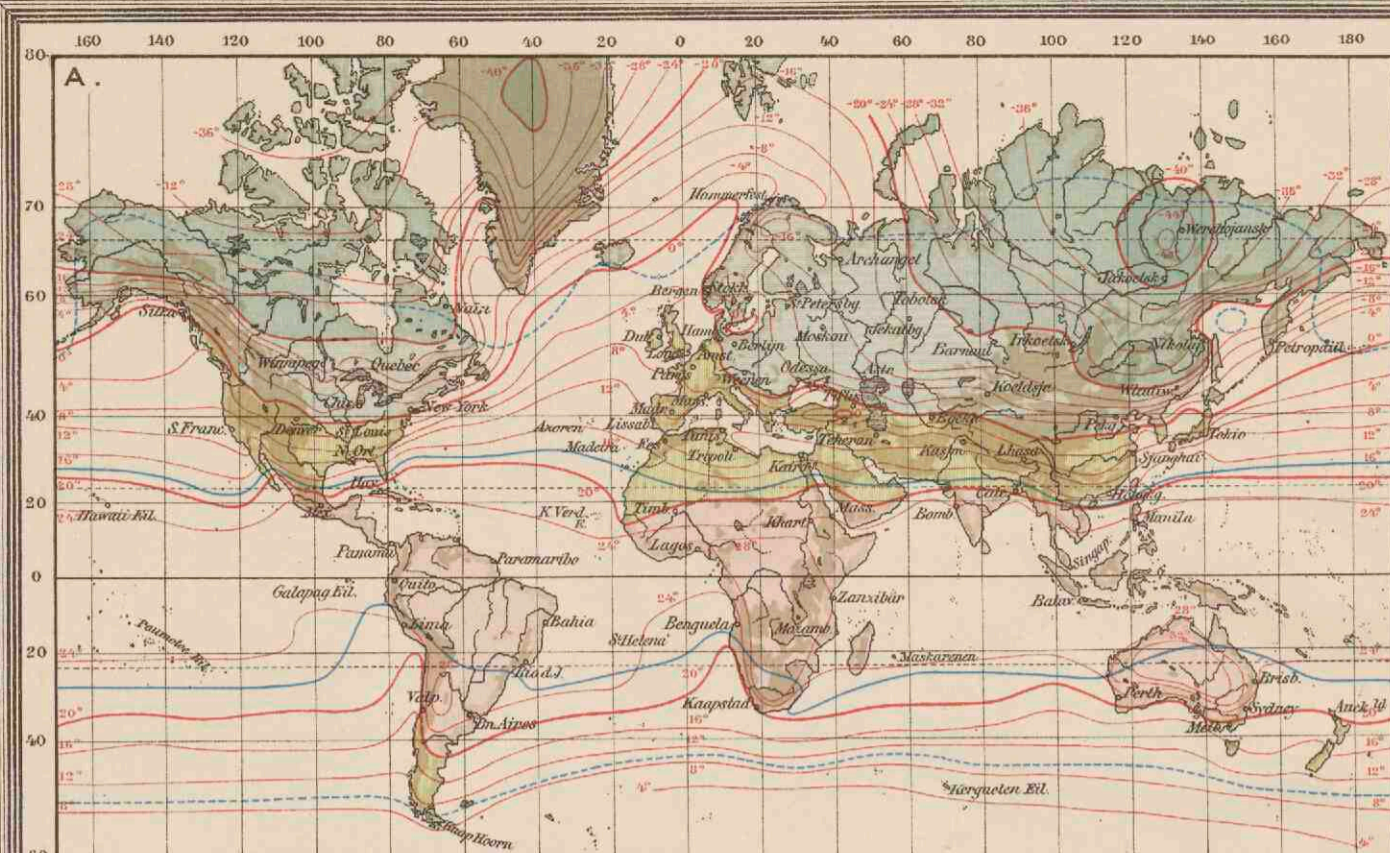
- ZEESTROOMEN** in het winterhalfjaar v. h. Noordel. Halfrond.
- Warme stroomen, Koudere stroomen, De kracht van den stroom is aangeduid door de relatieve dichtheid der pijpjes.

Gröningen, J.B. Walters.

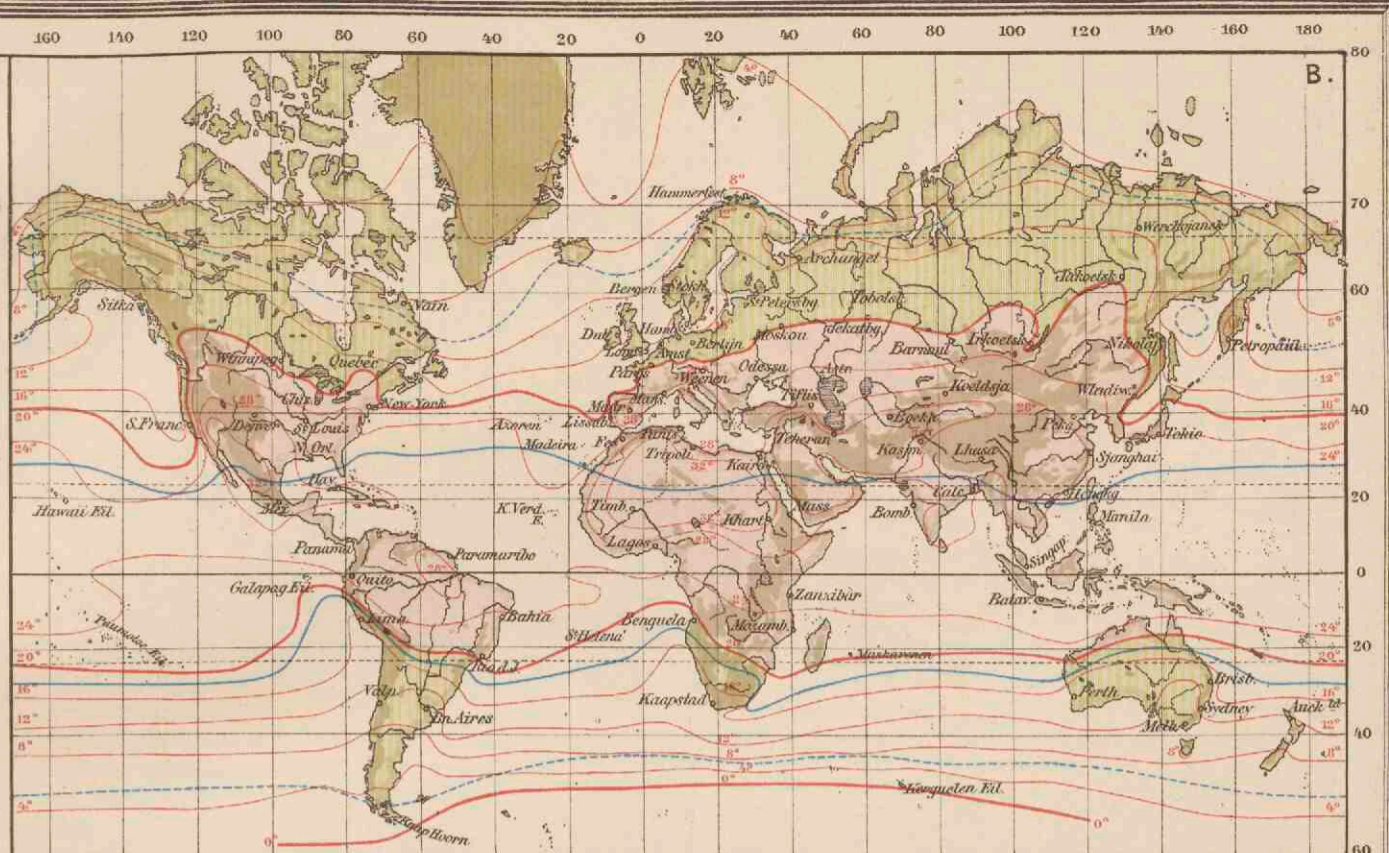
Lithv. d. Weijer-Gröningen.

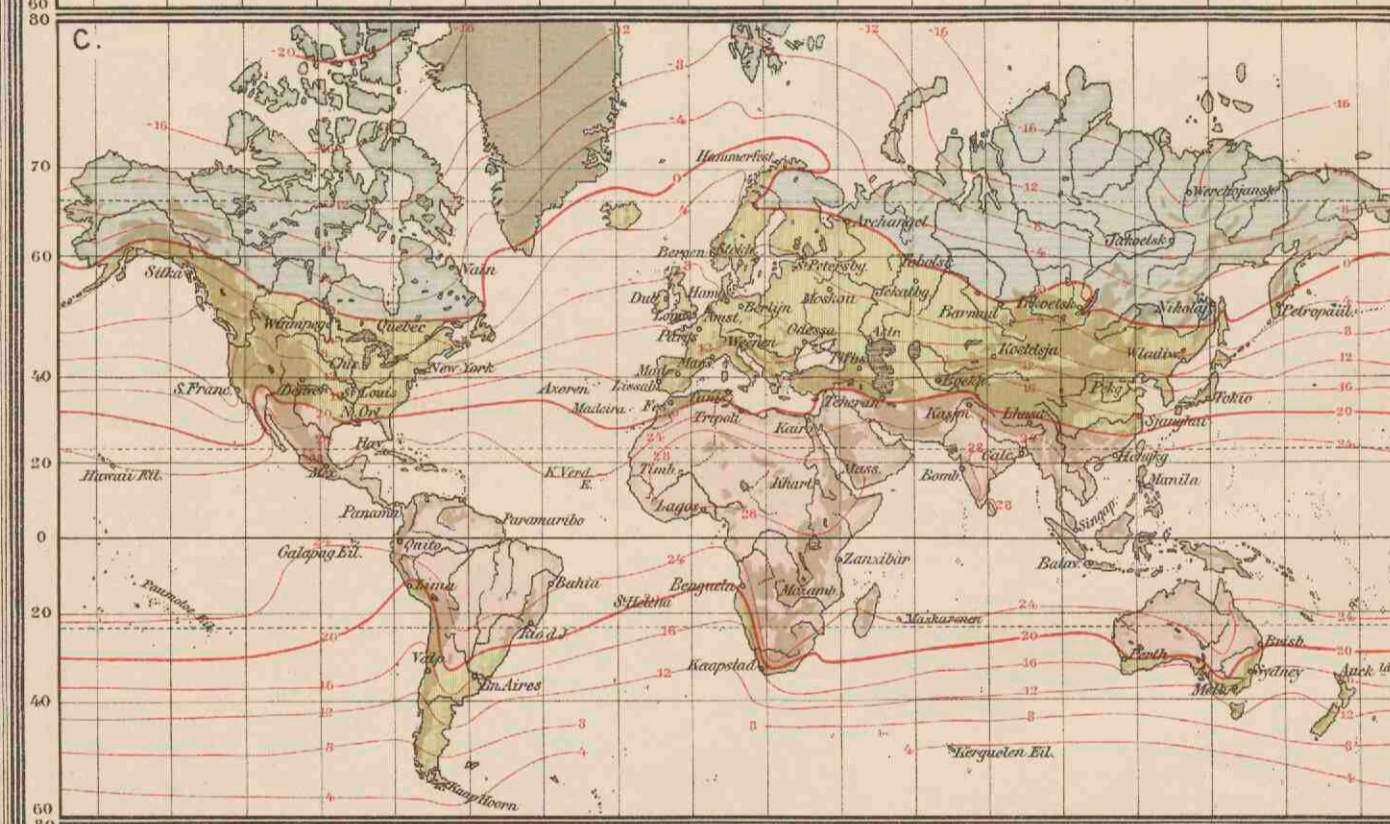

A. JANUARI-ISOTHERMEN.

B. JULI-ISOTHERMEN.

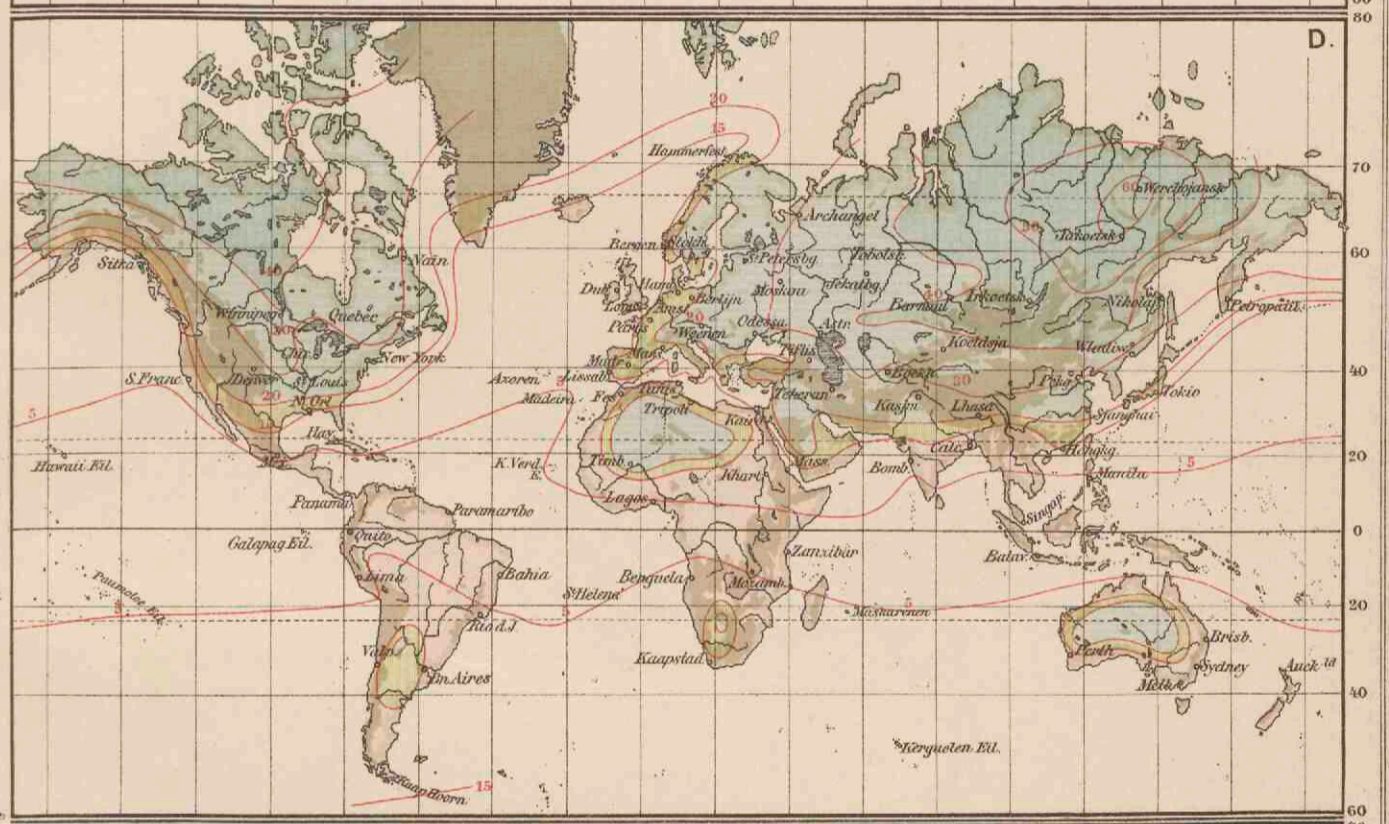
C. JAAR-ISOTHERMEN.

(In graden Celsius.)

- Boven +20°
- van +20° tot 0°
- van 0° tot +20°
- van +20° tot +40°
- beneden +40°.

--- 10° Isothermen van de warmste maand (grenzen der koude zonen)

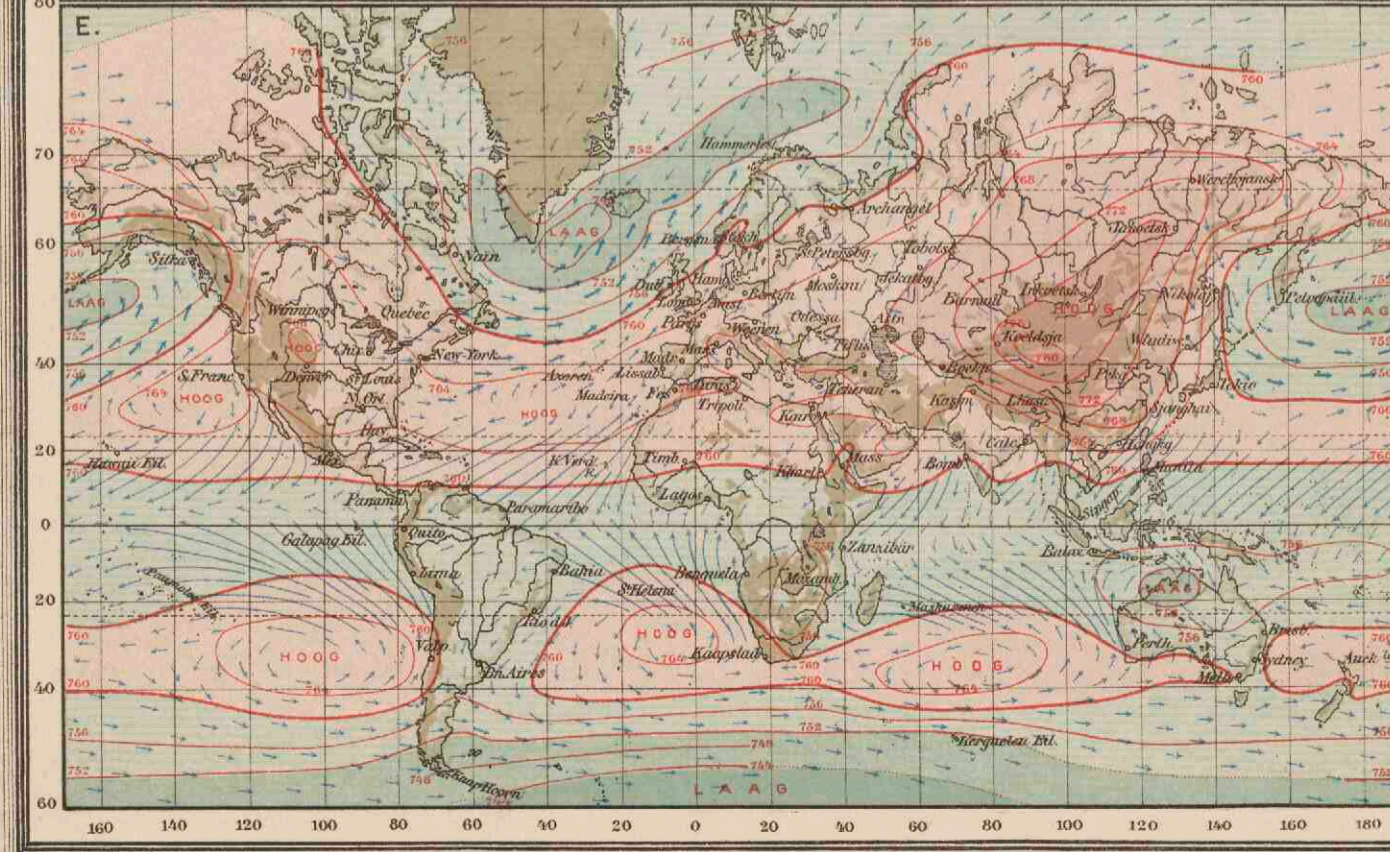
--- 18° Isothermen van de koudste maand (grenzen der tropische zone)

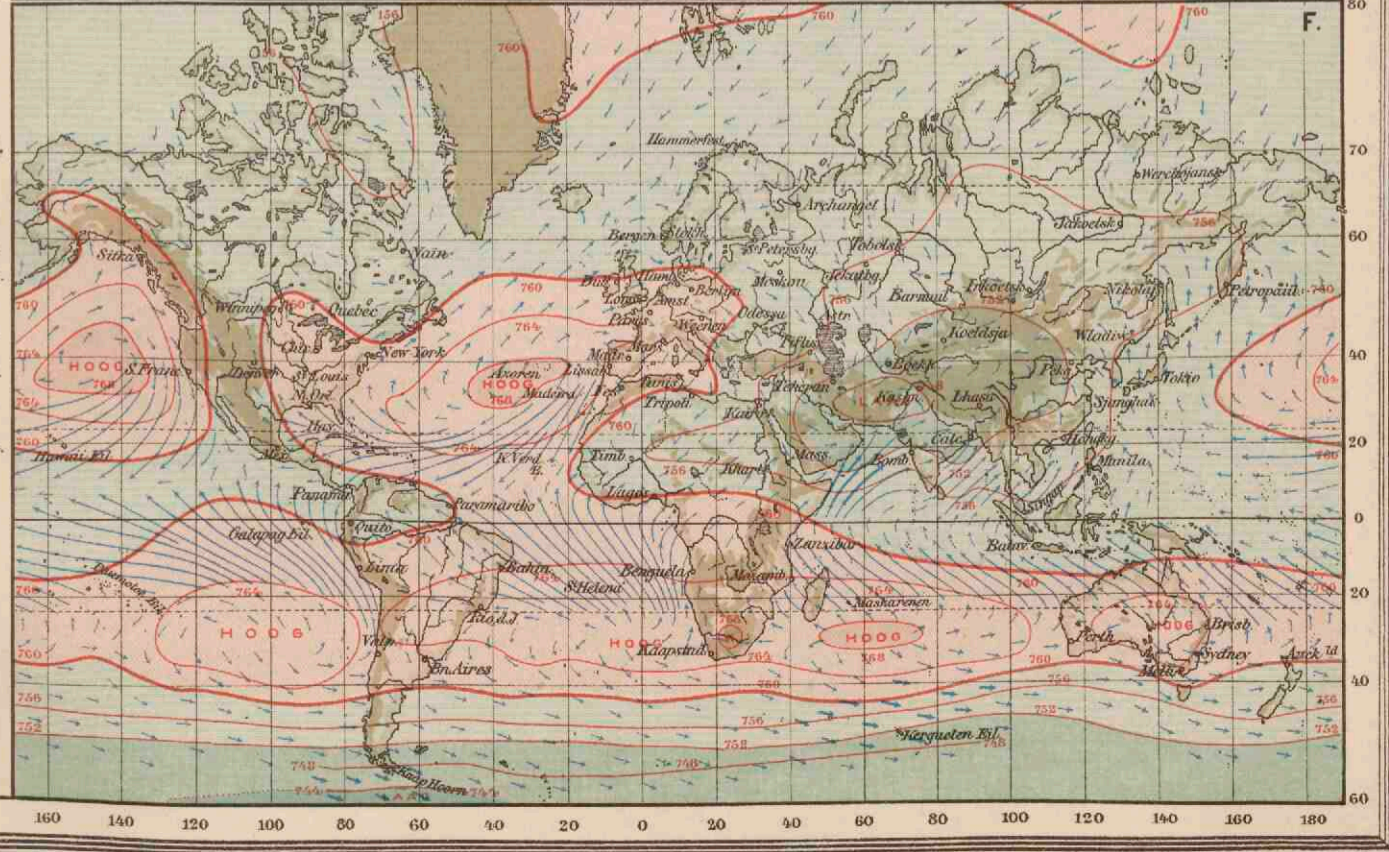
D. ISOAMPLITUDEN.

Gemiddelde jaarlijkse temperatuurverschillen tusschen de warmste en de koudste maand, in graden Celsius.

- 1-15. Hoogste en zeeclimaat.
- 15-20. Overgangsklimaat.
- 20-25. Landklimaat.
- 25-30. Boven 60° Noord. Landklimaat.

E. ISOBAREN EN WINDEN in Januari.

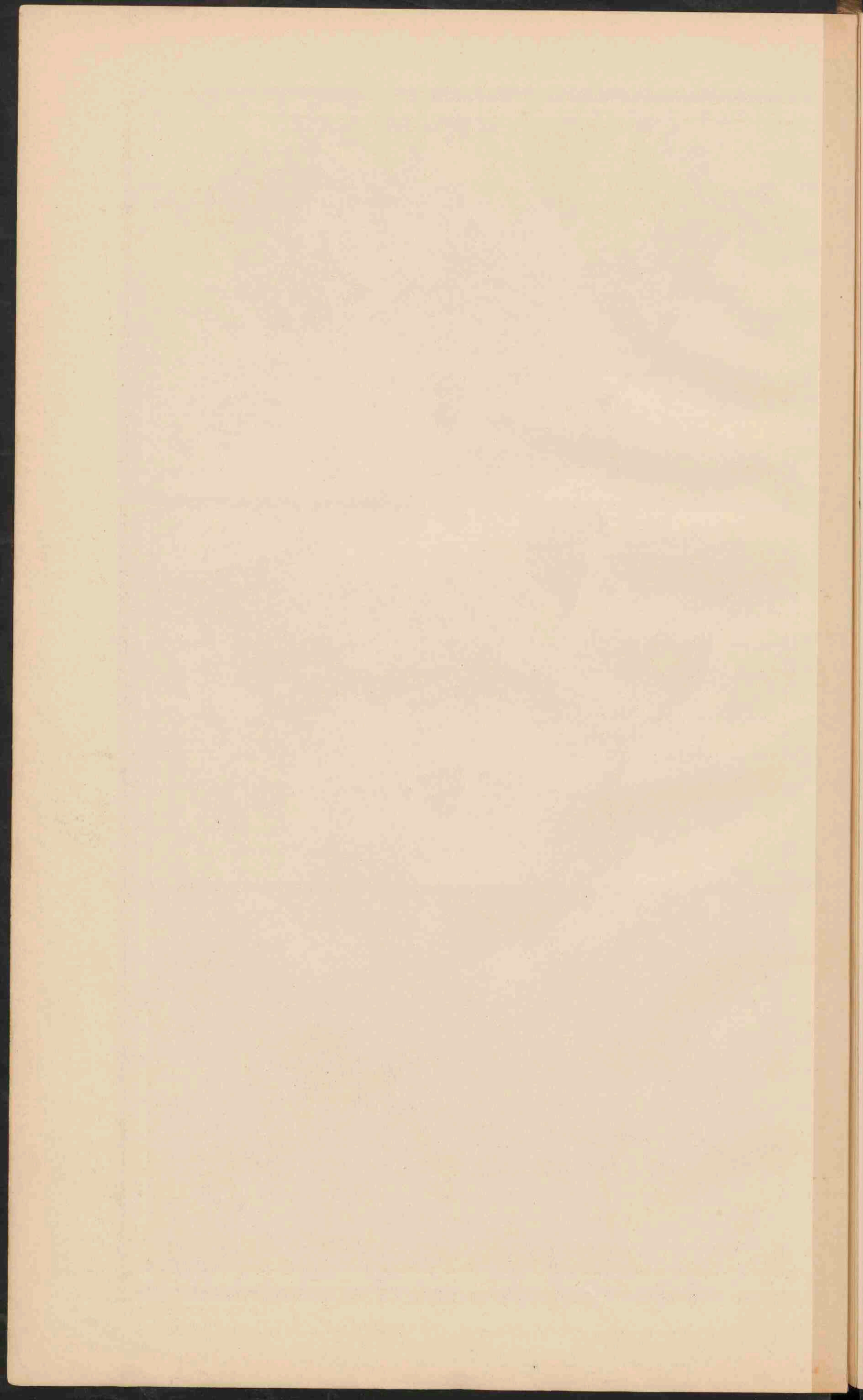
F. ISOBAREN EN WINDEN in Juli.

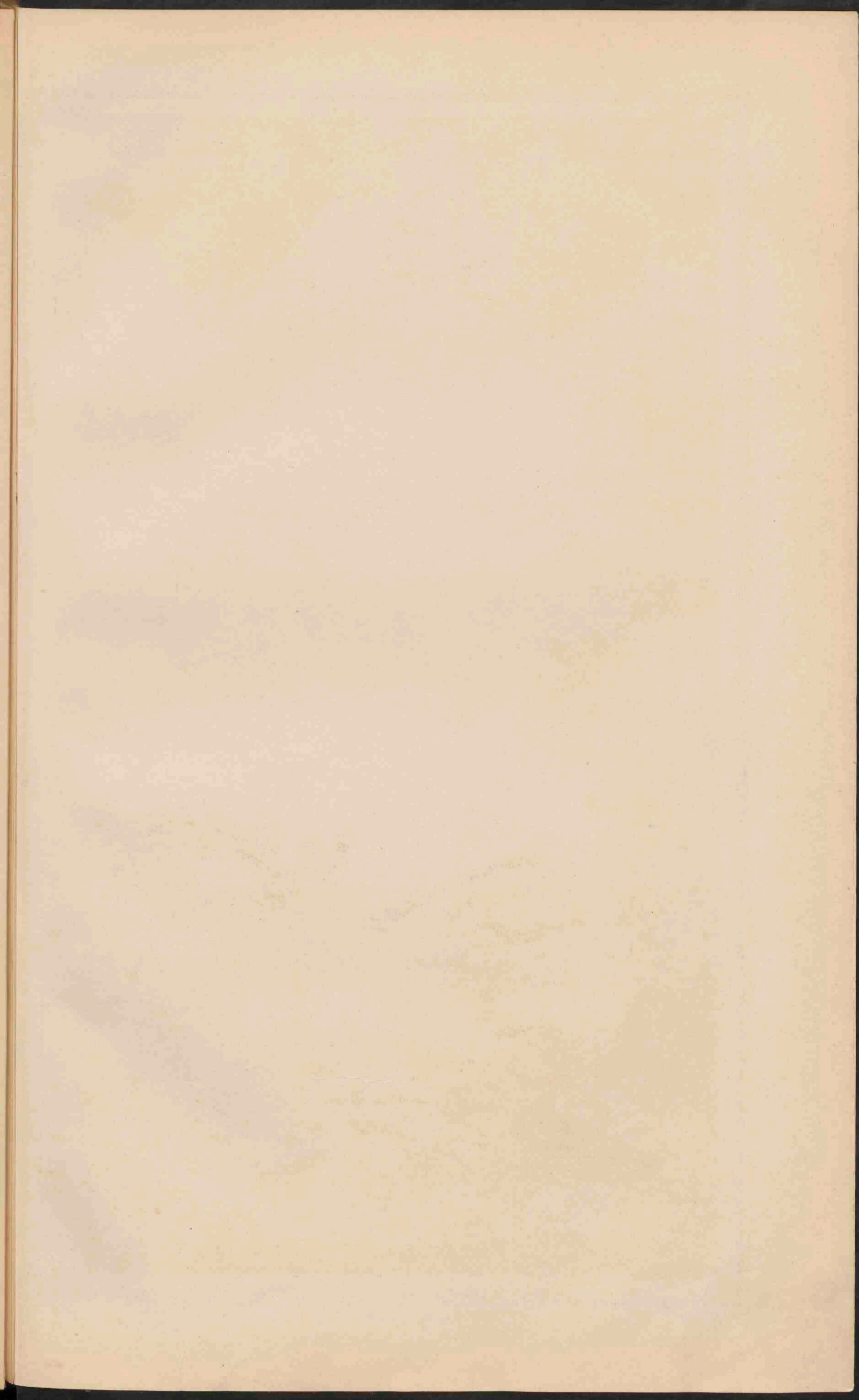
- Streken met hoogen luchtdruk.
- Streken met laagen luchtdruk.

De pijlen geven de gemiddelde windrichting aan.

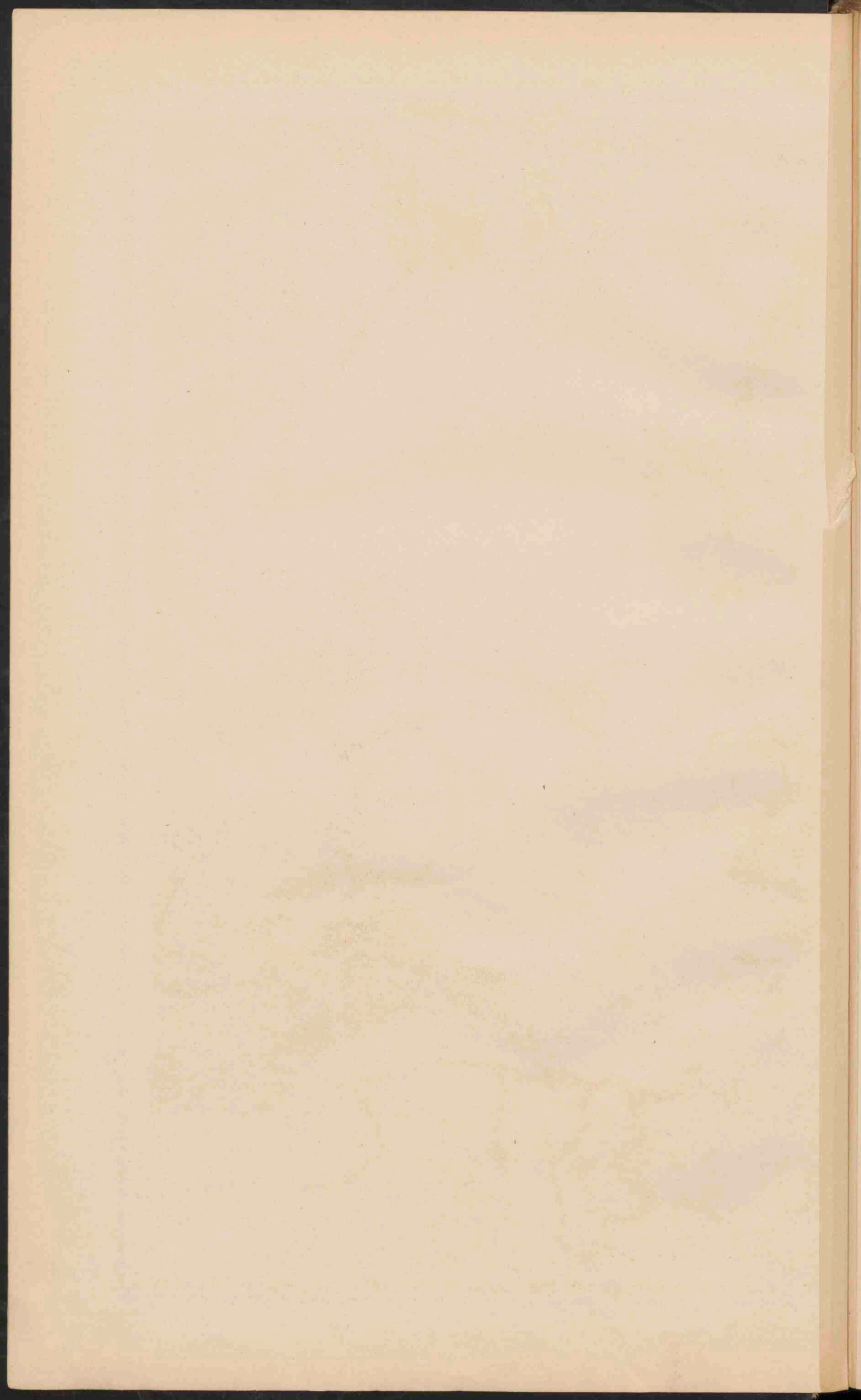
- Dooftige winden.
- Versuierlijke winden.
- Krachtige winden.
- Matige winden.
- Plagwe winden.

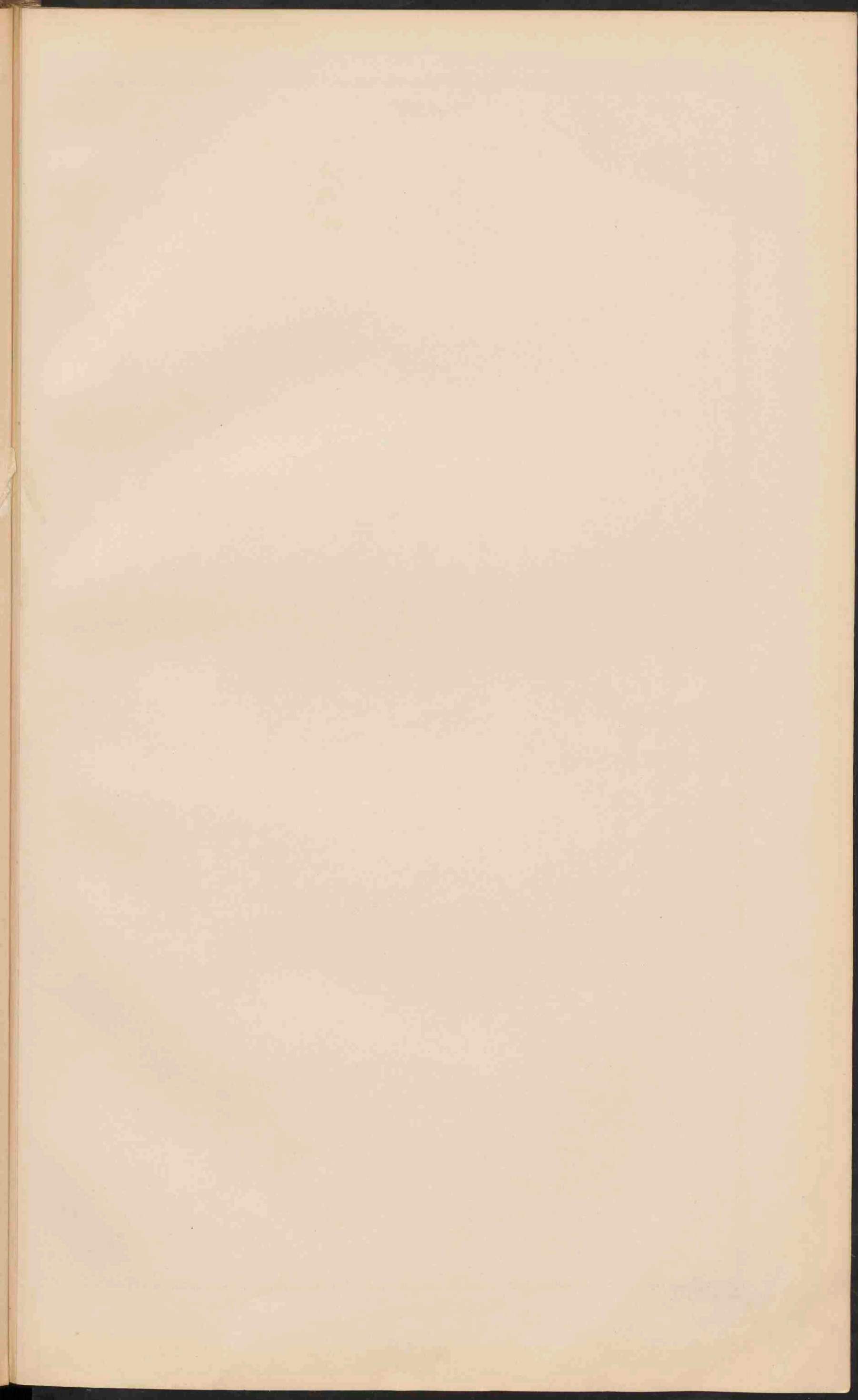
Op alle kaart is op de streken boven 1000 M. Jans aangegeven

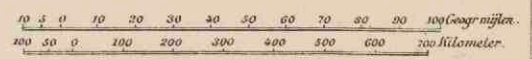

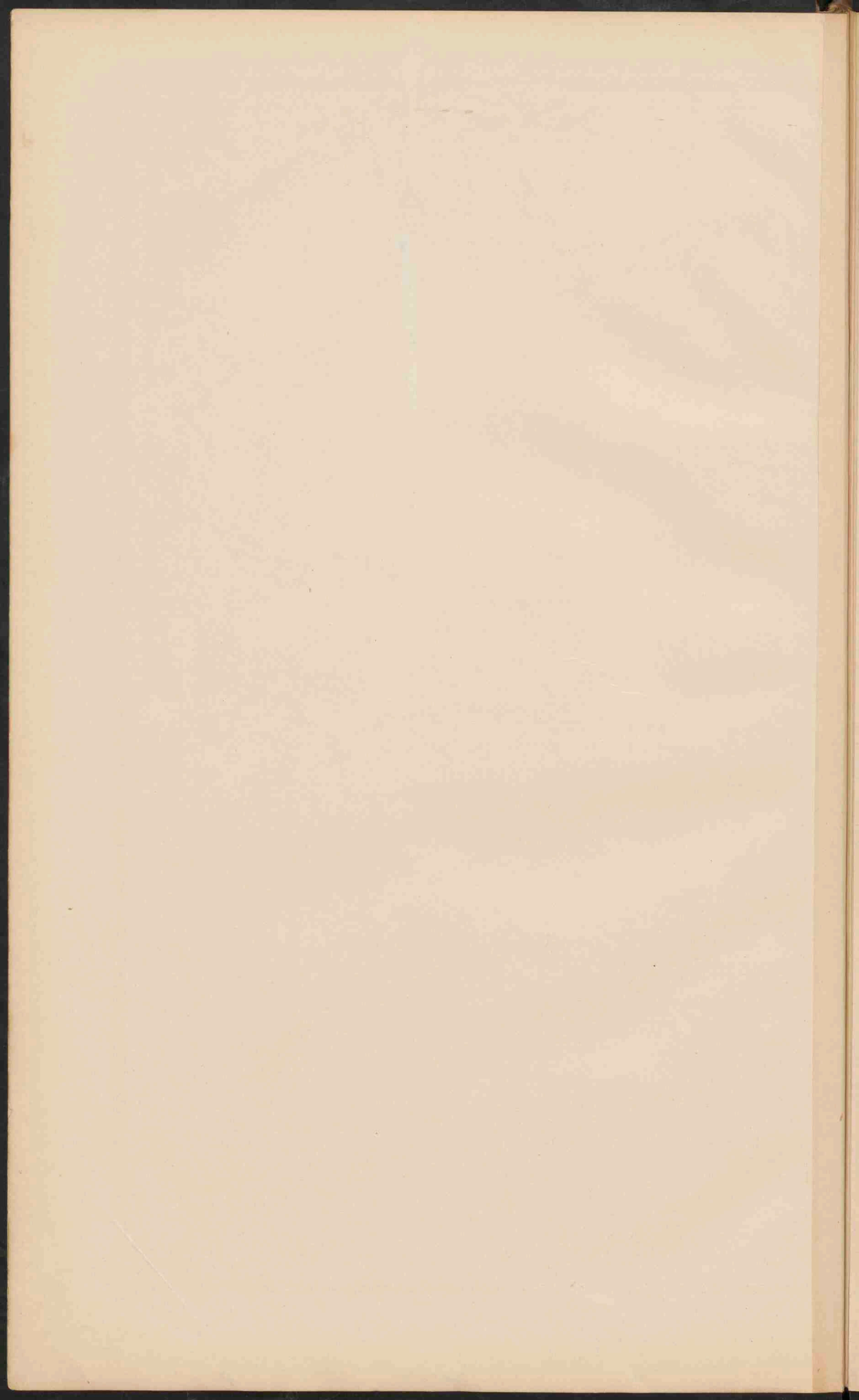

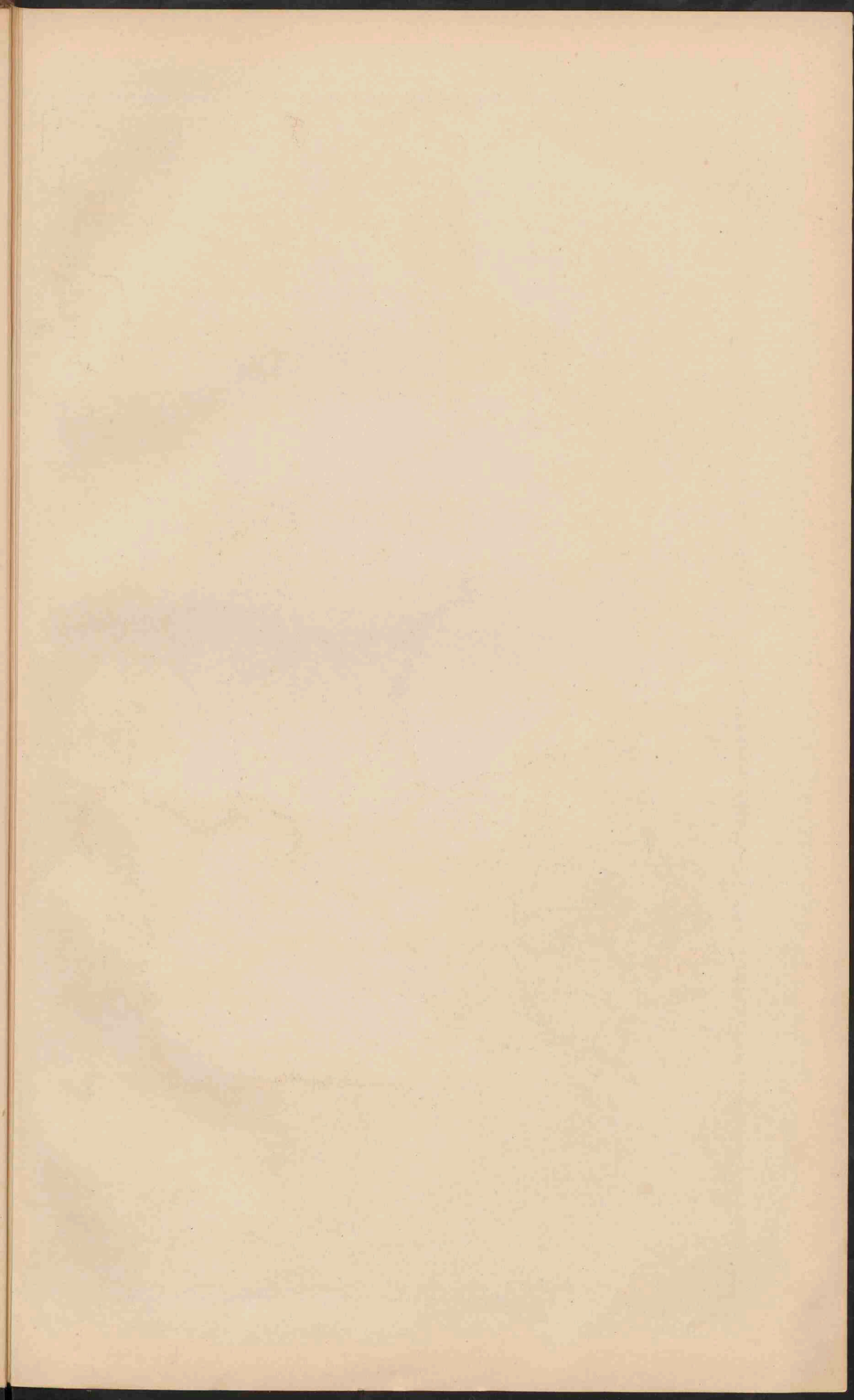
EUROPA

Schaal 1:15.000.000.

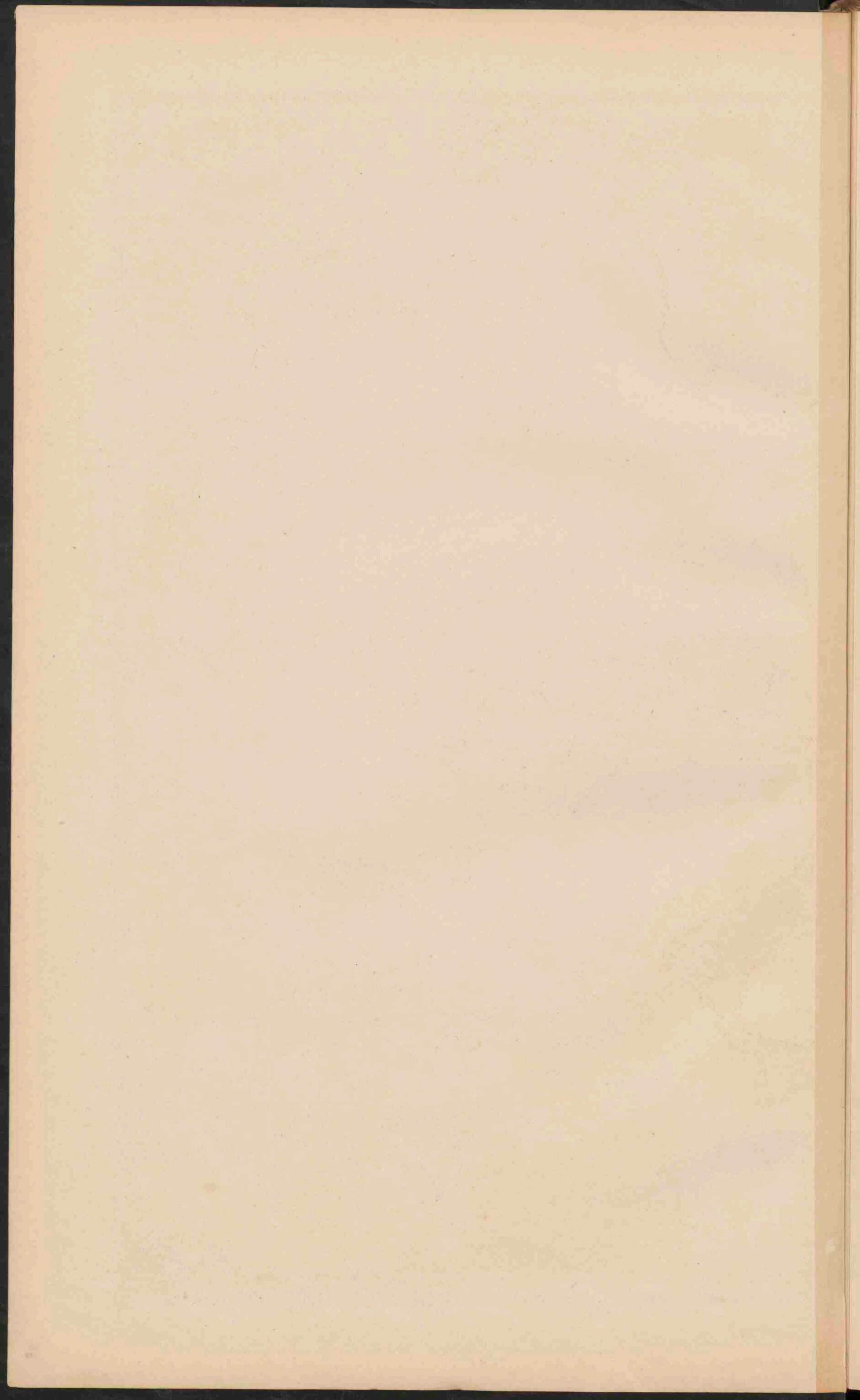

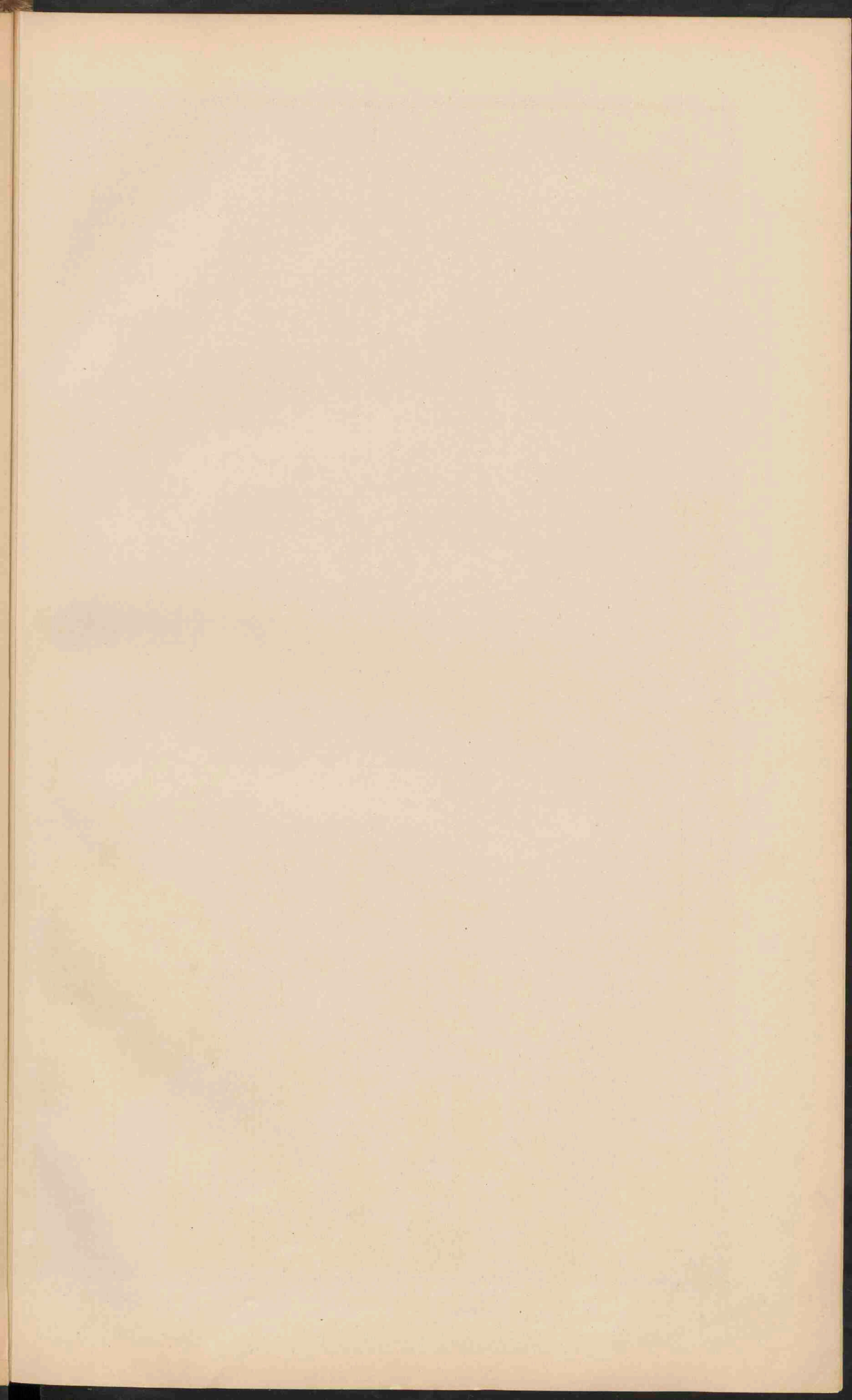
- PLAATSSEN van meer dan 1 mill. inw.
- PLAATSSEN 1 mill tot 500.000 inw.
- Plaatsen 500.000 - 100.000
- Plaatsen 100.000 - 50.000
- Plaatsen minder dan 50.000
- De hoofdsteden zijn onderstreept
- Belangrijke spoorwegen

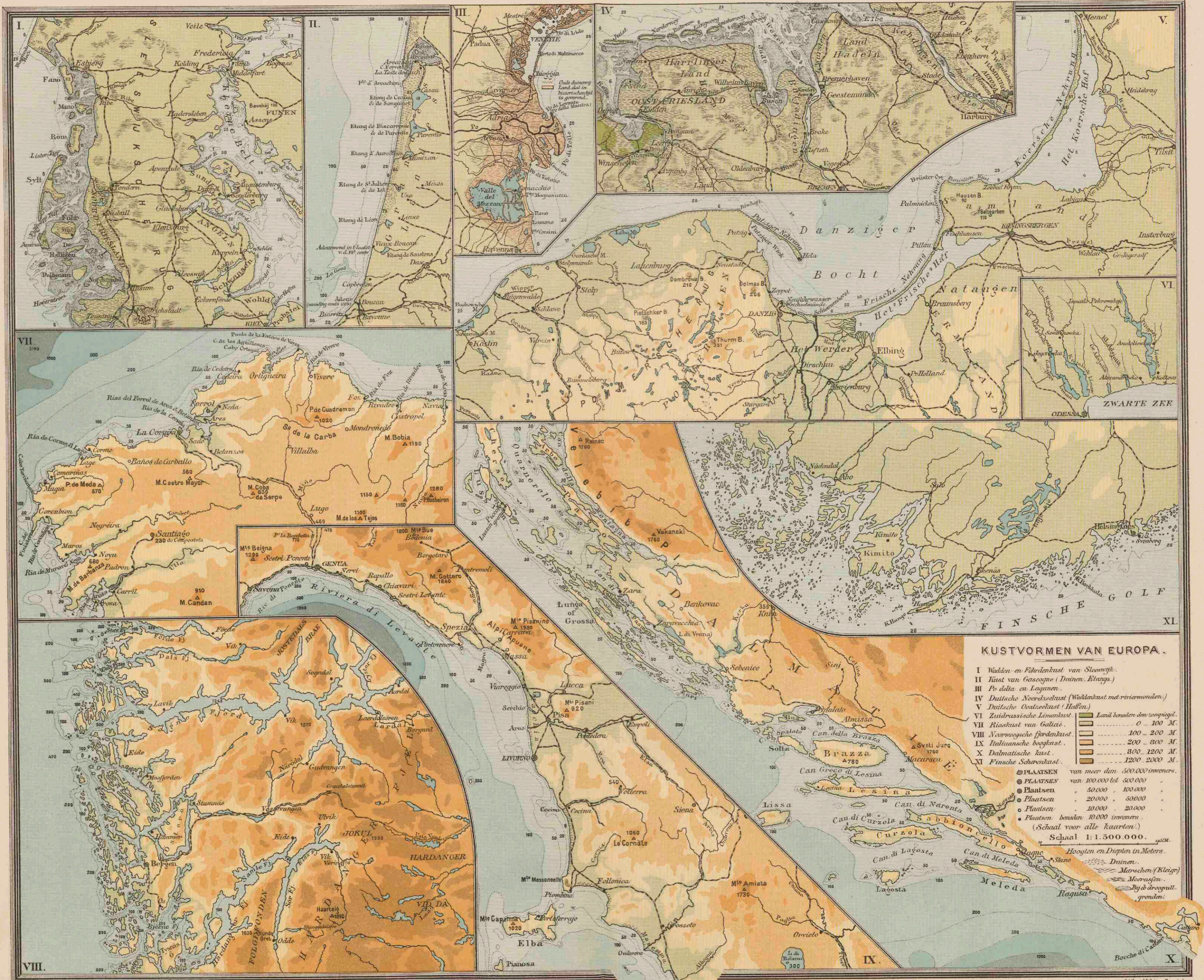

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

DE VOLKSTAMMEN VAN EUROPA.

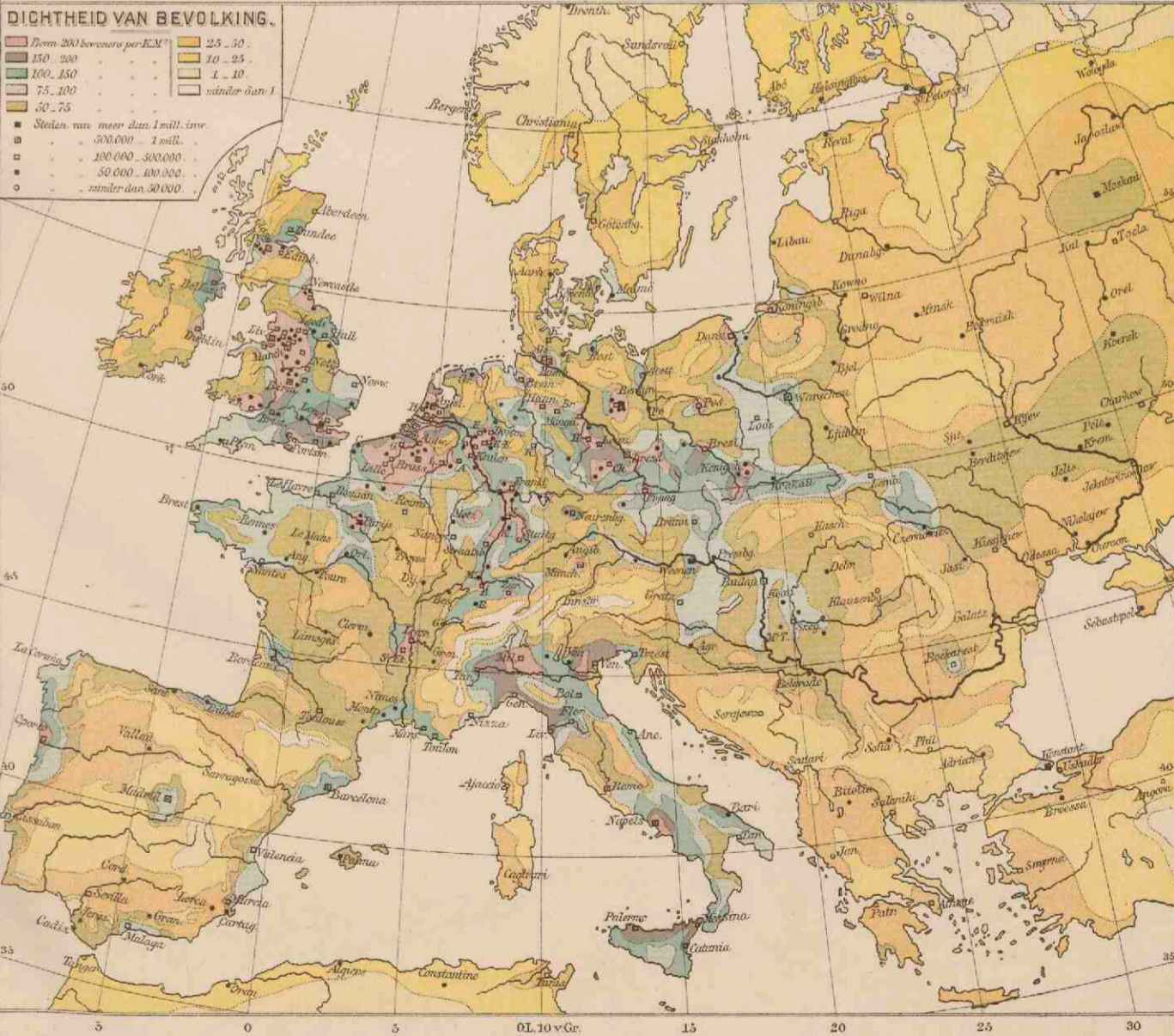
INDO EUROPEANEN.

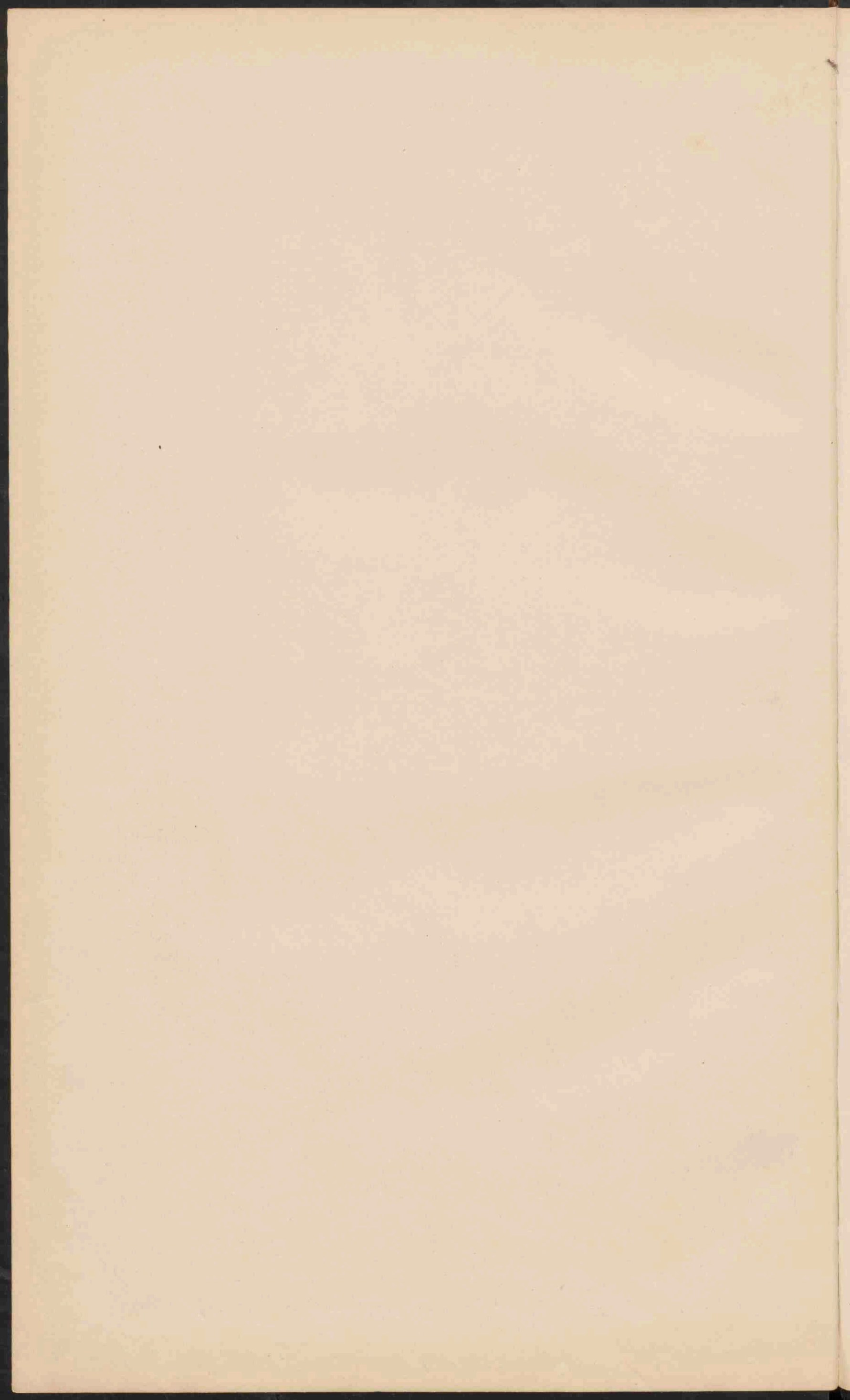
- Germanen, Duitsche, Nederlander, Engelschen en Skandinaviers.
- Romanen, Franschen, Walen, Spaanschen, Portugezen, Italianen, Dialect-Romanen, Grieken, Romanen en Ilandschen.
- Gaelen.
- Kelten, Galen, Ieren en Bretons.
- Hymiers, Armeniërs, Laten, Osseten, Boerden en Perzen.
- Albaneezen.
- Slaven:
 - Oost-Slaven (Oest, Wit, Klein-Russen, Boethonen).
 - West-Slaven (Polen, Wenden, Tsjechen en Slaven).
 - Zuid-Slaven (Slovenen, Kroaten, Serviers en Boedjaren).
 - Litauers, Letalen en Lotzen.

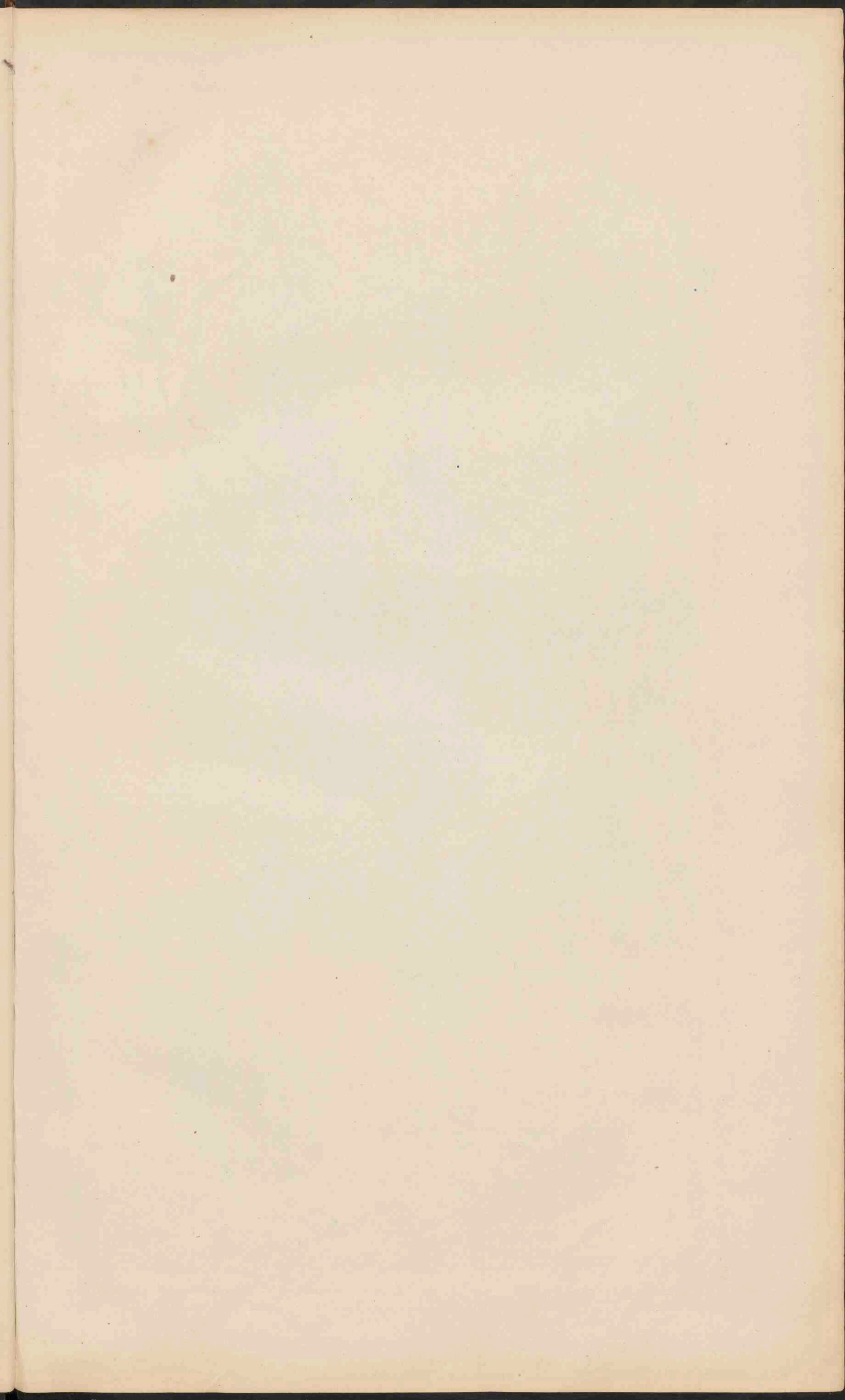
- #### BASIKEN EN KAVKASUS-VOLKEN.
- Basken.
 - Kaukasus volken.
- #### MONGOLEN.
- Finnen, Baltische Finnen en Lappen, Wolga-Finnen, Noordelijke Finnen (Sjyrienen, Woostien, Samojeden en Oefjakon).
 - Turksche volken: Tataren, Basghieren, Kirgizen, Turkomenen, Osmanen.
 - Kalmukken en Magjaren (de laatste twee alleen naar de taal Mongool).
 - SEMIETEN: Arabieren en Arameers, Berbers en Egyptenaren (Joden verspreid).

DICHTHEID VAN BEVOLKING.

- Meer dan 200 bewoners per km².
 - 150 - 200
 - 100 - 150
 - 75 - 100
 - 50 - 75
 - 25 - 50
 - 10 - 25
 - 1 - 10
 - minder dan 1.
- Steden van meer dan 1 mill. inv.
- 500.000 - 1 mill.
 - 100.000 - 500.000
 - 50.000 - 100.000
 - minder dan 50.000

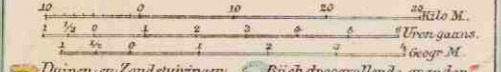

4° O.L.v. Greenwich

NEDERLAND. GRONDSOORTEN.

Schaal 1:800.000.

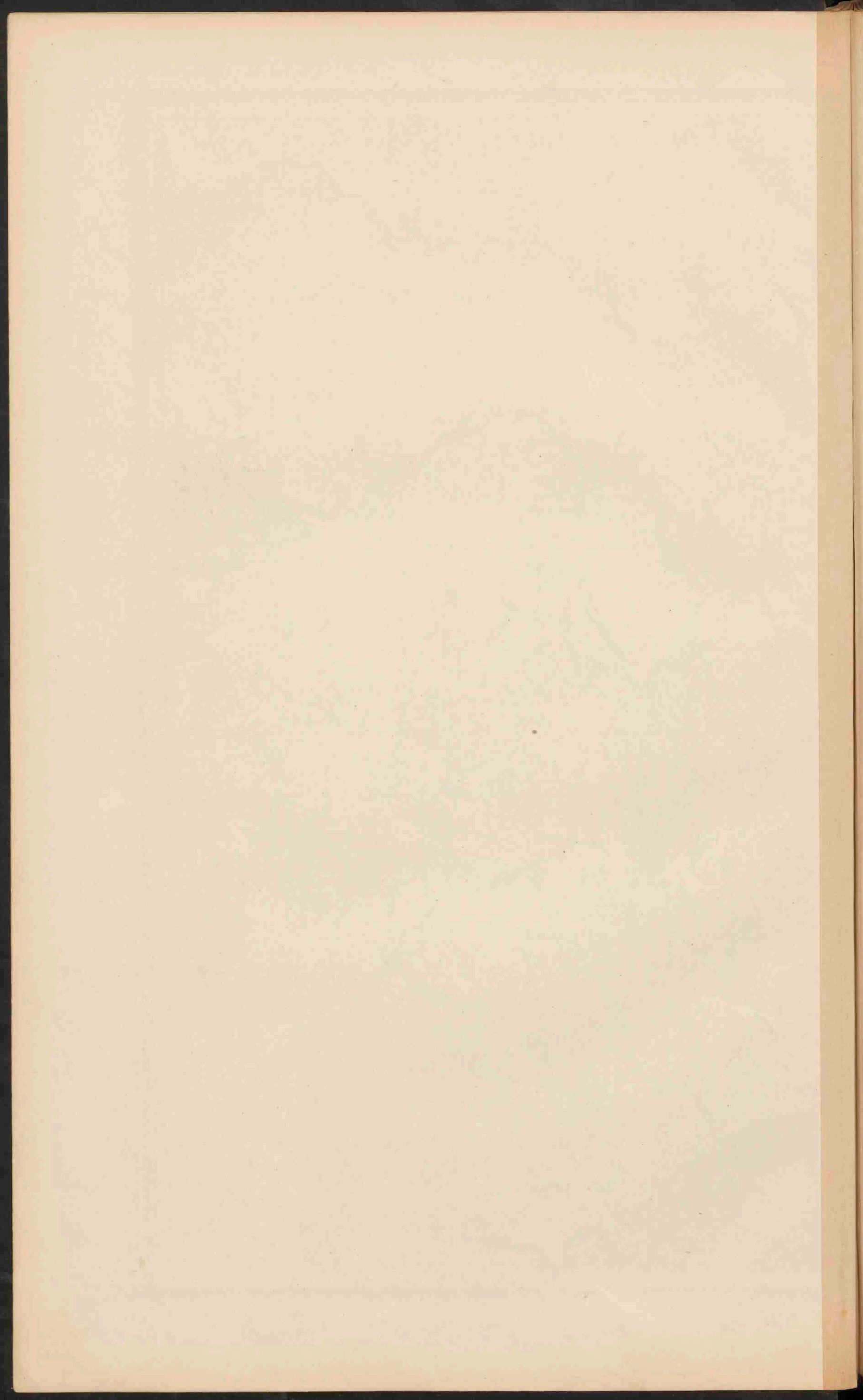

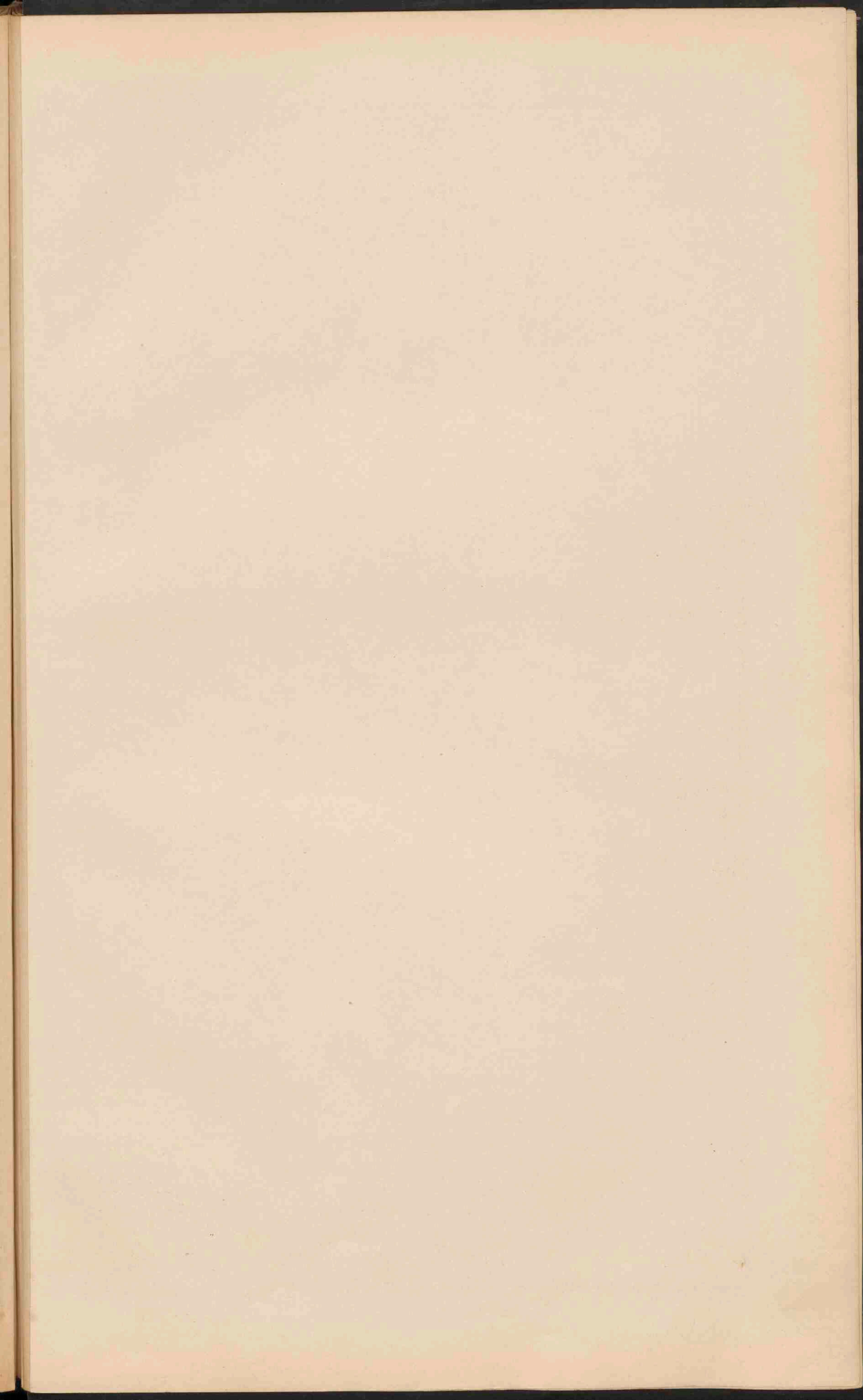
- Dijken en Landeuitvingen.
- Bij de droogvallende gronden.
- Klei.
- Land- en springgronden.
- Beekbesinking.
- Loess of Limburgsche klei.
- Laag en Moerasveen.
- Tertiaire gronden.
- Hoogveen (niet afgegraven of uitgegraven).
- Secundaire gronden.
- Hoogveen (afgegraven of uitgegraven).

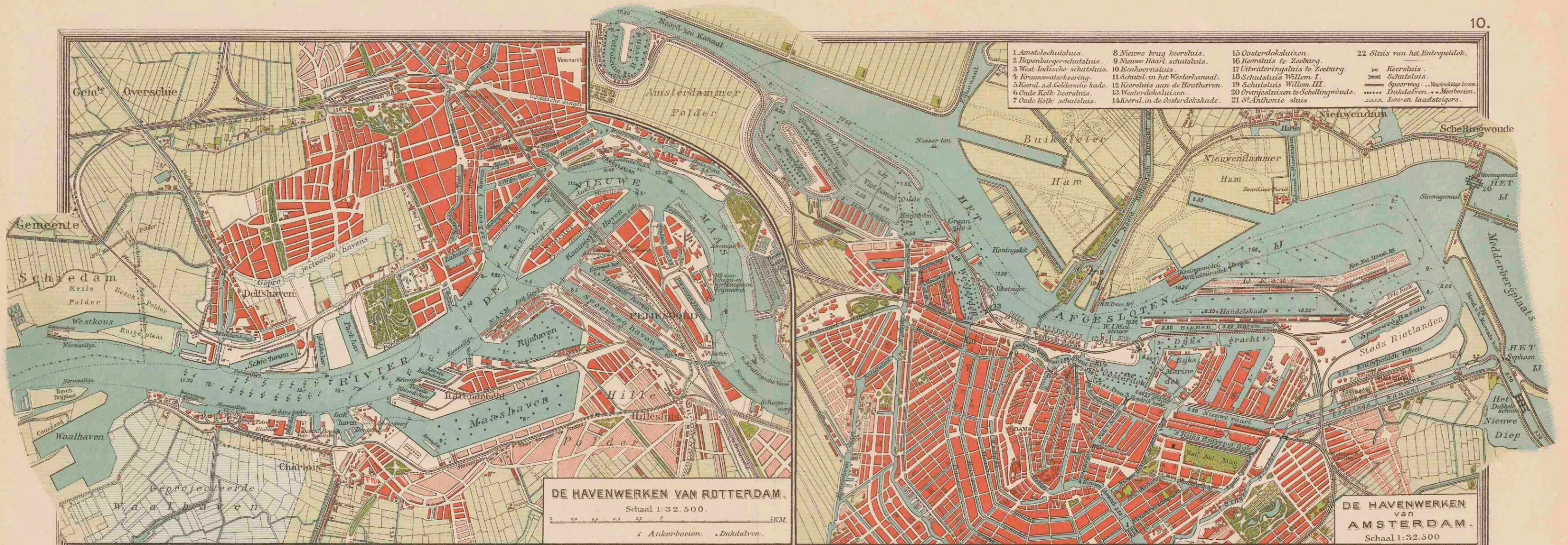

Grainigen J.B. Walters.

Lith. v. d. Weijer-Grainigen.

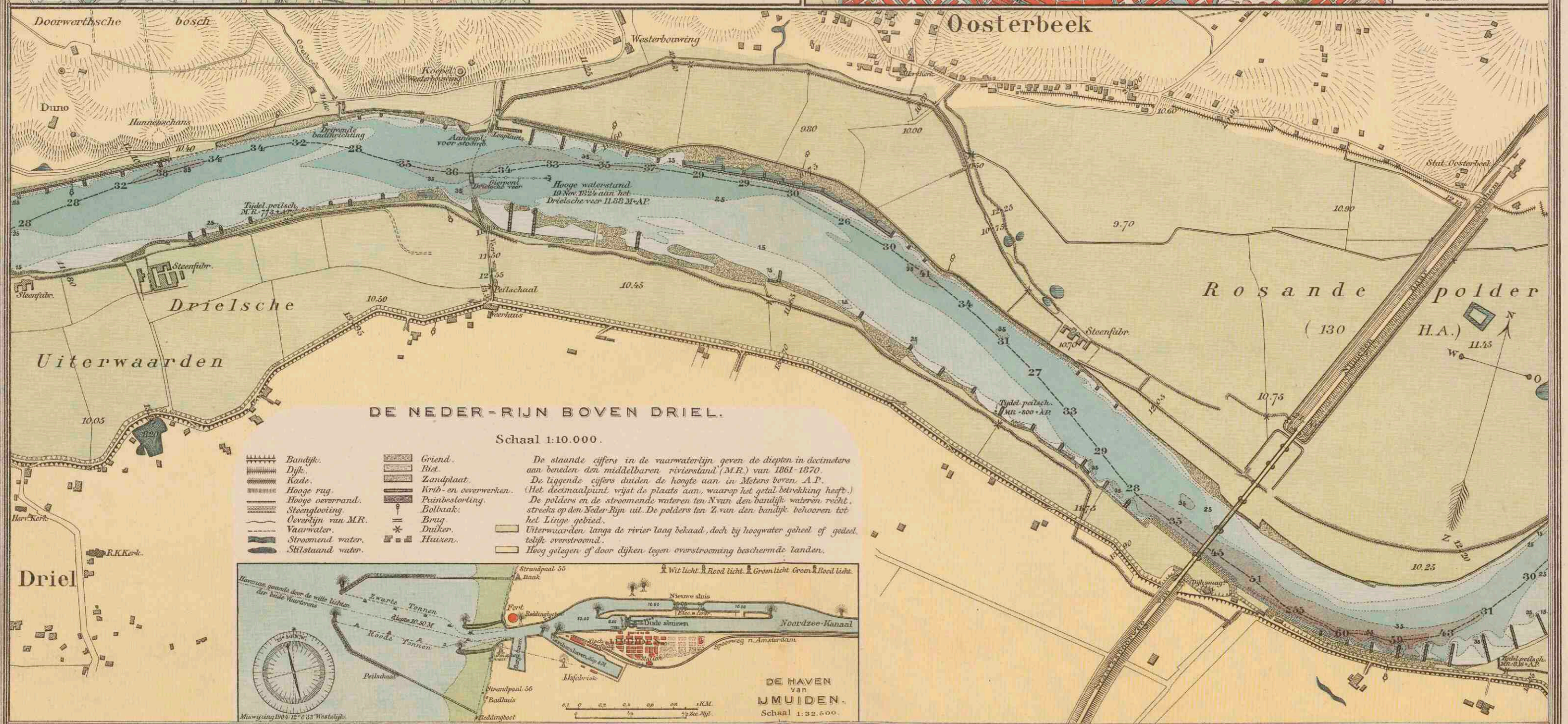

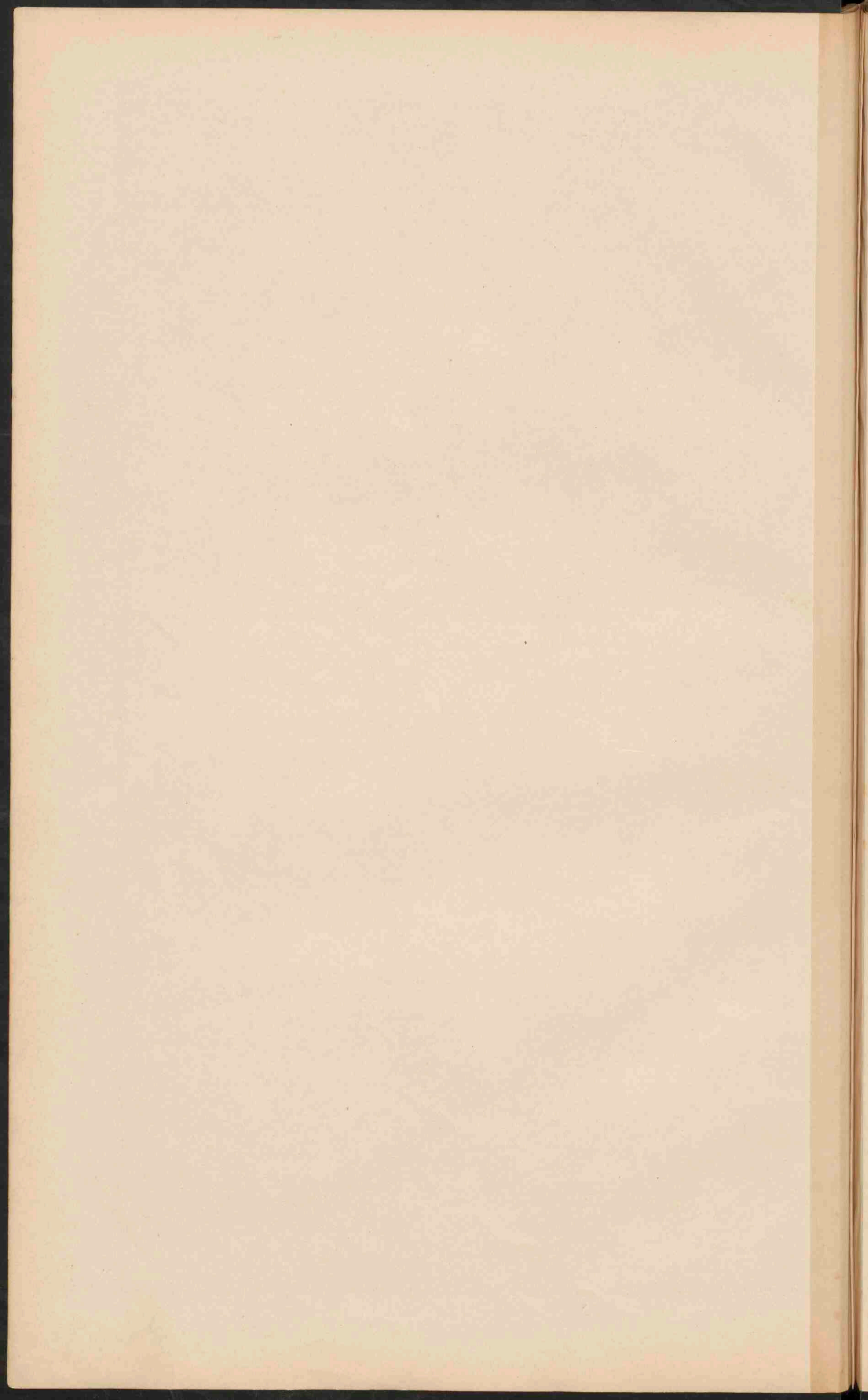
DE HAVENWERKEN VAN ROTTERDAM.
Schaal 1:32.500.

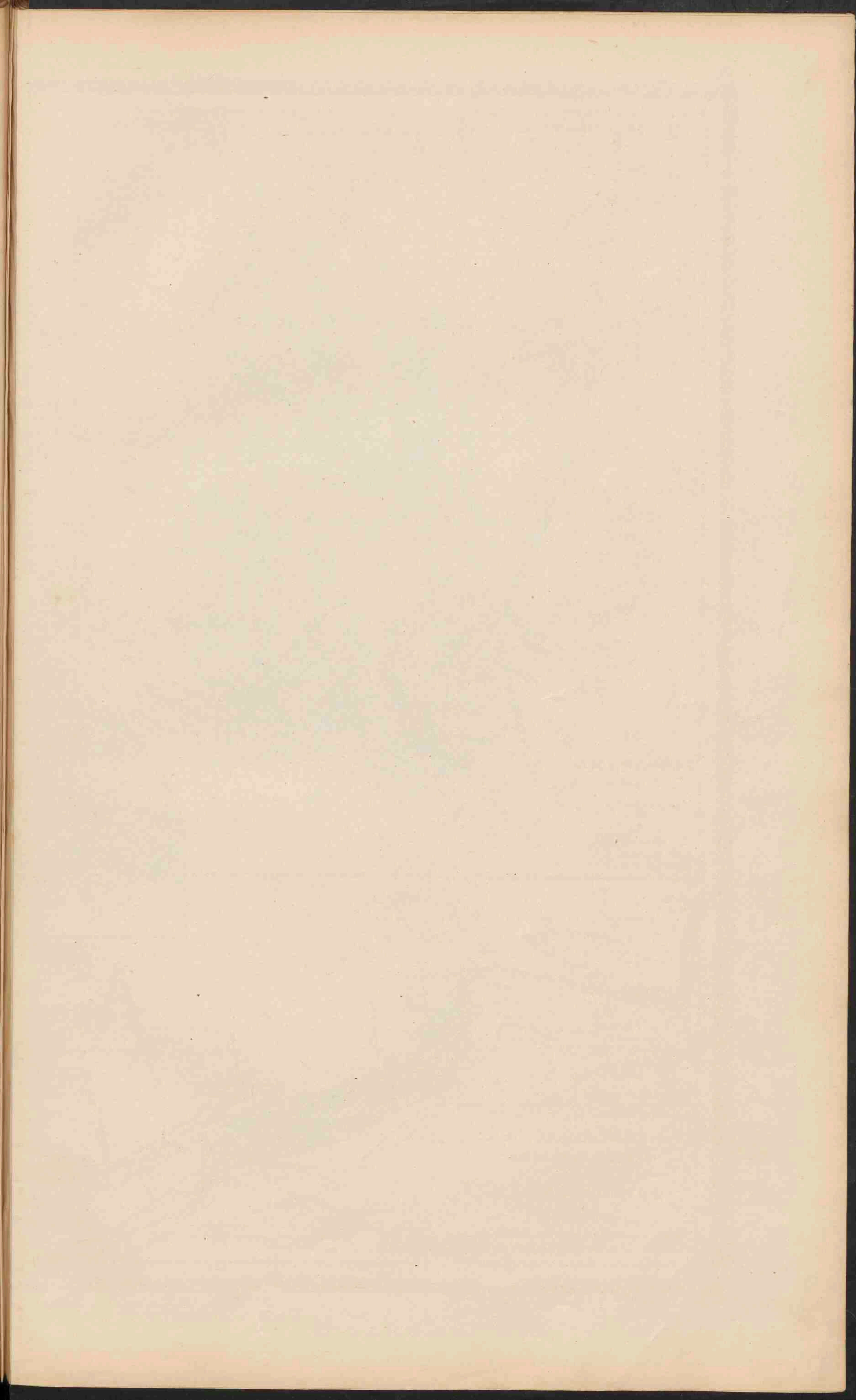
DE HAVENWERKEN VAN AMSTERDAM.
Schaal 1:32.500.

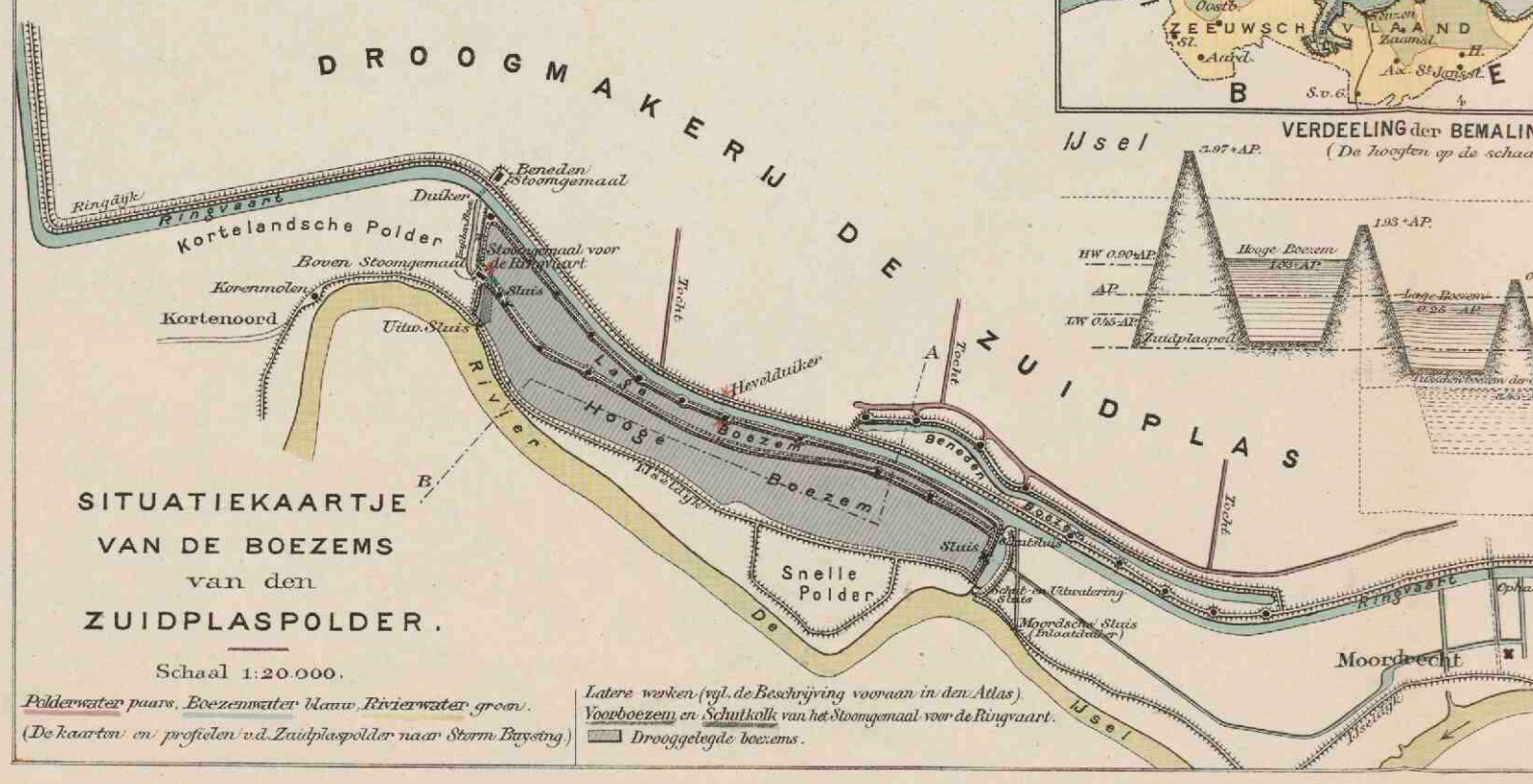
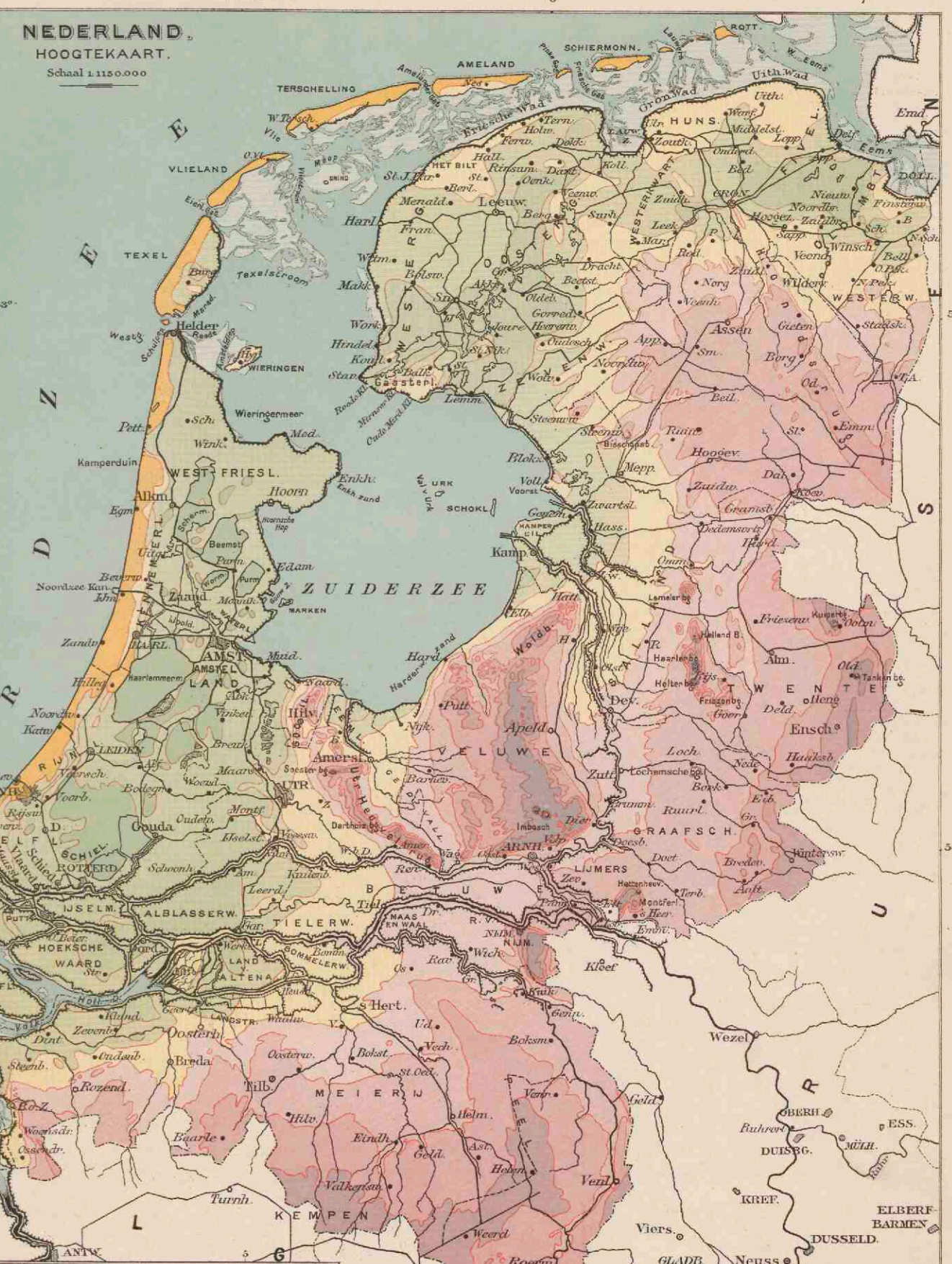
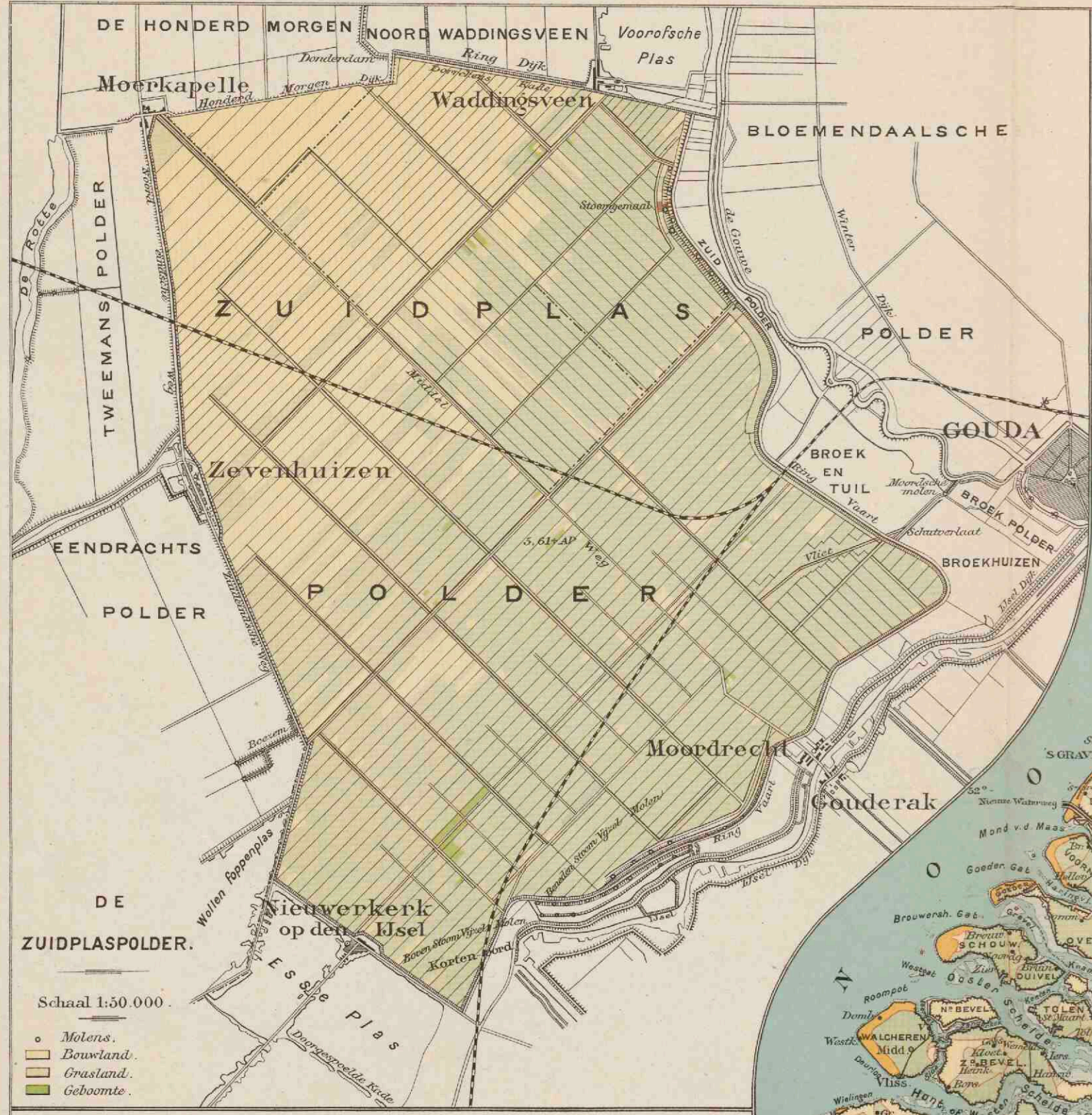

DE NEDER-RIJN BOVEN DRIEL.
Schaal 1:10.000.

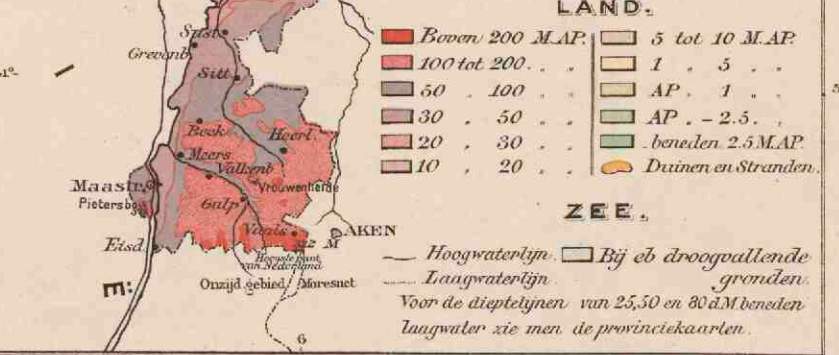
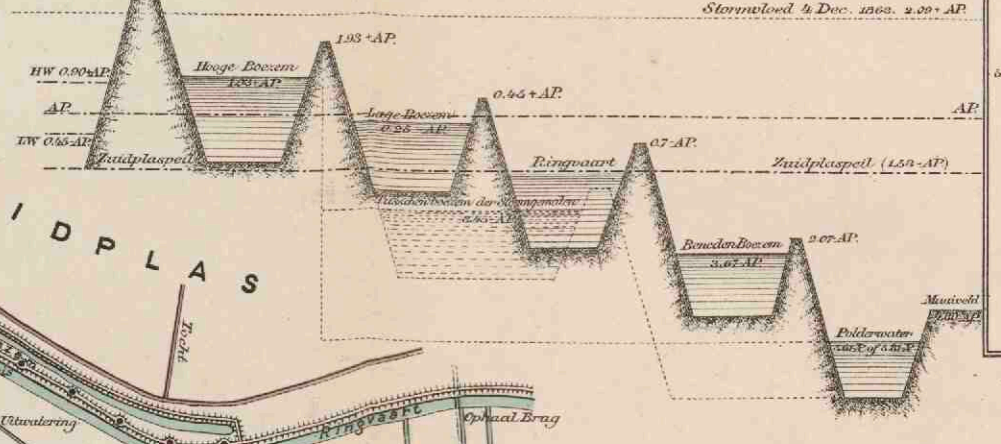
DE HAVEN VAN MUIDEN.
Schaal 1:32.600.

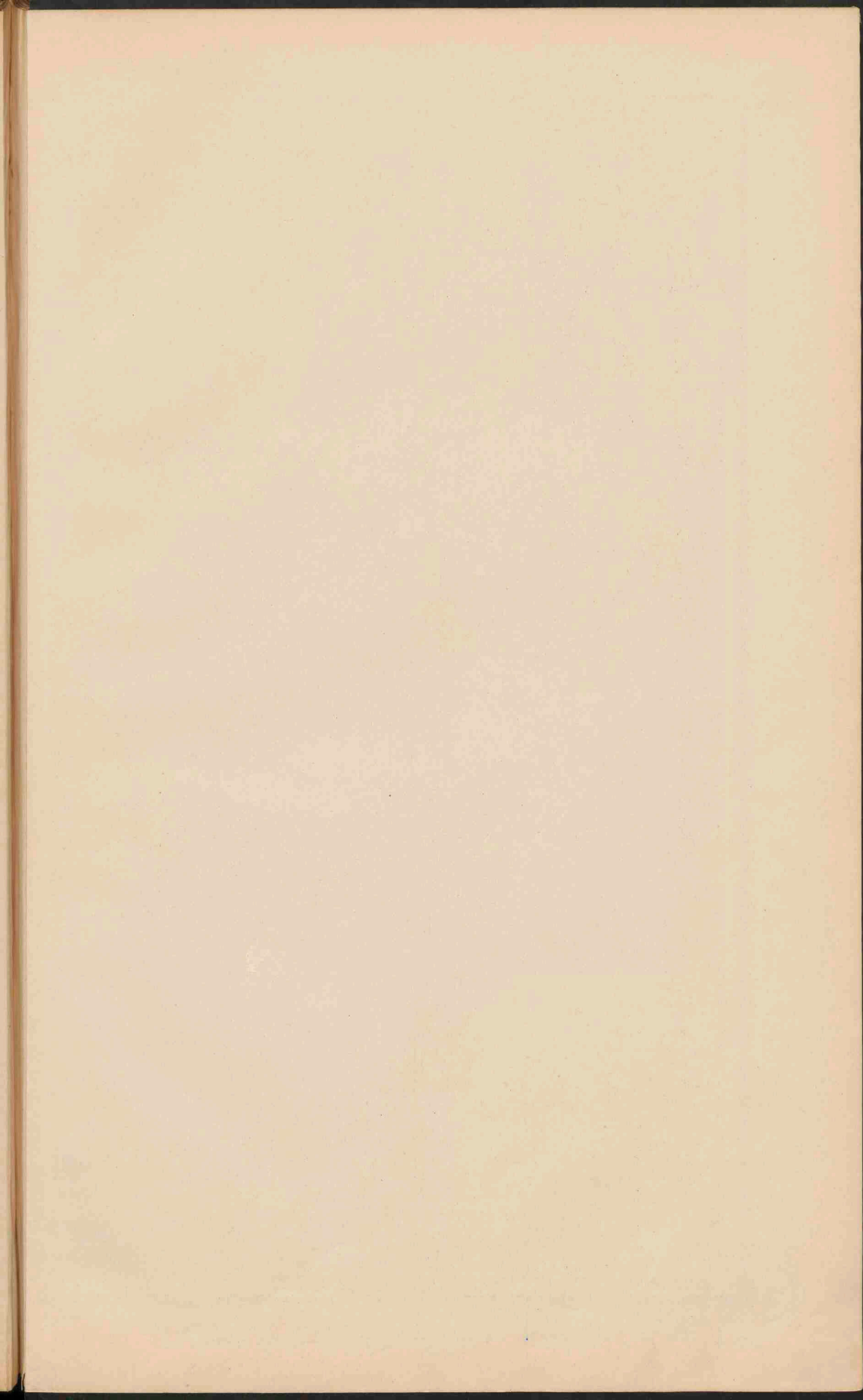

VERDEELING DER BEMALING VAN DEN ZUIDPLASPOLDER. (Profiel volgens lyn AB) (De hoefden op de schaal van 1:200, de breedten en wegen naar maat.)

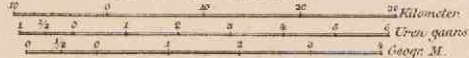

NEDERLAND.

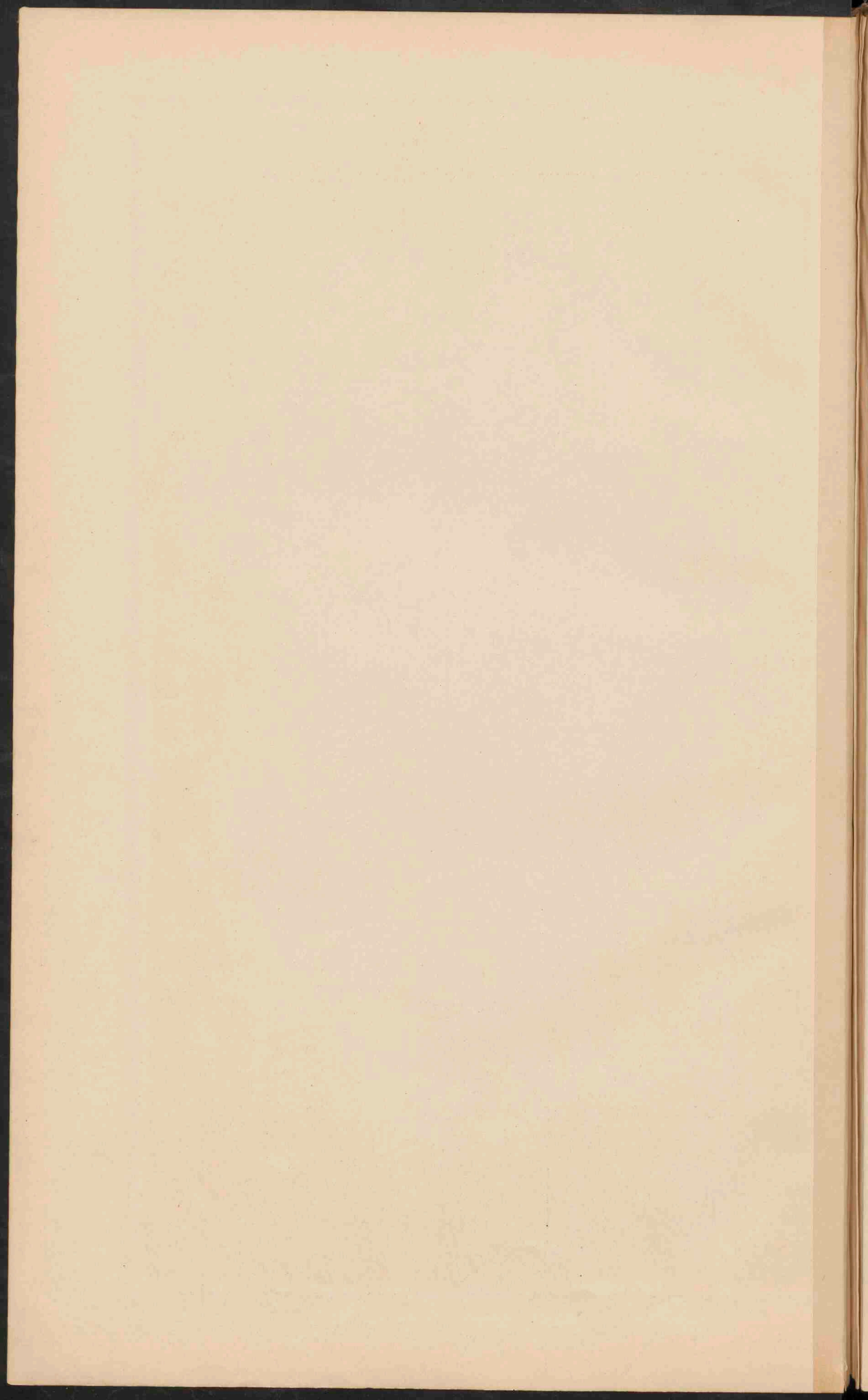
OVERZICHTSKAART.

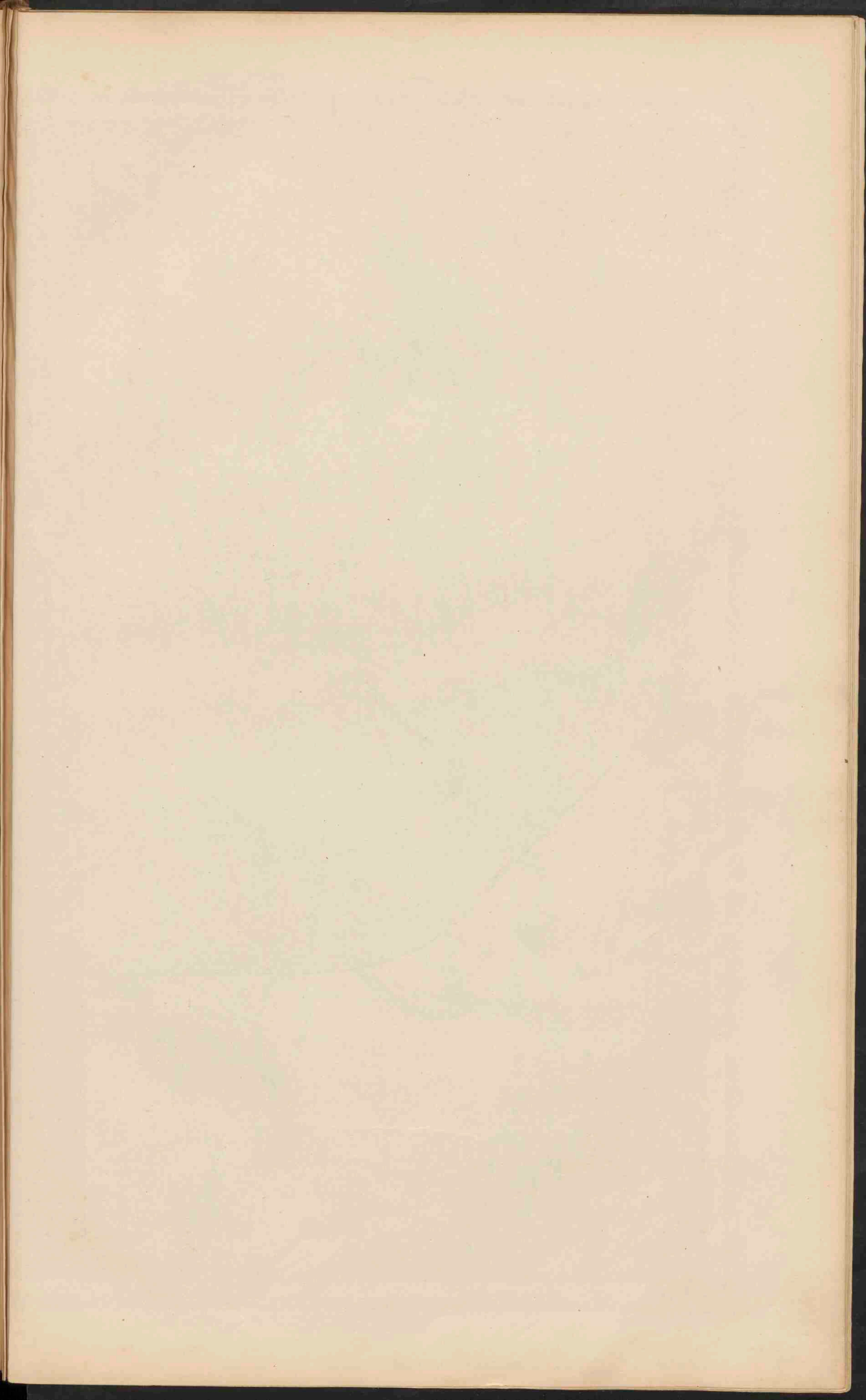
Schaal 1:800.000.

- Rivieren, die met de zee in open verbinding staan.
- Rivieren, door sluis en. van het binnenwater afgesloten.
- Boezemwater.
- Ufgevoerde Plasjen.
- Kanalen. Voorzover zij tot de groote waterwegen behooren, zijn ze aangegeven.
- Dyken langs de zee of de open rivieren.
- Hoogwaterlijn. Laagwaterlijn.
- De by eb droogvallende gronden zijn lichtblauw gekleurd.
- Spoorwegen. in ontwerp of in aanleg.
- PLAATSEN van meer dan 100.000 inw.
- PLAATSEN van 50 - 100.000
- PLAATSEN van 20 - 50.000
- PLAATSEN van 10 - 20.000
- Plaatsen van minder dan 10.000 inw.

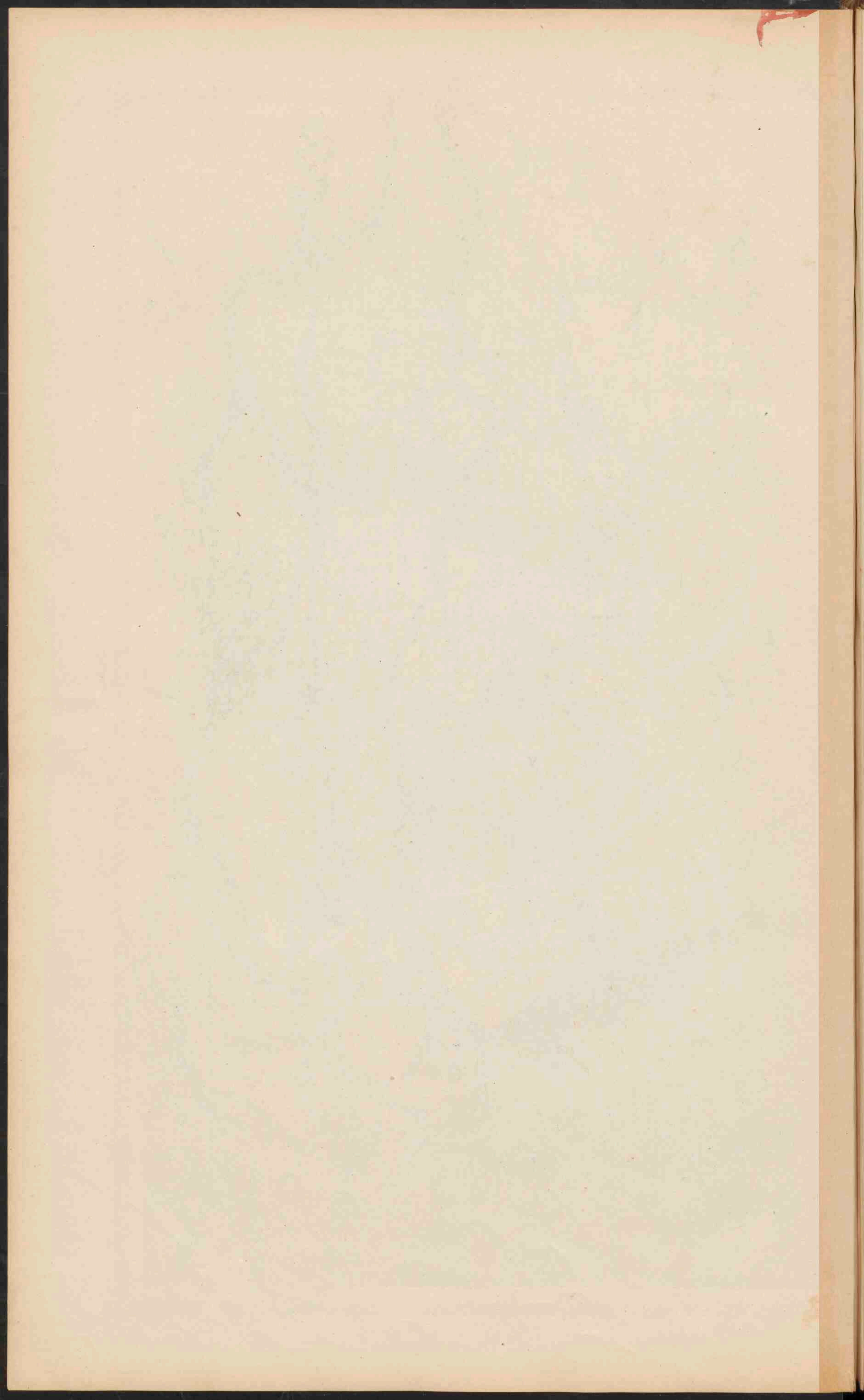

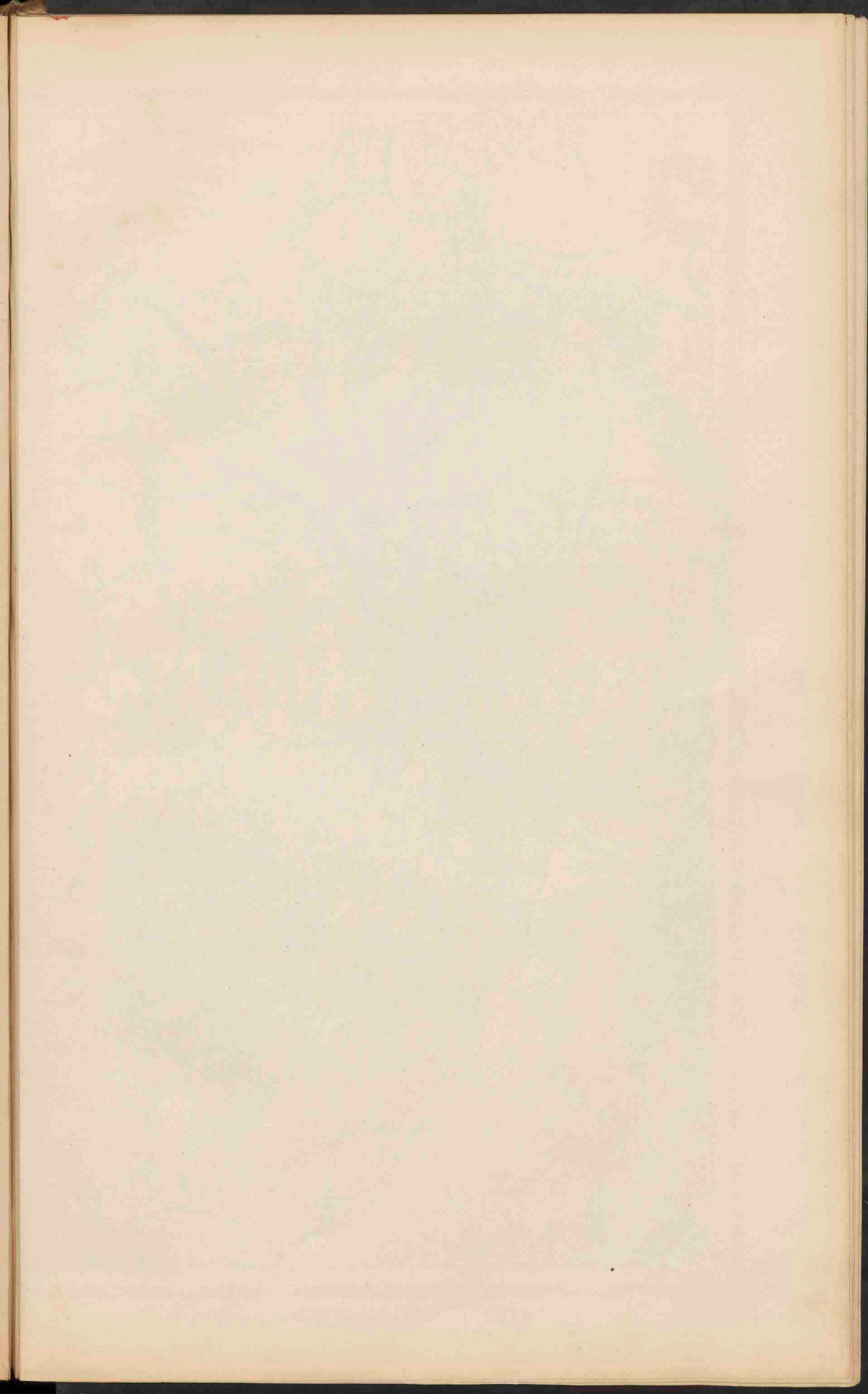

NOORD-EN ZUID-HOLLAND EN UTRECHT.

Gravim. J. B. Wolters

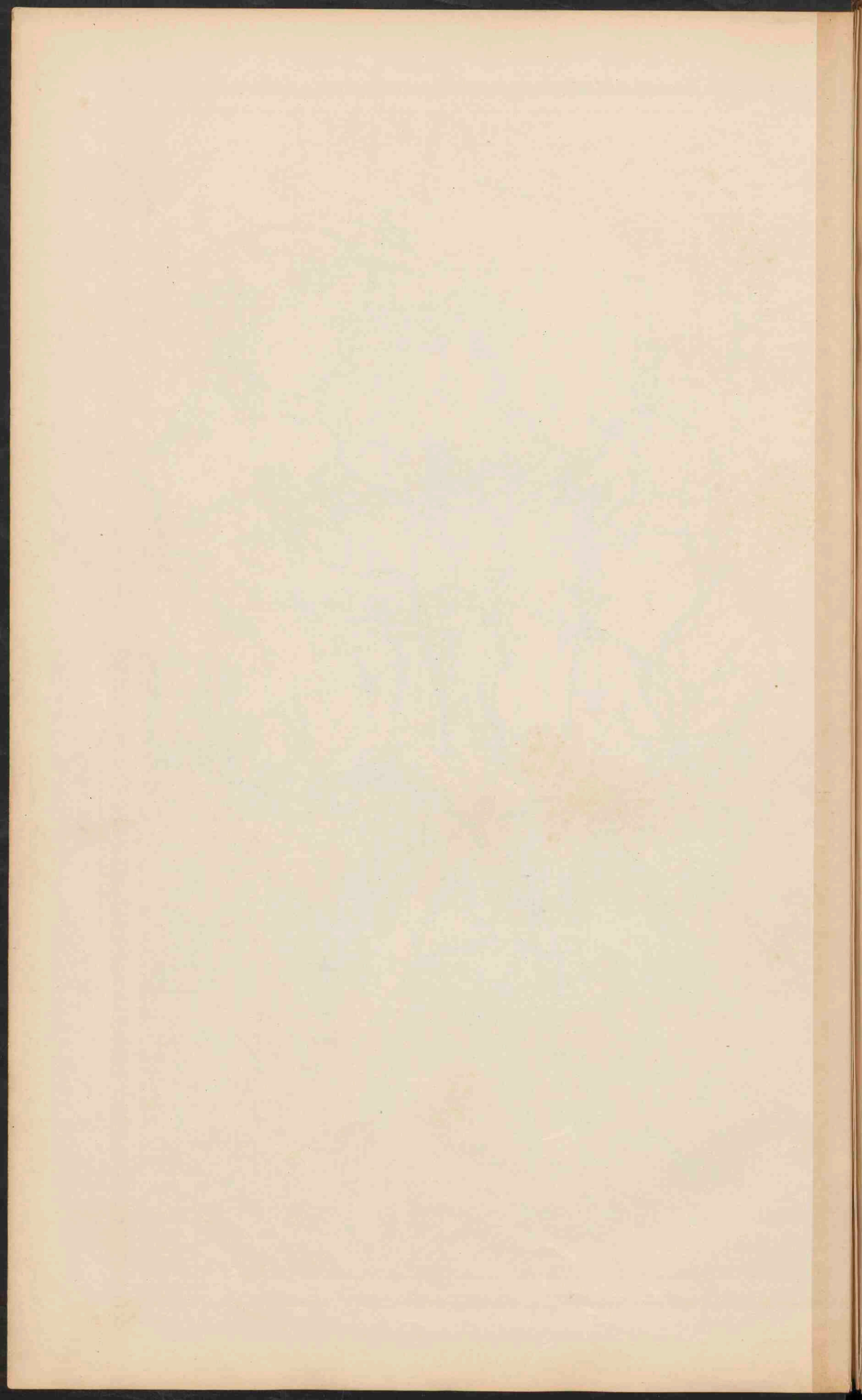

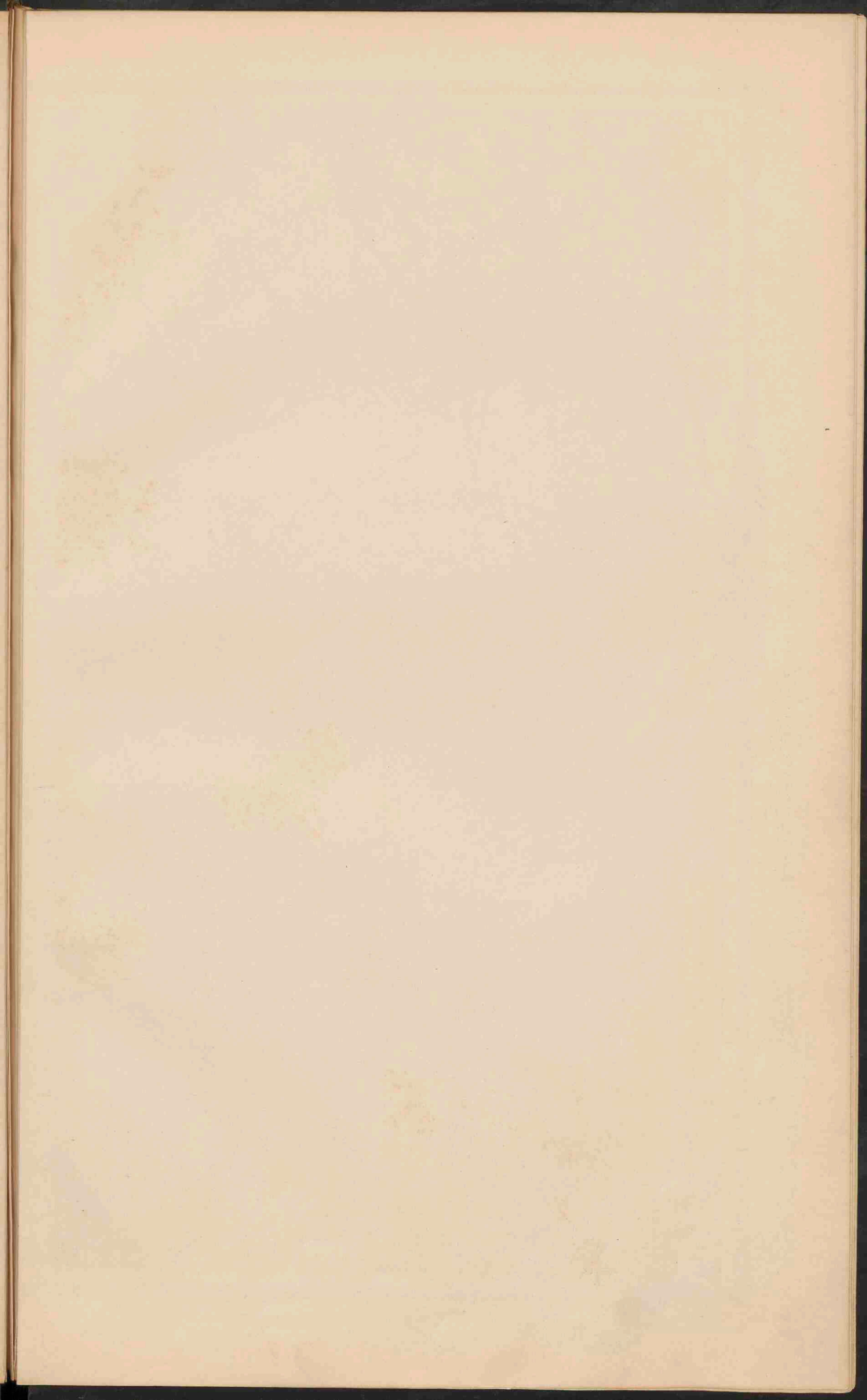
GRONINGEN, FRIESLAND
DRENTE EN OVERIJSEL.

Groningen J.B. Wolffers.

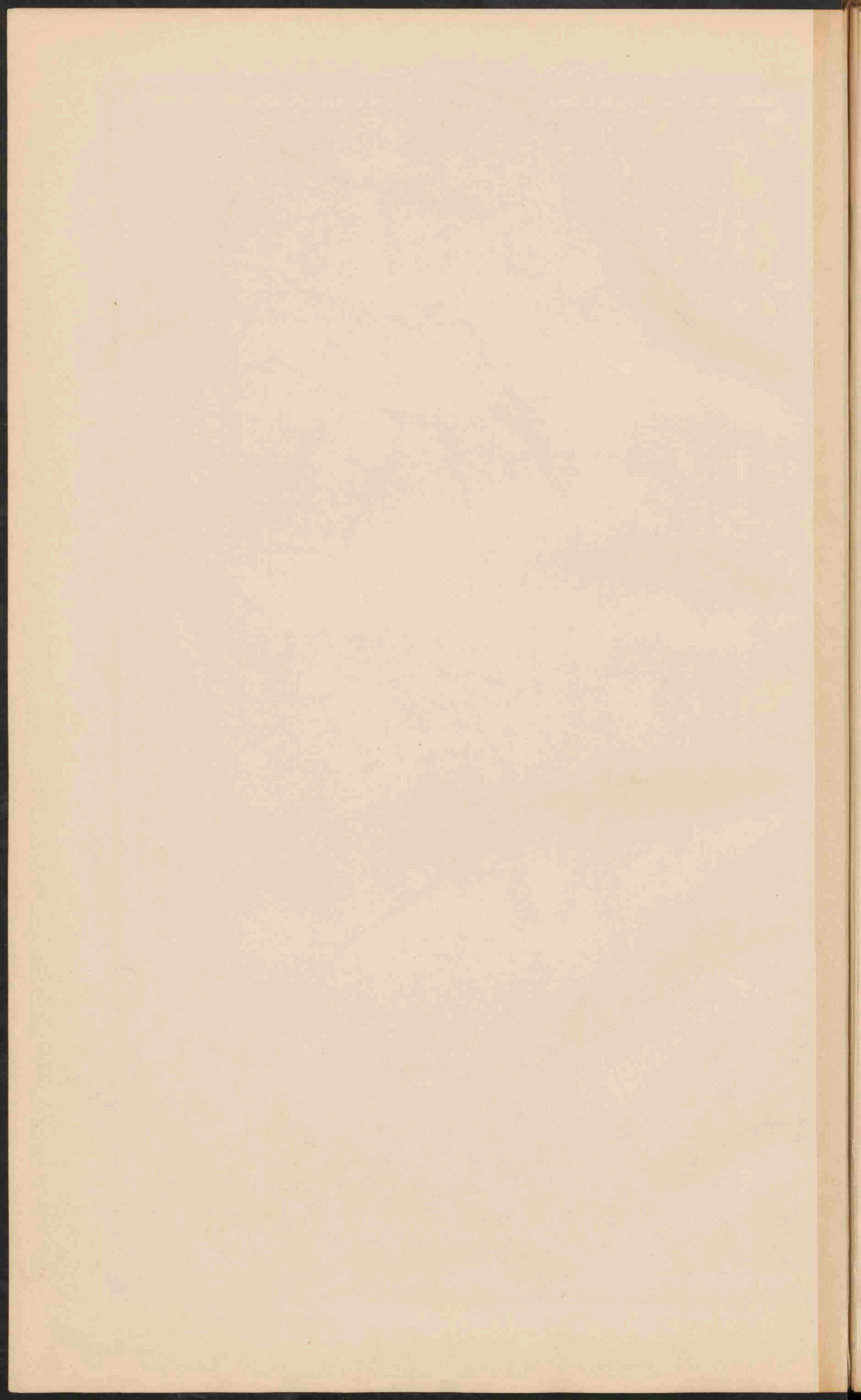
Schaal 1:400 000.

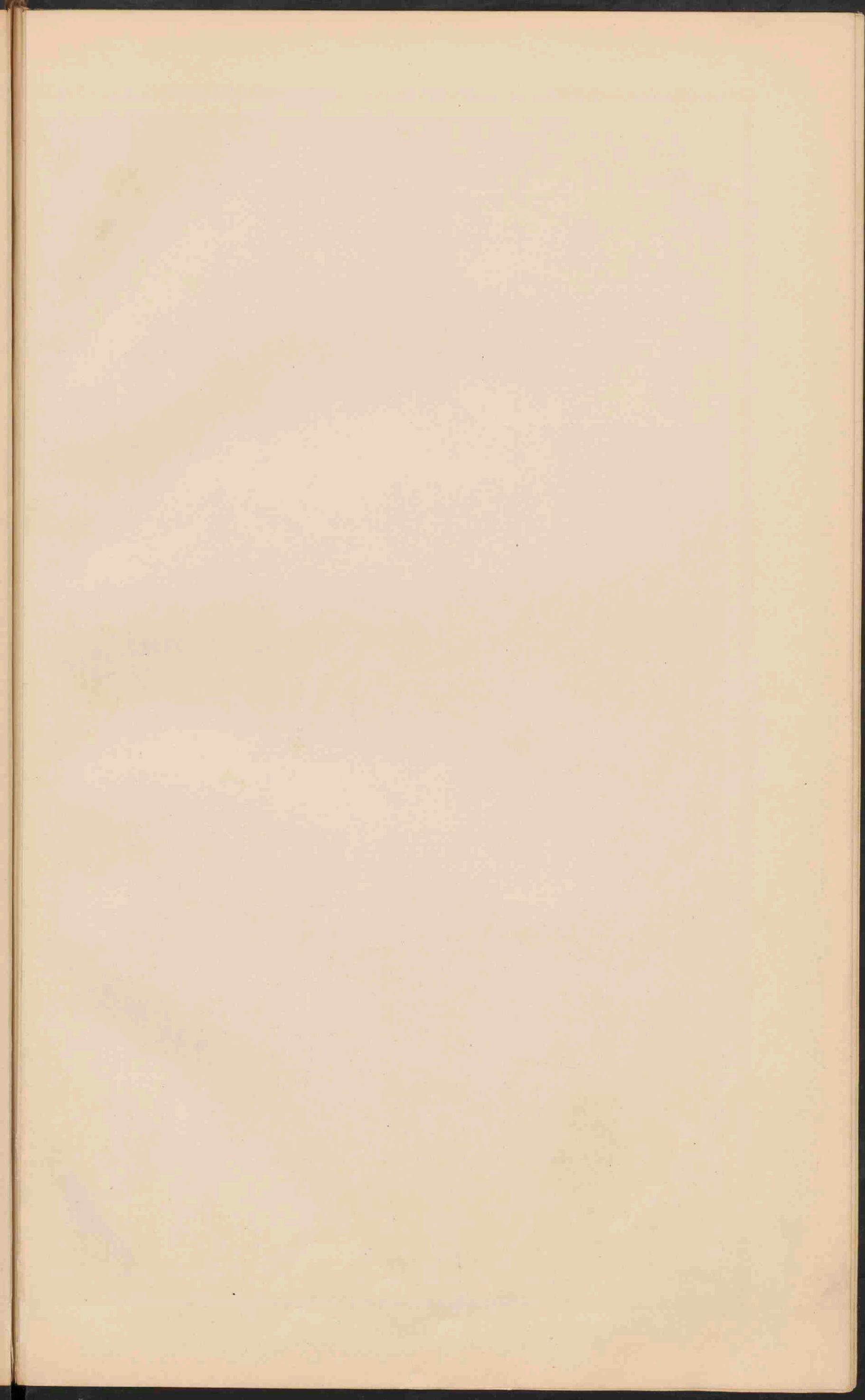
Lith. v. d. Weijer, Groningen.

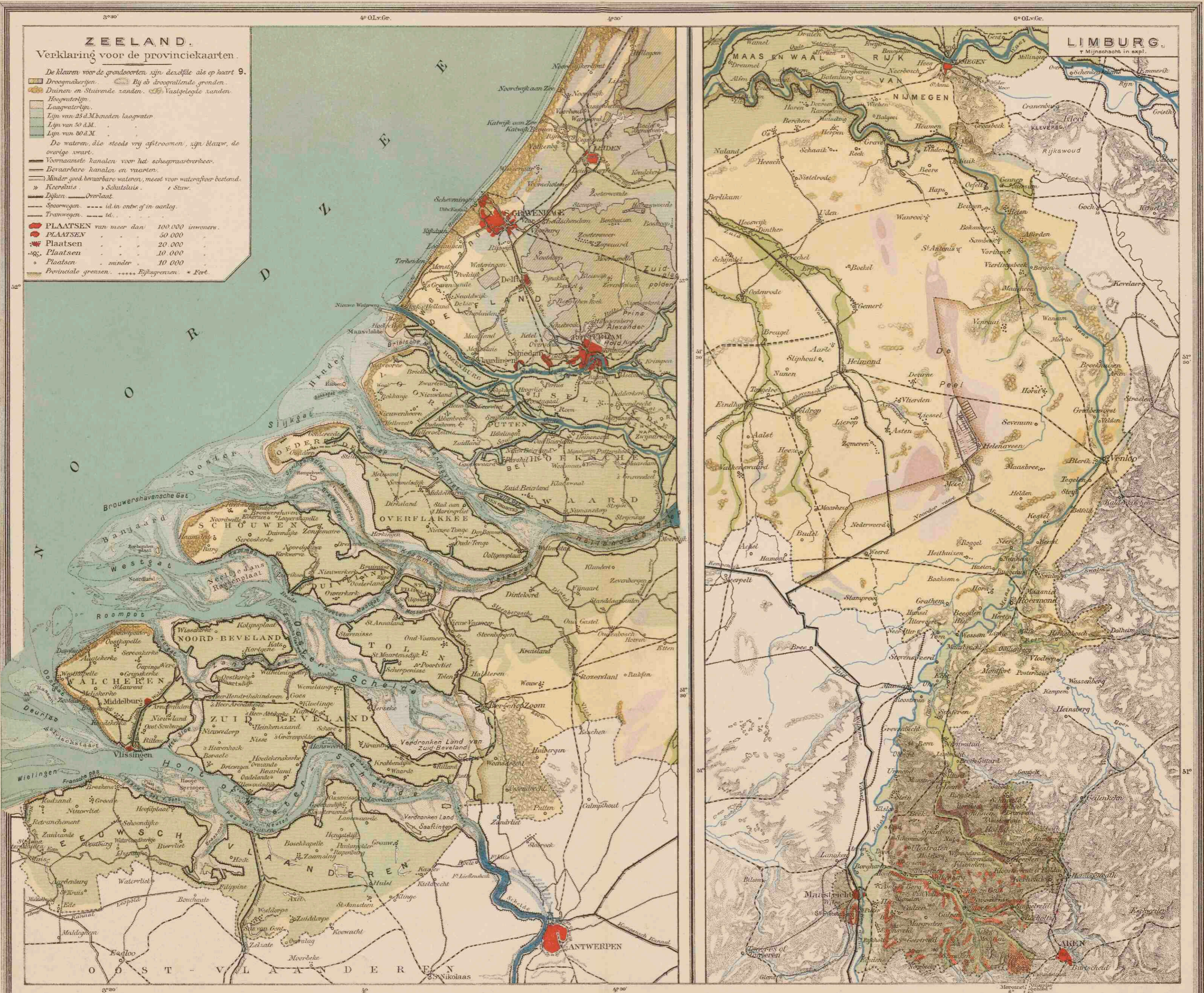

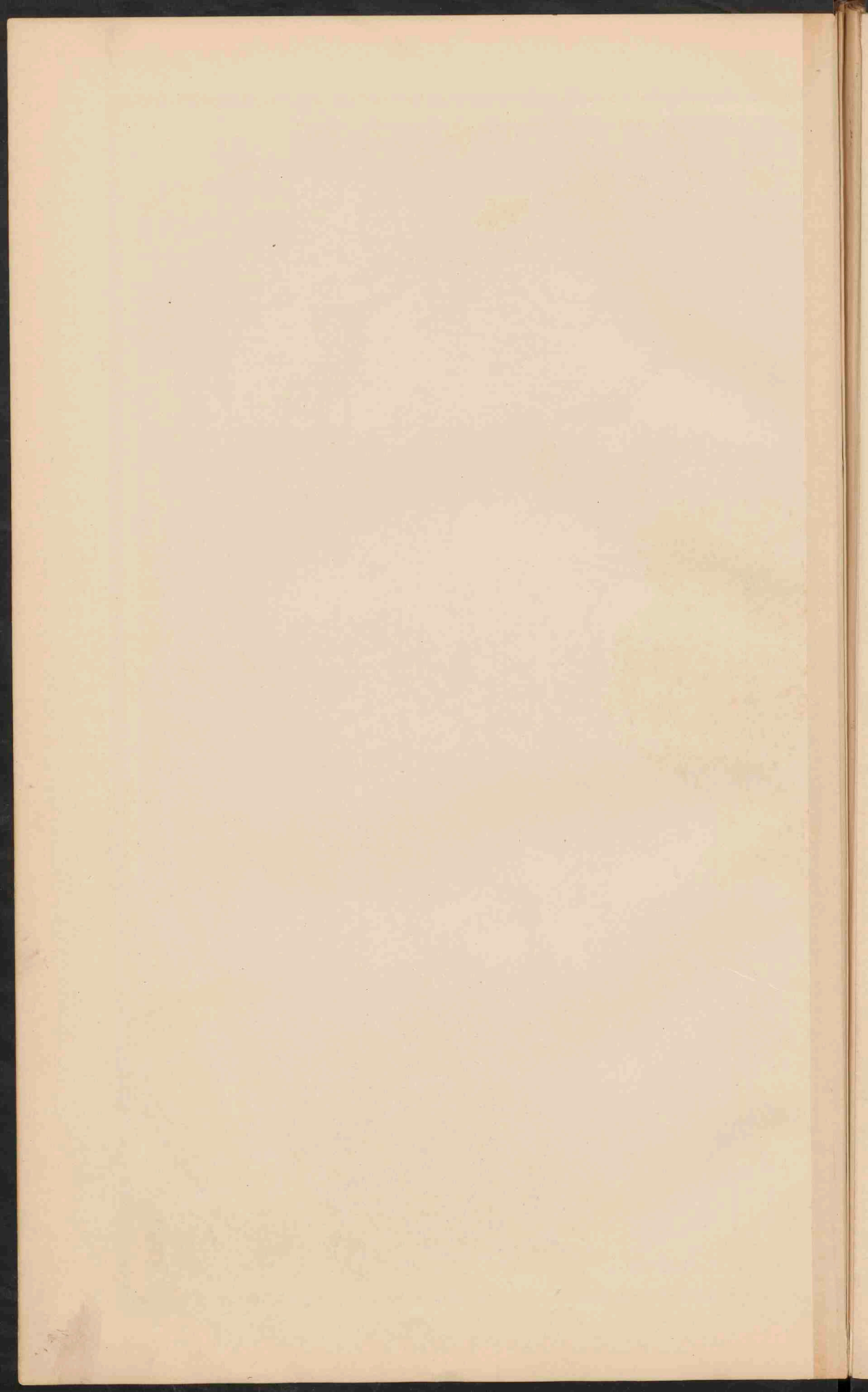

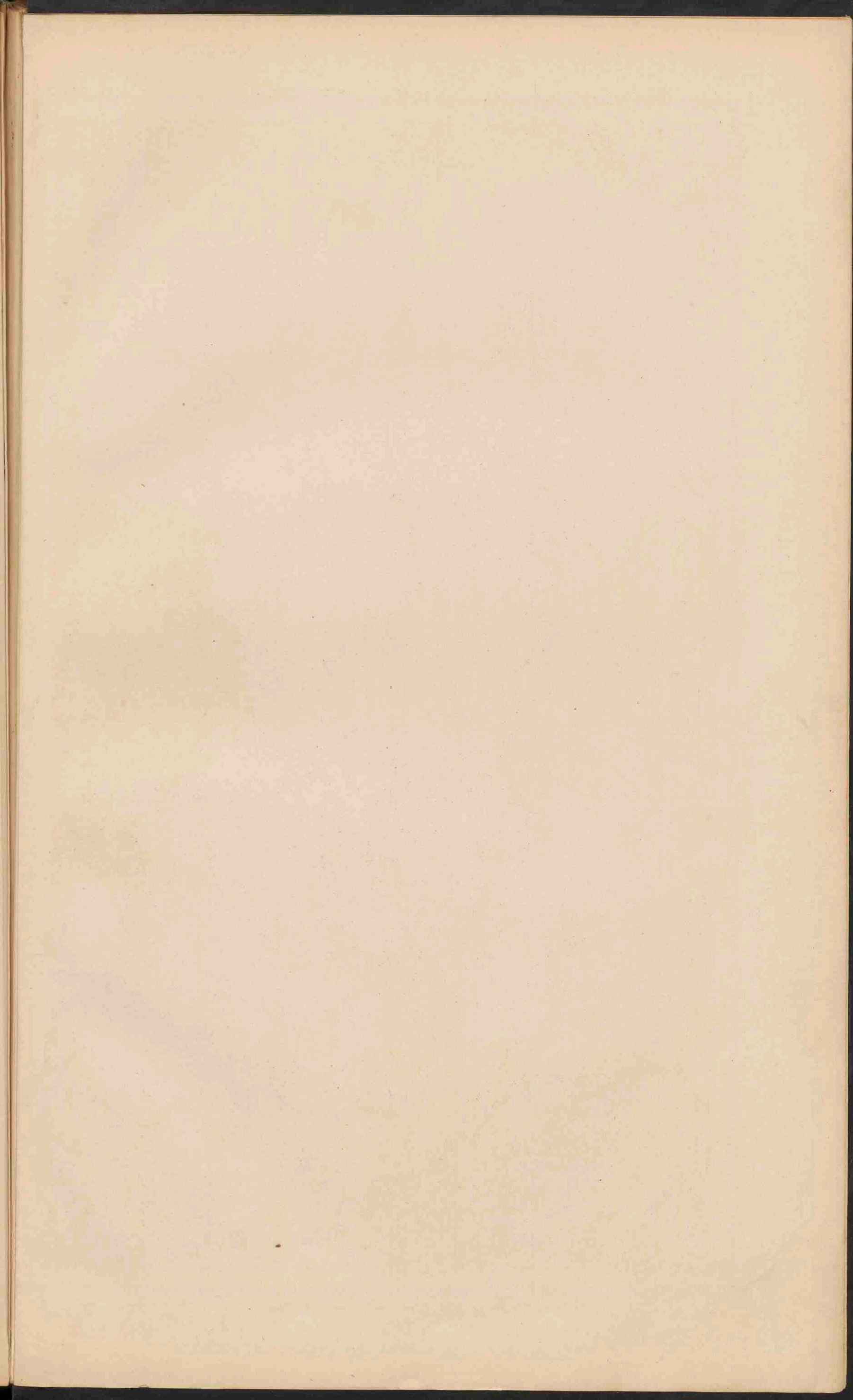

ZEELAND.
Verklaring voor de provinciekaarten.

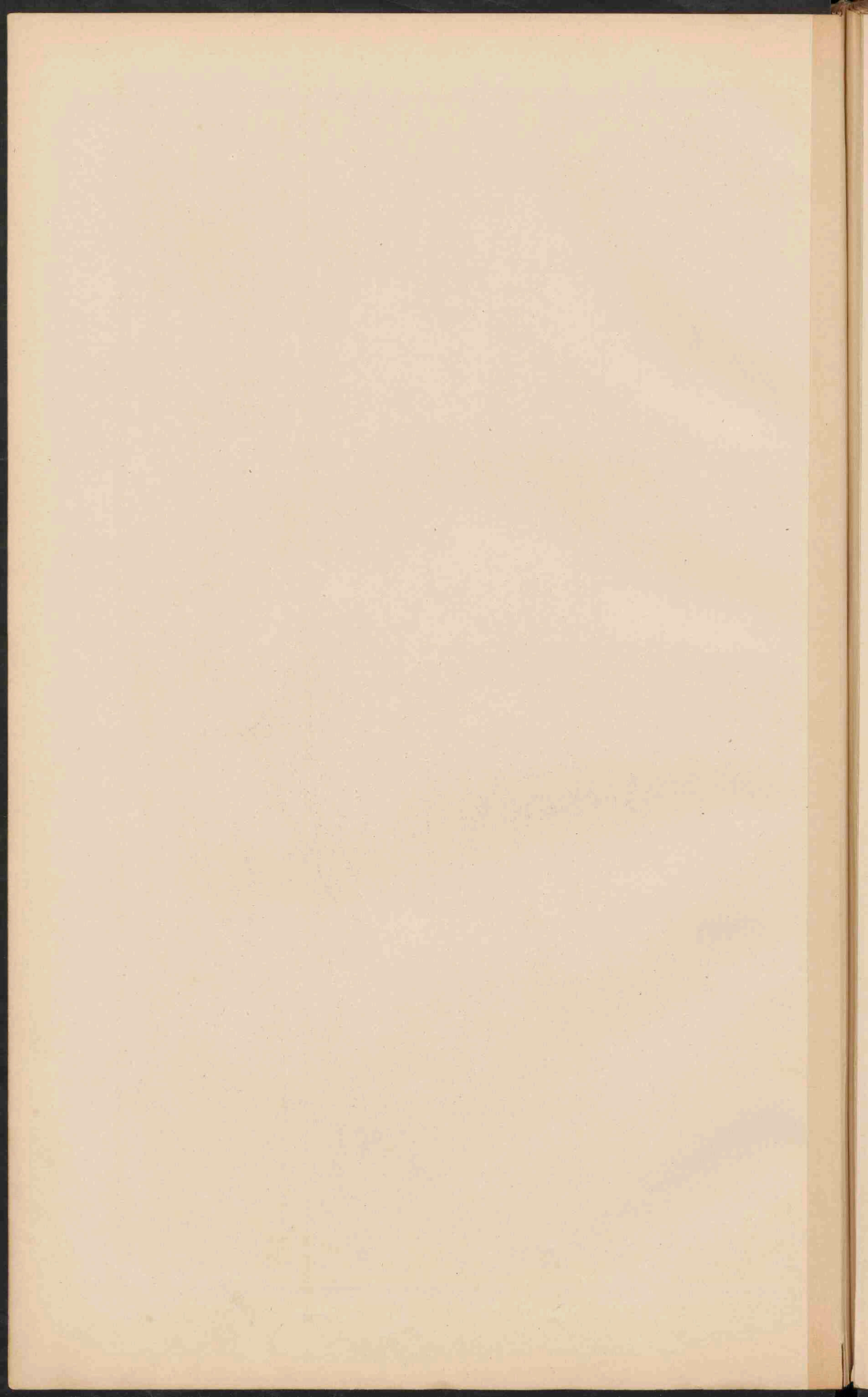
- De kleuren voor de grondsoorten zijn dezelfde als op kaart 9.
- Droogmakerijen. Bij of droogvallende gronden.
 - Duinen en stuwende zanden. Vastgelegde zanden.
 - Hoogwaterlijn.
 - Laagwaterlijn.
 - Lijn van 25 d.M. breedten laagwater.
 - Lijn van 50 d.M.
 - Lijn van 80 d.M.
- De wateren, die steeds vrij afstroomden, zijn blauw, de overige zwart.
- Voornaamste kanalen voor het schepvaartverkeer.
 - Bevaarbare kanalen en vaarten.
 - Minder goed bevaarbare wateren, meest voor waterafvoer bestemd.
 - Koersluis. Schutsluis. Stuw.
 - Dijken. Overlaat.
 - Spoorwegen. id. in ontv. of in aanleg.
 - Tramwegen. id.
- PLAATSEN** van meer dan 100 000 inwoners.
- PLAATSEN** van 50 000
- PLAATSEN** van 20 000
- PLAATSEN** van 10 000
- PLAATSEN** van minder dan 10 000
- Provinciale grenzen. Rijksgrenzen. Fort.

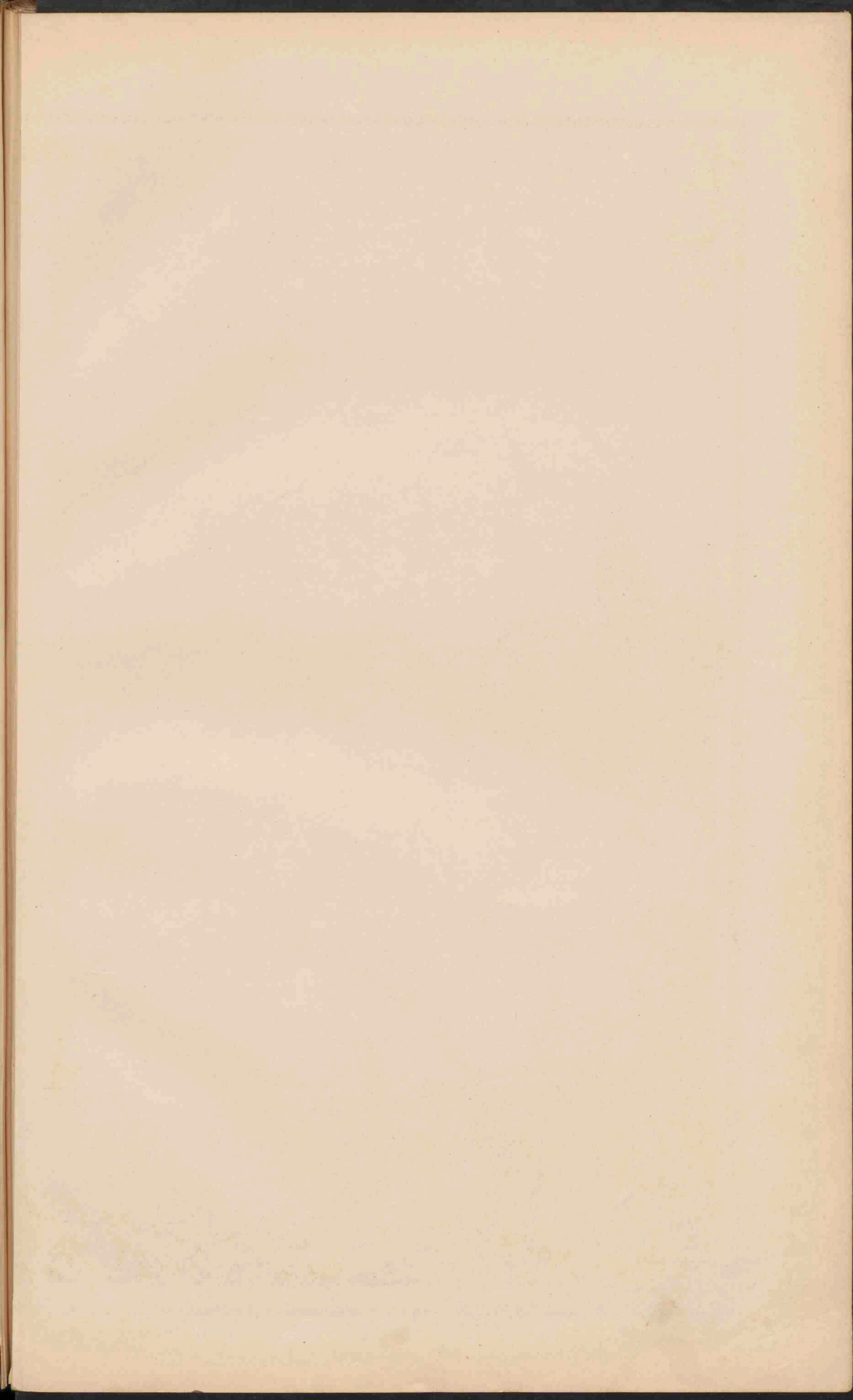
LIMBURG.
Mijnshacht in expl.

DUITSCHLAND.
 Schaal 1:3.150.000.

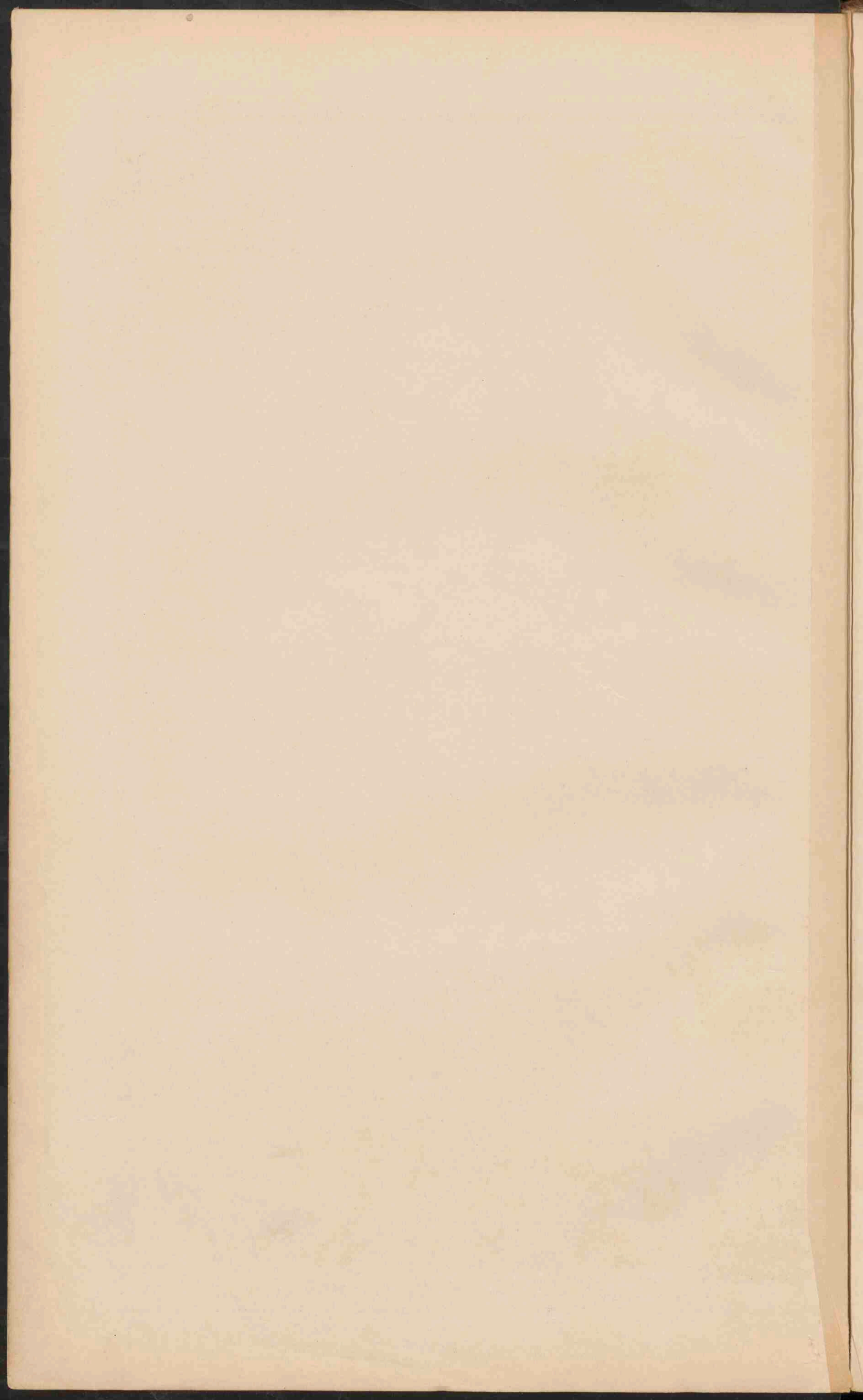
GEOLOGISCHE KAART.

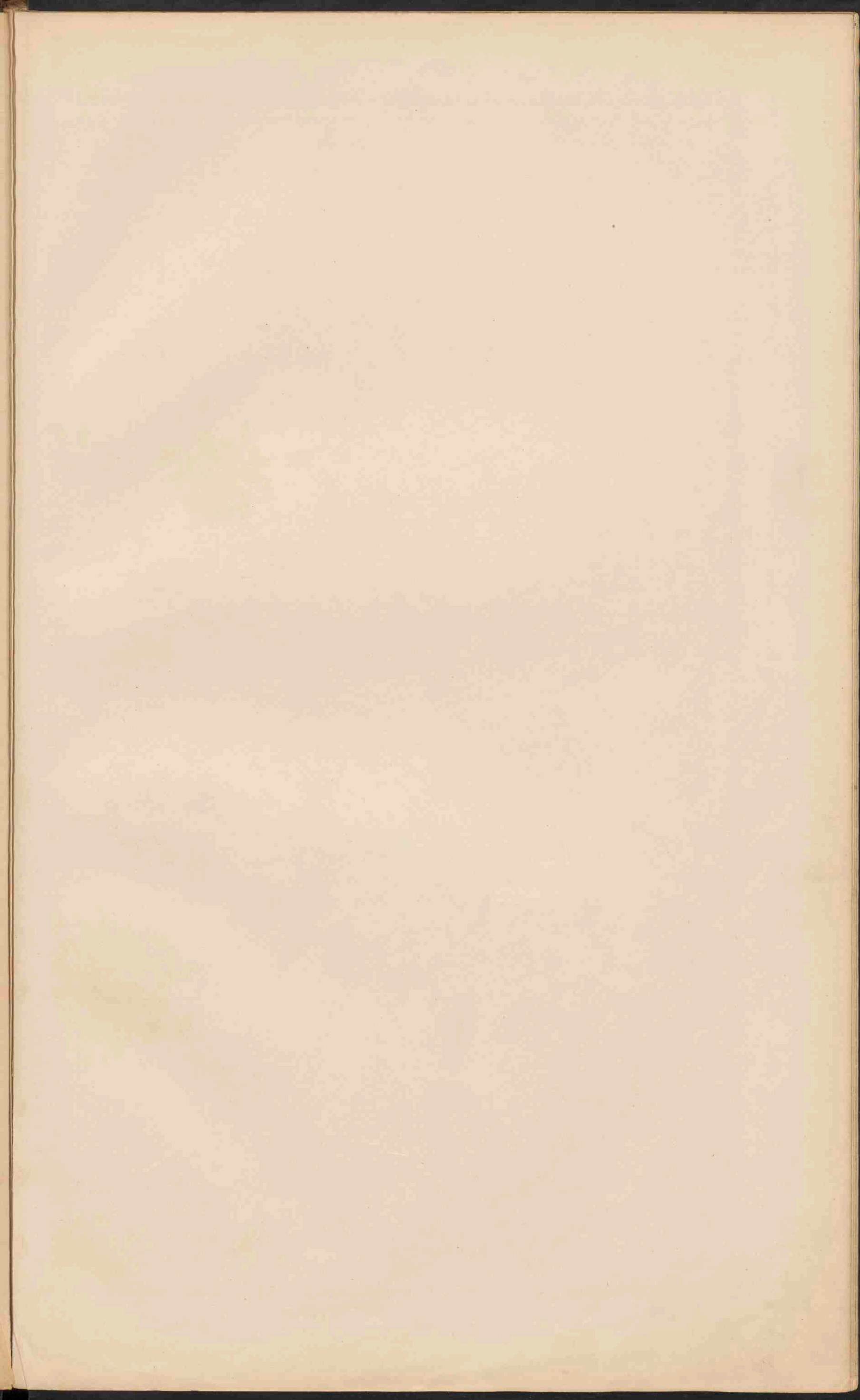
□ Quartair (All en Dil.) □ Tertiair (S. Brabanten.) □ Secundair □ Eozoen (Zwab. Jura, Braunkool.) □ Primair □ Carbon en Devon □ Massieve (gesteenten) □ Eruptief (gesteenten) □ Archaïsch (oud kristallijn en dieptegesteenten)

I=Izer Z=Zink L=Lood K=Koper Z=Zout Z=Zilver

Gröningen D.Wollers.

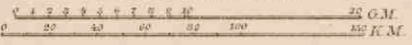
Lith.v.d. Weijer Gröningen.

DUITSCHLAND.

Schaal 1:3.150.000.

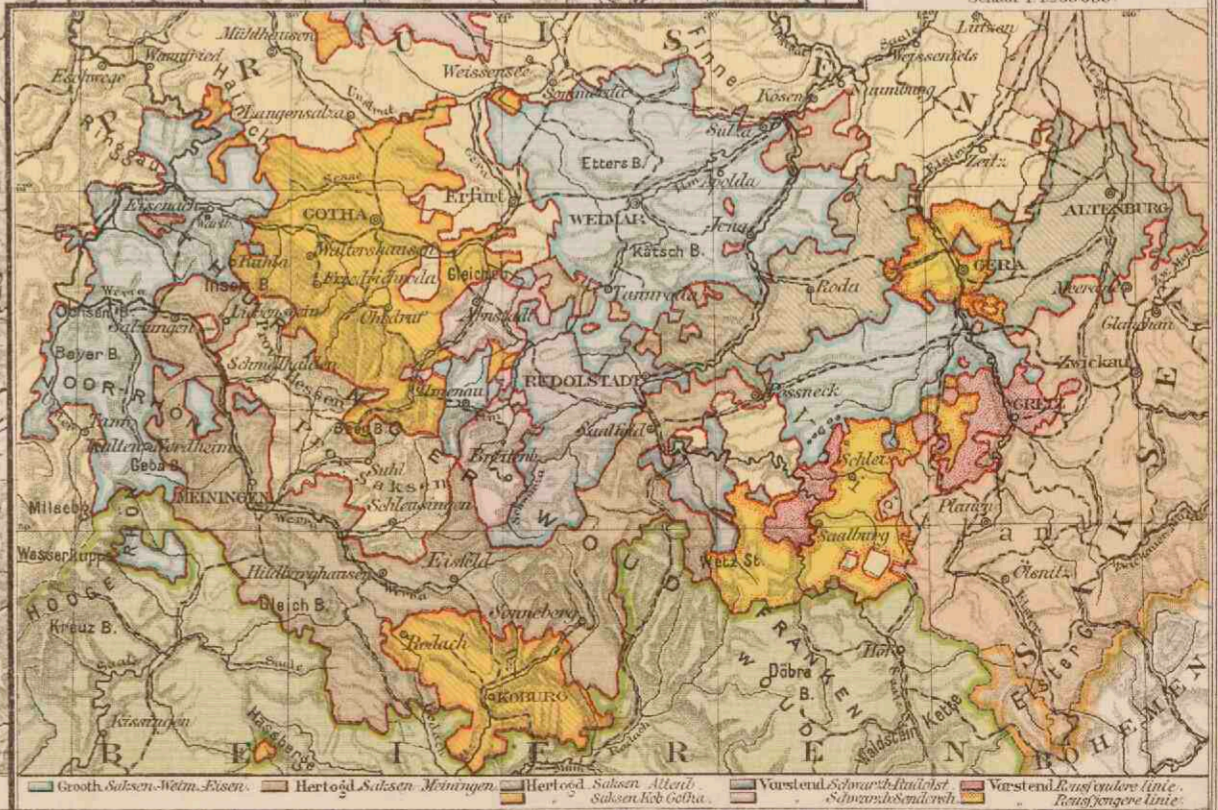

- PLAATS van meer dan 1 mill. inv.
 - PLAATSEN 1 mill. tot 500 000 inv.
 - PLAATSEN 500 000 tot 100 000 inv.
 - PLAATSEN 100 000 tot 50 000 inv.
 - PLAATSEN minder dan 50 000 inv.
 - Vestingen
- De hoofdsteden der landen zijn onderstreept.

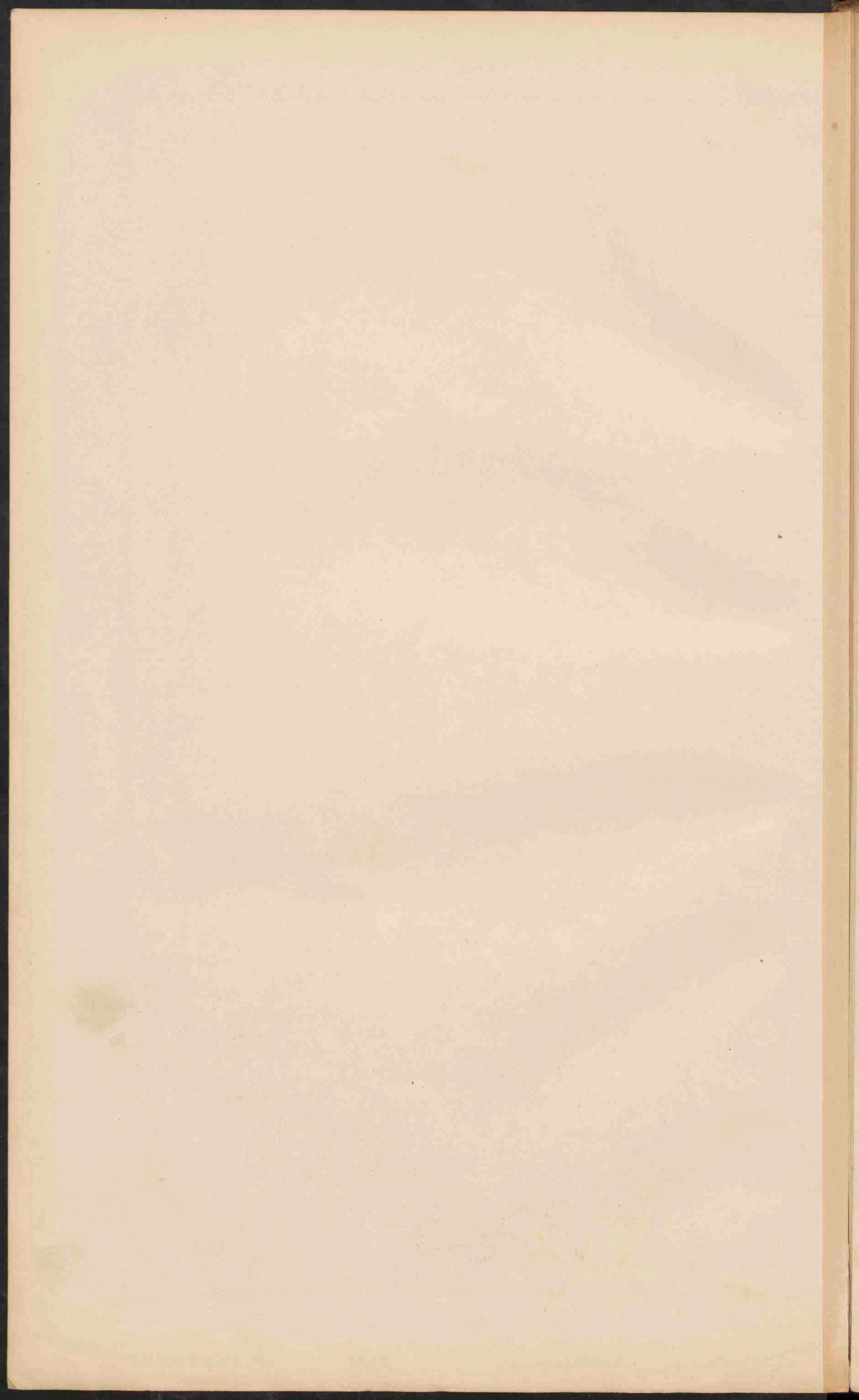

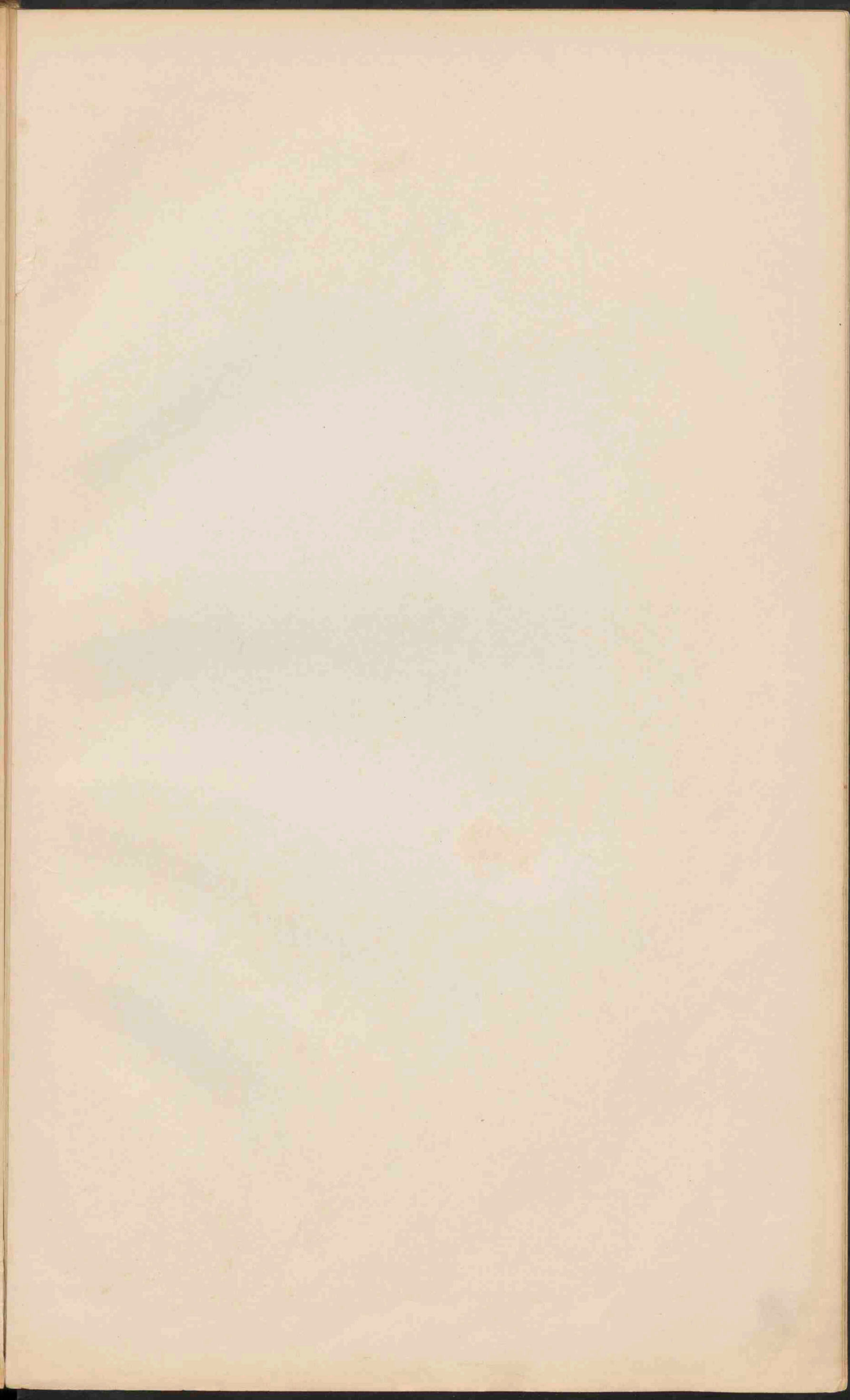
THÜRINGSISCHE STATEN.

Schaal 1:1.250.000.

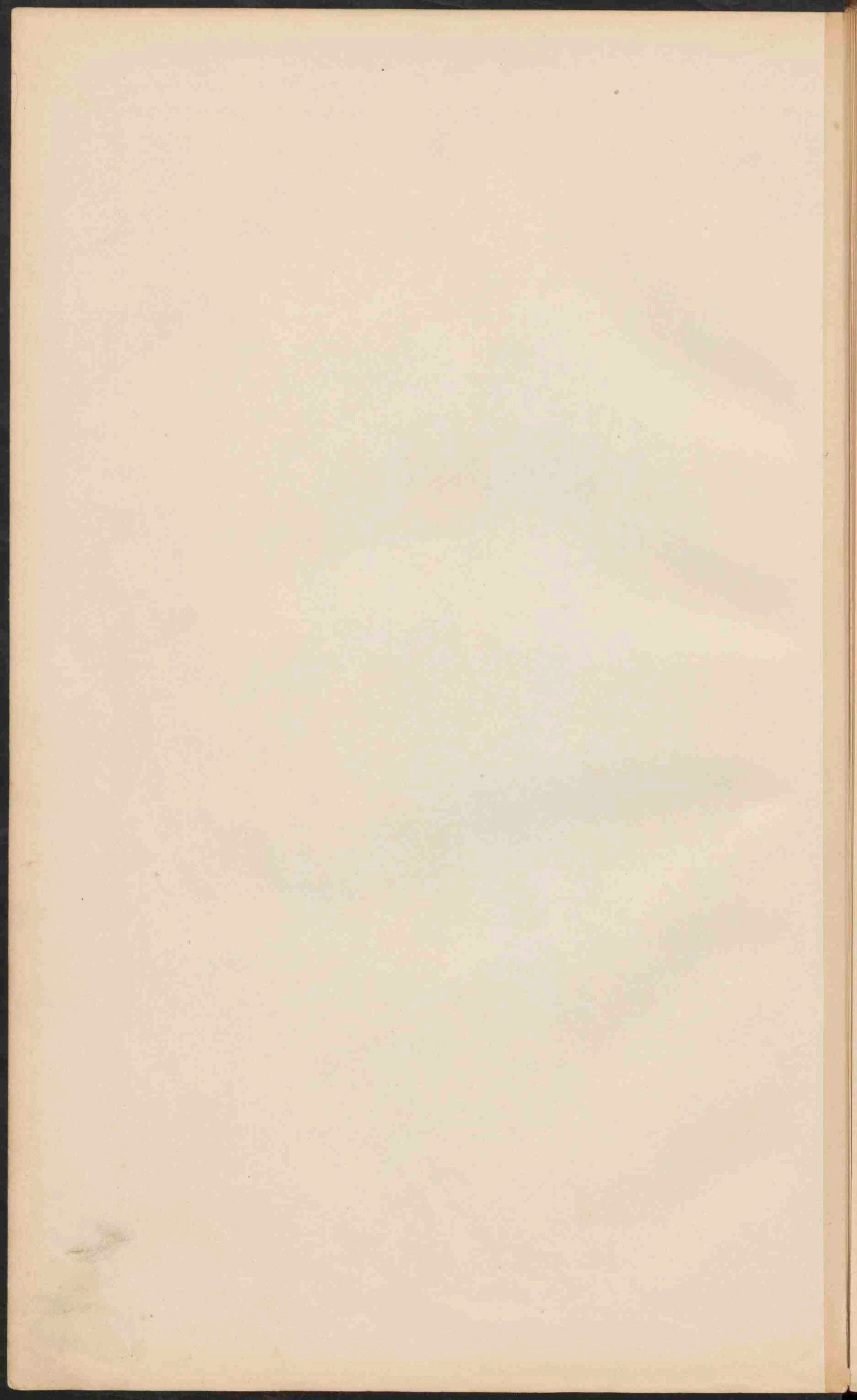

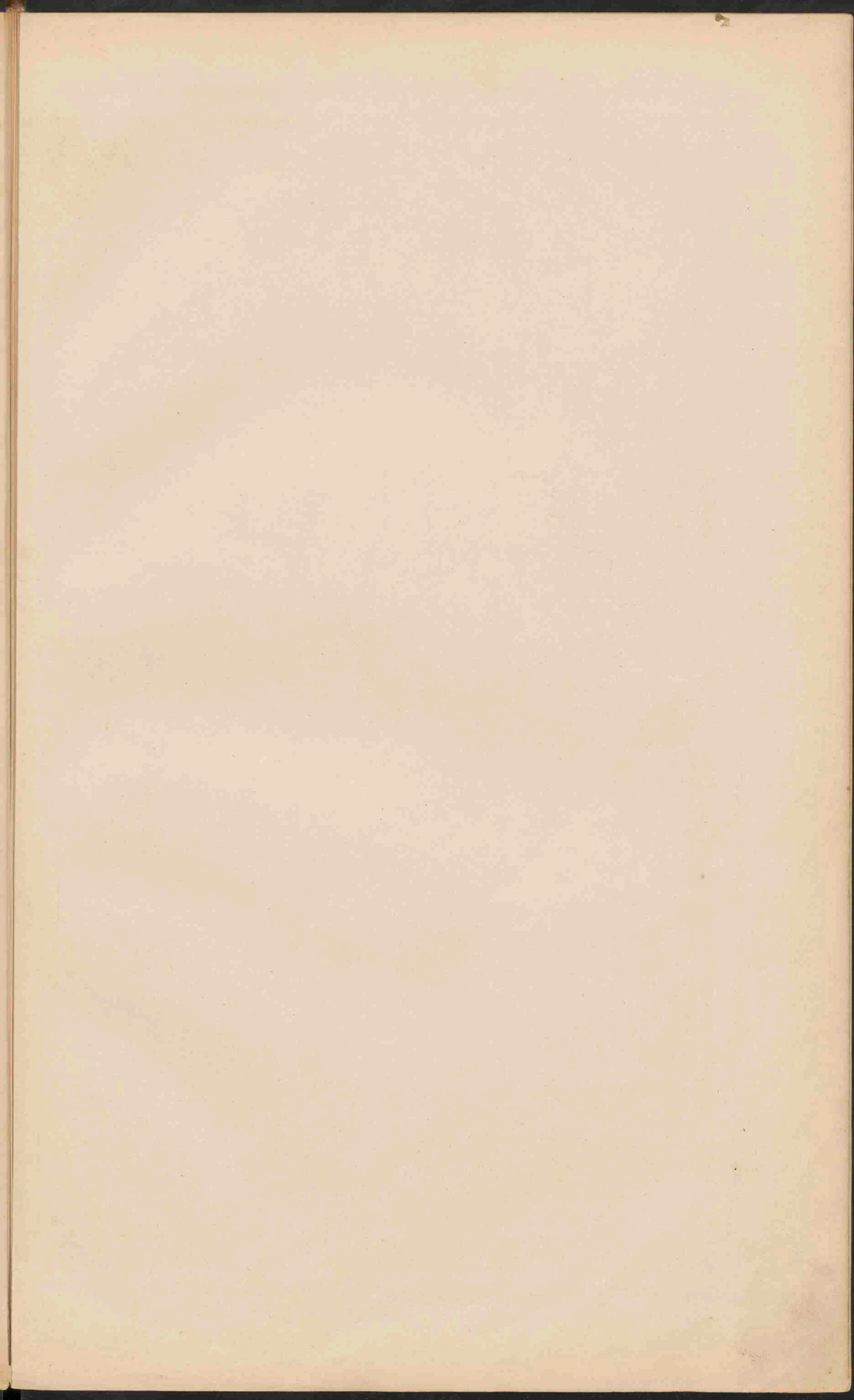
Legend for the Thuringian States inset map, listing various districts and their corresponding colors.

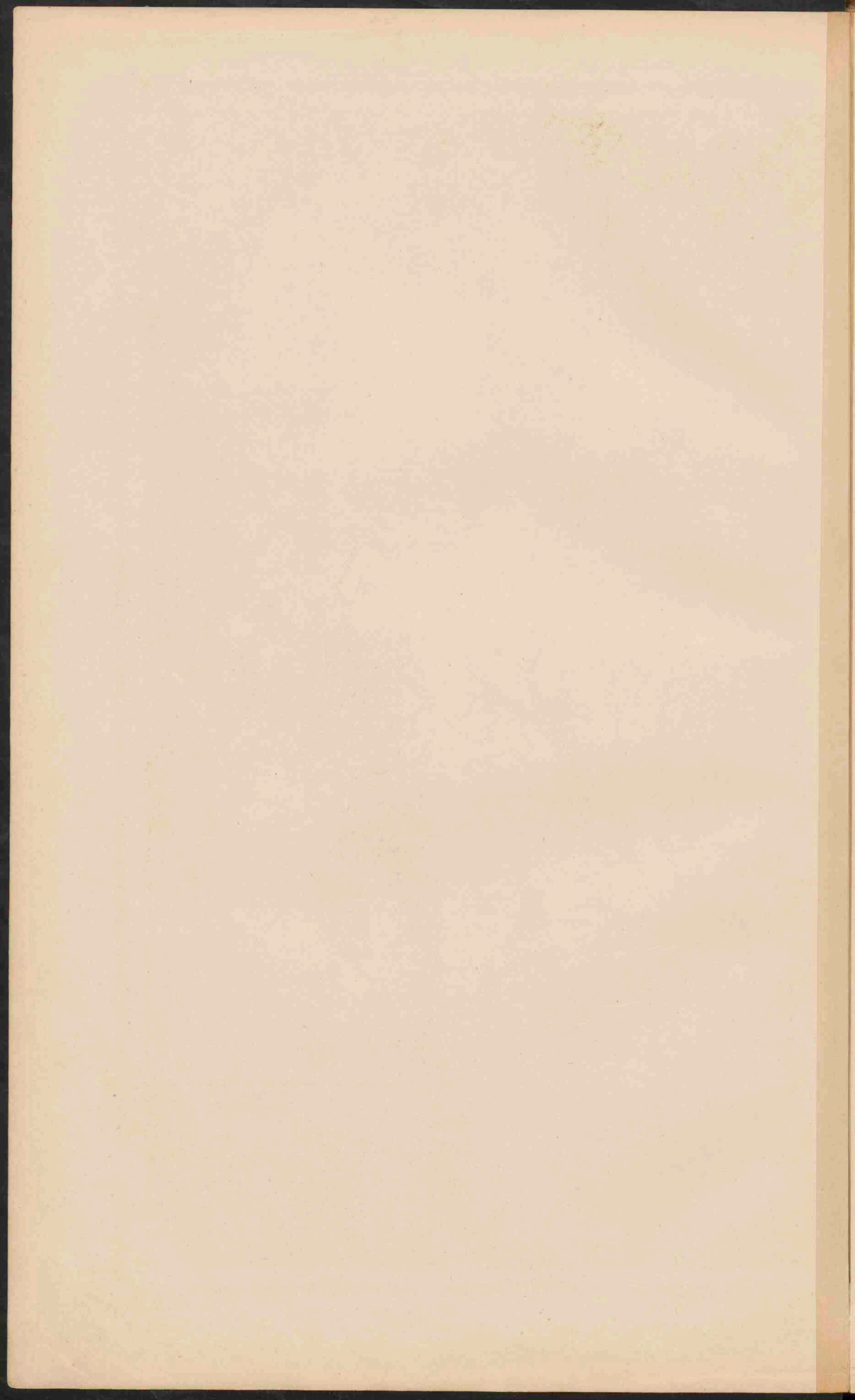

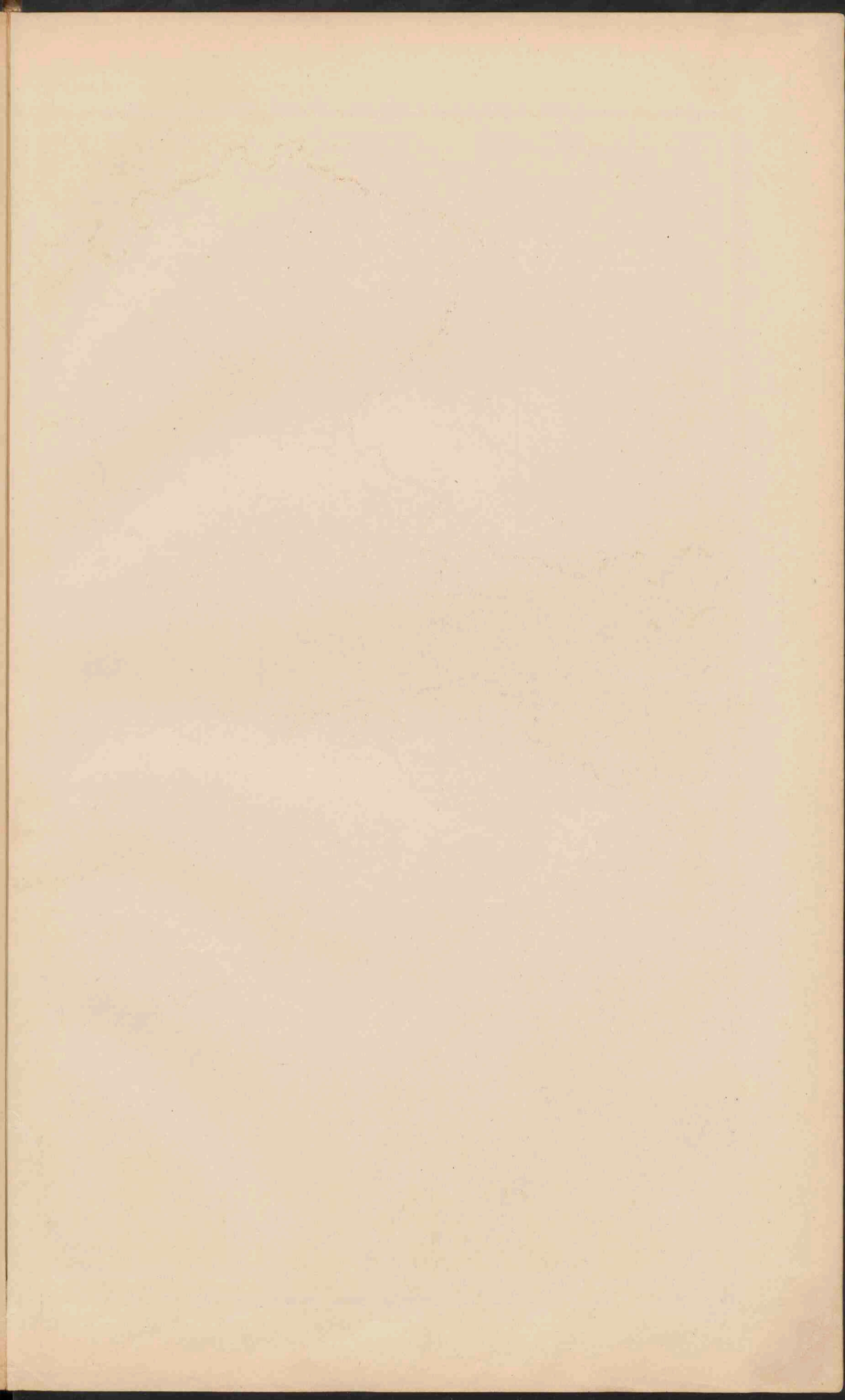

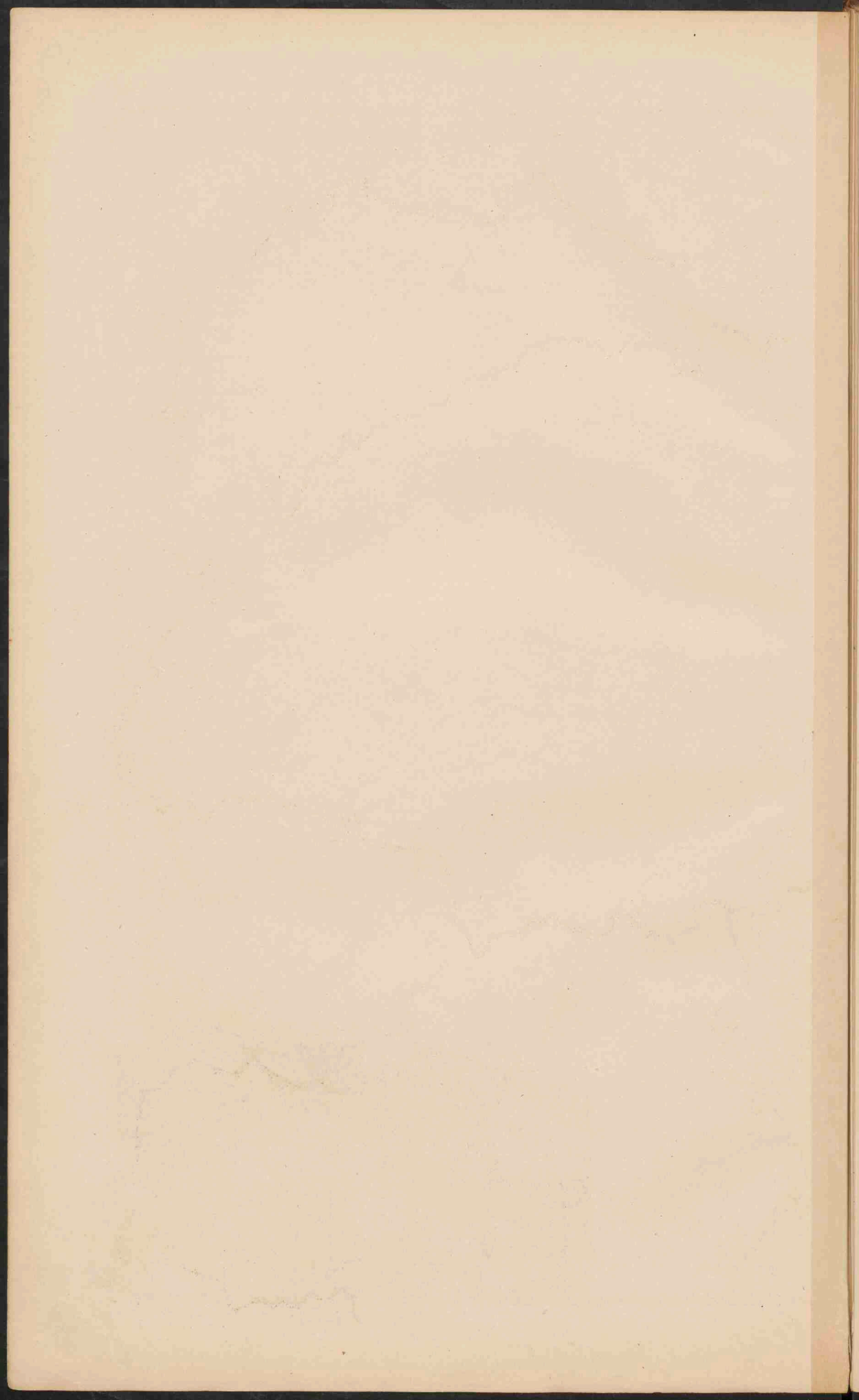

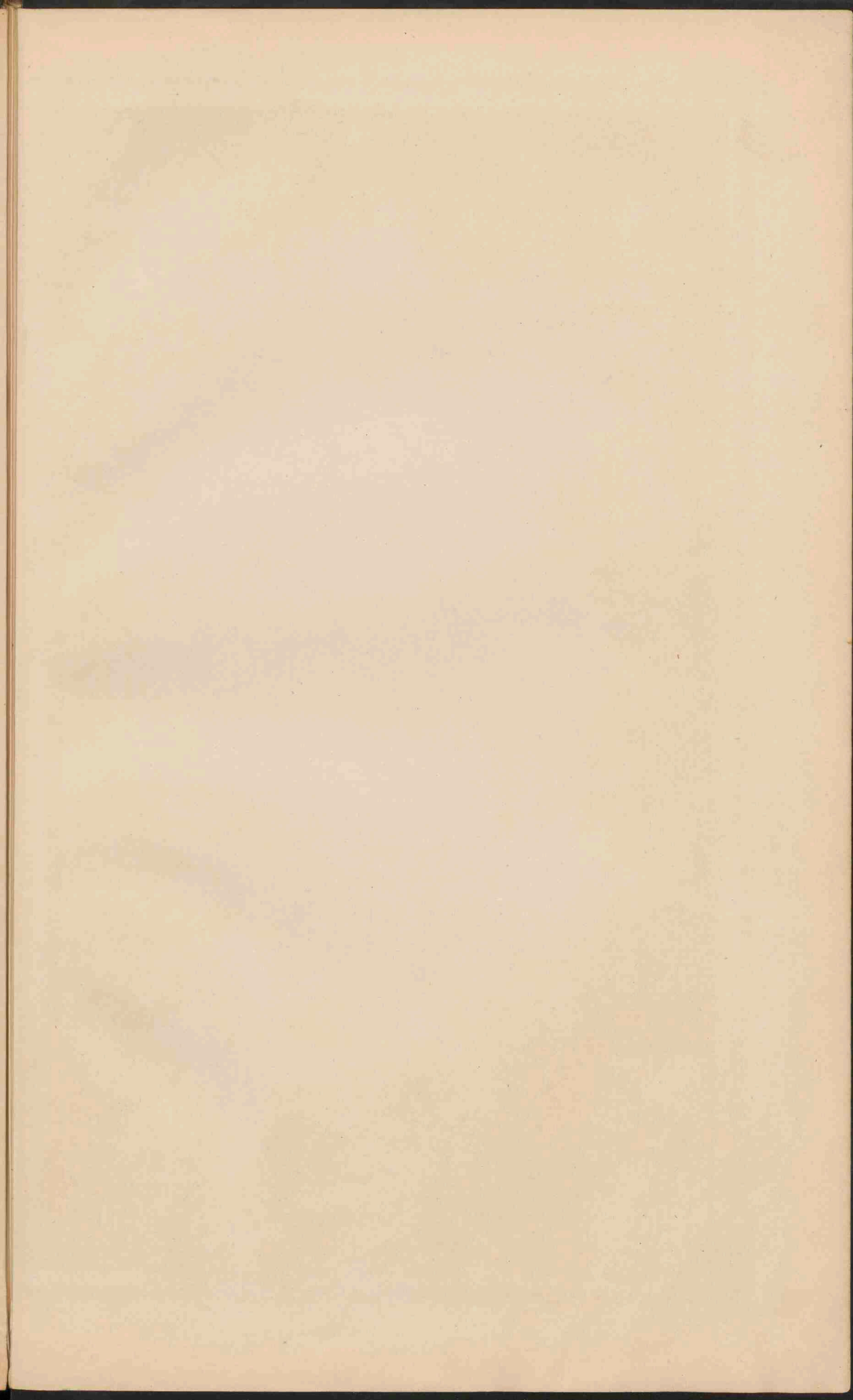

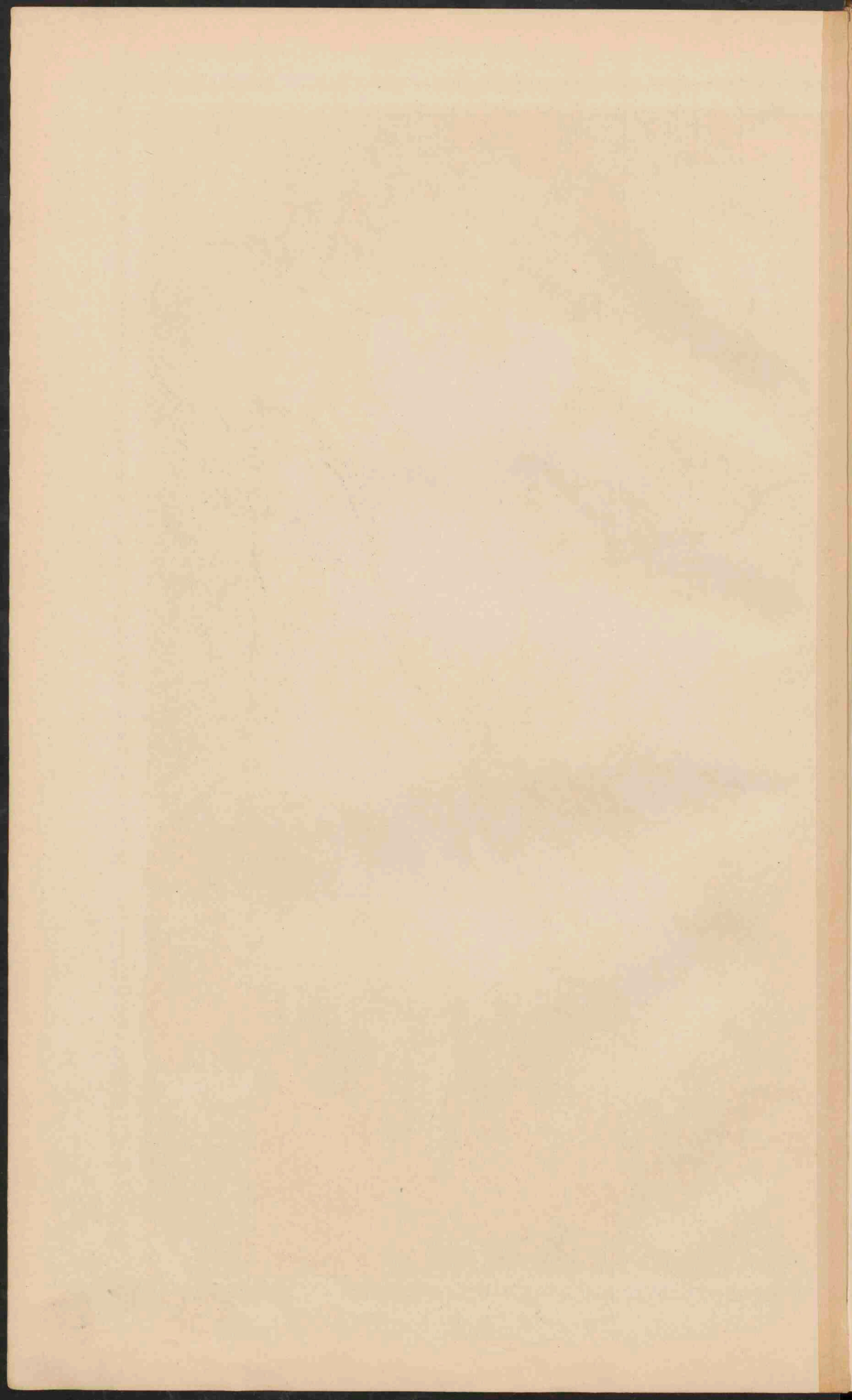

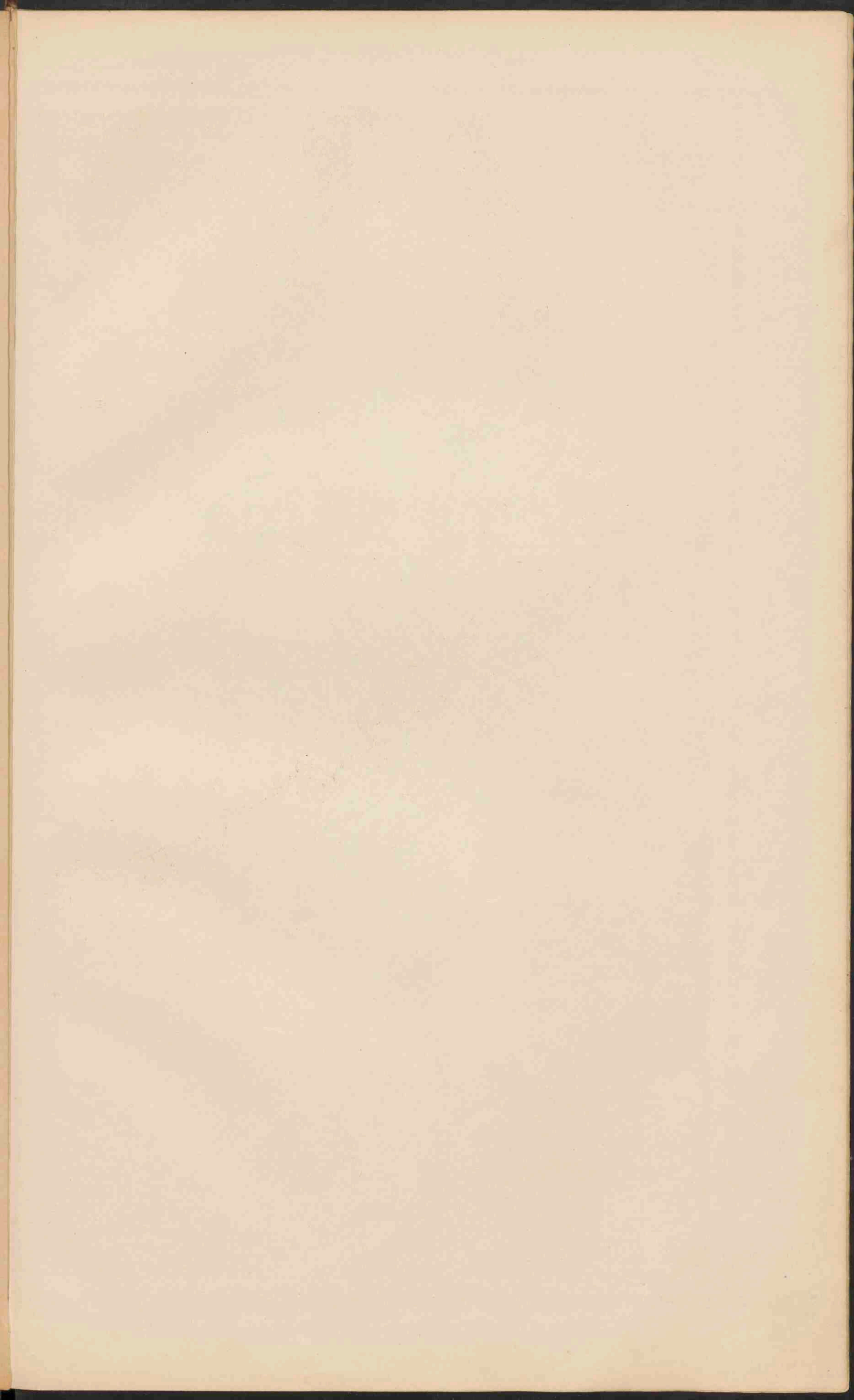

*Coela zuidelyk v/ bosh on
Coela - Siberia = Russisch-plateau*

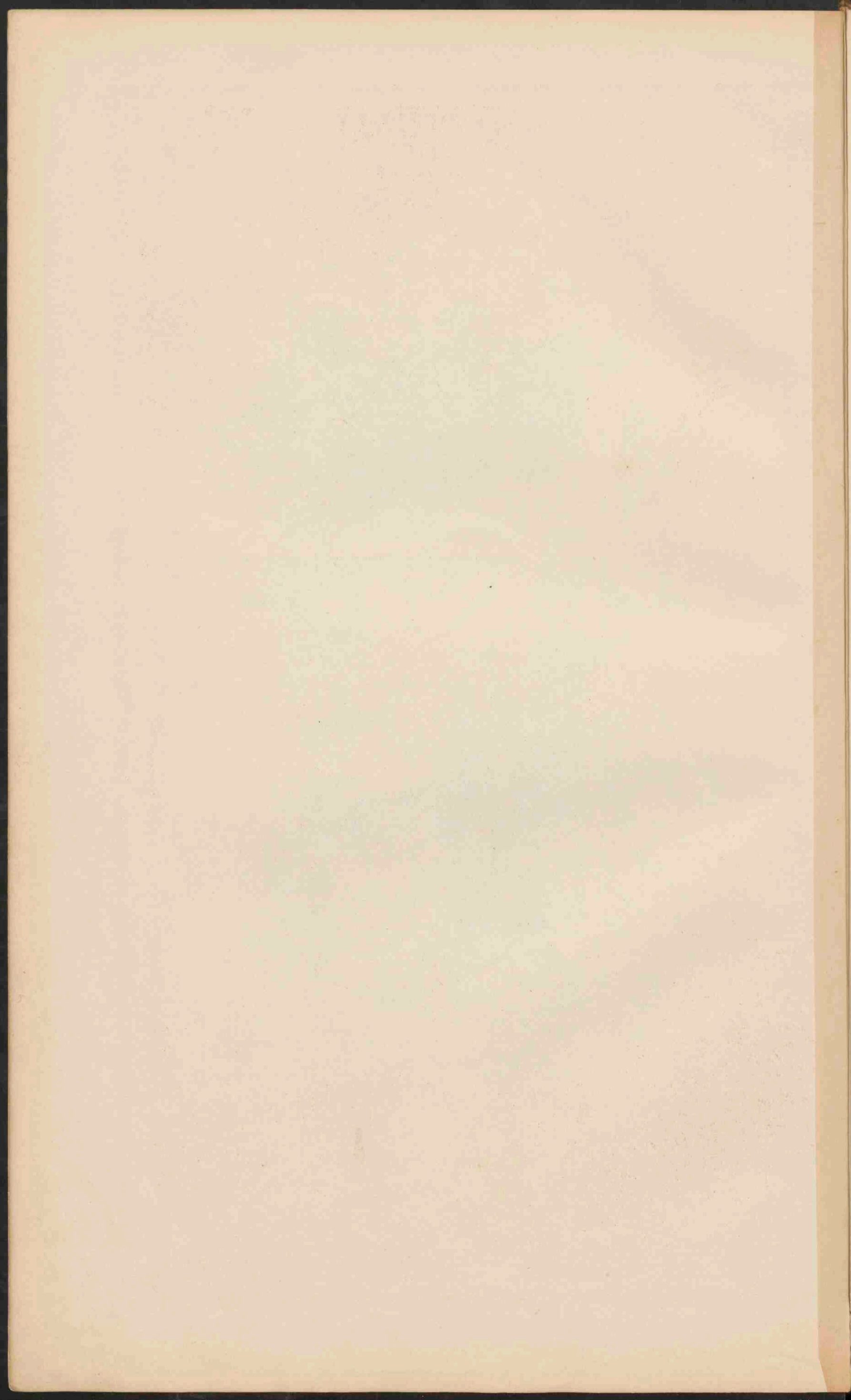
SKANDINAVIË.
 Schaal 1:5.000.000.
 0 Plaatsen van 500.000 tot 100.000 inv.
 o Plaatsen 100.000 50.000
 • Plaatsen minder dan 50.000
 Eeuwige Sneeuw en Gletschers.

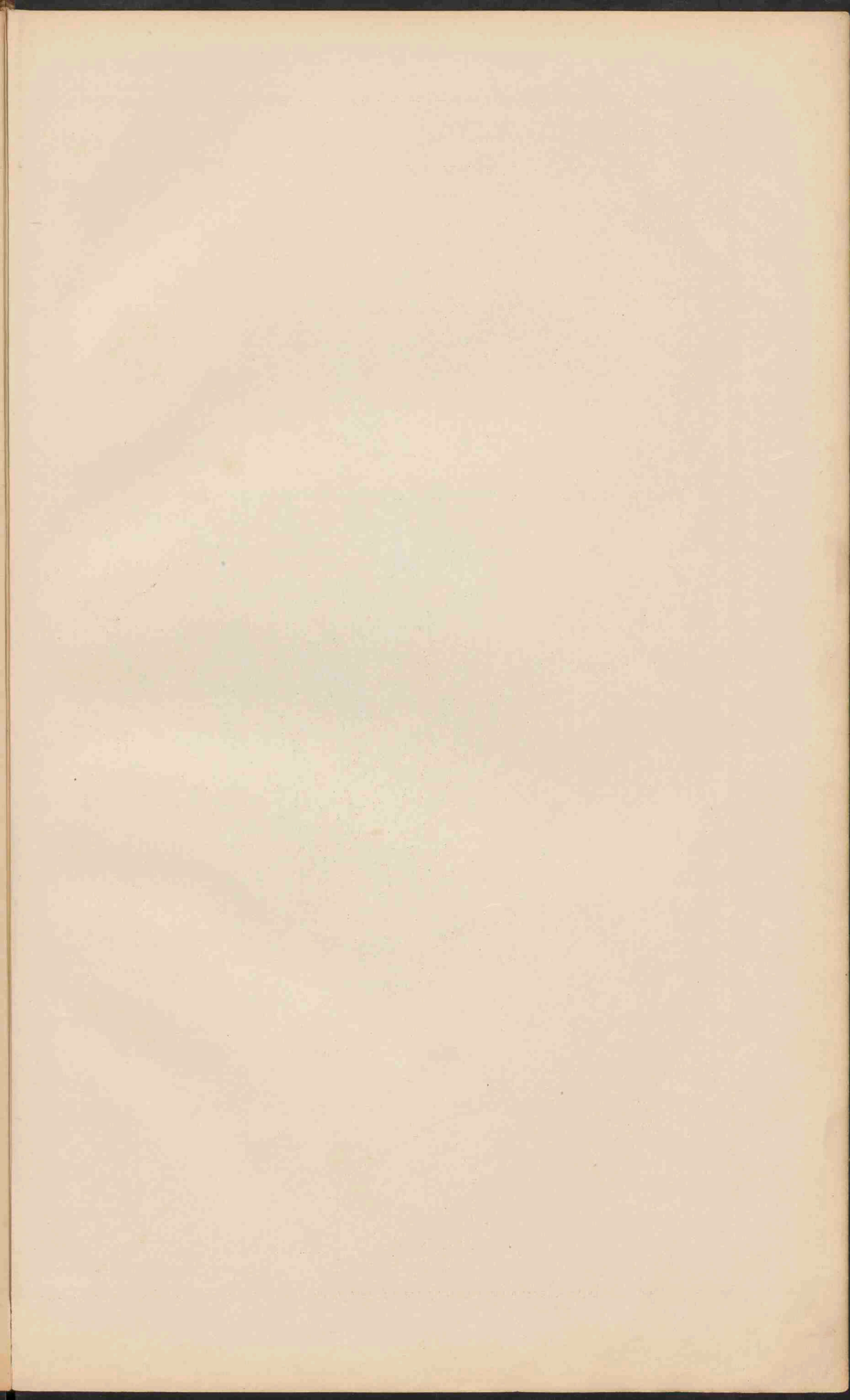
BORNHOLM.
 Schaal 1:3.000.000

IJSLAND.
 Schaal 1:12.000.000

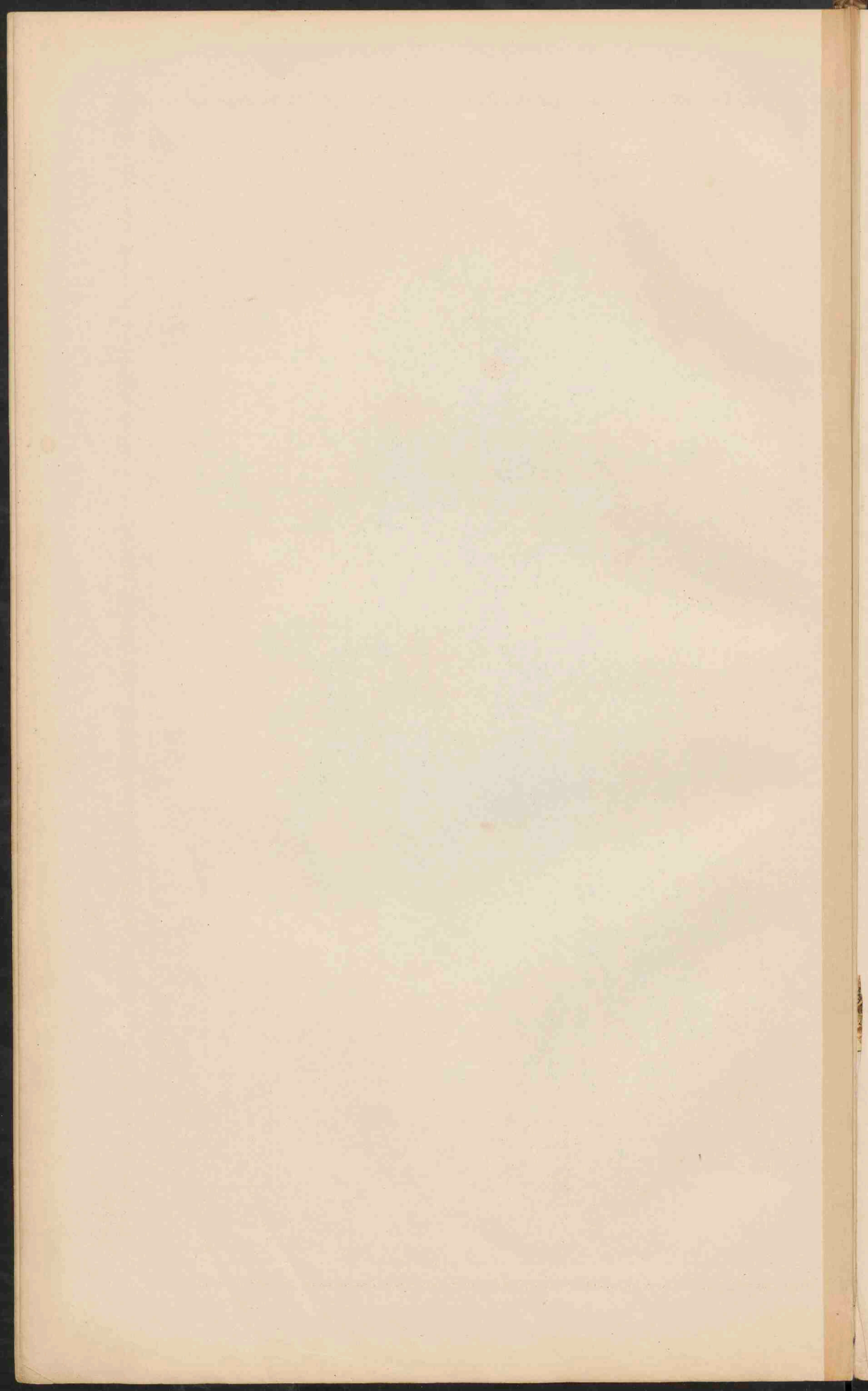
FÄR-ÖER.
 Schaal 1:3.000.000

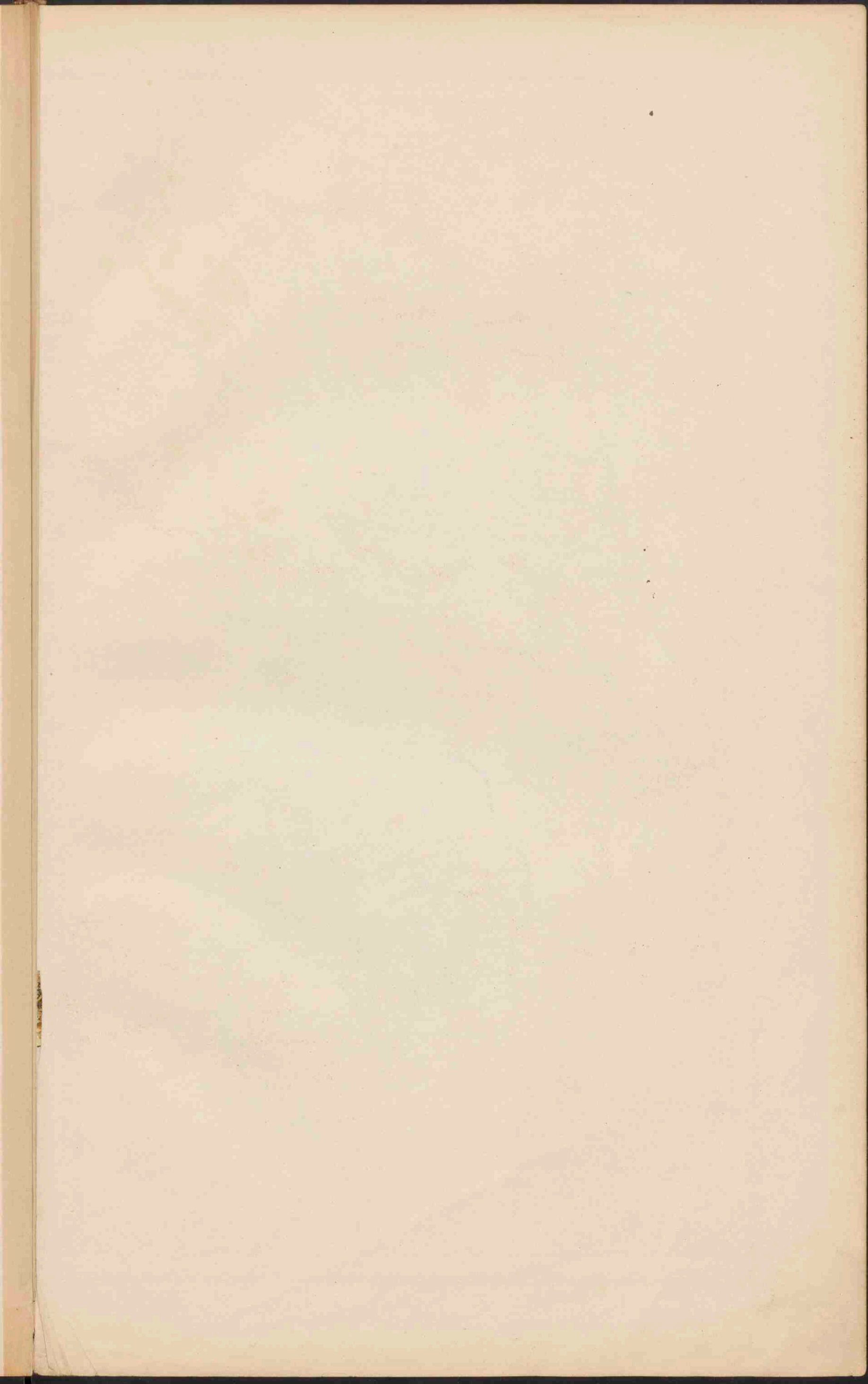
DENEMARKEN.
 Schaal 1:3.000.000

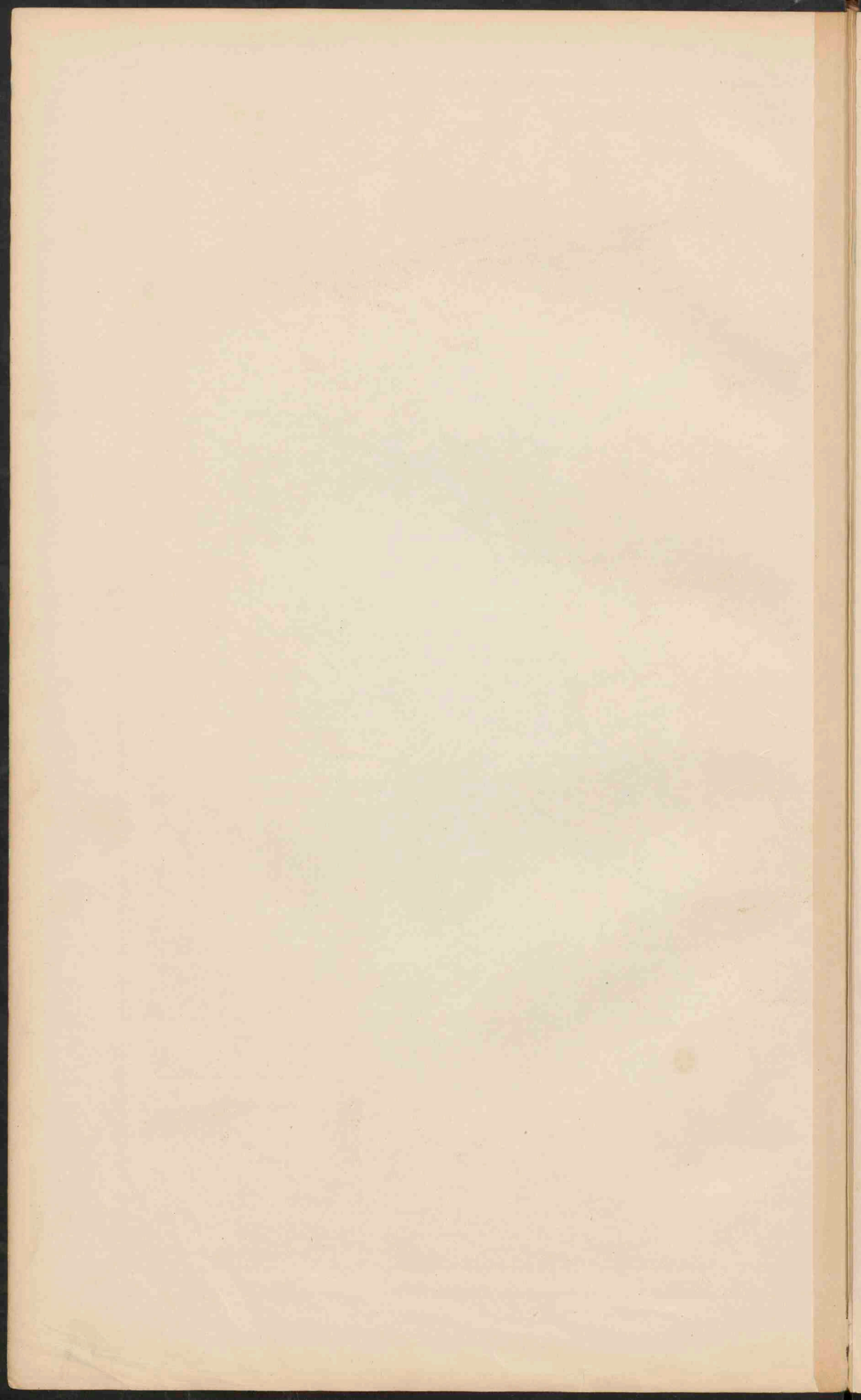

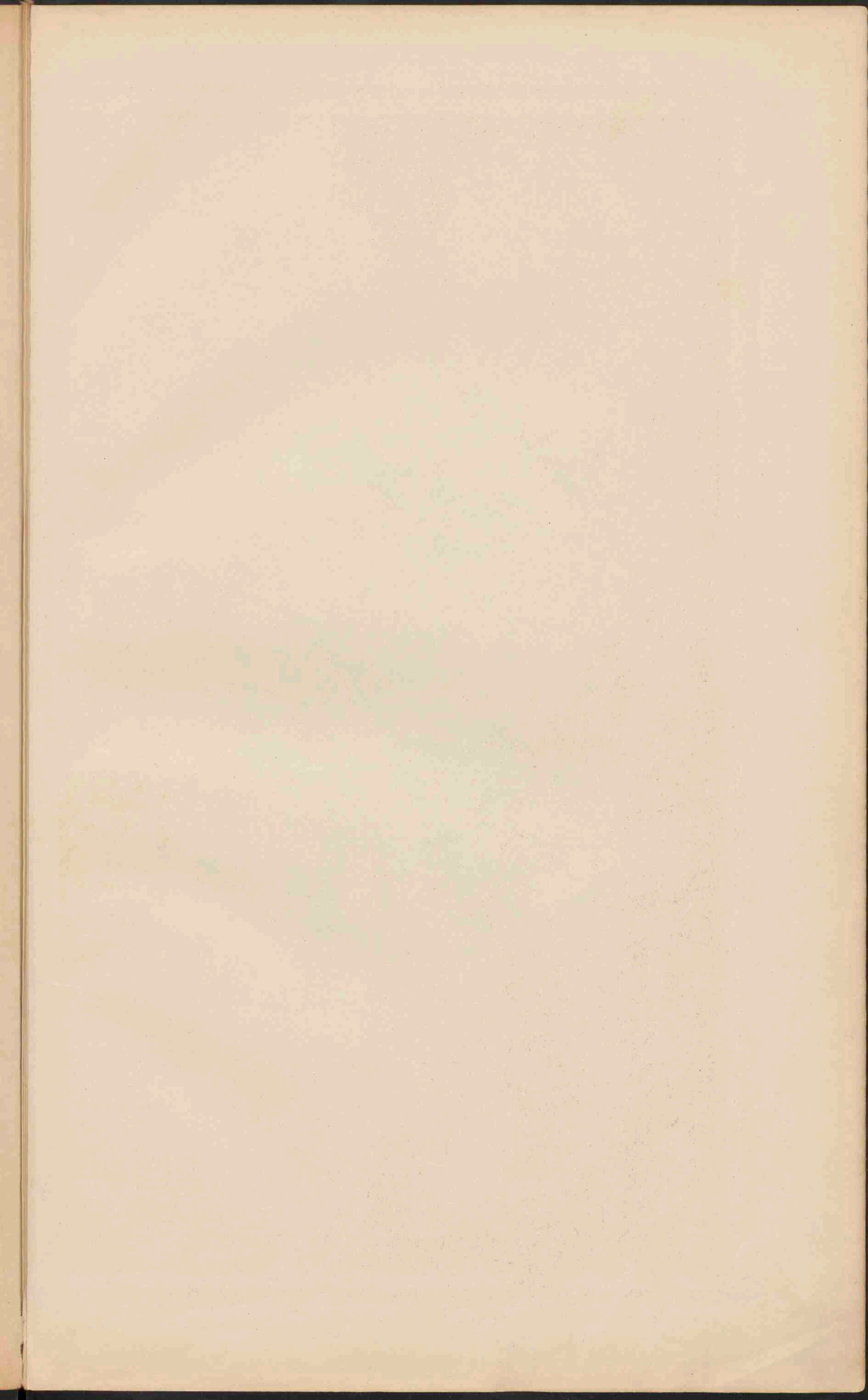
SPANJE EN PORTUGAL.
 Schaal 1:3.000.000.
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
 25 CM.
 125 KM.
 ● PLAATSEN van meer dan 500.000 inw.
 ○ Plaatsen 500.000 tot 100.000
 ○ Plaatsen 100.000
 ○ Plaatsen minder dan 50.000
 * Vestingen.
 De Baskische provinciën zijn:
 A-Alava, G-Guipuzcoa, V-Vizcaya.
 P-Purias, Pa-Pa, P-Pico, P-Piek, Berg.
 S-Sierra (Spanje), S-Serra (Portugal).

Regenhevelheid
 in de Bovenlanden en Stroom.
 120-150
 100-120
 80-100
 60-80
 40-60
 20-40
 0-20
 0-10
 0-5
 0-2
 0-1
 0-0,5
 0-0,2
 0-0,1
 0-0,05
 0-0,02
 0-0,01
 0-0,005
 0-0,002
 0-0,001
 0-0,0005
 0-0,0002
 0-0,0001
 0-0,00005
 0-0,00002
 0-0,00001
 0-0,000005
 0-0,000002
 0-0,000001
 0-0,0000005
 0-0,0000002
 0-0,0000001
 0-0,00000005
 0-0,00000002
 0-0,00000001

Geogr. Inst. J.E. Wolfers.

Lith. d. Wejter-Geogr. Inst.

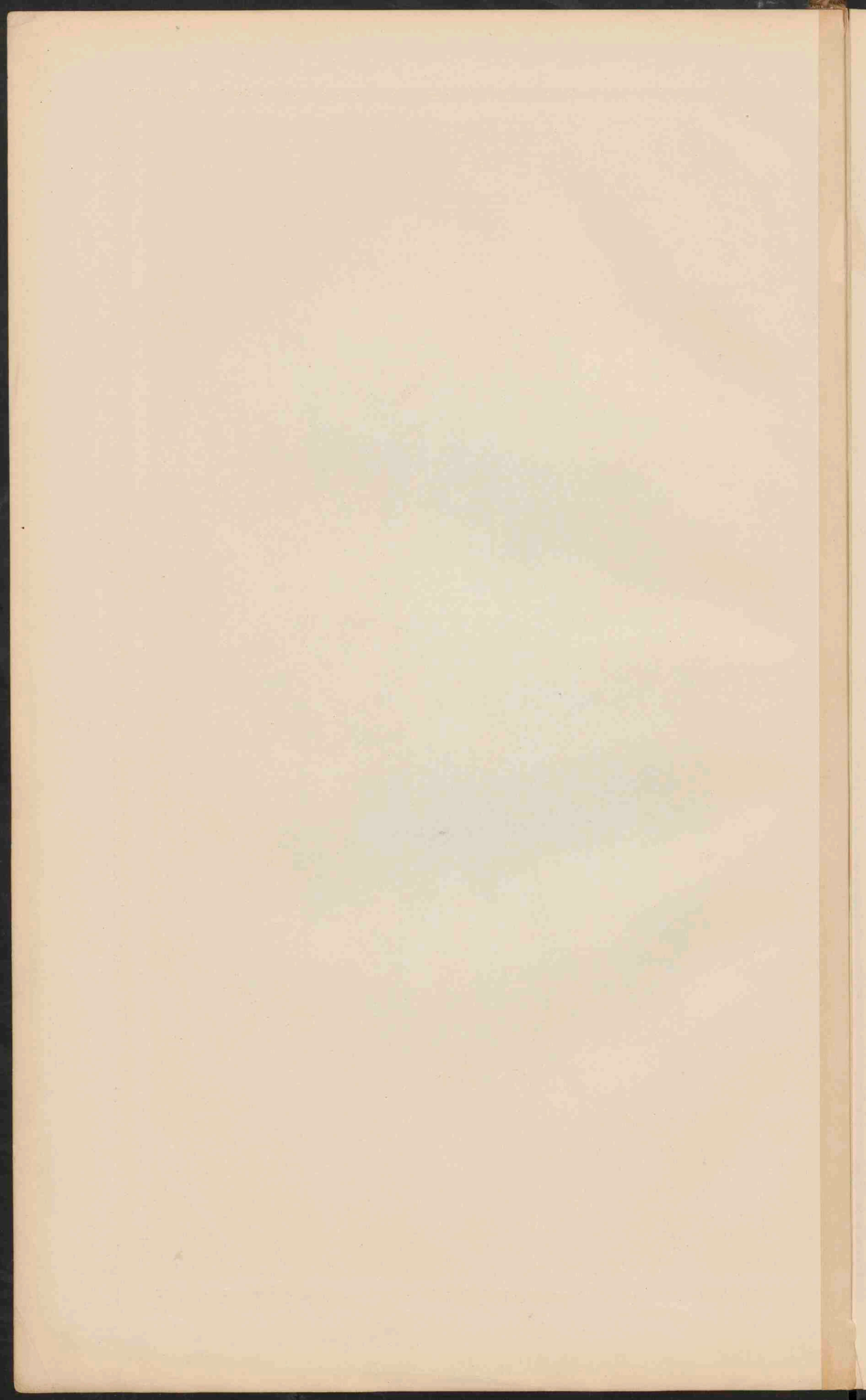
Schaal 1:150.000.
DE VESUVIUS.

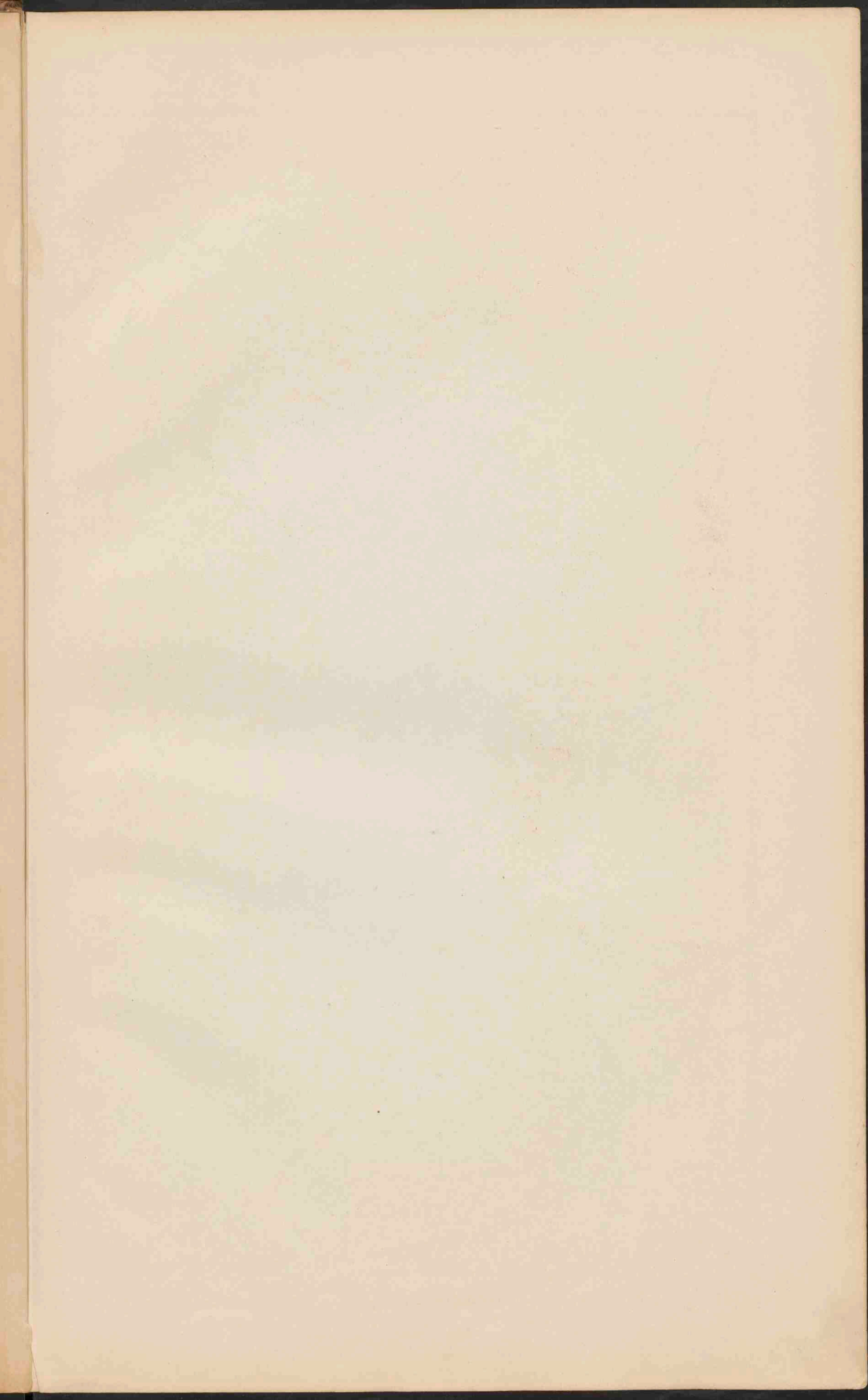
ITALIË.
Schaal 1:3.000.000.

0 20 40 60 80 100 120 140 160 180 200 K.M.

- PLAATSEN van meer dan 500.000 inv.
- Plaatsen - 500.000 tot 100.000
- Plaatsen - 100.000 - 50.000
- Plaatsen - minder dan 50.000
- Vöstingen.

De namen van de hoofdsteden der 69 provinciën (naar de hoofdsteden genoemd) zijn onderstreept. Piemont, enz. = Compartimenti territoriali.

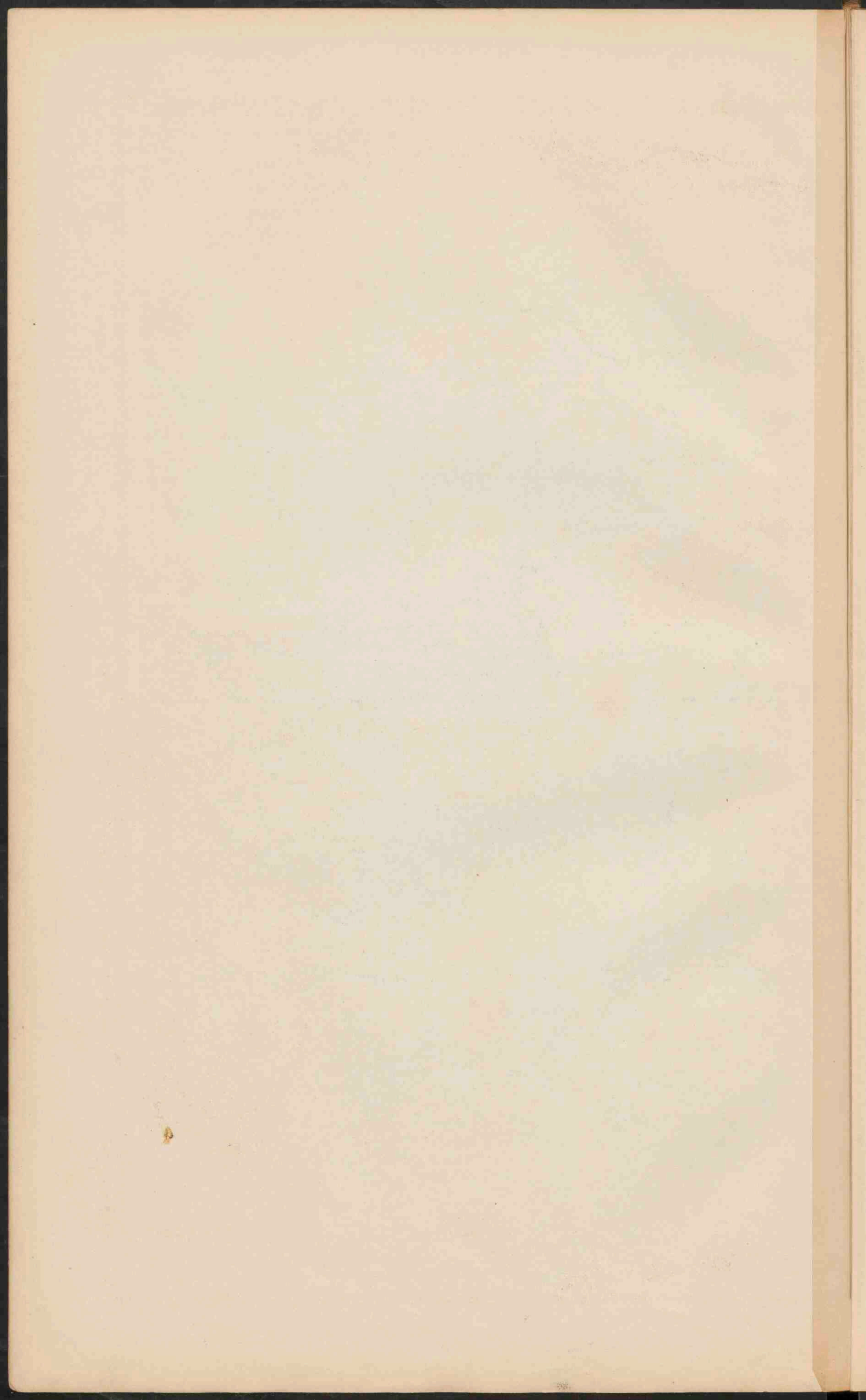

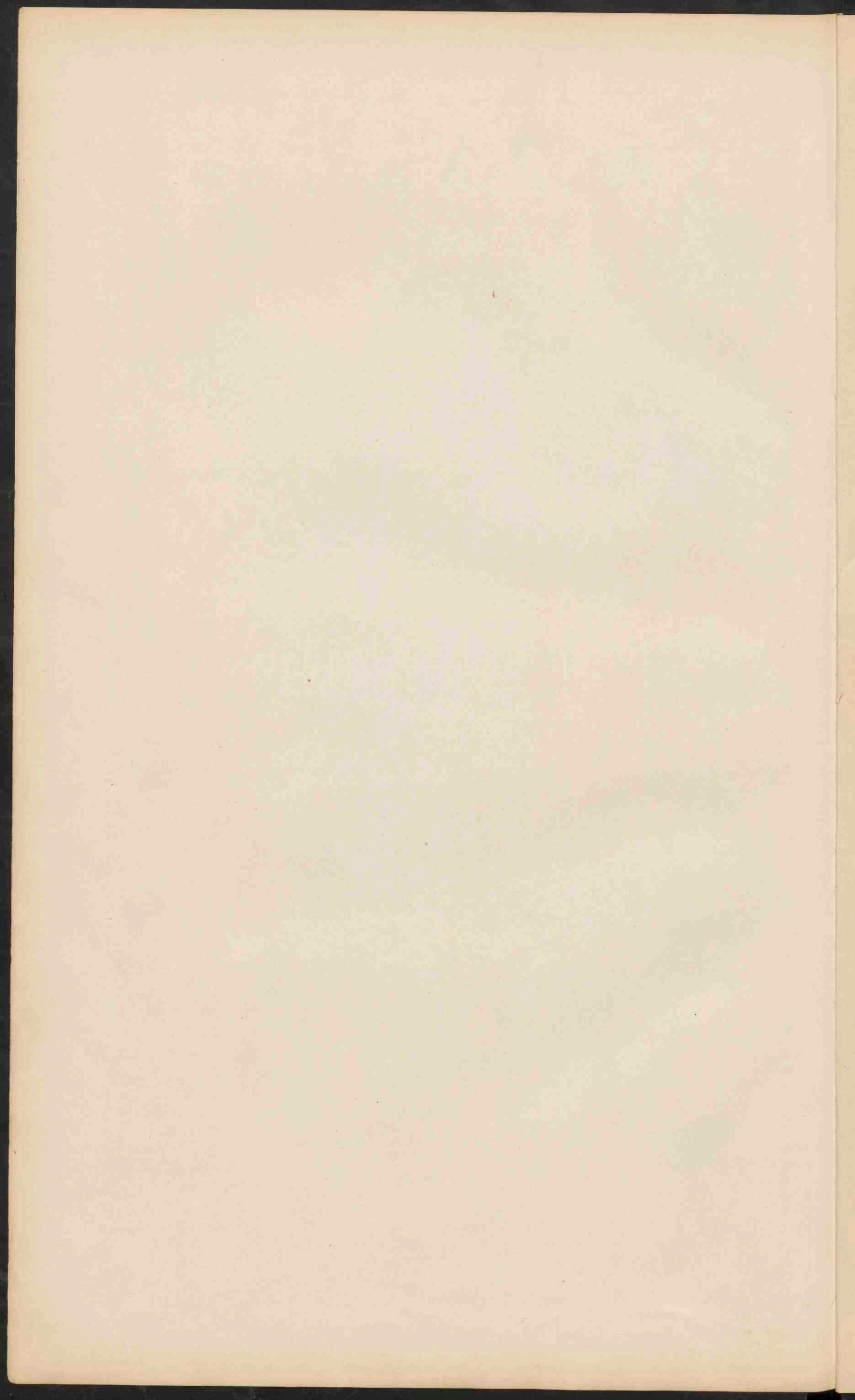

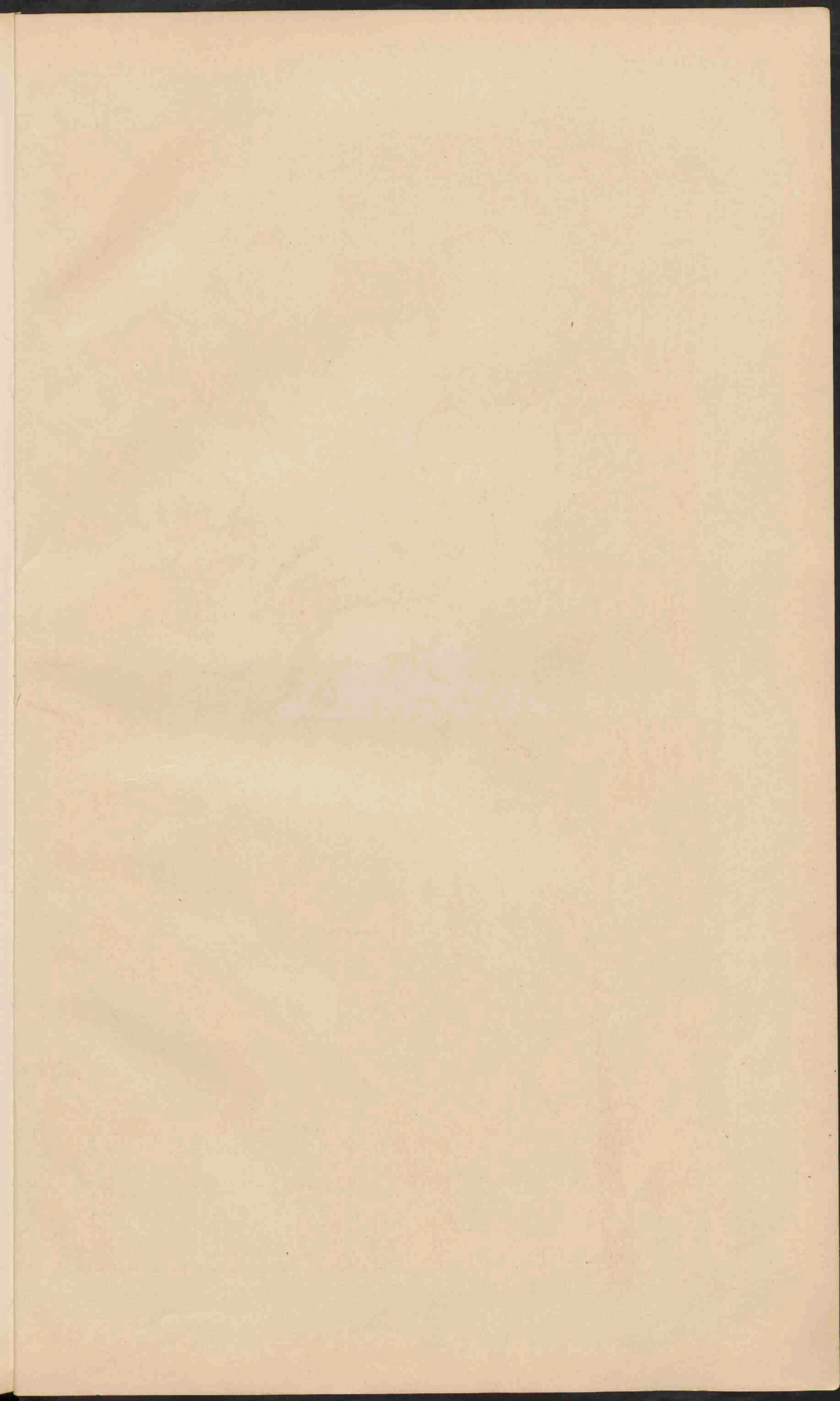
BALKAN-SCHIEREILAND.
 Schaal 1:3.700.000.

■	PLAATS	meer dan 1 mill. inv.
●	PLAATSEN	1 mill. tot 500.000
○	Plaatsen	500.000 - 100.000
◦	Plaatsen	100.000 - 50.000
◌	Plaatsen	minder dan 50.000
○	Voetingen	

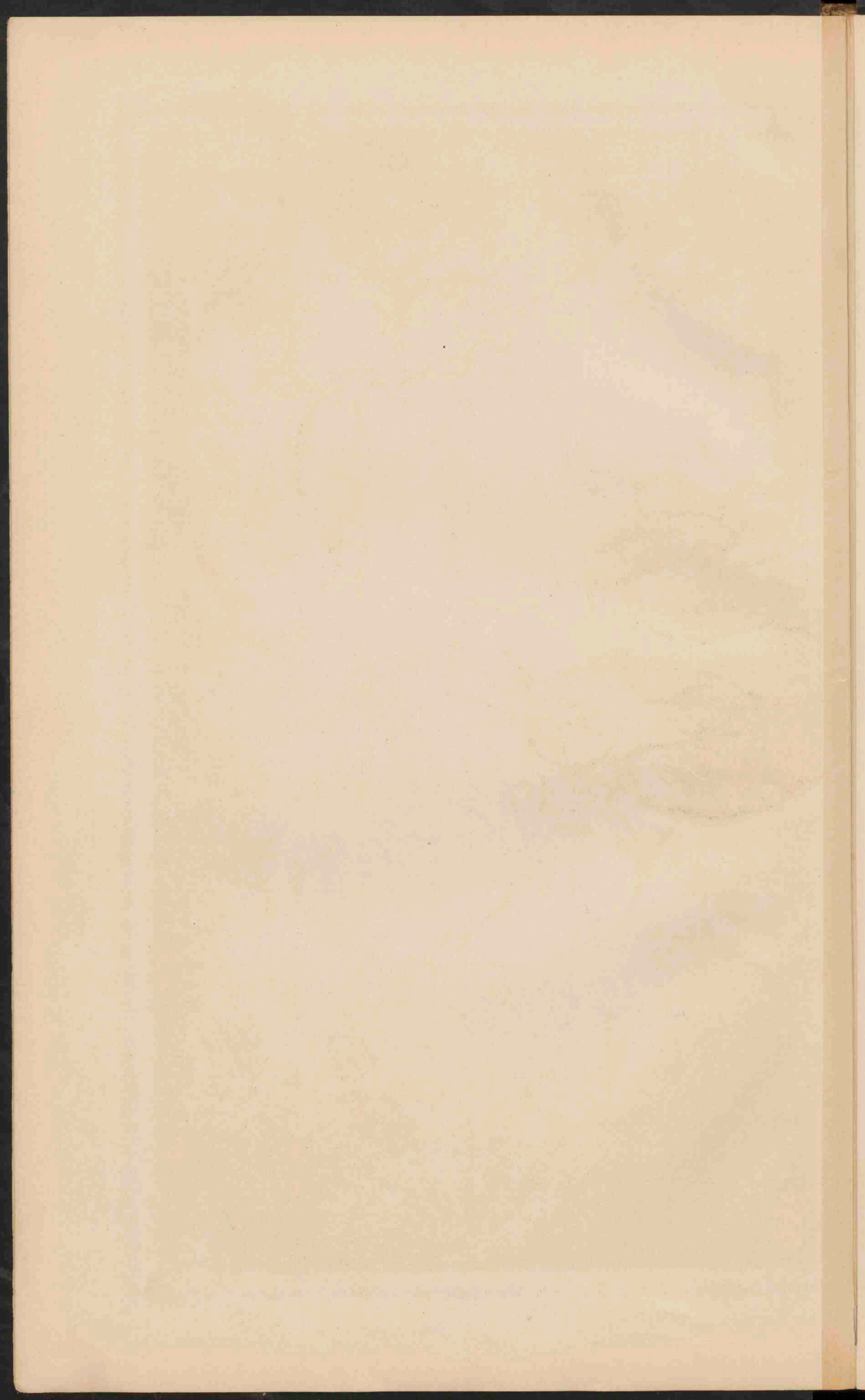

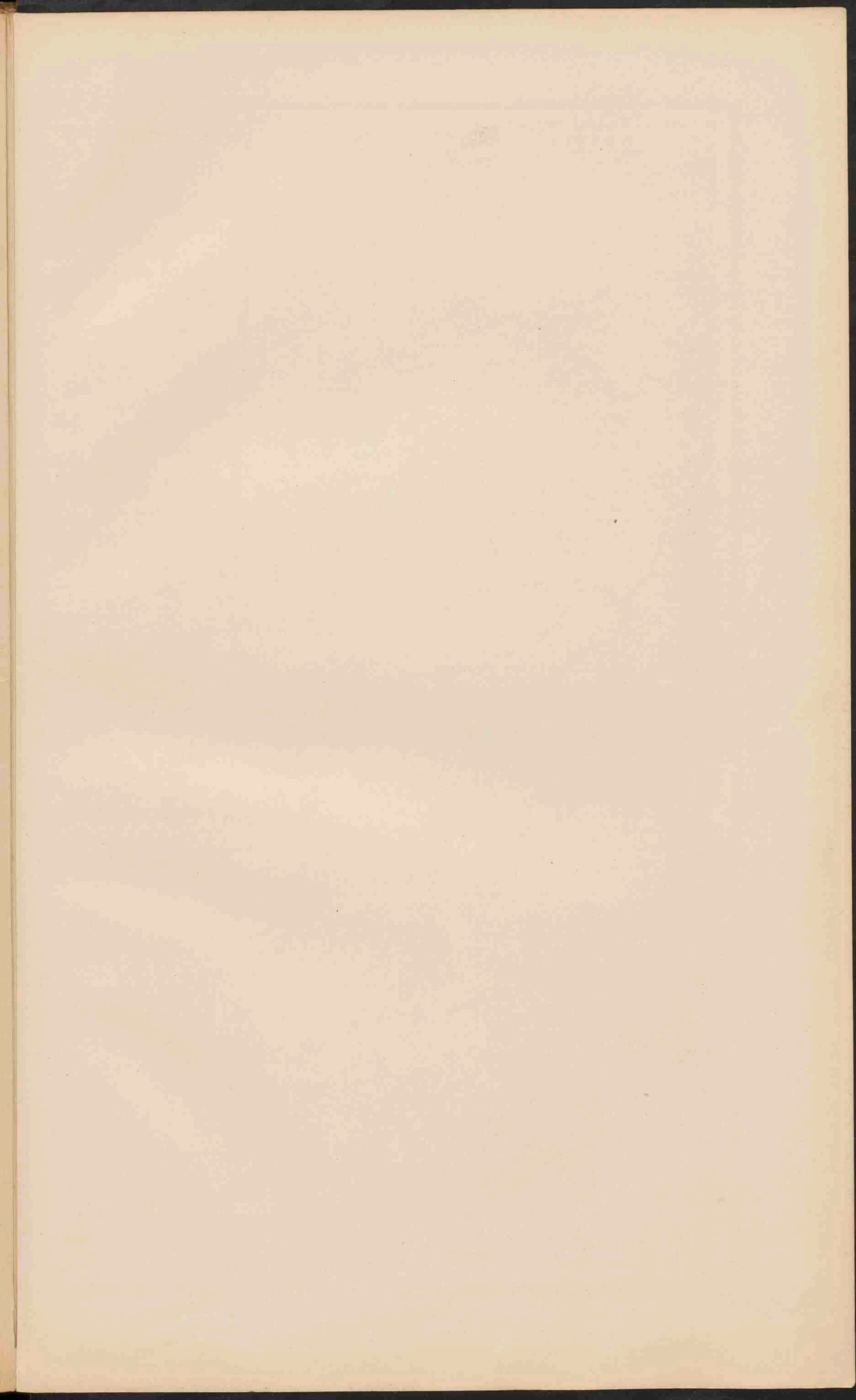
KLEIN-AZIË.
 Schaal 1:2.500.000
 Kilometer

PALESTINA.
 Schaal 1:2.500.000
 Kilometer

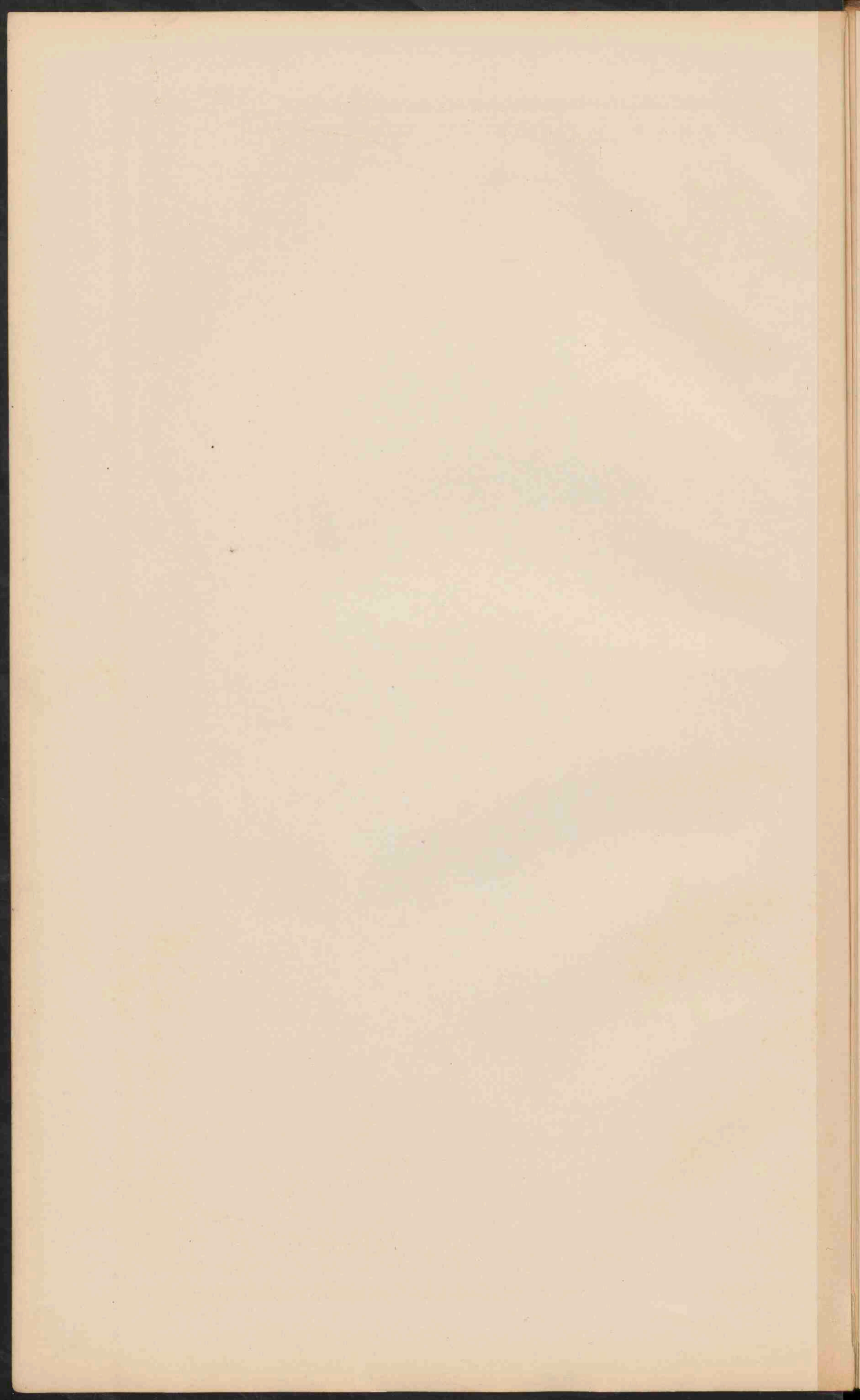
AZIË.
 Schaal 1:30.000.000

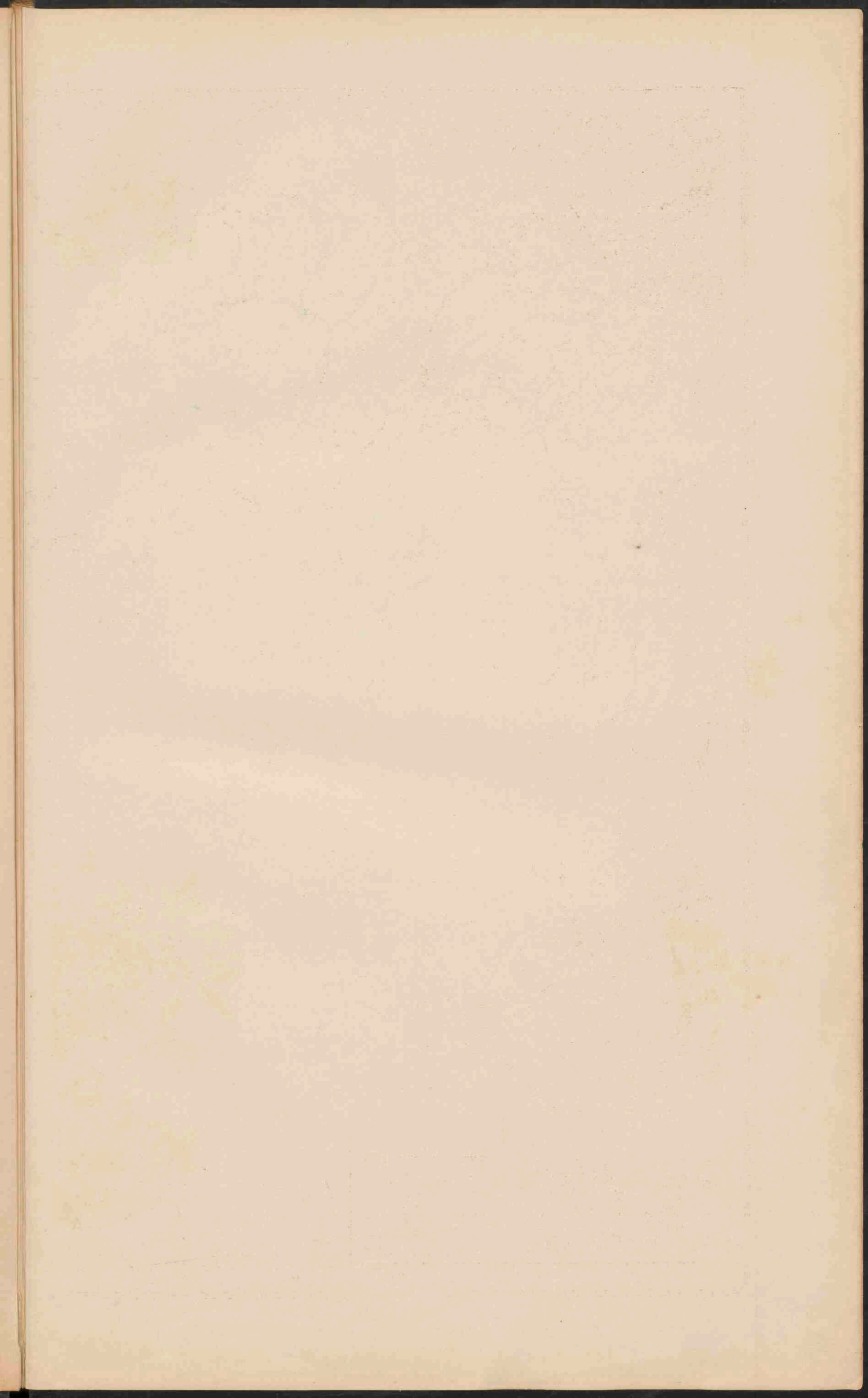
Laagland beneden den zeespiegel.	Meter.
Laagland	0-200
Heuvelland en laag bergland	200-500
Middelgeb. en Hoogland	500-1500
Hooggebergte en Hoogland	1500-5000
Bergtoppen en hellingen hooger dan	5000
Zandwoestijnen	Tweendra.
Zoutwatermeren.	

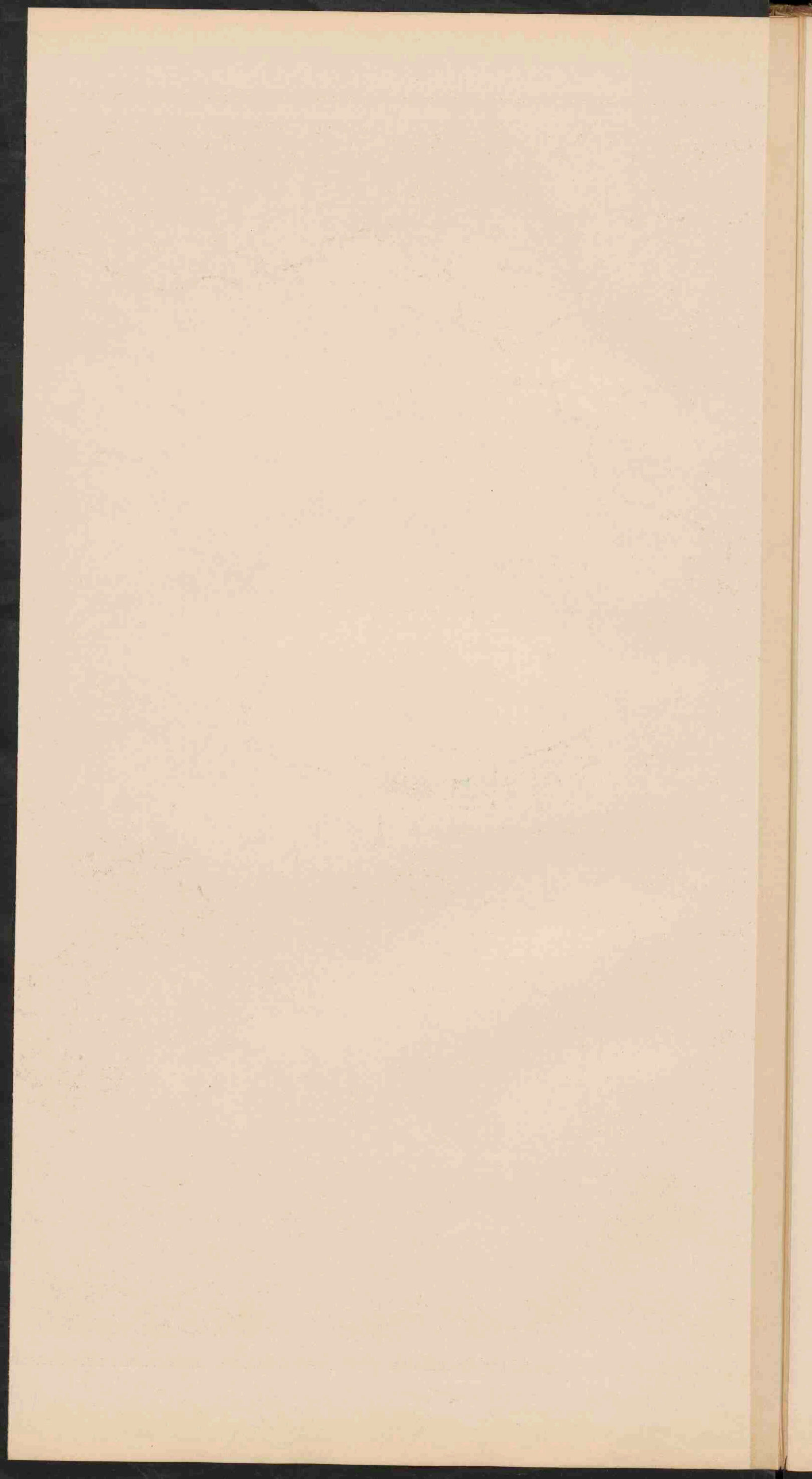

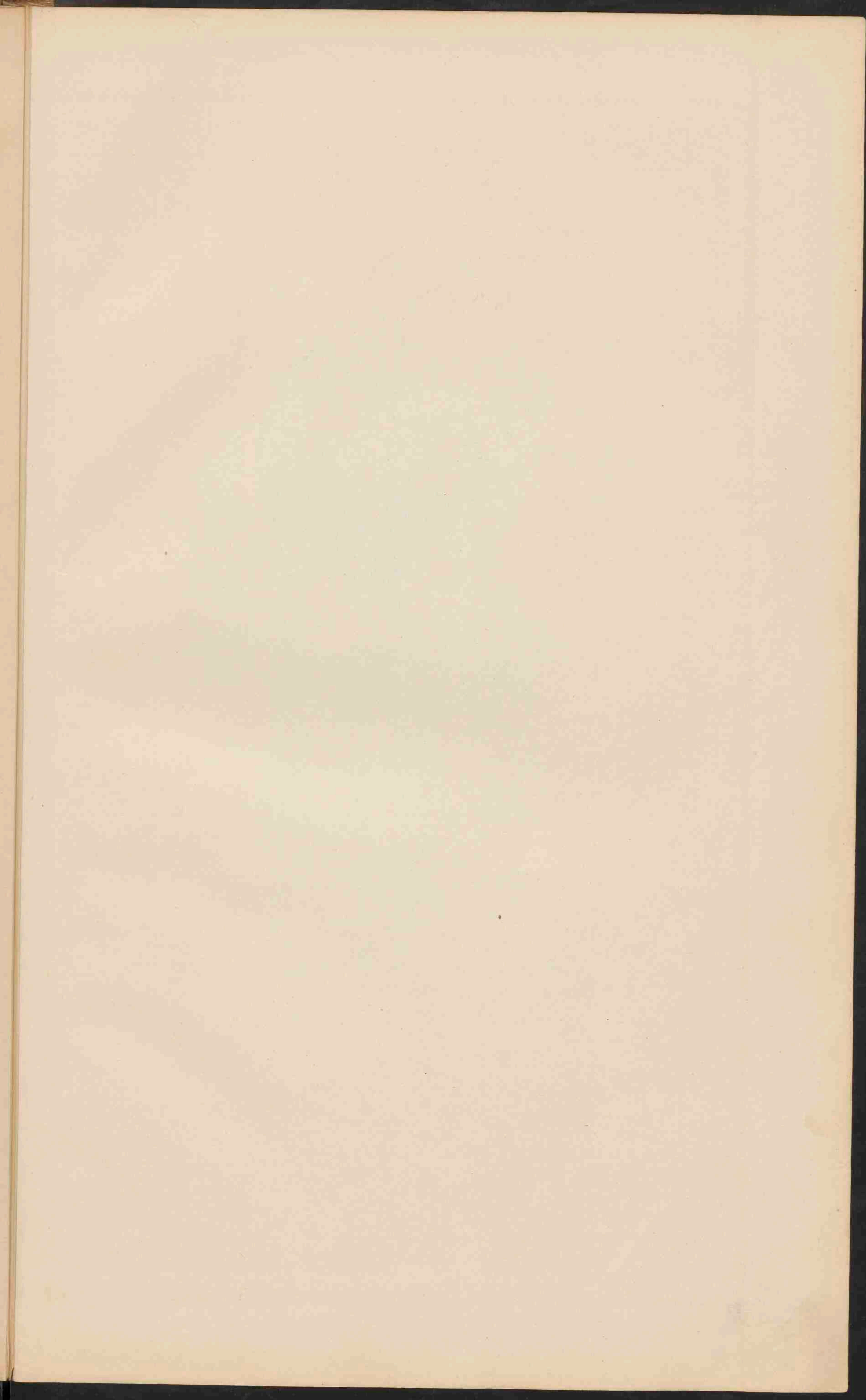
ZUID-AZIË.
Schaal 1:20.000.000.

Russisch Turksch Britsch Fransch India en omliggende rivieren Karavann- en andere handelswegen Westijpen Plaatsen van meer dan 1 mill. tow. Plaatsen 500.000 - 100.000 Plaatsen 100.000 - 50.000 Plaatsen met minder dan 50.000 De Hoofplaatsen zijn dubbel onderstreep.	Nederlandsch Portugeesch Duitsch Hollandsch Stappen Stappen Stappen Stappen Stappen Stappen Stappen Stappen

- CHINEESCHE PROVINCIËN.**
I Tsi li	X Ss. lapuan
II Sjan si	XI Tje Kiang
III Sjan loeng	XII Fe tien
IV Ho nan	XIII Kiang si
V Sjen se	XIV Hoe nan
VI Kan soe	XV Kwei tjoeng
VII Kiang soe	XVI Yun nan
VIII Ngan Hwei	XVII Kwang si
IX Hoe Ksi	XVIII Kwang loeng
- De namen der voor het verkeer geopende steden zijn onderstreep.

JAPAN.
Schaal 1:10.000.000.

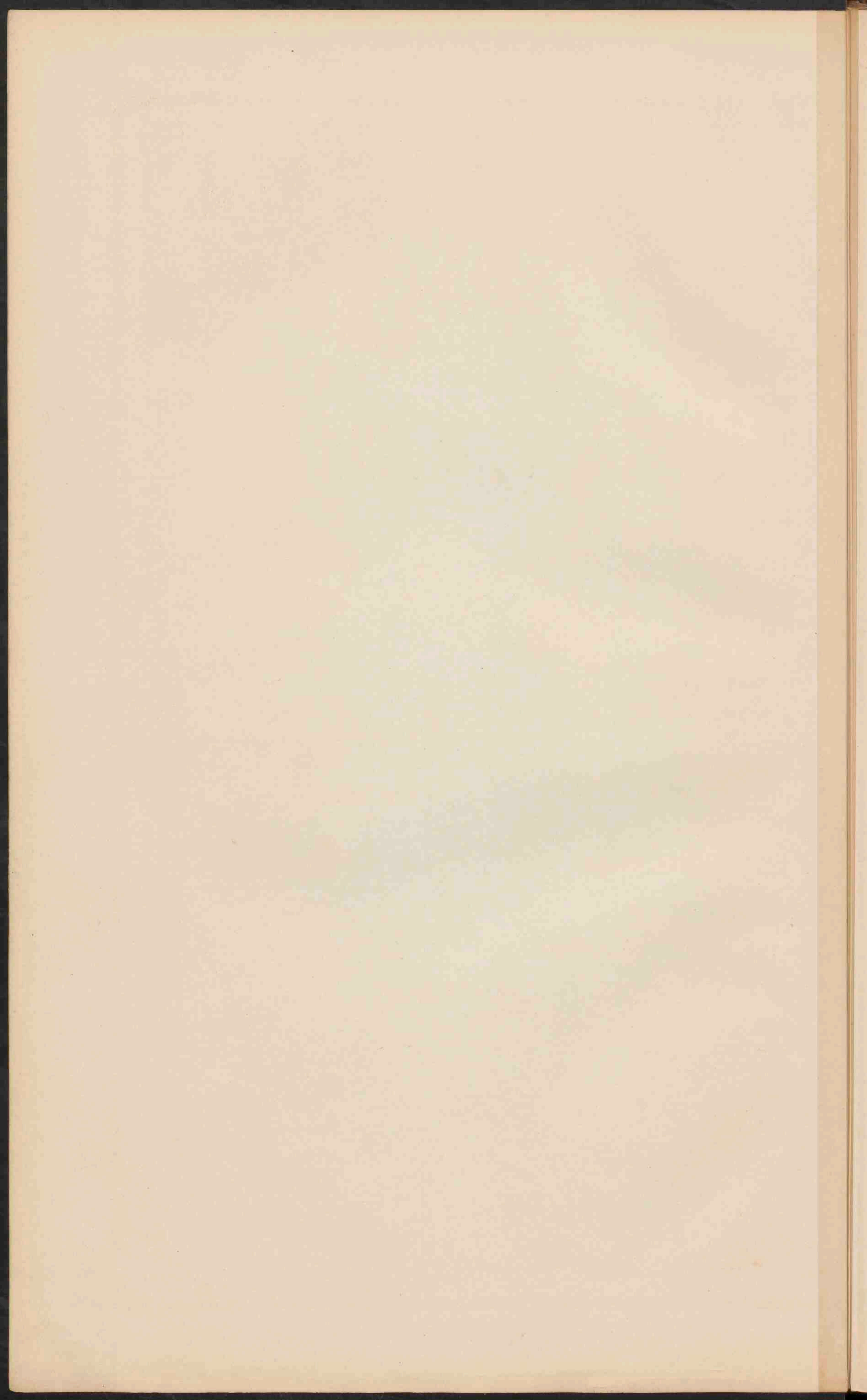
INSULINDE.
Schaal 1:12.500.000.

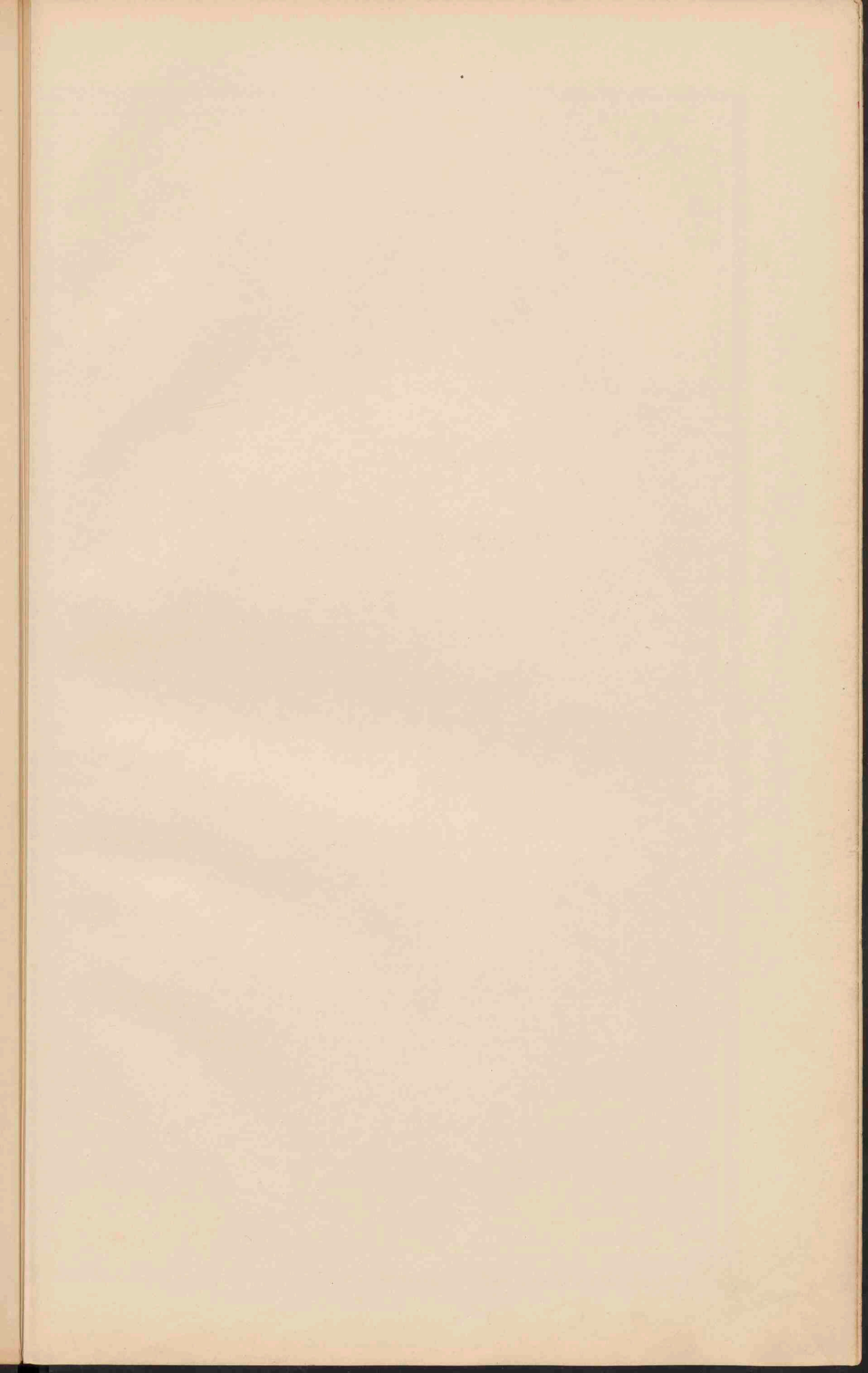
0 100 200 300 400 500 Kilometers
0 10 20 30 40 50 Geograaf. mijlen.

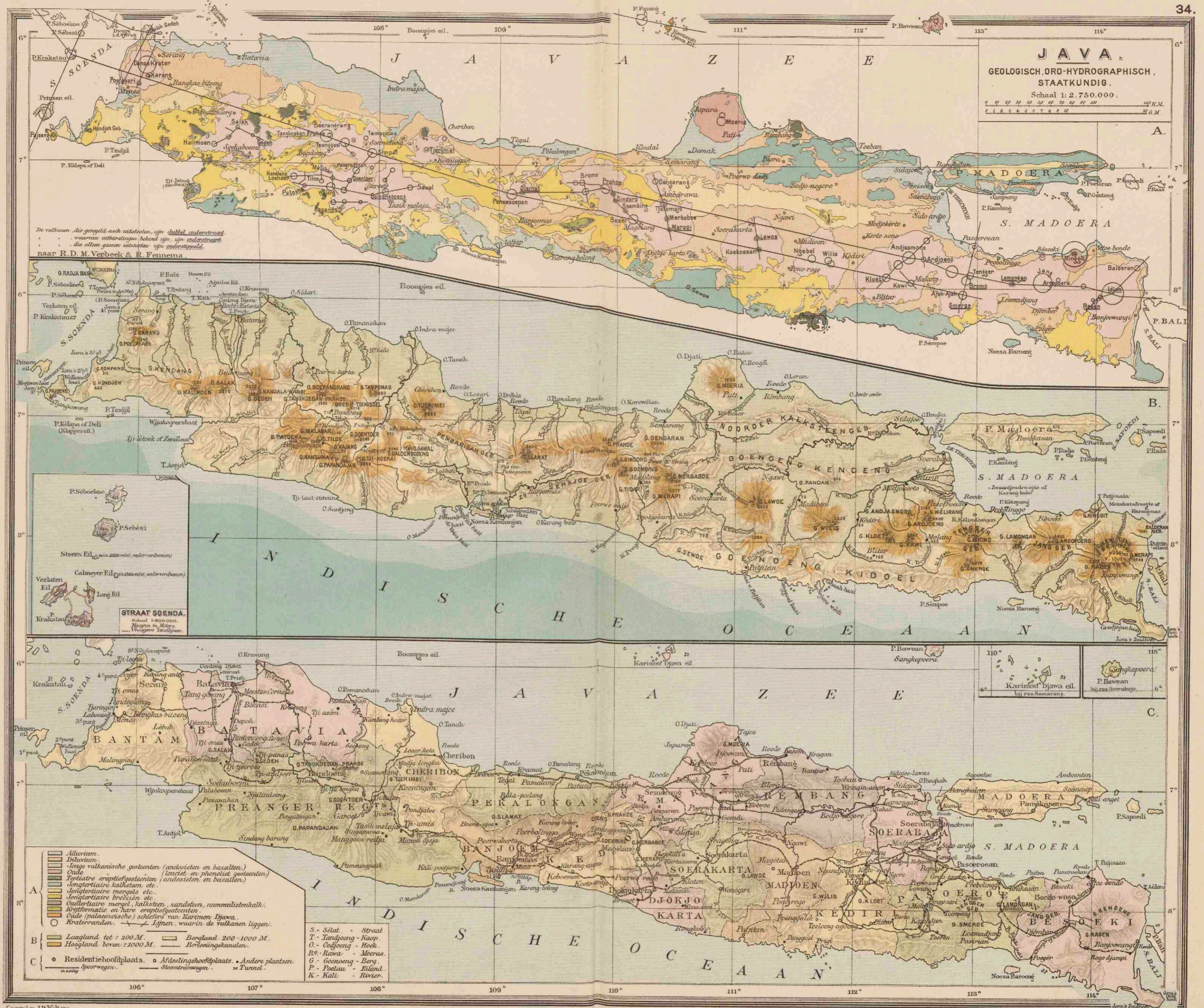
o Steden van meer dan 100.000 inw.
o Steden van minder dan 100.000 inw.
De namen der hoofdsteden van de staten en van de staatkundige onderverdelingen, en in de Nederlandische taal tusschen (buiten Java en Madoera) die der residentien en zijn onderstreept.
Zee minder dan 200 M. Zee meer dan 200 M. diep.

- I Gew. Aqch. en Onderhoorigheden.
- II Res. Toponeli.
- III Gew. Sumatra's Westkust.
- IV Res. Bantoe.
- V Langyacht Districten.
- VI Palembang.
- VII Djambi.
- VIII Res. en Onderhoorigheden.
- IX Oostkust van Sumatra.
- X Banka en Onderhoorigheden.
- XI Ass. Res. Billiton.
- XII Res. Borneo's Westkust.
- XIII Borneo's Zuid- en Oostkust.
- XIV Gew. Celebes en Onderhoorigheden.
- XV Res. Manado.
- XVI Ternate.
- XVII Ambon.
- XVIII Bali en Lombok.
- XIX Timor.
- XX Ass. Res. Zuid. Nieuw Guinea.

- China.
- Siem.
- Bevolking van
- Nederland.
- Engeland.
- Frankrijk.
- Portugal.
- Japan.
- Vereen. St. Amerika.

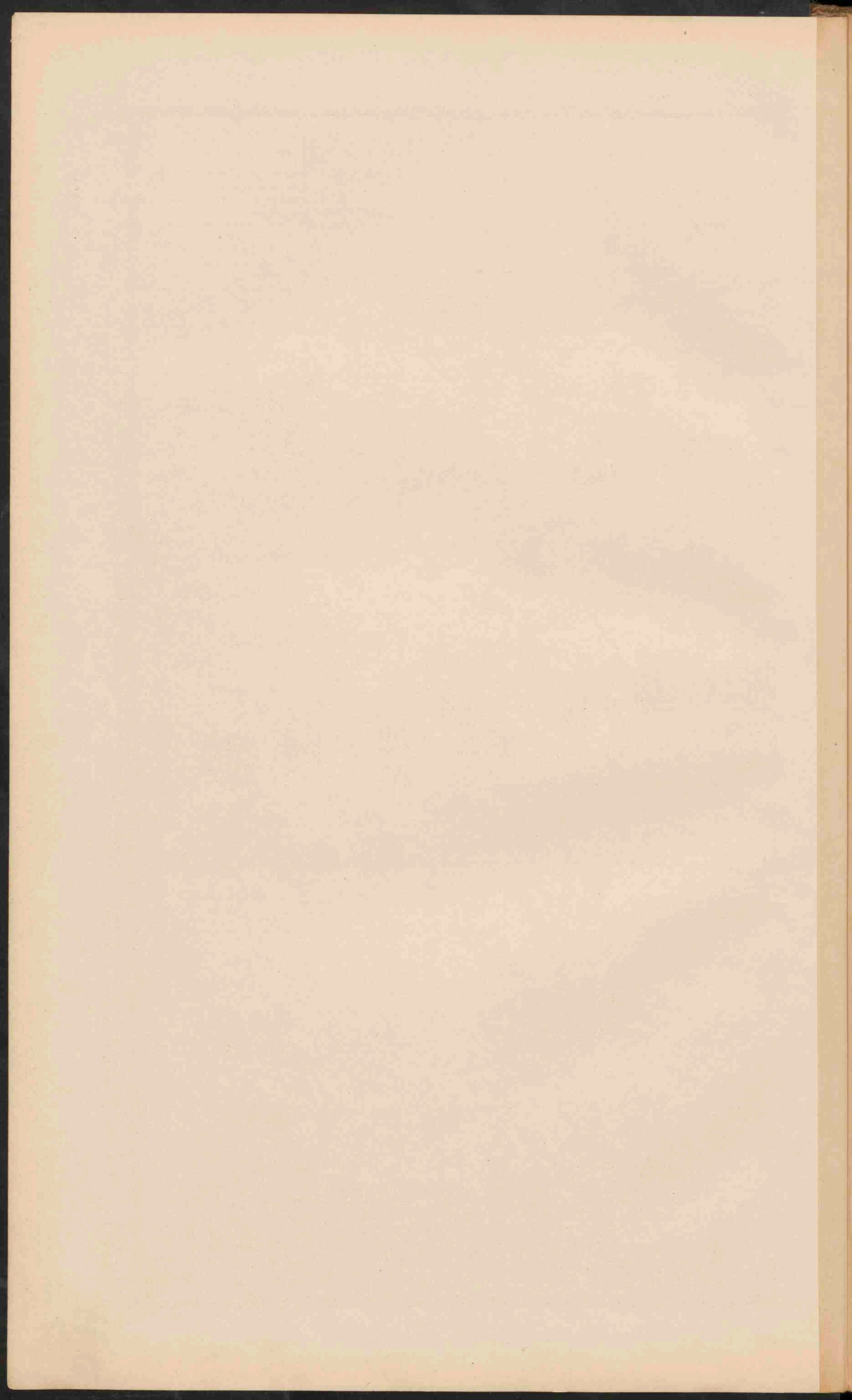

JAVA.
 GEOLOGISCH. ORO-HYDROGRAPHISCH,
 STAATKUNDIG.
 Schaal 1:2.750.000.
 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 K.M.
 G.M.

De vulkanen die geregeld noch uitstooten, zijn dubbel onderstreepd,
 waarvan uitbarstingen bekend zijn, zijn enkel onderstreepd,
 die alleen gewen uitstooten zijn enkel gestippeld.
 naar R. D. M. Verbeek & R. Fennema

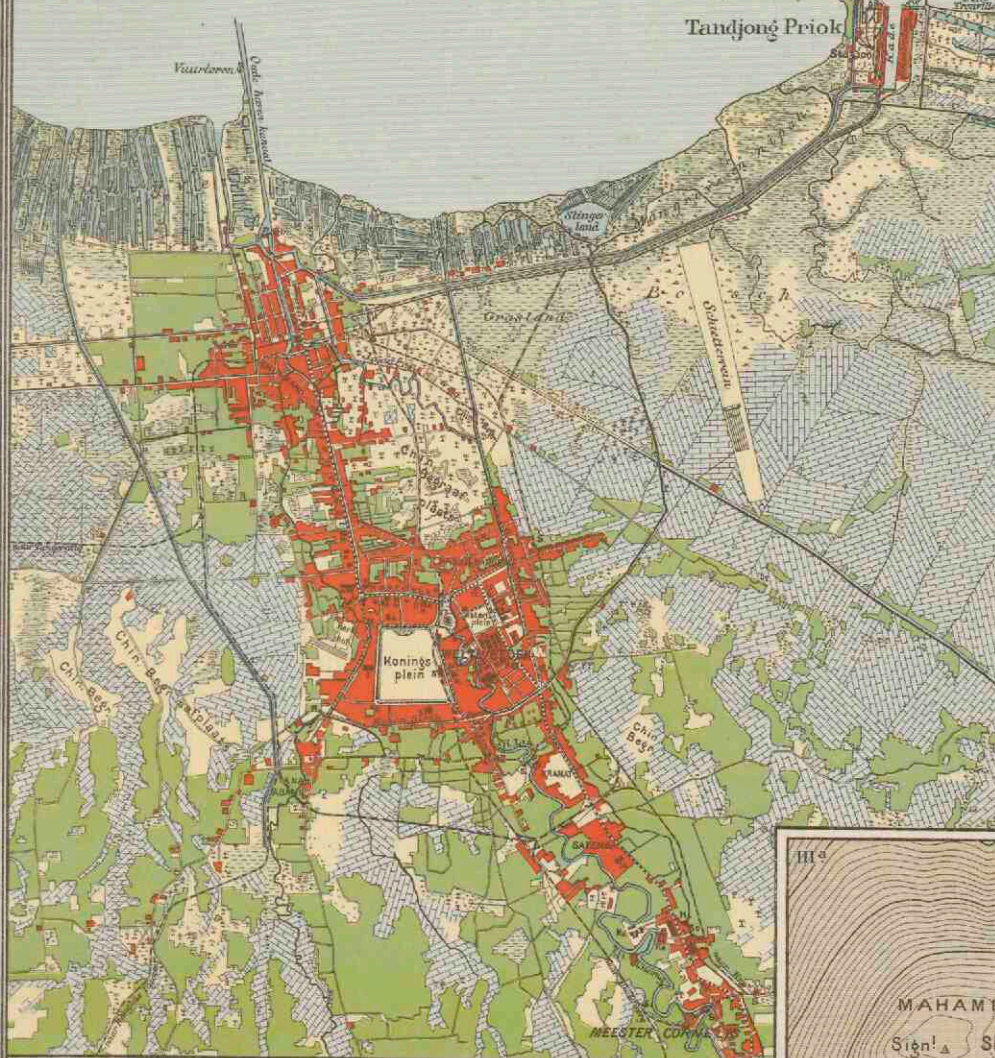
STRAAT SOENDA.
 Schaal 1:800.000.
 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 K.M.
 G.M.

- Aluvium.
 - Diluvium.
 - Young vulkanische gesteenten (andiesieten en basalten).
 - Oude vulkanische gesteenten (andiesieten en basalten).
 - Quaternaire eruptiefgesteenten (andiesieten en basalten).
 - Langtertiaire kalksteen, etc.
 - Langtertiaire mergels, etc.
 - Langtertiaire breccien, etc.
 - Quaternaire mergel, kalksteen, sandsteen, nummulietenkalk.
 - Lijfmatie en lava eruptiefgesteenten.
 - Oude (palaeozoische) schifers van Karimou Djawa.
 - Krateranden.
 - Lijnen, waarin de vulkanen liggen.
- A ————— Langland tot ± 200 M. ————— Bergland 200 - 1000 M.
 B ————— Hoogland boven ± 1000 M. ————— Berglandkanalen.
 C —●— Residentiehoofdplaats. —○— Afdelingshoofdplaats. —△— Andere plaatsen.
 ——— Spoorwegen. ——— Stoomtramwegen. ——— Tunnel.
- S. - Sêlat - Straat
 T. - Tandjoeng - Raop.
 O. - Oedjoeng - Hoek.
 B. - Bawean - Meer.
 G. - Goeonoeng - Berg.
 P. - Poelaw - Eiland.
 K. - Kali - Rivier.

- 1. Stadhuis (Residentie-kantoor)
- 2. Java-Bank
- 3. Hotel de Gouverneur
- 4. Museum
- 5. Postkantoor
- 6. St. Hospital
- 7. Arsenaal
- 8. Stadhuis (Prins Frederik (ongebruikt))
- 9. Tivoli
- 10. Nieuw en Mag. Observ.
- 11. Scheepbouw
- 12. Luchtgebouw
- 13. Gymnasium Willem III.
- 14. Milit. School.

BATAVIA.
Schaal 1:100.000.

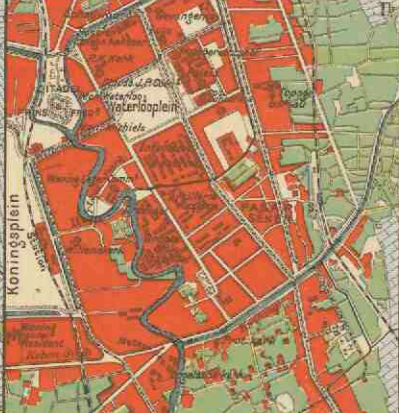
I^a VERKLARING voor I^a en II.

K. Kerk. Ks. Kaserne. So. Sociëteit. H. Hôtel.
S. Station. S.F. - Suikerfabriek (op II).
Saxwals. Teyals (op II). Moeras.
Tuinen (vooral Klapperplanten op I).
Kampongs. Erven met steenen gebouwen.
Speertlijn.
Kleef tramlijn (op D). Stoomtramlijn.

VERKLARING voor III^a en b.

Hoogtelijnen op 10 M. verticalen afstand.
III^a Naar de opening van den topographischen dienst, de werkende krater Djonggring Seloko is een gesloten, ondiepe kom.
III^b Naar de opening van het nijlwezen onder Lemema, na de uitbarsting van 1885, waarbij de lavastroom den krater wand heeft doorbroken. Het terrein is geheel onbegroot.

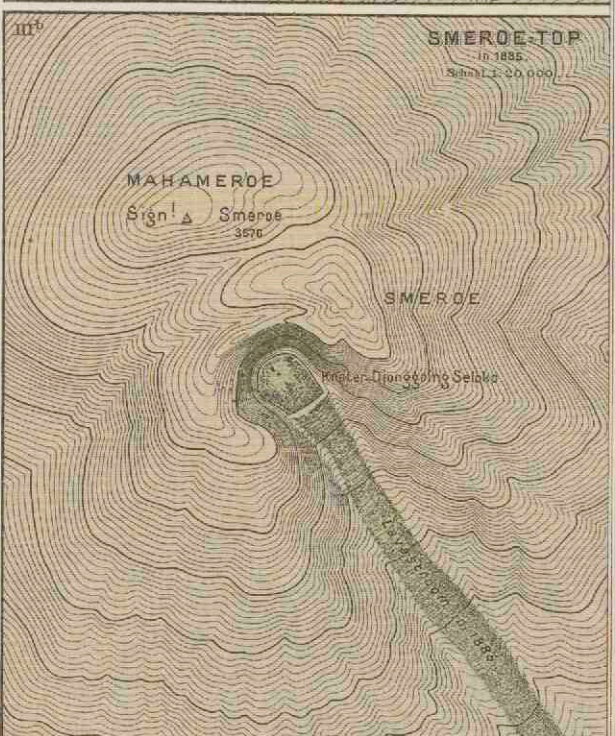
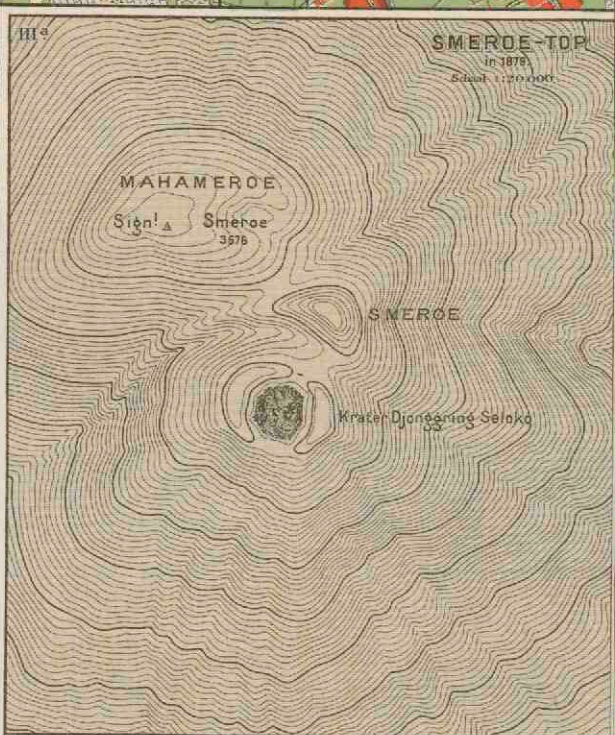
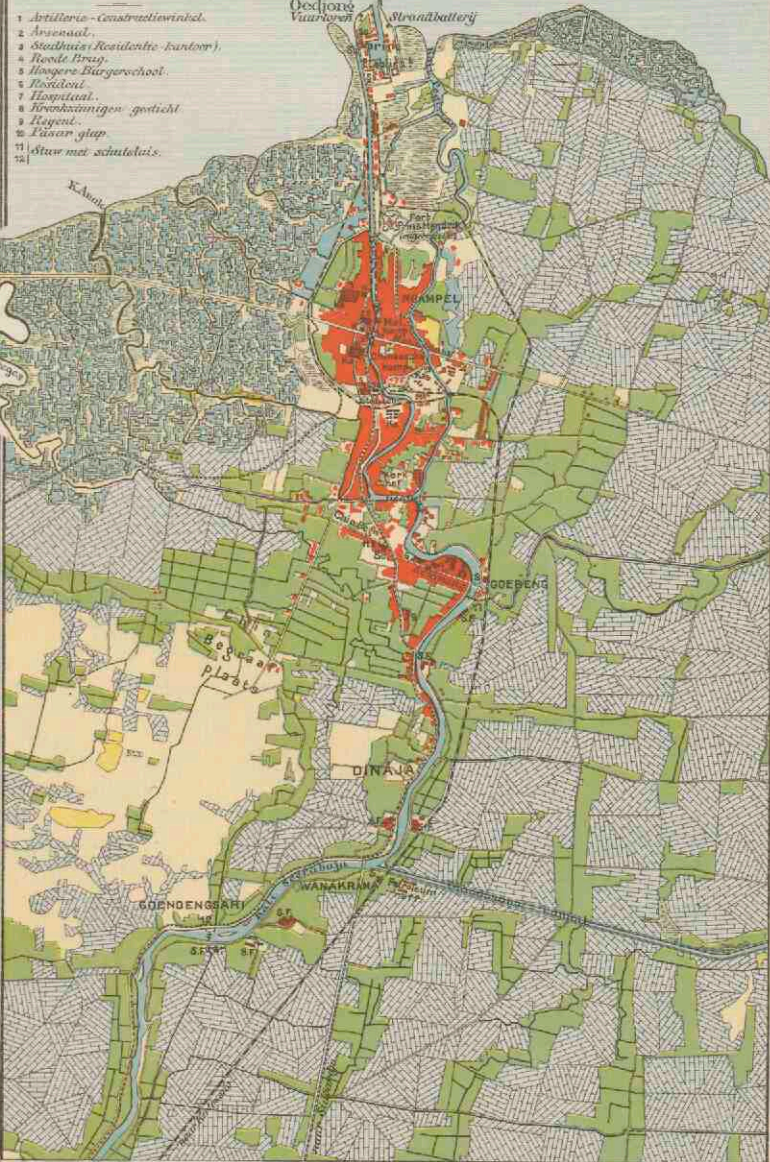
WELTEVREDEN.
Schaal 1:40.000.

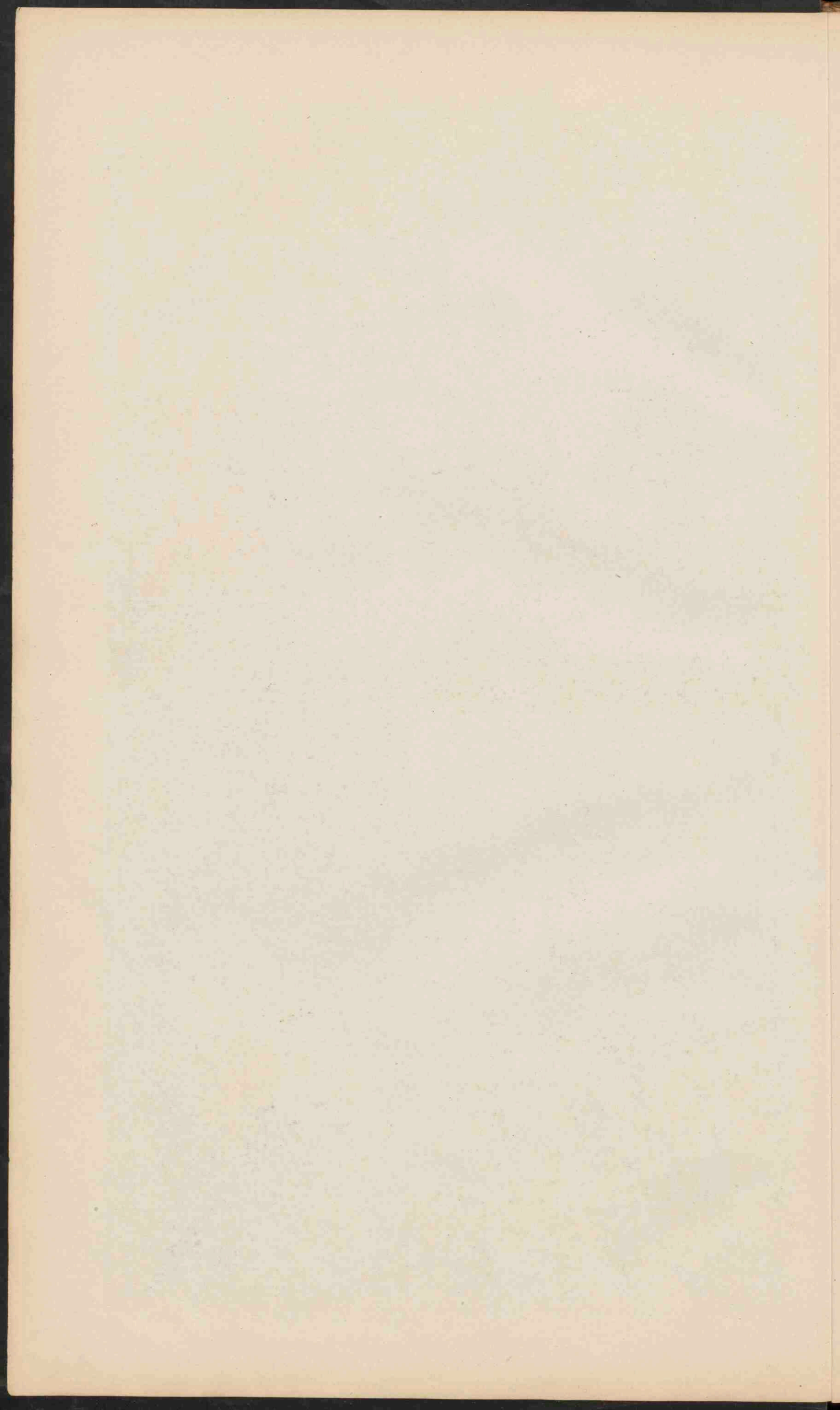

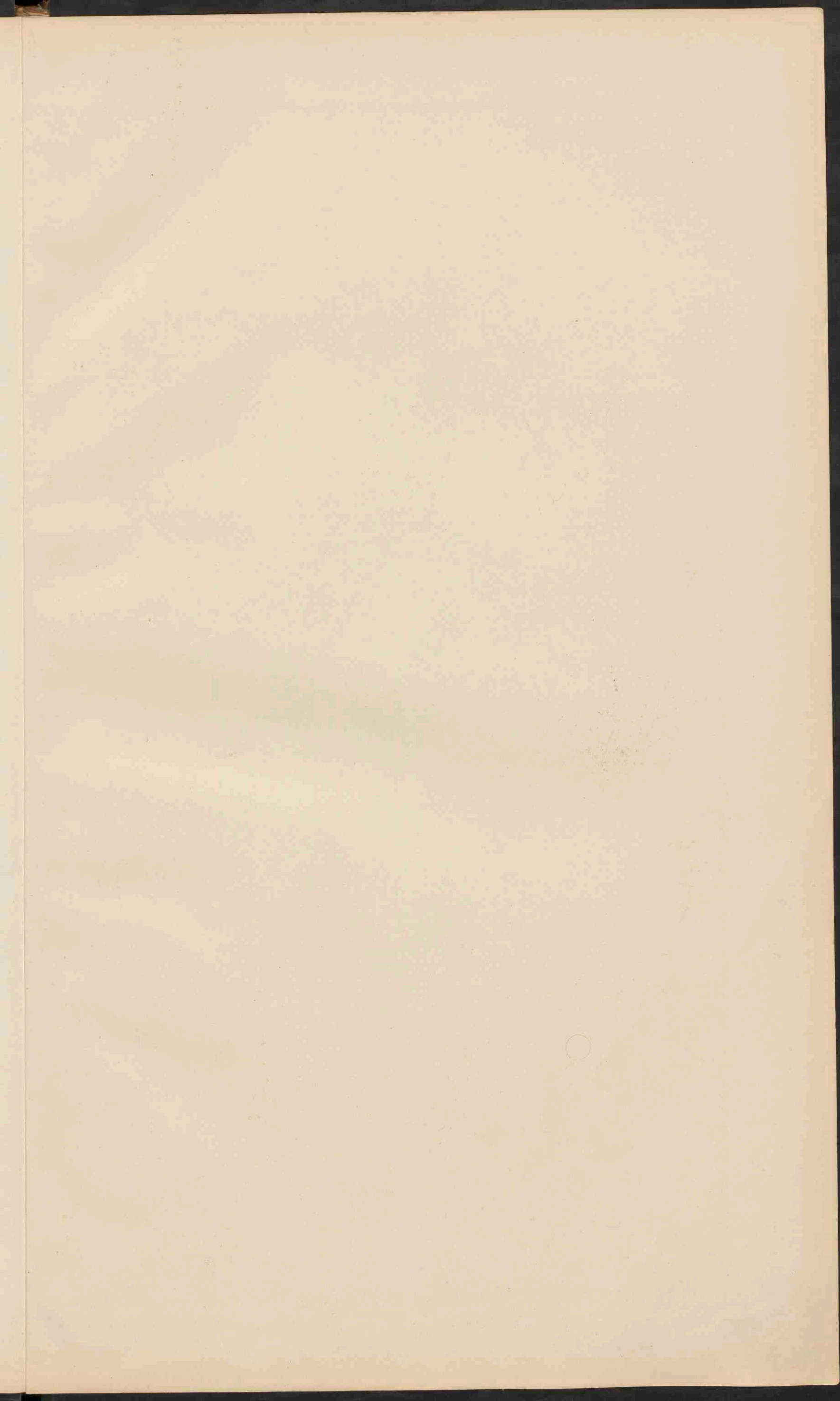
SOERABAJA.
Schaal 1:100.000.

- 1. Artillerie-Constructiewinkel
- 2. Arsenaal
- 3. Stadhuis (Residentie-kantoor)
- 4. Nieuw Brug
- 5. Hoogere Burgerschool
- 6. Residentie
- 7. Hospital
- 8. Aankomstige godicht
- 9. Kazerne
- 10. Luchtgebouw
- 11. Stuur met schutloos.
- 12.

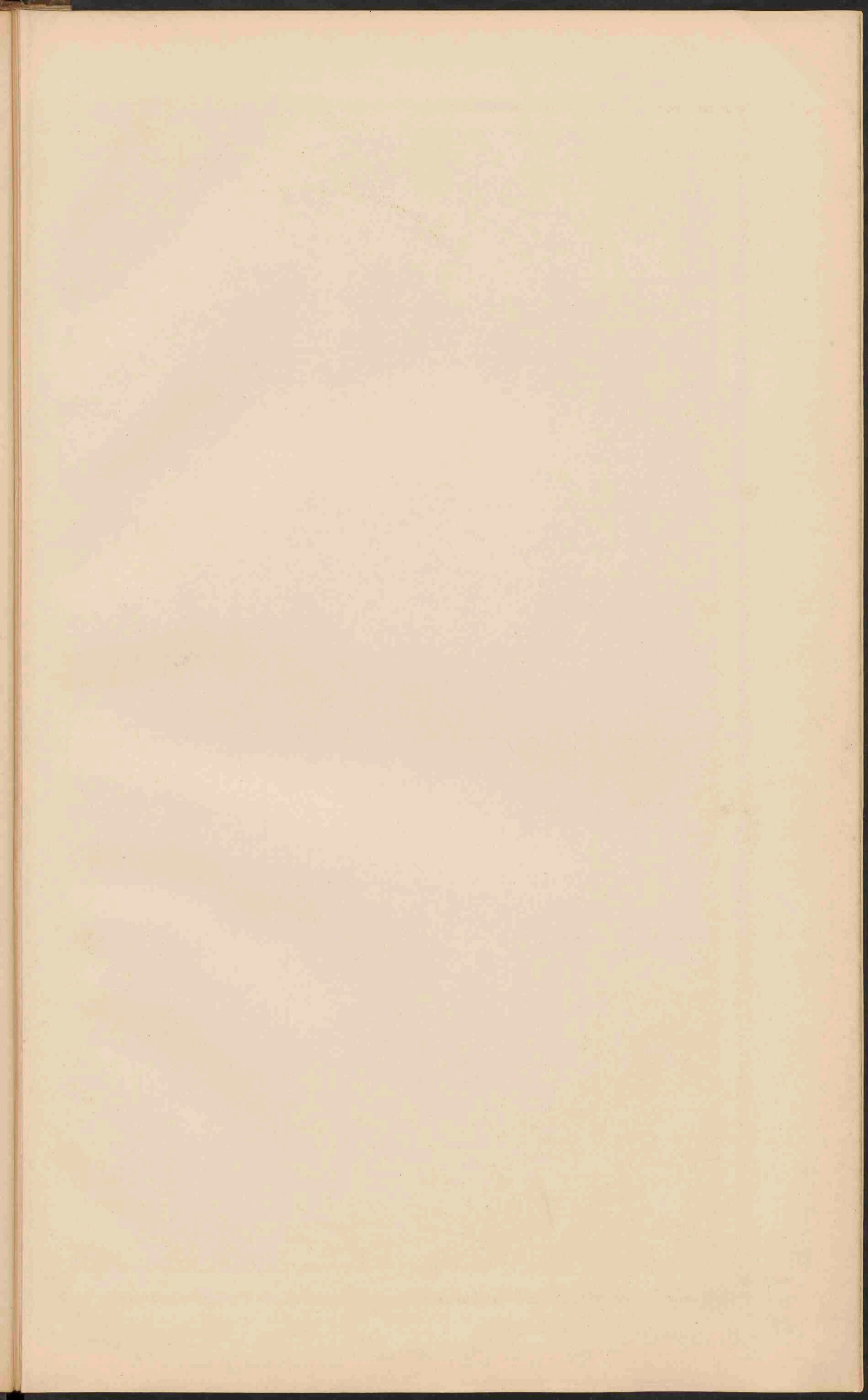
REEDE

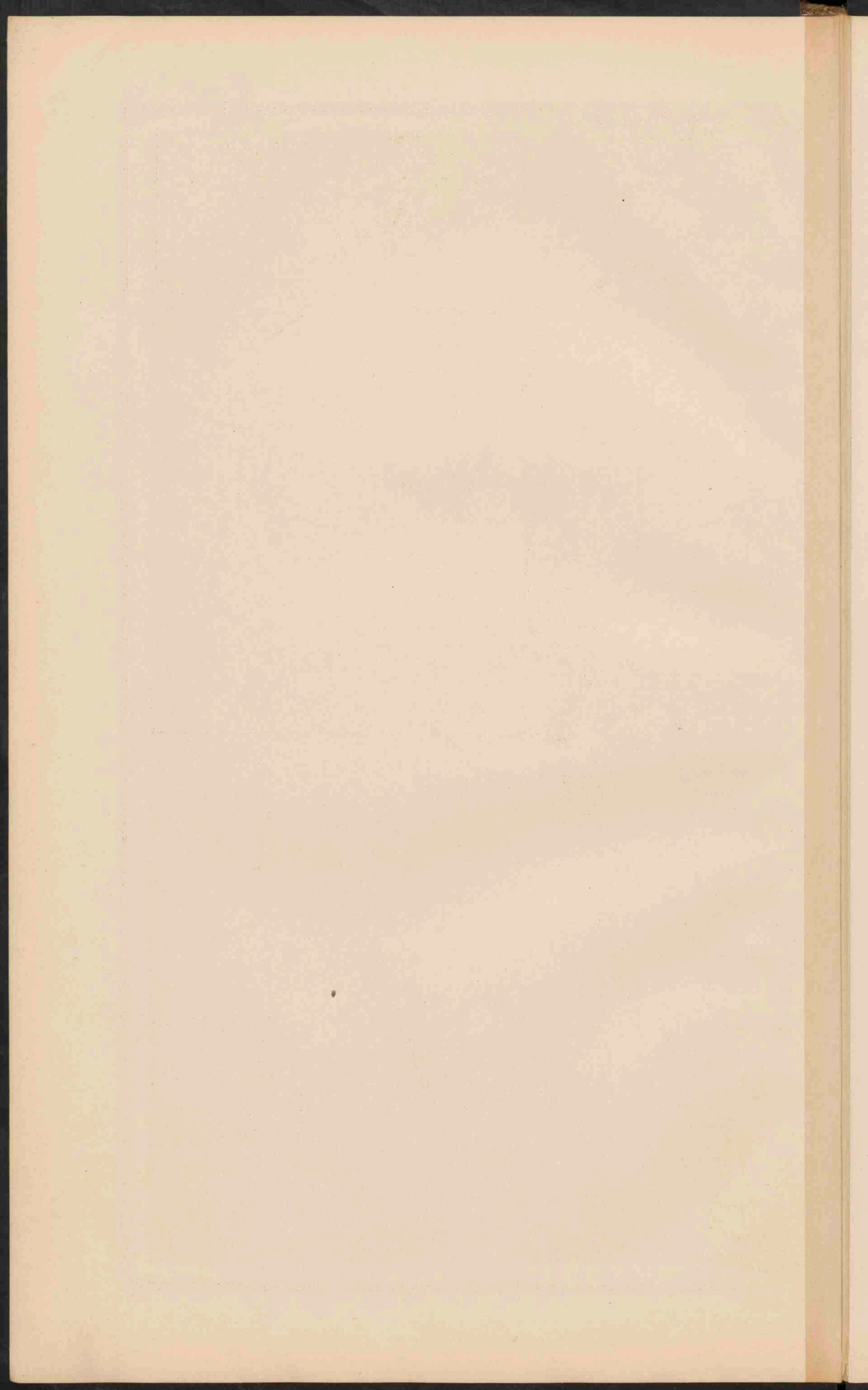

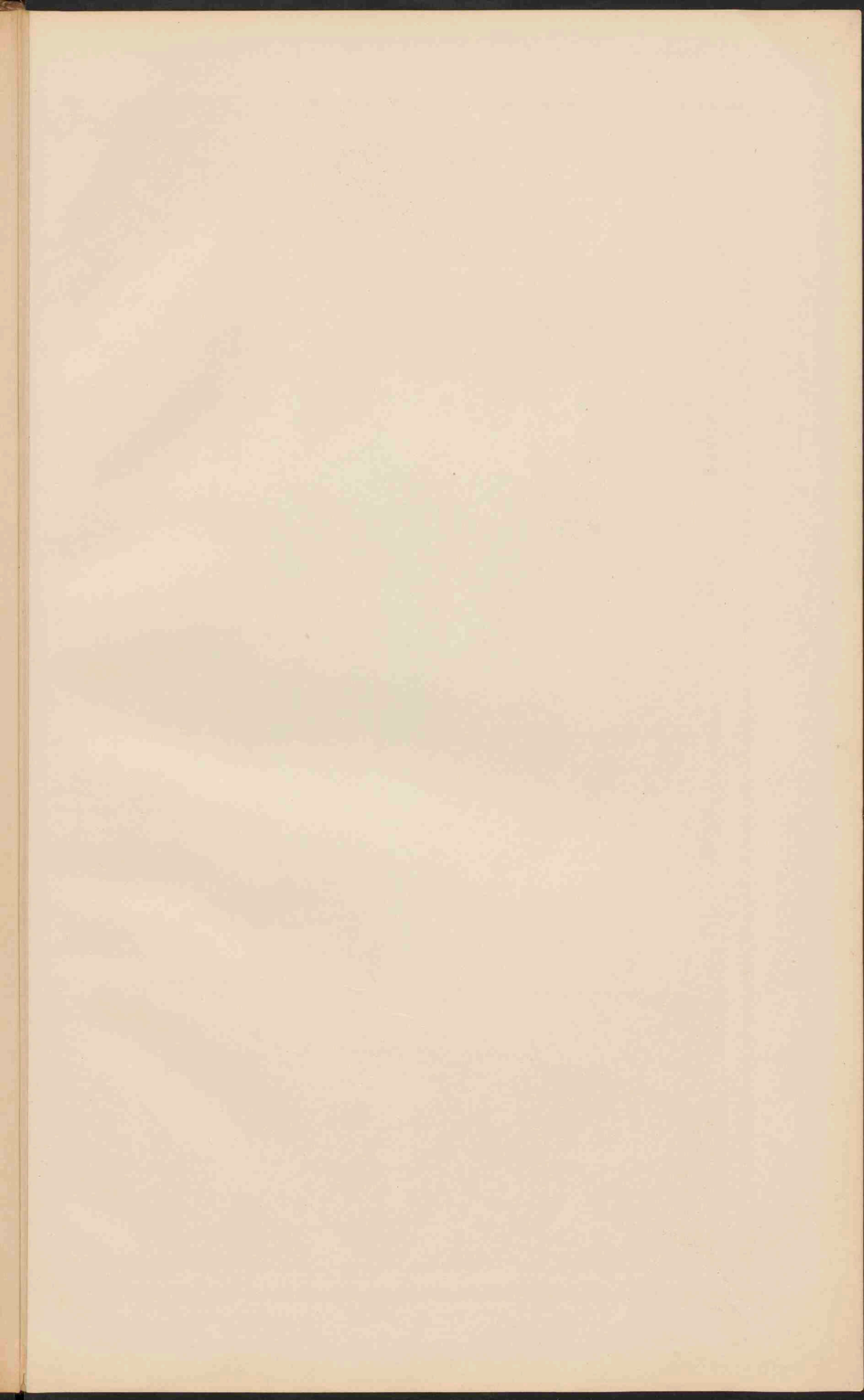

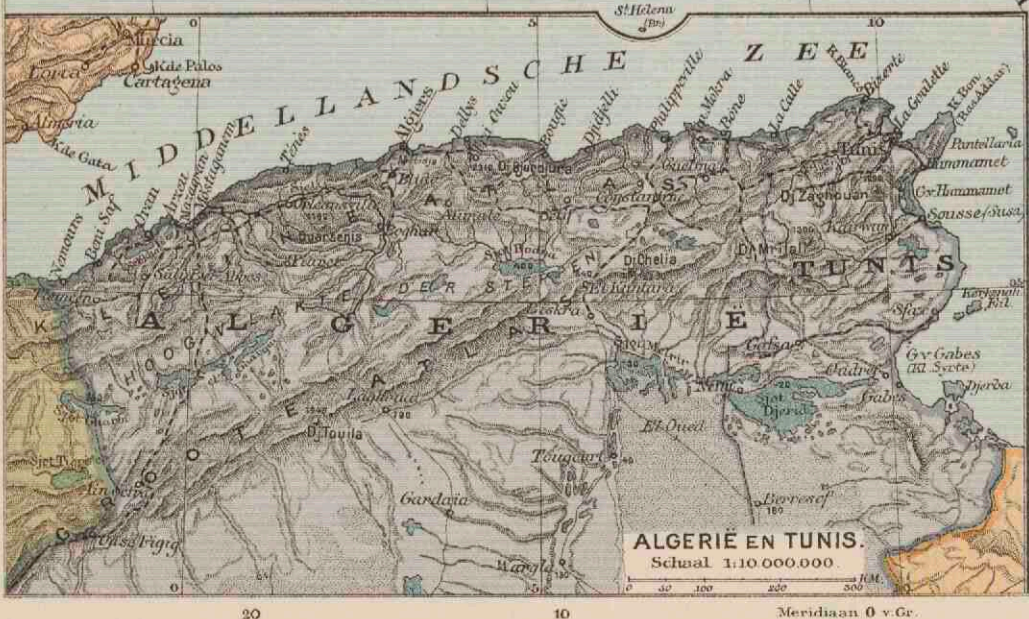

AFRIKA.
 Schaal 1:25.000.000.

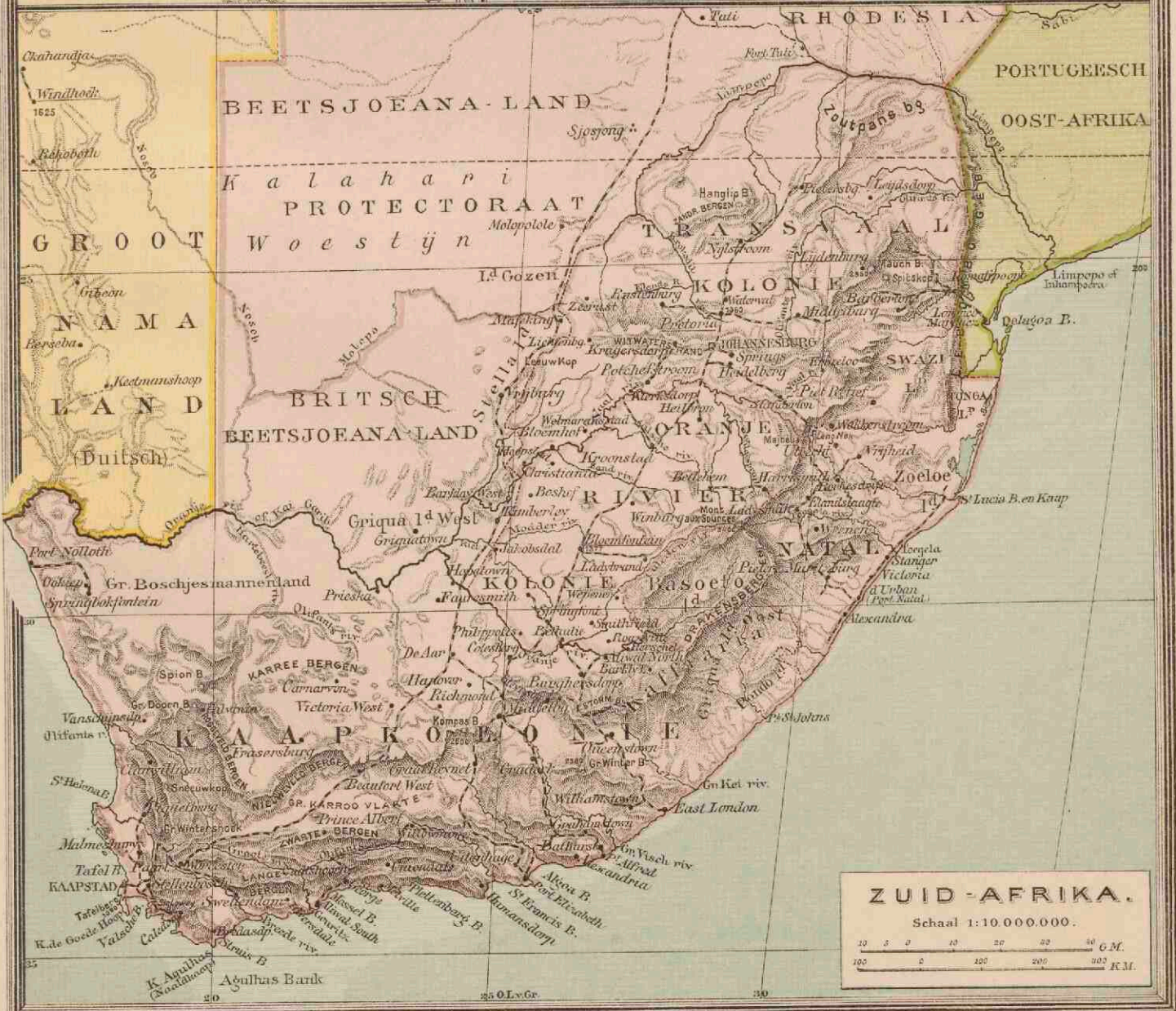
0 100 200 300 K.M.
 0 100 200 300 G.M.

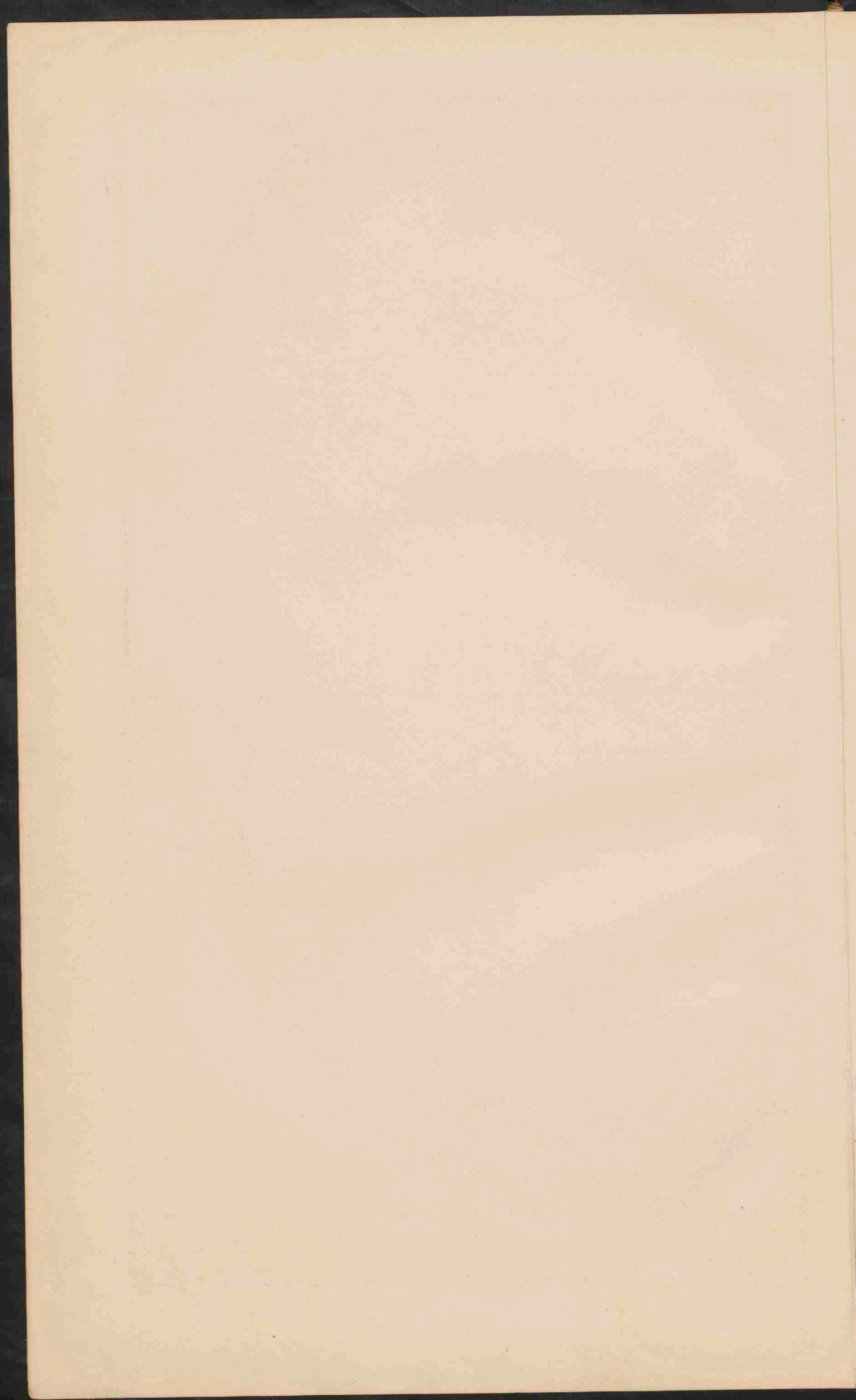
Fransche	bezzittingen
Engelsche	en
Turksche	protectoraten.
Duitsche	
Portugiesche	
Spaansche	
Italiaansche	

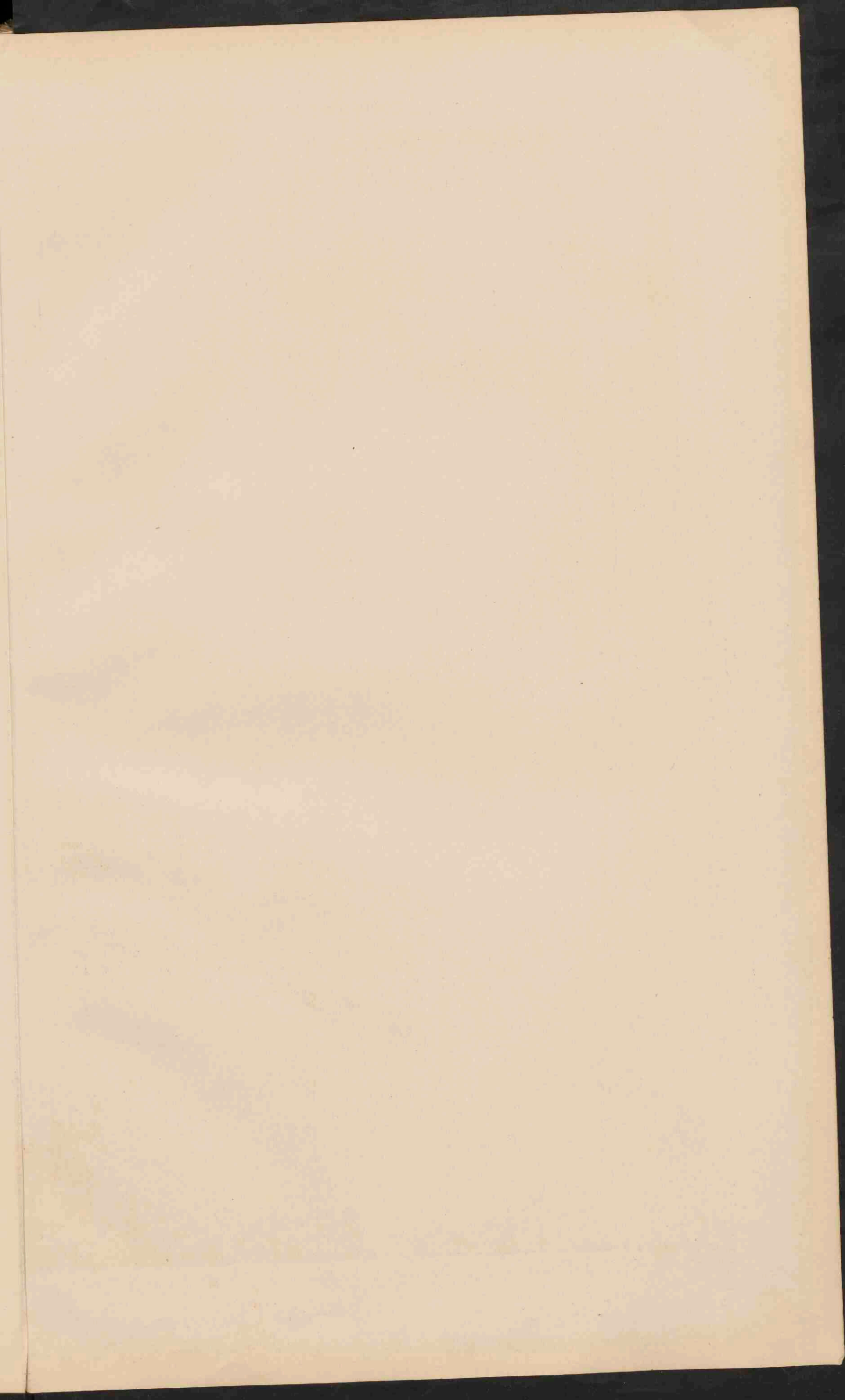
PLAATS met meer dan 500 000 inv.
 100 000
 50 000
 Plaatsen minder 50 000
 Spoorwegen, o. s. Woningen.

Faint vertical text or markings along the left edge of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

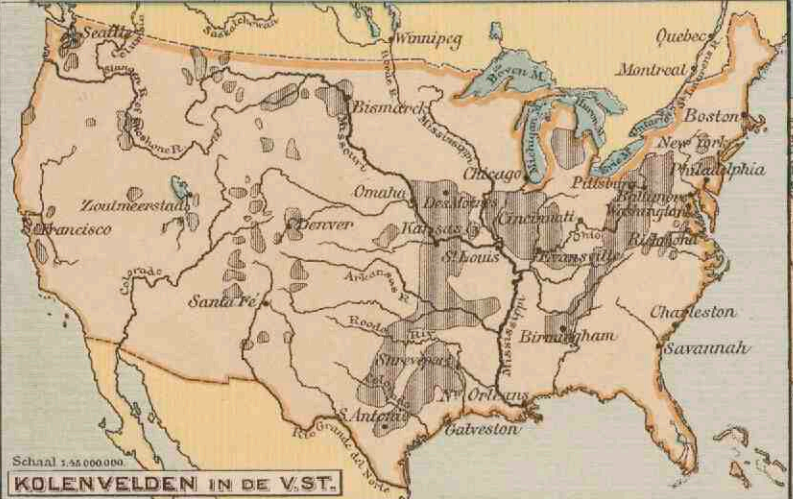

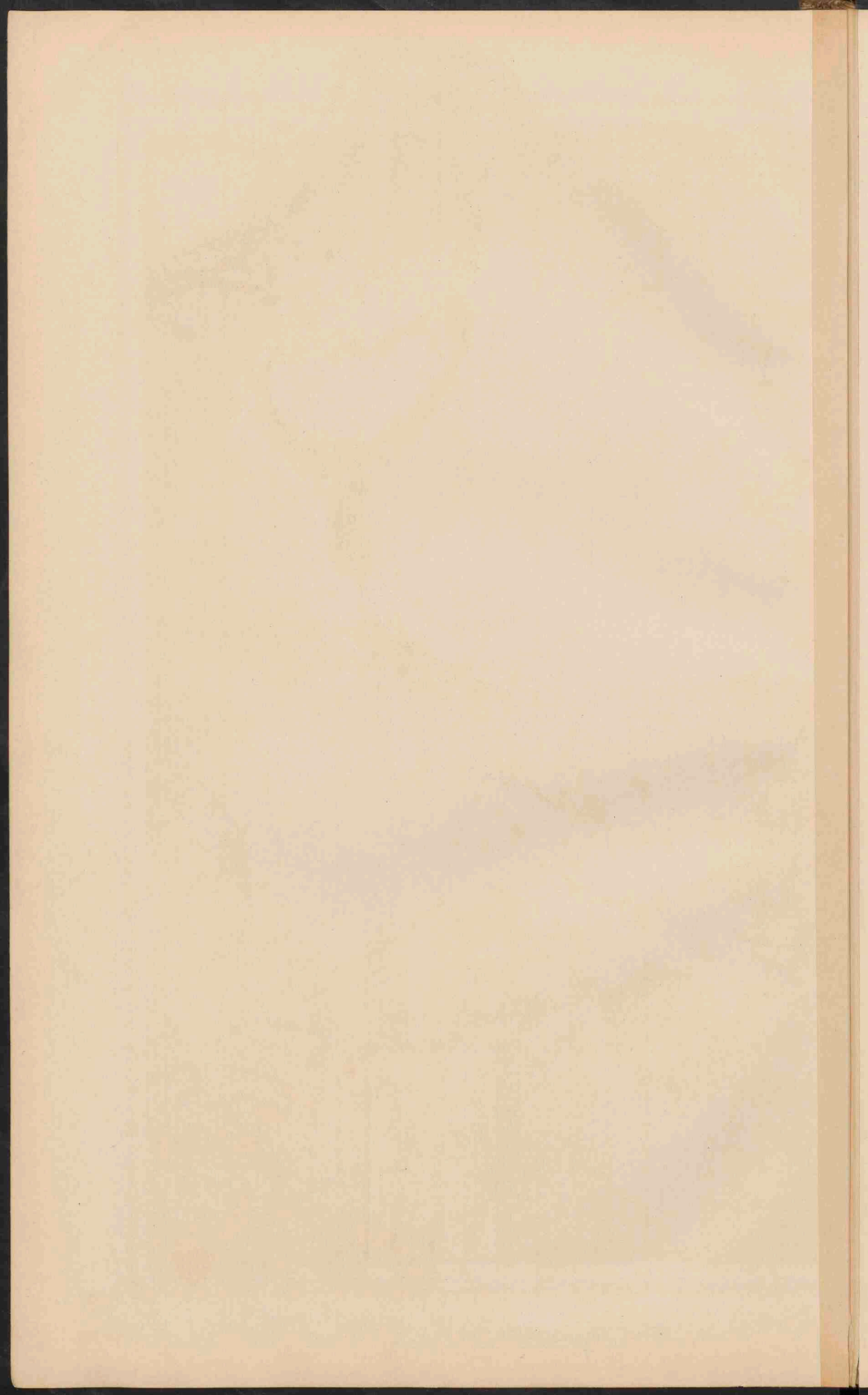

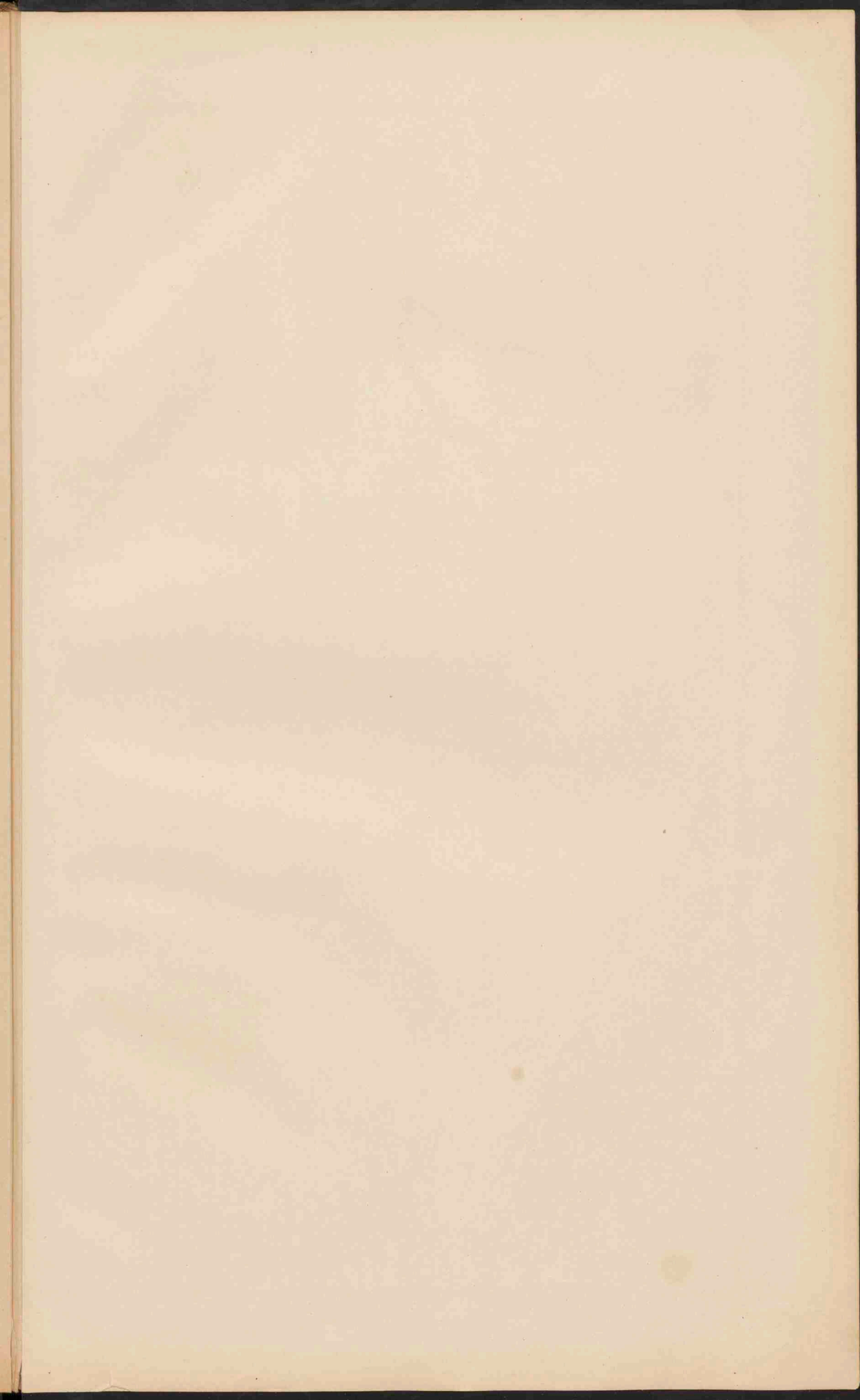

NOORD-AMERIKA.
Schaal 1: 25.000.000.

- 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170
- 0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 1100 1200 1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900 2000 2100 2200 2300 2400 2500 2600 2700 2800 2900 3000 3100 3200 3300 3400 3500 3600 3700 3800 3900 4000 4100 4200 4300 4400 4500 4600 4700 4800 4900 5000 5100 5200 5300 5400 5500 5600 5700 5800 5900 6000 6100 6200 6300 6400 6500 6600 6700 6800 6900 7000 7100 7200 7300 7400 7500 7600 7700 7800 7900 8000 8100 8200 8300 8400 8500 8600 8700 8800 8900 9000 9100 9200 9300 9400 9500 9600 9700 9800 9900 10000
- Laagland beneden den Zeestpiegel 0 - 200 M.
 - Laagland 0 - 200 M.
 - Hooftland en laag Bergland 200 - 500 M.
 - Middelgebirge en Hoogland 500 - 1500 M.
 - Hooggebirge en Hoogland 1500 - 5000 M.
 - Bergtoppen hooger dan 5000 M.
 - Zoutwatermeren
 - Zandvoetjnen

NOORD-AMERIKA.
 Schaal 1: 25.000.000.
 0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 Kilometers
 0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 Meilen

- PLAATSEN van meer dan 1 miljoen inv.
- Plaatsen 100.000
- Plaatsen 50.000
- Plaatsen minder 50.000
- Vestingen

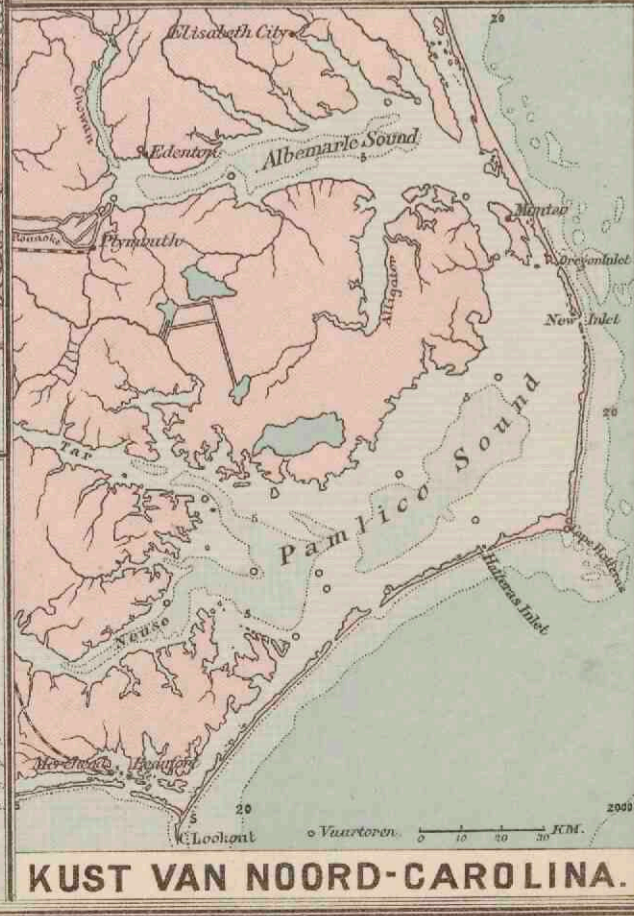
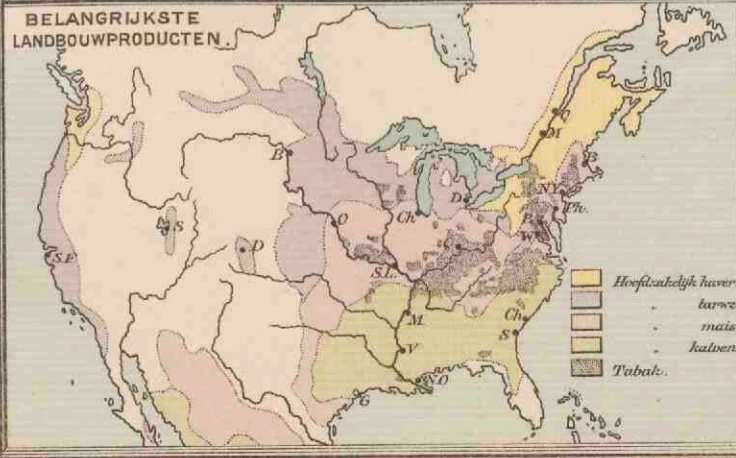
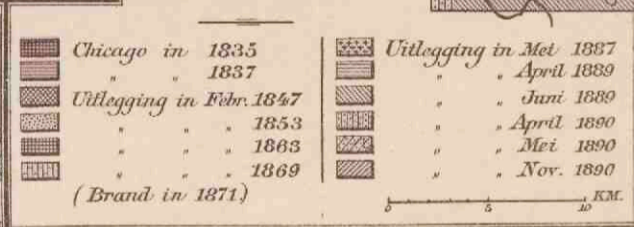
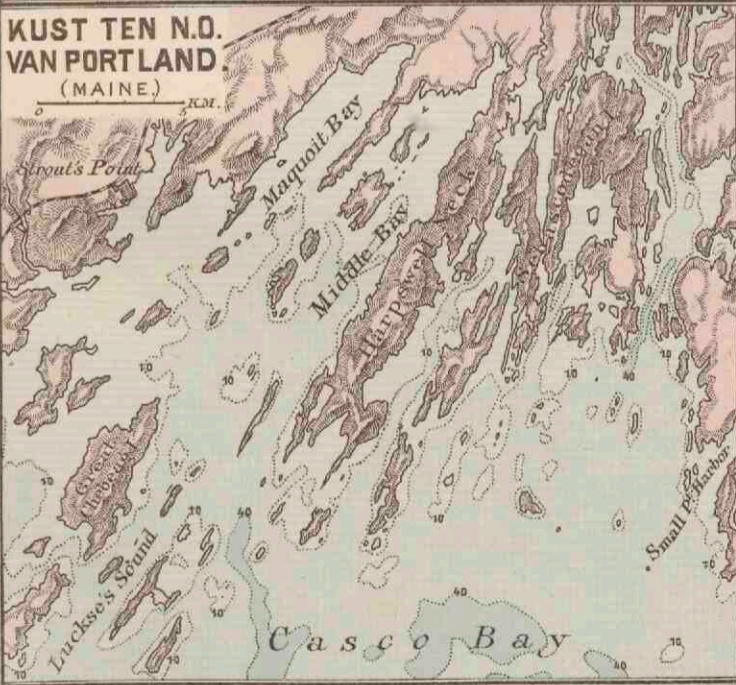
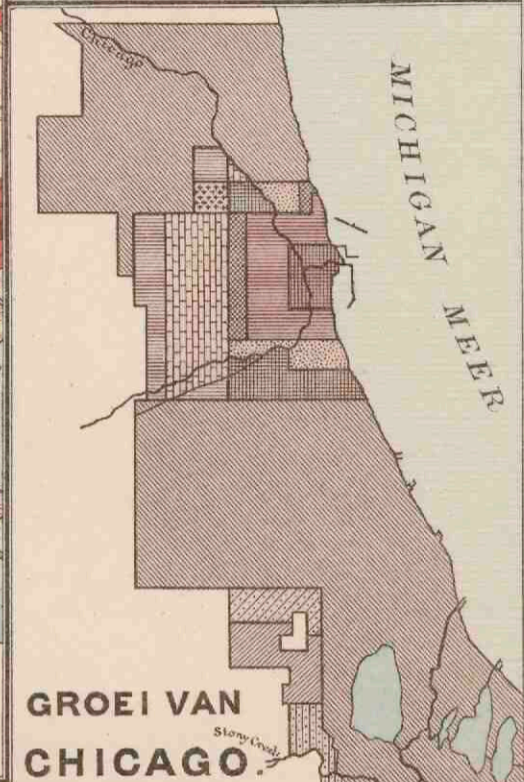
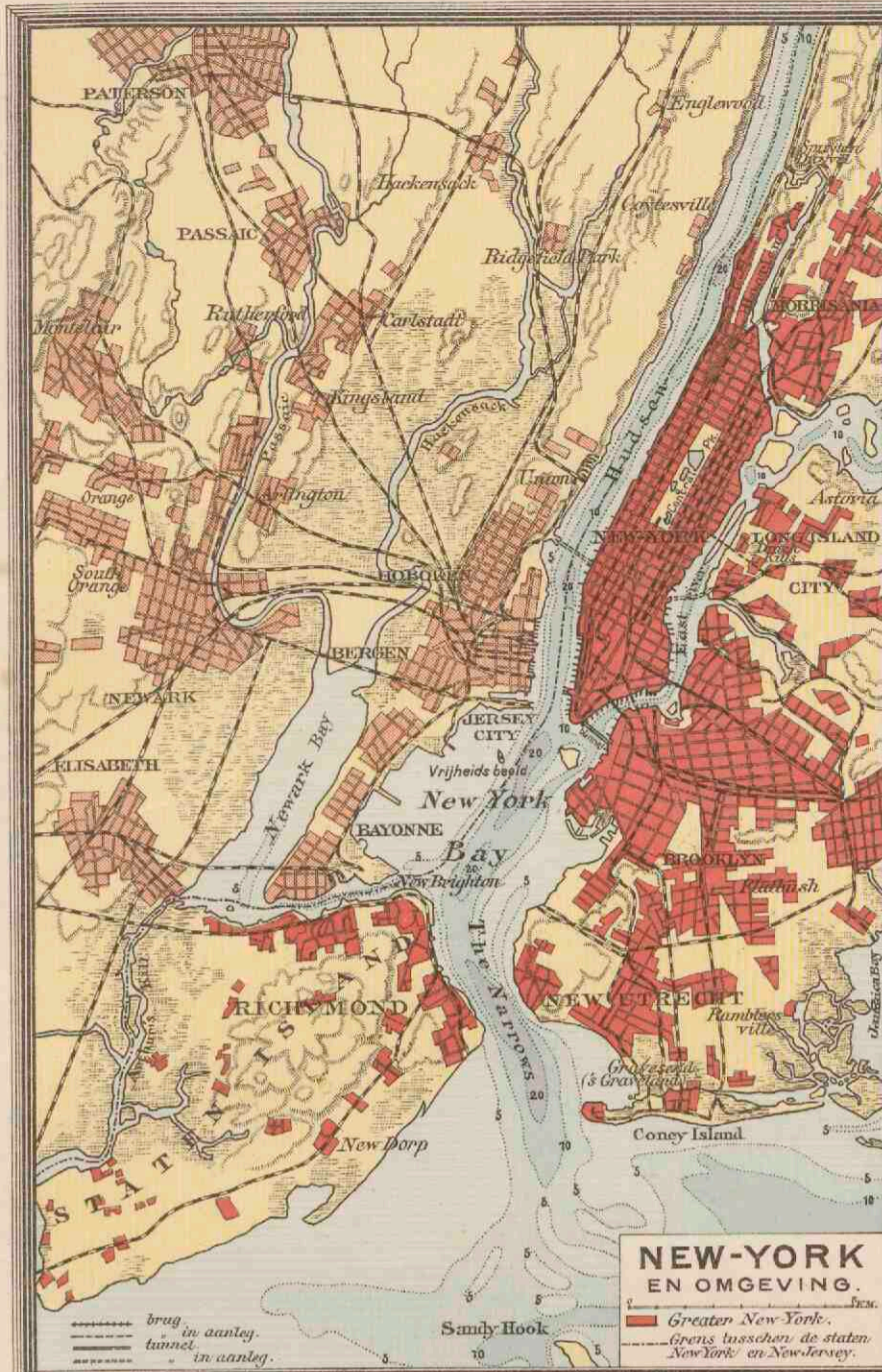
De namen der hoofdsteden zijn onderschreeven.

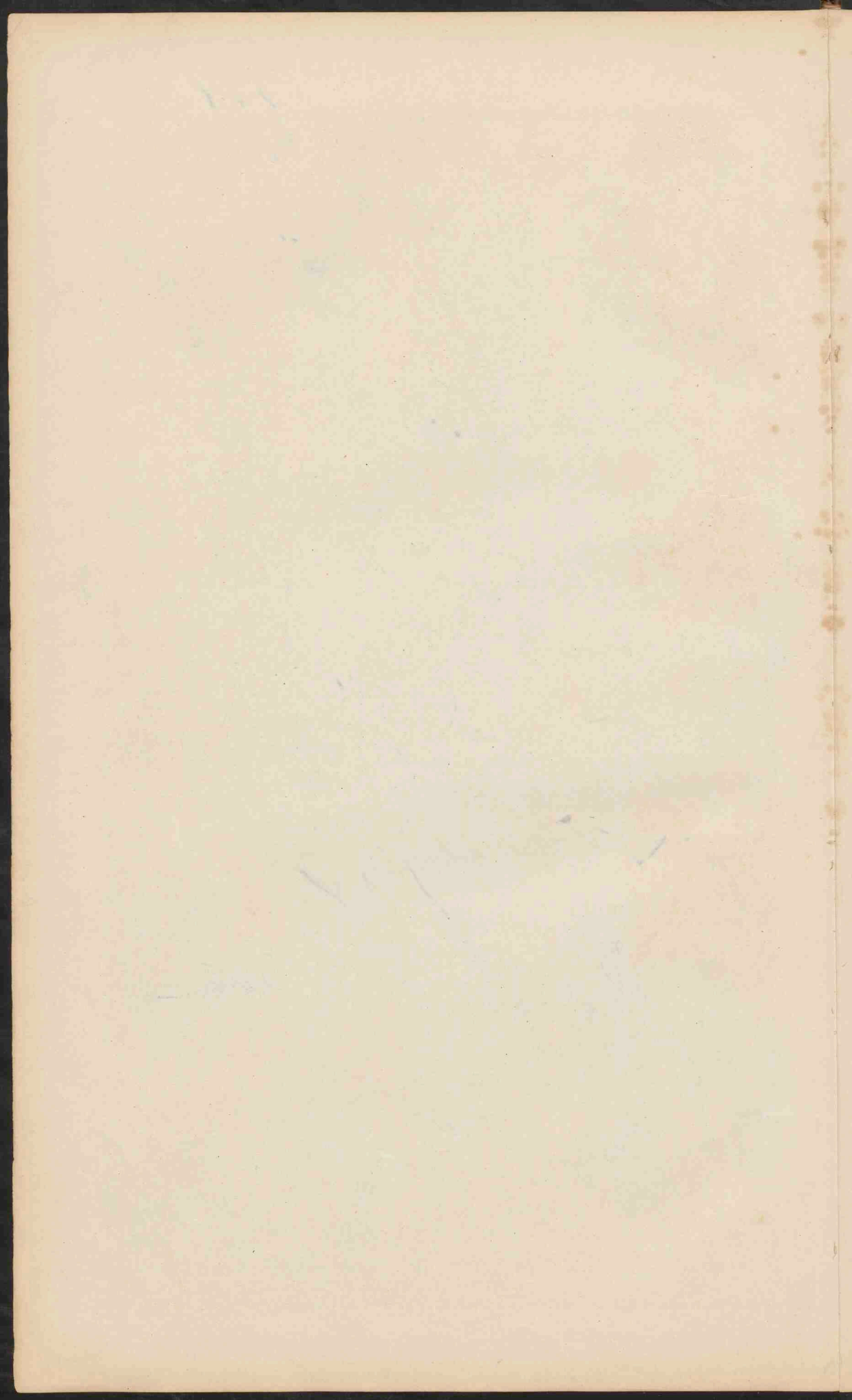
- Britsche
- Fransche
- Nederlandsche
- Deensche

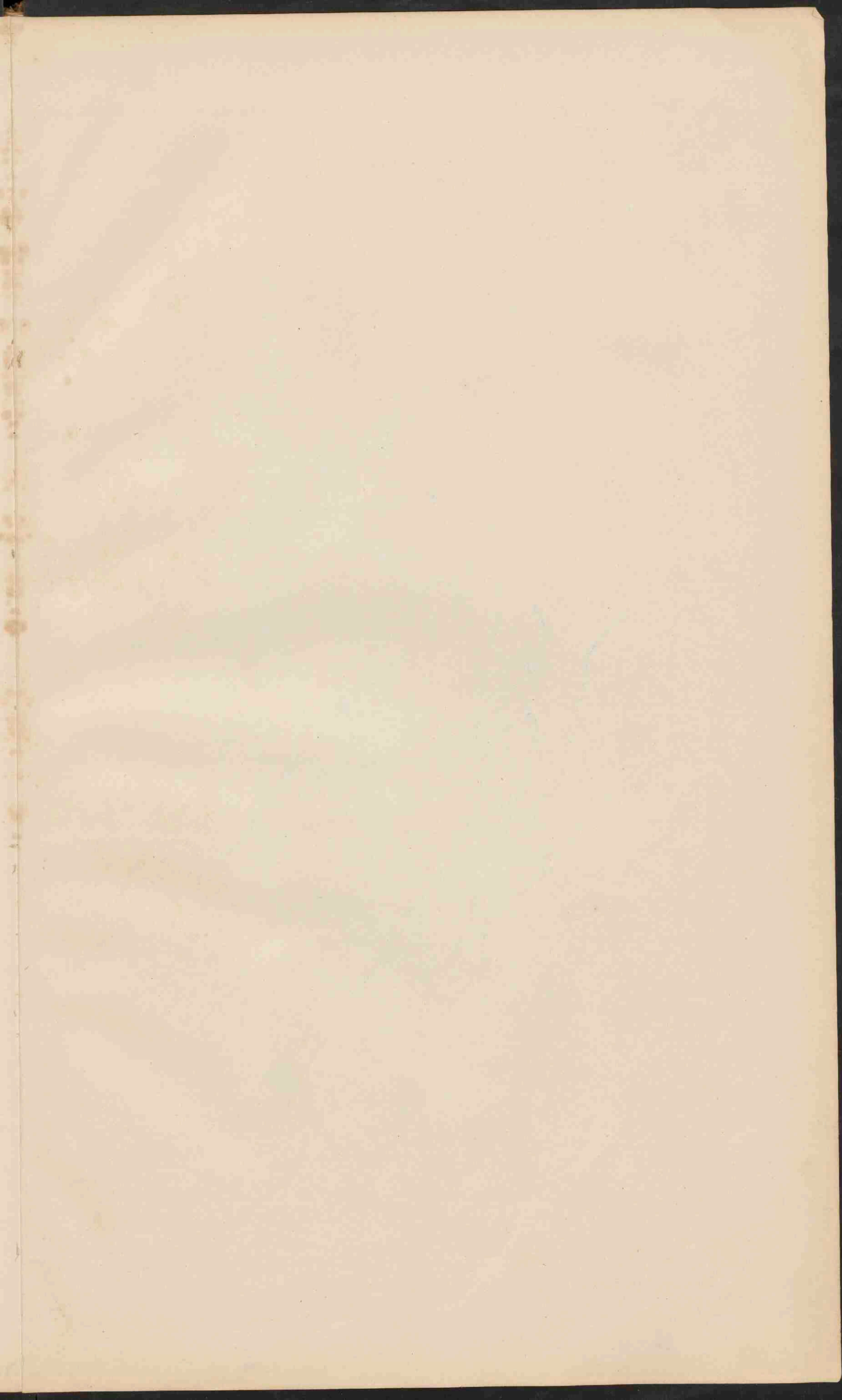
besittingen.

DE NOORD-OOSTELIJKE VEREENIGDE STATEN.
 Schaal 1: 8.000.000.
 0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 Kilometers
 0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 Meilen

- PLAATSEN van meer dan 1 mill. inv.
- Plaatsen 500.000
- Plaatsen 100.000
- Plaatsen 50.000
- Plaatsen minder 50.000

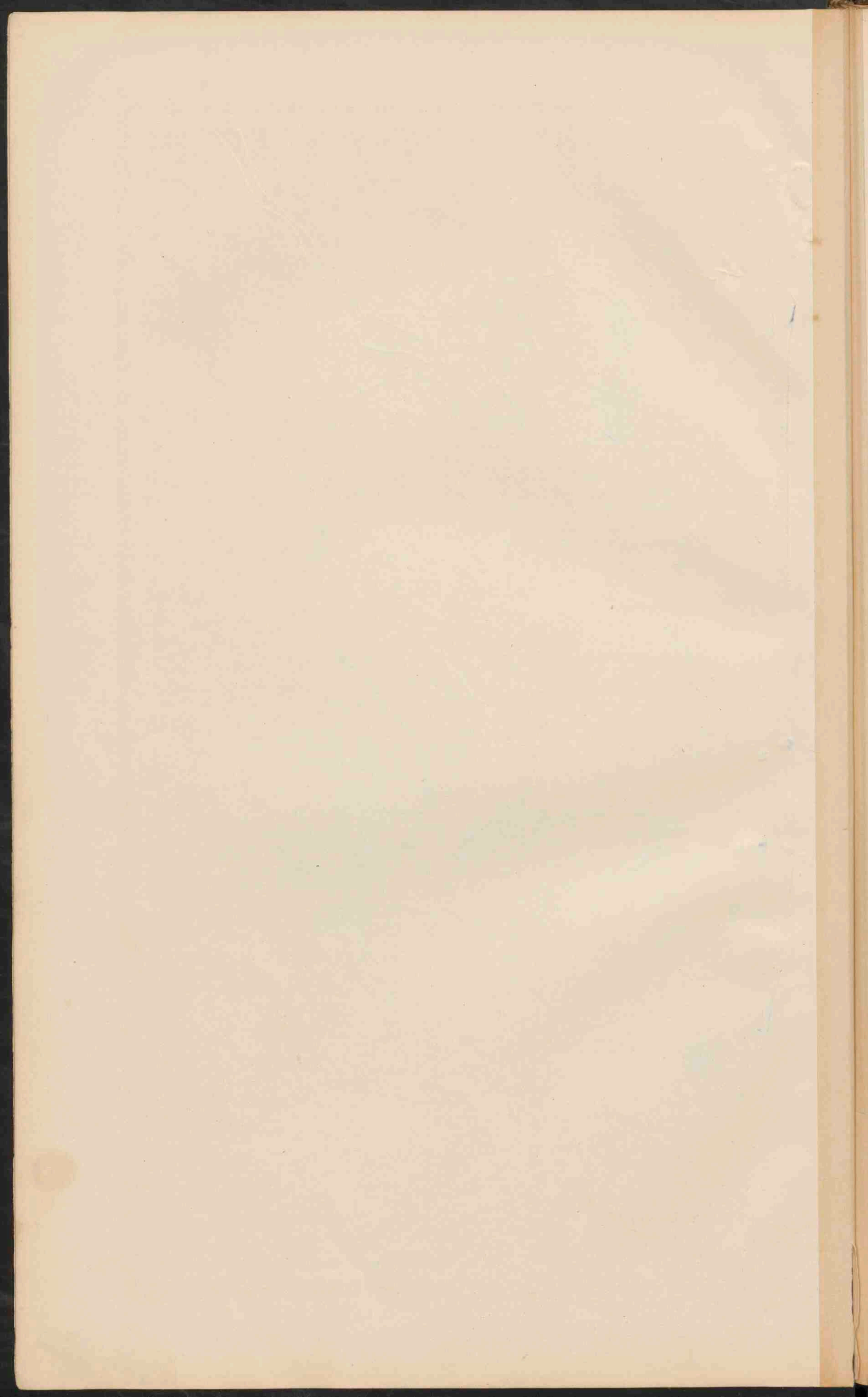

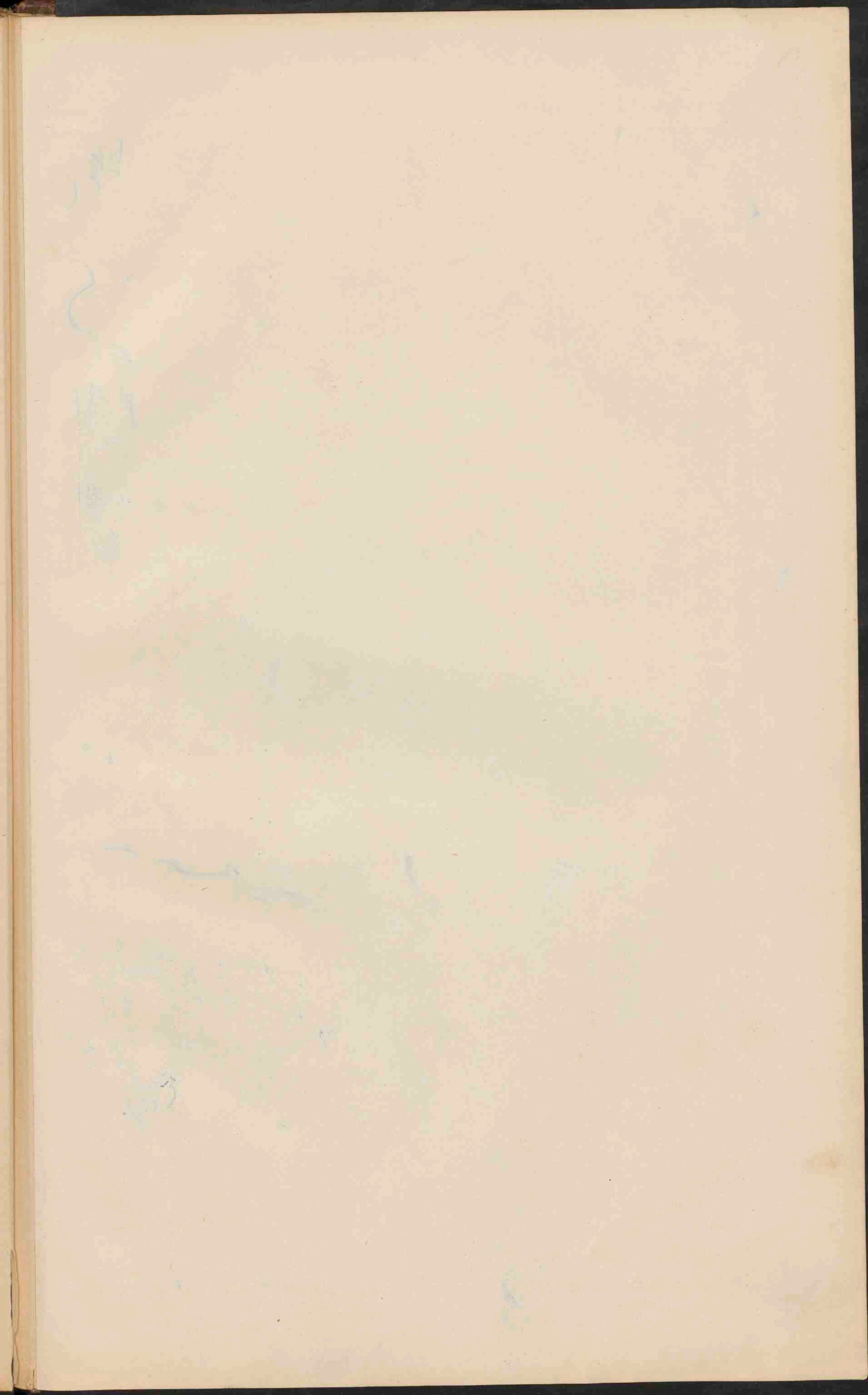

DE VEREENIGDE STATEN EN MEXICO.
 Schaal 1:12.000.000.
 100 200 300 400 500 Geogr. M.
 100 200 300 400 500 Kilom.

- PLAATSEN van meer dan 1 mill. inv.
- Plaatsen 500.000 — 100.000
- Plaatsen 100.000 — 50.000
- Plaatsen minder dan 50.000

De namen der Staten in de V.S. en Mexico zijn aangegeven als CALIFORNIE, die der territorien als ARIZONA. Indian Reservations.
 De namen der hoofdsteden zijn onderstreept. De namen van steden in Mexico getijld met den naam der hoofdstad, zijn niet vermeld.
 De Hoop der zee is in twee tinten aangeduid tot 200 M en dieper dan 200 M.

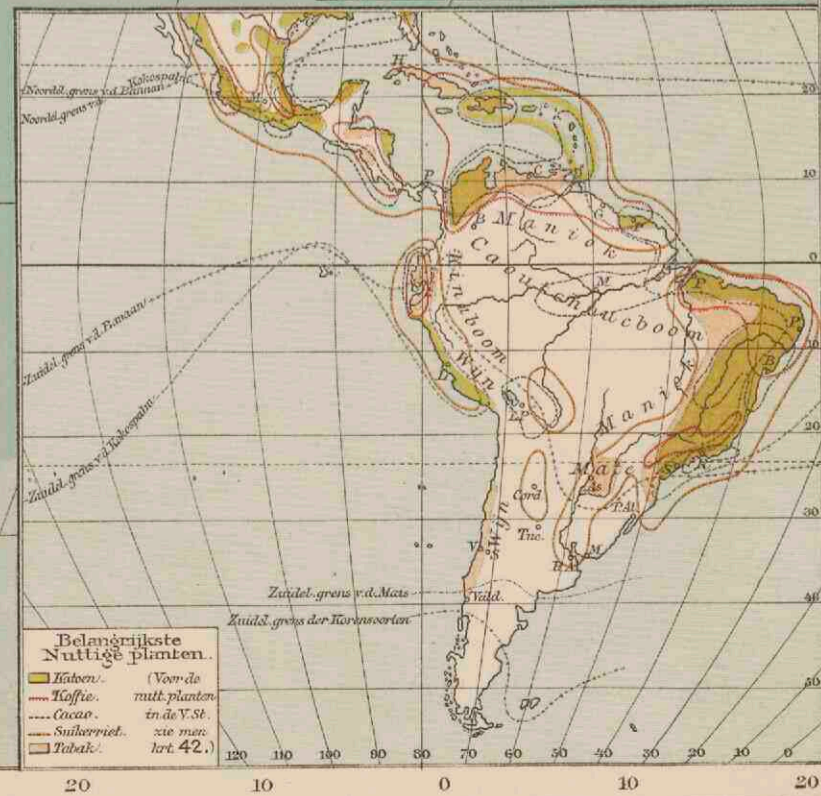

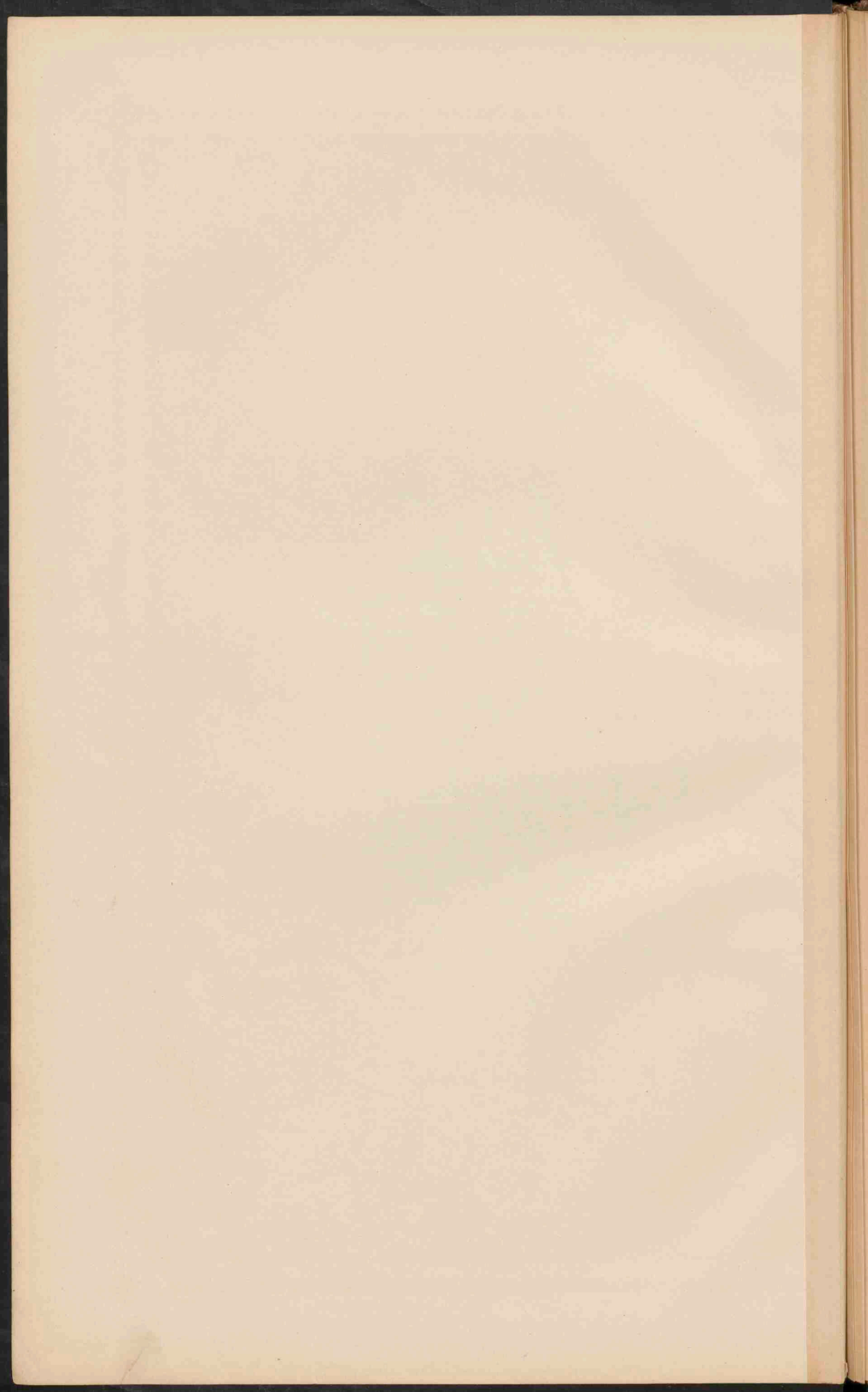

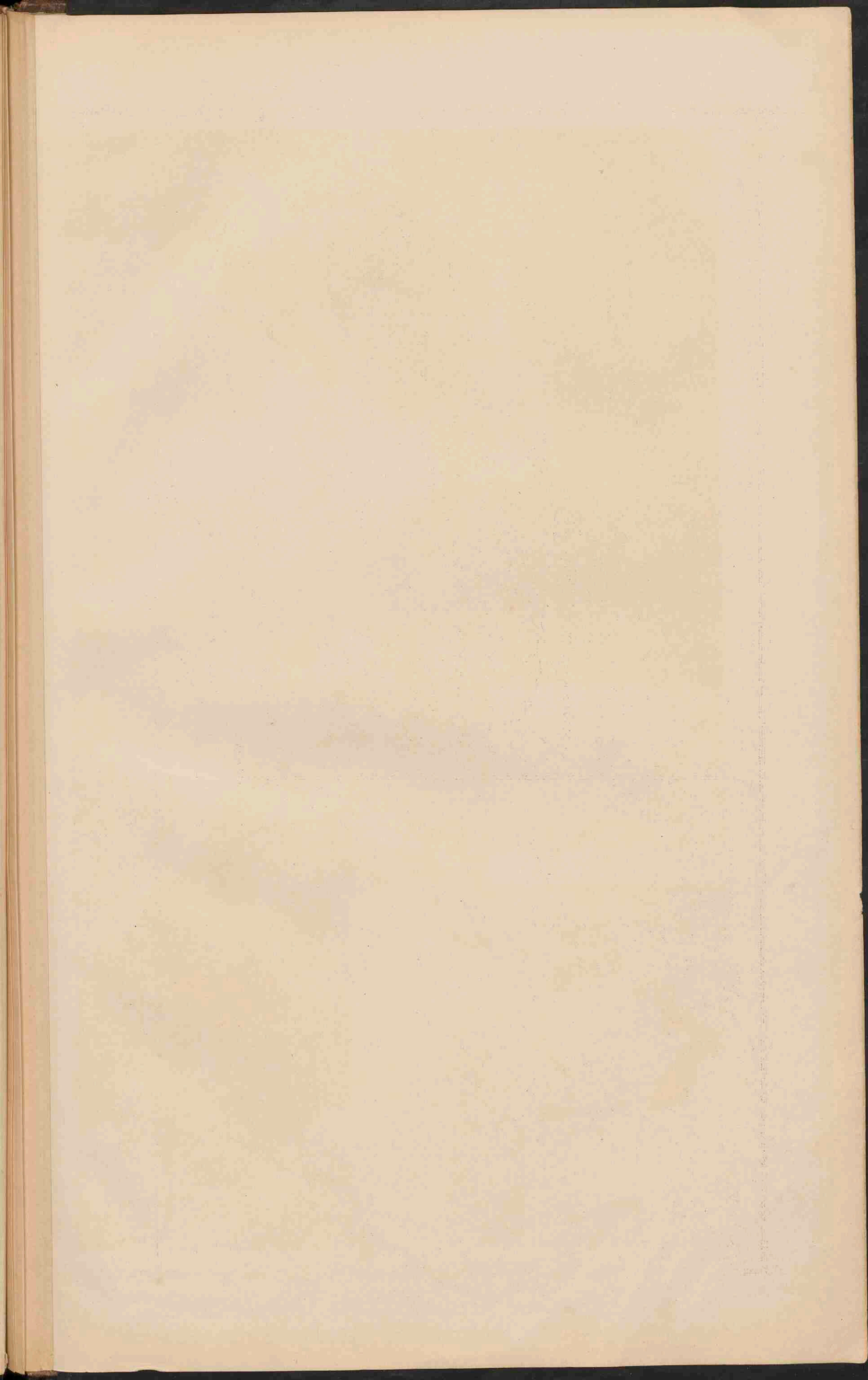

ZUID-AMERIKA.
 Schaal 1:25.000.000.

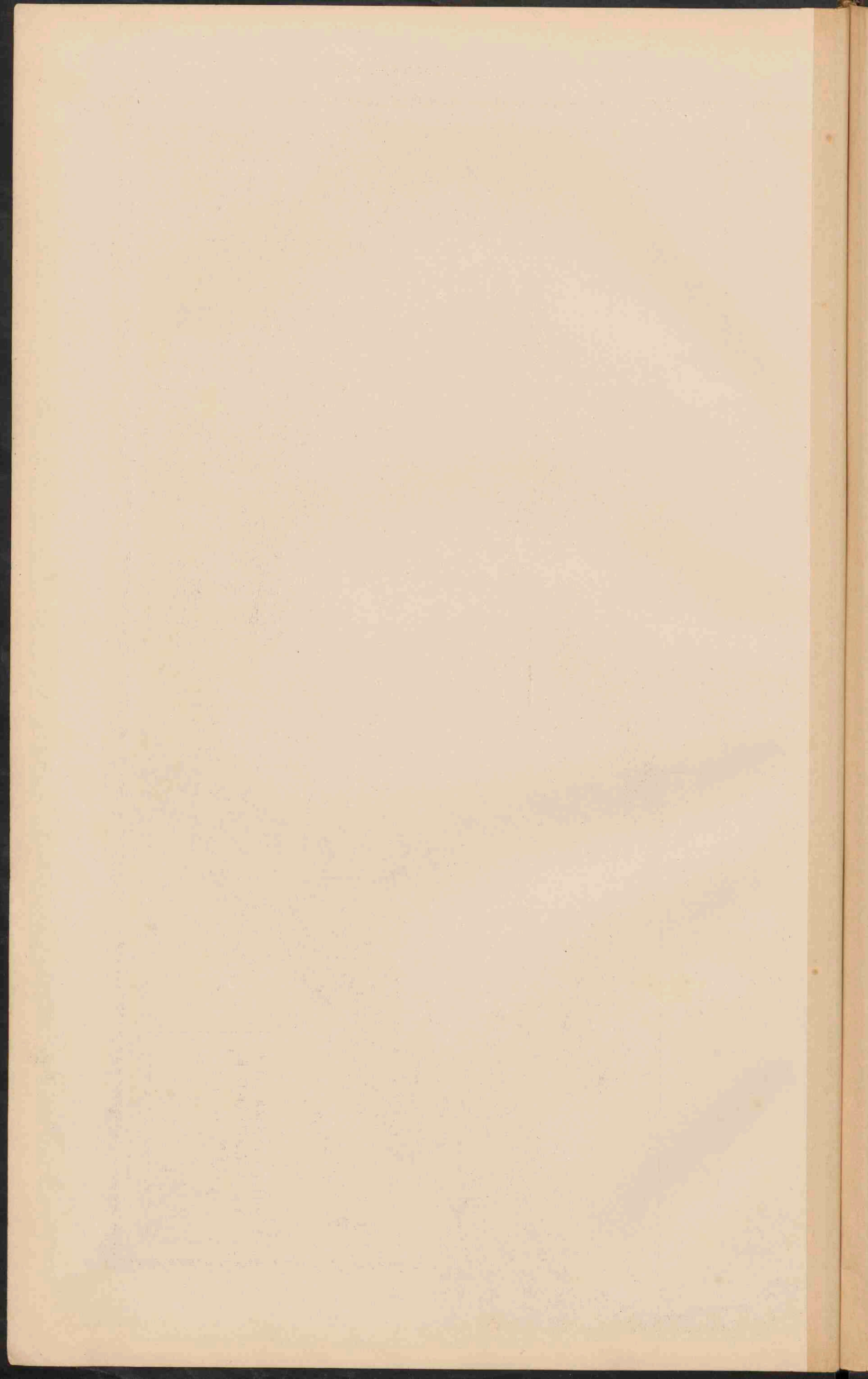
□ PLAATS van meer dan 1 mill. inv.
 ○ Plaats " 1 mill. tot 500.000 "
 ● Plaatsen " 500.000 " 100.000 "
 ○ Plaatsen " 100.000 " 50.000 "
 • Plaatsen " minder dan 50.000 "
 De namen van de hoofdsteden der staten zijn dubbel,
 die van de staten van Brazilië enkel onderstreept.

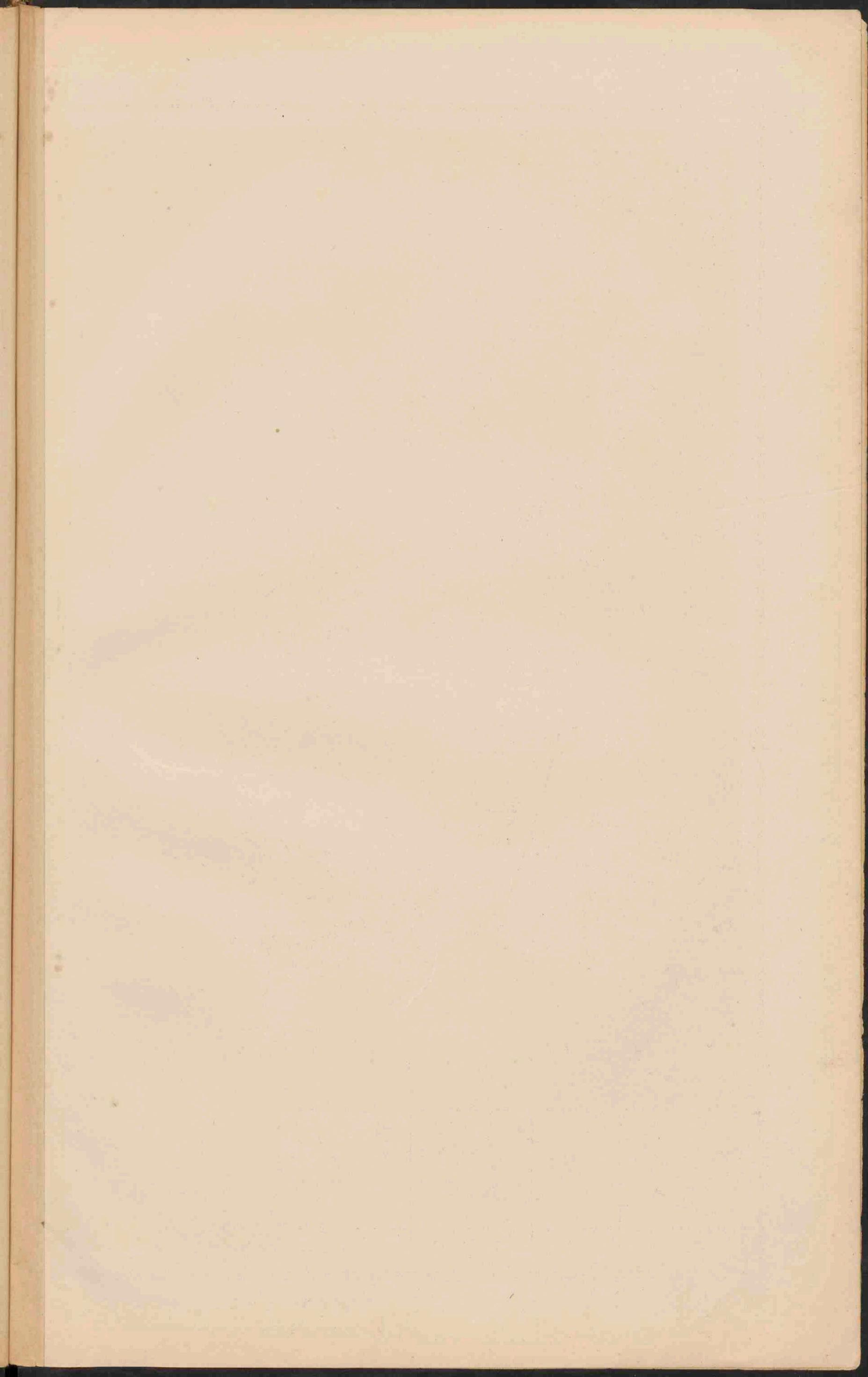

Grönigen, J.B. Walters.

Lith v. d. Weijer Grönigen.

T. J. BEZEMER,
DOOR NEDERLANDSCH OOST-INDIË.
SCHETSEN VAN LAND EN VOLK.

MET EEN INLEIDING VAN J. F. NIERMEYER.

656 BLADZIJDEN MET 310 FIGUREN EN KAART. — GROOT 4° FORMAAT.

Gebonden in fraai linnen stempelband f 7,50.

. . . In niet al te breeden opzet geeft het een overzicht van land en volk in goed vloeiende bewoordingen, de onderwerpen zijn door een bevoegd beoordeelaar met tact gekozen, bovendien is het boek rijk en goed geïllustreerd en uitgevoerd met flinke letter op goed papier. **Met veel genoegen wijs ik op deze uitgave, mede omdat ze niet duur is.**

Weekbl. v. Gymn. en Middelb. Onderw.

De lectuur is **boeiend, interessant**, niet droog en dor en de illustraties, die talrijk zijn, mogen uitstekend genoemd worden. *De Telegraaf.*

Dit boek geeft in **aangenamen vorm een interessant kijkje** in het leven en streven der eigenlijke bewoners van Insulinde. *Boekzaal.*

Een prachtig boek in alle opzichten.

Geldwisselaarster.

Gezicht in het dorp Naga Sariboe ten N. van het Toba-meer.

Naast al dat moois maakt de tekst een goed figuur. Ik heb er mij over verwonderd, met hoeveel smaak de indeeling van het bestuur te Atjeh — een droog onderwerp anders — werd voorgedragen. *De Nederl. Spectator.*

. . . . Zoo blijkt het dus, wel beschouwd, dat er wel degelijk behoefte bestond aan een boek, dat populair zonder oppervlakkig te worden, aan het Nederlandsche volk een beschrijving geeft van die prachtige gewesten, die een deel uitmaken van het Rijk der Nederlanden. De heer Bezemer heeft met deze bewerking **een schoonen arbeid verricht.** *Boon's Gillustr. Magazijn.*

Wanneer men het boek legt naast andere beschrijvingen van Nederlandsch Indië van ouderen en nieuweren datum, dan zal het **juist door dat minder droge en systematisch tot lezen prikkelen** en dan werken de tekst en prachtige afbeeldingen samen om een levendig en goed beeld van het geziene te geven. Zooals het daar ligt, is het een **prachtwerk**, dat uitlokt om te worden doorbladerd. *Tijdschr. Kon. Ned. Aandr. Gen.*

De uitgave valt niet anders dan te prijzen; keurige reproducties van foto's verluchten den tekst. De heer Bezemer bewijst zijn onderwerp volkomen meester te zijn en deelt zijn indrukken met vlotte pen mede. Ook zijn beschouwingen over de Hindoes en hun godsdienststelsels, zoomede van de bestaansmiddelen der inlanders, zijn **zeer lezenswaardig.** *De Javabode.*

. . . . Een voordeel dunkt ons de voorzichtigheid van den schrijver, die maar niet alles neerklaft wat hem opgedischt wordt. Wij gelooven dat het werk van den heer Bezemer tot de **belangwekkendste en betrouwbaarste boeken** behoort die door toeristen, met of zonder wetenschappelijken zin, over onze koloniën geschreven zijn. De illustraties geven een bijzondere waarde: **zij zijn echt en zeer actueel.** *Soerabaiasch Handelsblad.*

Vrouw van den mantri te Alahan-Pandjan.

Inwoner van Alahan-Pandjang.

530772

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS TE GRONINGEN.

P. R. BOS,
**BEKNOPT LEERBOEK DER
LAND- EN VOLKENKUNDE.**

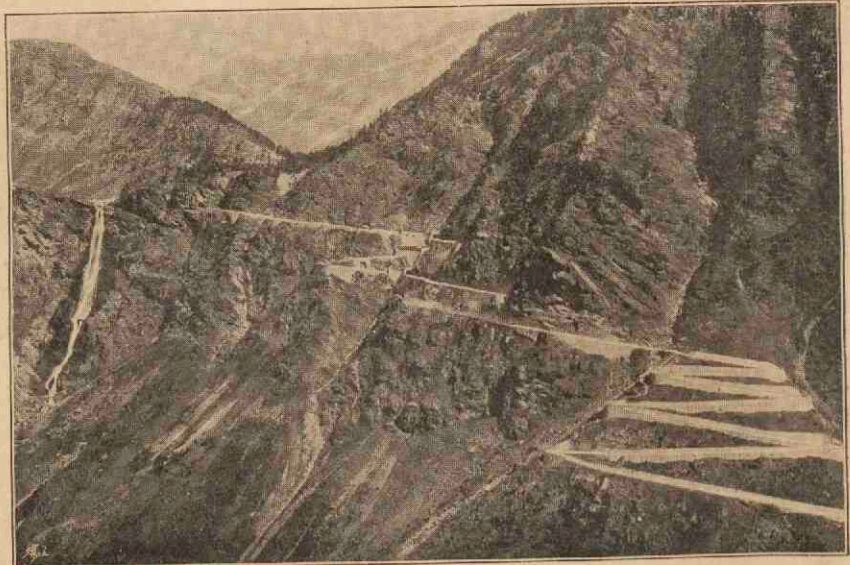
Herzien door J. F. NIERMEYER.

VIJFDE GEILLUSTREERDE DRUK.

Prijs, gebonden f 1,75.

Dit Beknopte leerboek der Land- en Volkenkunde onderscheidt zich van vele andere, door eene **concentrische** behandeling. Het is bestemd vooral voor hogere burgerscholen met 3-jarigen cursus, gymnasia en normaalscholen. In de zorg, door den heer Niermeyer aan 't „Leerboek der Land- en Volkenkunde" besteed, blijkt ook dit Beknopt Leerboek gedeeld te hebben.

Weekbl. voor Gymn. en M. O.

Gezicht op den kunstweg over den Splügenpas.

P. R. BOS,
LEERBOEK DER LAND- EN VOLKENKUNDE.

Herzien door J. F. NIERMEYER.

ZESDE GEILLUSTREERDE DRUK. — *Prijs, gebonden f 2,75.*

Straat in Chicago.

Toen de eerste druk van dit mooie werk verscheen, zijn wij niet in gebreke gebleven er de attentie van onze collega's op te vestigen.

De ondervinding met onze normalisten opgedaan bij het gebruik van dit leerboek, heeft ons de overtuiging geschonken, dat, wat de schrijver naar het „Voorbericht" als het doel van zijn arbeid heeft nagestreefd, ook werkelijk door hem is bereikt geworden. In dit leerboek der Land- en Volkenkunde vindt men beknopte naast een eenvoudige maar strenge wijze van behandeling vereenigd. Het wil den leeraar zijne taak niet uit de handen nemen, maar voor hem zijn een leidraad bij de lessen, voor den leerling een hulpmiddel bij het bestudeeren van wat in de les is behandeld.

Voor onze Normallessen kunnen we het niet genoeg aanbevelen. De uitvoering van het werk is keurig.

De Katholieke School.

De schrijver is ons een waarborg, dat 't op de hoogte van den tijd is en geen **nieuwe bronnen ongebruikt zijn gebleven.**

Schoolwereld.

Wij hopen, dat dit werk op alle H. B. S., Gymnasia en Kweekscholen in gebruik zal genomen worden, wenschen den schrijver geluk, dat hij 't plan dit werk te schrijven uitvoerde en ons zelve, dat ons een **degelijk hulpmiddel bij ons onderwijs** geschonken werd.

't Onderwijs.

Een voortreffelijk leerboek der land- en volkenkunde blijven we er in begroeten. Schoon is de illustratie; overrijk de inhoud. En heeft het werk nauwelijks aanbeveling meer noodig, toch spreken we het gaarne uit, dat het **ten volle de aanbeveling verdient.**

Niet slechts de tekst, maar ook de illustratie is vermeerderd en veelzins typisch van aard, wat ze juist zijn moet, al laat zij ook het bijzondere tot zijn recht komen.

Chr. Schoolblad.

Het voortreffelijke werk is bestemd voor het Middelbaar onderwijs en wordt daar veel gebruikt, maar ook zij, die de schooljaren al lang achter den rug hebben, zullen er nog gaarne in bladeren en dan komt men vanzelf tot lezen. Het is **helder en onderhoudend** geschreven.

Het Vaderland.

P. R. BOS,
**BEKNOPT LEERBOEK
DER AARDRIJKSKUNDE.**

Herzien door J. F. NIERMEYER.

TWAALFDE GEILLUSTREERDE DRUK.

Prijs, ingenaaid f 2,25. — Gebonden f 2,60.

Zij, die zich van dit veel gebruikte leerboek bedienen, zullen in dezen druk menige verandering en verbetering aantreffen; 't aantal namen is verminderd, nieuwe karakteristieke afbeeldingen zijn opgenomen en 't geheele werk is met zorg herzien.

Weekbl. v. Gymn. en Middelh. Onderw.

Twee woorden zullen hier volstaan. Dat dit boek — de waardige tegenhanger van Bos' Beknopt leerboek der Land- en Volkenkunde, doch niet concentrisch behandeld — reeds een twaalfden druk beleeft, is zeker niet zonder betekenis. Om zijn degelijken, methodischen tekst en zijn zeer talrijke, fraaie afbeeldingen (kaarten, zichten van steden en gebouwen, van landschappen en natuurtafereelen) verdient het zeer geprezen te worden. Leeraars en onderwijzers, elkeen trouwens, zal het met veel vrucht raadplegen.

A. D. C. (Volkskunde).

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS TE GRONINGEN.

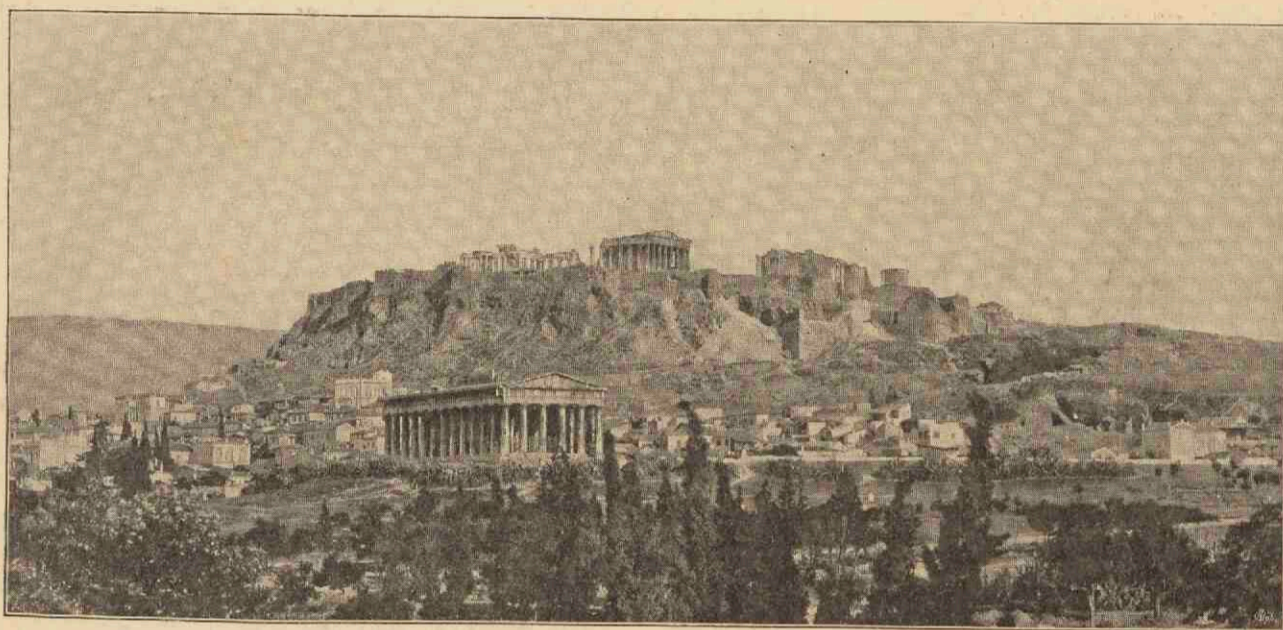
UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS TE GRONINGEN.

Dr. A. VAN BERKUM,
ATLAS DER OUDE GESCHIEDENIS,
IN KAARTEN EN PLATEN.

79 CARTONS OP **17** KAARTEN EN **148** PLATEN.

Ingenaaid f 2,75. — Gebonden f 3,50.

Aanbevolen door Dr. H. van Gelder, in het Voorbericht van zijn Leerboek der Oude Geschiedenis voor de hogere klassen der Gymnasia.

ACROPOLIS VAN ATHENE (van het Noordwesten gezien).

INHOUD VAN DEN KAARTEN-ATLAS. I. De Oostersche volken tot 336 v. C. — II. Griekenland bij het begin der Perzische oorlogen. — III. De Grieken voor 500 v. C. — IV. De Grieken van 500—431 v. C. — V. De Grieken van 431—404 v. C. — VI. De Grieken van 404—338 v. C. — VII. De Grieken van 336—146 v. C. — VIII. Italië gedurende het Keizerrijk. — IX. Latium, Campania en Italië omstreeks 510 v. C. — X. De verovering van Italië door de Romeinen. — XI. De grondvesting van het Romeinsche wereldrijk, A. — XII. De grondvesting van het Romeinsche wereldrijk, B. — XIII. Het Romeinsche wereldrijk, A. — XIV. Het Romeinsche wereldrijk, B. — XV. Gallië, Germanië en Britannië. — XVI. Het Romeinsche wereldrijk, C. — XVII. Athene en Rome.

INHOUD VAN DEN PLATEN-ATLAS. *a.* BOUWKUNST. 1. Ter inleiding. — 2. Grieksche bouworden. — 3. Grieksche tempels. — 4. Theaters. — 5. Amphitheaters. — 6. Triomfbogen en varia. — *b.* BEELDHOUWKUNST. 1. Archaïsche kunst. — 2. Strengte vormen en verheven ernst in de kunst. — 3. Bevallige vormen en sentiment in de kunst. — 4. Verfijndheid, gekunsteldheid en gezwollenheid in vormen en overdrijving van sentiment in de kunst. — 5. Portretten. — 6. Historische kunst der Romeinen. — *c.* MOZAIËK. — *d.* SCHILDERKUNST.

DR. H. VAN GELDER,
LEERBOEK DER OUDE GESCHIEDENIS,
VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER GYMNASIA.

— **Prijs, gebonden** **f 2,25.** —

Dit boek is — naar de schrijver in het voorbericht mededeelt — eene poging om naar de eerste twee deelen zijner Algemeene Geschiedenis een leerboek voor oude geschiedenis voor de hogere klassen der gymnasia te bewerken. In dit boek dat — naar Prof. van Gelder meent — zooveel mogelijk in overeenstemming gebracht is met de op het oogenblik bereikte resultaten van het wetenschappelijk onderzoek, is aan de beschavingsgeschiedenis eene vrij ruime plaats ingeruimd. Oostersche geschiedenis, geschiedenis van de Grieksche staten behalve Athene en Sparta, van de West-Grieken, van de Hellenistische rijken, pleegt in de leerboeken voor oude geschiedenis korter afgedaan te worden dan hier is geschied.
N. Rotterd. Courant.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS TE GRONINGEN.

